

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

SLOVENEK

Blagoslovljen božič

Uredništvo in uprava »Slovenec«

Današnji »Slovenec« ima z božično priložo 32 strani. Jutri dobe vsi naši naročniki »Ponedeljskega Slovenca«. Prihodnja štev. »Slovenca« pa izide v četrtek, 27. decembra.

Naš letošnji božič

Božična blagovest objema zopet ves krščanski svet. Milijoni vernikov jo bodo pričakovali v cerkvah in božjih hramih, samotni in bolniki pa se bodo zamislili v njene skrivnosti v svojih tihih urah. Pesem in beseda nam govori o njej. Pojo jo božični zvonovi, ponavljajo jo radio in plošče in tudi svetovni tisk bo stal nekaj dni pod njenim čarom.

Toda, kako se dojmi božično oznanilo v letošnjem letu naših src? Bolj motno, kot druga leta bodo svetile letos lučke božične noči. Mislimo moramo nazaj v leta vojne, tako nekako podobno nam je pri srečanju ob letošnjem božiču. Krog in okrog mrzla in temna noč gospodarske stiske in bede. Vrste brezposelnih so vedno daljše in po naših kmečkih domovih poje neprestano rubežen. Splošno nazadovanje življenjskih pogojev je krivo, da bo letošnji božič po mnogih naših družinah v marsičem podoben žalostnim medvojnim božičem.

In tako naj božični angel vstopi letos najprej tam, kjer stanujejo krščanski ljudje, ki so se vedno v zadovoljivih življenjskih razmerah. Tudi oni seveda občutijo težave slabih časov, a so vendarle obvarovani pred bedo in pomanjkanjem in se komu drugemu bi mogli od svojega pomagati. Kakor druga leta, se bodo tudi letos zdravi in veseli zbrali okrog jaslje in božičnega drevesa. Kakor vsa leta, tudi letos ne bodo izostala darila ljubečih src. Toda več, mnogo več naj jim vsaj letošnje leto pomenja božična blagovest, ki nam oznanja dobroto neskončne dobrega Boga, ki nam je poslal svojega Sina na svet. Dobrotljivemu Bogu naj zato — po svojih slabih močeh seveda — sledi in ga posnema tudi dobrotna človeška stvar. Nebo nam v božično oznanje radostno vest, da smo resnično božji otroci in ena božja družina, kot bratje in sestre združeni z Novorojenim. Bratje in sestre pa si morajo med seboj pomagati, tem bolj, čim večja je stiska. Kdaj je imela ta resnica večji pomen in večjo aktualnost, kakor v letu splošne bede in pomanjkanja? Kdor je zadnje čase hodil čutečega srca po ulicah naših trgov in mest in opazoval lepo osvetlene, bogato založene izložbe po trgovinah, ni mogel prezreti bleklih, prezbajajočih postav, ki so v letošnjem adventu bolj številno kot druga leta strmele v vso to krasoto. Samo iz radovednosti, le iz občudovanja? Tudi z žolčem, tudi z obupom v duši. Ne, saj ni mogoče, da bi krščanski prazniki bili le zato tukaj, da bi toliko naših soljudi baš radi njih dvakrat huje čutilo svojo revščino kakor skozi vse ostalo leto! Nihče med nami ni tako bogat, da bi si vso krasoto izložbenih oken mogel osvojiti in jo razdeliti med pomoči potrebne. Težko, da bi tudi prišle v roke tistih, ki so najskromnejši in najubožnejši. Toda, kar premore skoraj sleherni od nas, je, da zakuri eno mrzlo sobo, da našteti en prazen želodec, pravna zapadli račun, morda najemno ubogo družino, skratka, da dvigne vsaj eno zapuščeno, potrto človeško srce. Ako smo pravi kristjani in v svoji notranjosti v resnici občutimo, kako bogato nas je nebo na sveto noč blagoslovilo in obdarilo, se bo kar sama od sebe vzbudila v duši želja, da storimo tudi mi nekaj dobrega, da tudi mi osrečujemo druge. A ne le sorodnike, ampak mimo njih predvsem tiste, ki so božjemu Detetu v jaslih najbližji, to je otroke in reveže. Ko je Zveličar v človeški podobi hodil po zemlji, so bili otroci in siromaki ljubljenci njegovega srca. Naj ti njegovi ljubljenci čutijo danes ta dan, da se je tudi Tebi narodil Odrašenik. Božič kliče po krščanskih ljudeh, ki so voljni izpolniti poglavitno postavbo: da se ljubimo med seboj.

Veliki ruski pisatelj Dostojevski nam v eni svojih knjig popisuje, kako je ravno na sveti večer prišel iz ječe. Taval je okrog, videl svetlo ožarjena okna in začutil, kako je njegova duša prazna vsakega veselja. Bil je lačen in brez sredstev, a vendar ga to ni najhuje žalostilo. Najbolj ga je bolelo, tako pravi, ker je videl, da v sveti božični noči ne more nikomur izkazati nikake dobrote, pripraviti nobenega veselja. Njegova v jedru globoko krščanska duša je tisto svetononočno uro drgetala samo v eni želji, deliti dobrote drugim ljudem...

Božični angel, ki nosi svetononočno skrivnost po naših domih, naj zato obišče tudi vse tiste, ki jih je pomanjkanje in stiska prignala že skoraj do obupa. Tudi med čitatelji in čitateljicami našega lista jih je veliko. Marsikoga bo našel mrko strmečega v temno noč, kjer ni nobene zvezdice, ki mu je prejšnje čase kdaj svetila. Brez službe, brez premoženja, od nikoder pomoči, niti ne upanja, da bi skoraj bilo drugače. Radi zemeljske teme, ki ga obdaja, tudi nebeske zvezde manj svetlo bleste. Kaj je med nami družin, ki bodo ob božičnih praznikih v naprotju z drugimi časi občutile le še bolj grenko svojo revščino! Morda sta starša spravila najpotrebnejše skupaj, da vsaj malo diši po božiču. Morda so otroci še dobili kaj malega v dar, tudi božične lučke še migljajo v zraku ob jasliah. Toda za nju,

Francija o novi jugoslovanski vladi

„Delo g. Jevtića še ni končano“

Zanimive vesti pariškega dnevnika o „pripravah na volitve, ki bodo dale Jugoslaviji nov političen obraz in ki bo bolj ustrezal stvarnosti“

Pariz, 22. dec. AA. Vsi današnji pariški jutranjiki prinašajo obširna poročila iz Beograda o sestavi jugoslovanske vlade in poudarjajo, da se je Jevtiću posrečilo v rekordnem času postaviti vlado nacionalne sloge, ki je bilo toliko do nje pokojnemu kralju Aleksandru, in da so prišli v novo jugoslovansko vlado zastopniki bivših epocijskih strank. Posebno je vredno poudariti pisanje današnjega »Petita Parisien«, ki pravi med drugim:

Po treh dneh se je Jevtiću posrečilo sestaviti vlado narodne zveze, ki sicer ne obsega vseh osebnosti, o katerih je Jevtić upal, da bodo prisle v novo vlado. Današnja vlada popolnoma odgovarja prvotnemu pojmovanju g. Jevtića o današnjih potrebah Jugoslavije. Trije glavni stebri vlade, ki je včeraj prisegla knezu-naměstniku, so: Jevtić, ki bo imel v bodoče pod seboj zunanje ministrstvo in predsedstvo vlade, general Živković, ki bo še dalje ohranil vojno ministrstvo, in finančni minister Milan Stojadinović, ki je dobro znan kot gospodarski strokovnjak in eden izmed najuglednejših članov bivše radikalne stranke. Vstop g. Stojadinovića v vlado g. Jevtića daje Jevtićevo vlado možnost, da ohrani stike z drugimi radikalskimi prvaki, ki za zdaj nočejo stopiti v Jevtićevo kombinacijo in bodo to bržkone storili pozneje. V kratkem času, ki mu je bil na razpolago, g. Jevtić ni mogel bolje uspeti, kakor je uspel, in se mu je treba čuditi, da se mu je v vse epocijske stranke in v zveze raznih političnih strank posrečilo s takšno hitrostjo sestaviti vlado. Podpora kneza-naměstnika Jevtićevo vlado bo uspešno zagotovila prehodno dobo med prejšnjim režimom in popolnejše sodelovanje med vsemi političnimi strankami v Jugoslaviji, kar je bil dejansko največji cilj Jevtićeve vlade. Jevtić bo na ta način mogel pripraviti tla za splošne volitve, ki jim bo namen dal Jugoslaviji novo politično lice, ki bo bolj ustrezalo stvarnosti.

Kakor Jugoslavija se tudi Francija nenavadno veseli srečnega razvoja dogodkov v Beogradu. Saj je g. Jevtić zanesljiv in zvest prijatelj Francije. Pri nedavnih razburljivih dogodkih v Zenevi je bil Jevtić stalno ob strani Francije, Francija je pa s svoje strani preko svojega zunanjega ministra neomejeno podpirala g. Jevtića. Zveze med g. Jevtićem in Lavalom so postale še iskrenje in čvrsteje in bosta oba državnika mogla tudi v bodoče plodovito sodelovati za pomiritev duhov v Srednji Evropi in na Jadranu.

Delo g. Jevtića, zaključuje »Petit Parisien«, še ni končano. Danes stopa v novo dobo svojega političnega življenja.

Dr. Vladimir Maček.

za očeta in za mater, ne gore več. Mesto zlatih božičnih orehov so h koncu meseca deževali v hišo le neplačani računi. Kako je včasih bilo vse drugače! Tedaj se je vesel smeh mešal med pesem božičnih zvonov, a letos je v ospredju vsega le ena misel: kako se bodo preživili, kako se pretolčki skozi zimo?

In vendar tudi tebi, ubogi brezposelnik, tudi tebi, zaskrbljeni družinski oče, zvone božični zvonovi in ti oznanjajo radostno vest, da nam je Zveličar rojen!

Seveda lakote ni moč potolažiti z lepimi besedami, in premrzli udovi ne ogreti s krepostnimi izreki. Tudi krščanske resnice le medlo odmevajo sredi sveta, ki tako pogosto pozablja na praktično krščanstvo. Dokaz je položaj naših revežev in brezposelnih. Več praktičnega krščanstva, pa ne bo treba, da bi jih bilo med nami to dni toliko, ki bi ob najlepšem prazniku krščanske ljubezni dvakrat hudo občutili svojo revščino.

Zato naj bi božični angel potrkal najprej na vrata imovitejših, da se bodo usmili siromakov. Šele če usmiljena ljubezen govori sre, se bo odprlo tudi nadzemskim darovom: vera v krščansko mišljenje krščanske družbe bo odprla tudi vrata veri v nadnaravno božično skrivnost. Vendar pa kljub temu ostane resnica, da najgloblje in najčistejšega božičnega veselja ne morejo dati ljudje, ampak edinole Bog. To je tudi največja tolažba ubogih, da ulovečeni Bog ni stopil prvič na zemljo v palači kakega bo-

Nova vlada prevzela posle

Beograd, 22. dec. m. Ministreki predsednik g. Jevtić je danes dopoldne prebil v kabinetu ministrskega predsedništva. Prevzel je posle že snoti takoj po prisegi nove vlade. Dosedanji ministrski predsednik Uzunović se izročitve poslov radi bolezni ni udeležil. Tudi drugi ministri so deloma enoči, deloma danes prevzeli posle od svojih prednikov. Danes dopoldne je ministrski predsednik g. Bogoljub Jevtić sprejel v svojem kabinetu tudi tujakšnjega francoskega poslanika g. Naggiara in pravosodnega ministra dr. Kojiča. Razen tega je bilo sprejetih pri njem več narodnih poslancev in senatorjev.

Narodni klub se posvetuje

Beograd, 22. dec. m. Poslanski in senatorski Narodni klub bosta imela tretji dan katoliških božičnih praznikov skupno plenarno sejo v Zagrebu, na katero so bili povabljeni vsi člani obeh zbornic. Na tej seji bodo razpravljali tudi o političnem položaju. Izvolili bodo tudi novega predsednika poslanskega Narodnega kluba, ker je dosedanji predsednik, poslanec dr. Marko Kožulj, postal gradbeni minister.

JNS tudi ...

Beograd, 22. dec. m. Generalno tajništvo Jugoslovanske nacionalne stranke je danes dopoldne izdalo obvestila, da je sklicana seja ožjega glavnega odbora stranke na dan 27. decembra v Beogradu.

Prva seja nove vlade

Dr. Vladko Maček - prost

Beograd, 22. dec. m. Danes popoldne ob 5 je bila prva seja nove Jevtićeve vlade, ki je trajala do pol 7 zvečer. Po končani vladni seji je pravosodni minister dr. Vladimir Kojić sporočil časnikarjem sledeči ukaz o amnestiji dr. Vladka Mačka:

V imenu Nj. Vel. Petra II., po milosti božji in volji naroda kralja Jugoslavije, je kralj, namestništvo na predlog pravosodnega ministrstva in na podlagi čl. 30 ustave kraljevine Jugoslavije odredilo, da se izroči pozabljenju krivdo dr. Vladimira Mačka, bivšega odvetnika iz Za-

greba, za katero je obsojen na 3 leta strogega zapore z izvršno obsodbo Državnega sodišča za zaščito države od 23. aprila 1933 D S št. 15—33 radi dela iz čl. 3 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi, z vsemi njenimi škodljivimi posledicami.

Pravosodni minister naj izvrši ta ukaz.

V Beogradu, dne 22. decembra 1934.

Pravosodni minister Pavle,
dr. Kojić. dr. Radenko Stanković,
dr. Ivo Perović.

Rešimo Bratovske skladnice

Važna posvetovanja pri Glavni bratovski skladnici v Beogradu

Beograd, 22. decembra. m. Na povabilo ministra za gozdove in rudnike je bilo danes dopoldne poučno zborovanje v glavni bratovski skladnici v Beogradu, katerega so se udeležili zastopniki vseh bratovskih skladnic v državi, zastopniki delavskih zbornic, zastopniki ministrstva za gozde in rudnike, ministrstva socialne politike in narodnega zdravja in zagrebškega Osrednjega urada za zavarovanje delavcev. Na dnevnem redu konference je bila razprava o sanaciji pokojninskih oddelkov bratovskih skladnic. Konferenco je otvoril zastopnik ministrstva za gozdove in rudnike ing. Milutin Gojković, ki je obrazložil namero ministrstva za gozdove in rudnike, katero je želelo sklicati to obširno konferenco radi tega, da se čuje čim več mnenj za ozdravitev tega važnega vprašanja.

gatina, ampak v revni pastirski votlini. Tudi danes ni božična radost navezana na zemeljske dobrine, na bogastvo. Po navadi vidimo, da revna, a dobra in iskrena sreča obdari z najbolj čistim božičnim doživljem in jih najtesneje privije k svojim jasljam. Veselo božično oznanilo je vsem namenjeno, ki so dobre volje. Torej vsem, ki hočejo biti božji otroci. Tega se moramo vsi prav dobro zavedati. Božja dobrota ni vedno očitna v posedovanju zemeljskih dobrin, čeprav je pomanjkanje potrebnih življenjskih sredstev zelo bridko, zlasti, ako je komu naložena skrb tudi še za druge. Vendar ni to vse naše življenje. Zato naj tudi tisti ne obupujejo, katerih življenje je trenutno odvisno podpore drugih in je njihovo božično mizo tokrat morala pogrniti ljubezen bližnjega. Ako je naša družba res še krščanska, potem bi vsaj za praznike ne smelo biti med nami nobene družine, ki bi vsaj z najpotrebnejšim za življenje ne bila oskrbljena.

Veselo božično oznanilo je namenjeno bogatim in revnim. Toda v njem so obsežene tudi dolžnosti za reveže, a zlasti za bogatino. Od vsakega izmed nas samih je odvisno, ali nam bo božična blagovest v padec ali v vstajenje, v smrt ali v življenje. »Danes nam je rojen Zveličar, se glasi radostno oznanilo z nebes. Sprejmemo ga ko takšnega, ki je posebno prav nam namenjeno, in uravnajmo po njem svoje delo in življenje.

drin.

MIRIM
KRALJICA ČOKOLADE

Obiska praznih rok otroci nimajo radi. Poskušajo, zarudelih lic in radostnih klicev na Vas sprejmejo, če jim prinesete zavitek mlečne čokolade Mlekita. Mlečna čokolada Mlekita prja otrokovim ustom posebno radi svojega slastnega in medenega okusa.

Kristusov mir

Razmišljanja
ob jasticah

Kot da bi hotel govoriti našim časom, je pokojni socialni papež Leon XIII. v svoji okrožnici „Inscrutabili Deus, dajajoč krščanske smernice za ureditev človeške družbe in za mirno sožitje vseh posameznikov, vseh stanov in vseh narodov v okvirju velikega človeškega občestva, z neusmiljeno resničnostjo izpovedal, da leži vzrok za vso bedo, v kateri tava človeštvo, v tem, ker je bila zvržena in sveta avtoriteta katoliške cerkve zapostavljena, ravno tista avtoriteta, ki v imenu božjem vodi človeštvo in vsako drugo oblast varuje in podpira.“

Ce bi hoteli sedaj ob božičnih praznikih, ko se vsi z večjo nežnostjo približamo temeljnemu verskim resnicam krščanstva in smo notranje bolj pripravljeni, da razumemo tudi zmisel Kristusovega mira, ki diha sem od jastice, če bi hoteli napraviti nekak površen krožni pogled po svetu, kjer živi v raznih celicah, večjih in manjših, človeški rod, razdeljen v družine, narode in države, bi morali s skrbjo in z bolečimi občutki spoznati, da se okoliščine, v katerih je papež Leo XIII. piljal v svet svoja vrhovna svarila, niso še mnogo spremenile na bolje, da je človeški rod še vedno razprt, notranje neenoten, di so ljudje, gnani od svojih slabih sploščenih sil drug proti drugemu še vedno nesrečni, še vedno nezadovoljni, da zijo tam, kjer bi morali najti ljubečih vzporednosti, ki jih še vsak dan razširjujejo neplemenita stremjenja in naravnost grešne strasti, ki so se utaborile v človeških srcih.

Tako smo doživeli, da danes bolj kot kdaj, navzlic navideznim naukom, ki jim malikujejo razni fašizmi in komunizmi, urejajoč odnose človeka do človeka, naroda do naroda, nenasiljiva poželjenja po blagovnih dobrinah, ki minejo, sila močnejšega nad slabejšim, torej izrodki najbolj ogabne sebičnosti, ki je grobokop vsake urejene krščanske družbe. Razredni boji so sicer izginili pod pestjo razmer s površine, v globinah nezadovoljnih človeških src, kjer se sovraštva in pomankanju prave vzgoje kopičijo, pa trajajo dalje in smo imeli žalostnih priložnosti dovolj, da se prepričamo, na kakšen način se bi razredni boji izživljali, če bi padli nasilni okovi razmer, v katerih se začasno vklenejo. Krvave revolucije v Avstriji in v Španiji, krvavi upori v Rusiji, krvavi dogodki v Nemčiji so le priče te podtalne nevihte, ki se je le za trenutek sprostila in s krvjo zaplala povest naše dobe, ki si bi rada ustvarila mir z orožjem nasilja, med tem ko je mir le nujna posledica urejenega duha, »dobre volje prve božične noči, duhovna dobrina torej, ki raste le tam, kjer je človeška duša popolnoma vdana zakonom krščanske ljubezni in krščanske pravičnosti.

Navzlic navideznim skupnostnim stremjenjem fašizmov in komunizmov, smo doživeli, da traja blagovno izkoriščanje ljudi med seboj nemoteno dalje, da so gospodarsko močni postali na račun slabejših, ki so bolj pohlepni po bogastvu in še manj usmiljeni za revščino drugih, da se je razvezala, ker izginja iz človeških src kile vesti, v gospodarstvu se večja brezobzirnost, s katero so bili milijoni pahnjeni v brezdelje in so s svojimi družinami prišli ob kruh, med tem ko nikjer ne opazimo, da bi bili imoviti sloji bolj pripravljeni solidarno z nesrečnimi člani človeške družbe prenašati stisko naše dobe.

Navzlic znanemu sijaju prižadevanj, da bi se med narodi naselil pravi mir, smo doživeli le še večje razdore med njimi. Počast vojne je v preteklem letu nekajkrat zaplavala nad našo Evropo, po drugih krajih sveta pa je divjala v vsej svoji grozoti. Razorožitevna pogajanja so se začela, vršila in končala sredi neiskrenosti, kjer je le vsakdo zasledoval, da drugega preslepi in nadmudi, med tem ko so za njegovim hrbtom govorile in delale pod vplivom razvozljanj strasti sile, ki hočejo zaneti nove požare med človeštvom. Pakti so vstajali med narodi, proti njim so se dvigali drugi pakti, sporazumom so sledili protisporazumi, prijateljskim zvezam protizveze, kakor da bi človeštvo ne imelo nobenega drugega cilja, kot da se med seboj pokonča na čedalje večjih frontah.

Da, če s človeškimi očmi gledamo od podnožja božičnih jastic, kjer nas obdaja dih Kristusovega mira, na človeško občestvo, moramo priznati, da je razgled temen in da so vsepovsod na delu sile, ki bi rade Kristusovo skupnost božjih otrok razdele, da se smoteno izpodbijajoč resnice, na katerih stoji obstoj človeške družbe, in da se izpodbija spoštovanje do nadnaravnih zakonov, ki edino urejajo človeško arav in ščitijo pravice, kot se je izrazil Leo XIII. Po tistem premišljevanju ob božičnih jasticah bi morali izpovedati, kar so avstrijski škofje v svoji božični poslanici izrekli, »da je današnjega nerada v glavnem kriva nesramnost tistih, ki najbolj varajo, a se obnašajo tako, kot da bi bili prvi poborniki za državo, za svobodo in za pravice vsakega posameznika.

Toda kot kristjani, ki nočemo samo tega imena nositi, ampak želimo kristjani biti po vseh vsebini tega imena in to vsak izrenetk svojega življenja, se pri tej temi silki, ki nam jo nudijo razpravane socialne, gospodarske in politične razmere v domovini in drugod po svetu, ne bomo in ne smemo ustaviti. Ker sicer bi morali dati roke križem in pustiti, naj svet zdrvi v prepad, v

kategore dere tako lahkomisljeno. Dobro je, da sence vidimo, toda naš pogled mora biti obrnjen proti soncu, kajti samo tisti, ki proti soncu gleda, se sence, ki za njim padajo, ne straši.

Ce opazujemo z očmi kristjana in božjega otroka vso to človeško vrvenje in trenje okrog nas, bomo vzle temo videli tudi bledeče jase, ki jih tema pokrili ne more. Na socialnem polju bomo odkrili, kako se sredi pohlepne dirke za premoženjem pehajo in trudijo velike skupine, da sproti lajšajo bolečine ran, ki jih seka grda človeška sebičnost, in kako sproti miliji razredna sovraštva, ki jih vsakdanje krivice razpihujejo, ljubeznipolne roke krščanske dobrotelosti in duhovna gibanja, ki človeška srca plemenijo z dejavnimi dokazi ljubezni do bližnjega. Odkrili bomo, da ponekod sicer katoliško cerkev poriva v ozadje s sirovimi udarci, a da drugod njen ugled raste, njen vpliv pa se širi v javnosti. Kdo ne bi bil vesel te dozdaj največje proslave evharistične ljubezni v Južni Ameriki, ki je odkrila zavese nad nedoljivimi silami krščanstva, ki izoblikujejo življenje narodov Južne Amerike? Kdo se ne bi radoval mladega krščanskega življenja, ki je v Španiji vzkliko nad razvalinami cerkva in samostanov ter, kot da bi ga bil vihar le osvežil, zajelo ves narod in objubilja, da bo uveljavilo zakone ljubezni in pravice tja, kjer je še pred par leti samopašilo nasilje? Kdo ne bi bil zadovoljen z velikim poskusom, ki ga dela Avstrija, ki hoče krščanska načela o ureditvi družbe uveljaviti v vsem svojem državnem življenju ter se tako trudi ustanoviti krščansko skupnost med člani enega in istega naroda ob spoštovanju nevenljivih pravic posameznika in družine. Kdo ne bi s ponosom gledal na katoličane v Nemčiji, ki so se v izpolnjenju okrepili in usposobili, da z uspehom izvajajo boj proti poganstvu, ki ga je izcimilo pretirano oboževanje krvi in plemena? In kako naj nas ne navdaja z veseljem ugotovitev, da krščansko življenje povsod žubori z novimi, svežimi vrelci, ki jih je vzbudila katoliška akcija, ki zbira okrog sebe bojovnike — apostole, ki so pripravljili dati vse, da se človeška družba pretopi v naukih krščanstva.

Tudi na političnem polju bomo našli mnogo svetlih žarkov, ki skozi temo prodirajo. Ali nismo slišali takrat, ko je Rusija boljševikov vstopila v Zvezo narodov, glasove krščanskih državnikov, ki so imeli pogum, da so v imenu krščanskih načel ljubezni in pravice zahtevali jamstev, da se shajajoč narodov sveta ne okuži po državi, ki je proglasila krievno in sovraštvo za gonilne sile svojega trajanja? Ali smo pozabili, da je predsednik Zedinjenih držav Roosevelt v imenu krščanske ljubezni rotir razorožitveno konferenco, naj bo spravljiva in naj takorečnik krščansko težnjo po miru med narodi? Ali se na isti razorožitveni konferenci ni dvignil v imenu krščanstva angleški državnik Cecil, ki je obsodil nauk sovražstva, ki ga razširjajo fašizmi po Evropi, češ »da si danes stojita nasproti fašizem — nauk sovražstva in krščanstvo — nauk ljubezni? In končno, ali zblizanje naše države z Bolgarijo ni sijajna zmaga krščanske ljubezni, ki se je sicer oblekla v oblike političnih nujnosti, a je pa dnu le bila tista gonilna sila, ki je omogočila sporazum, ki bi ga nobeno politično koristilstvo ne moglo ustvariti? Slednje ne smemo pozabiti, da je krščanska osnovna naša lastne politične vzgoje bila tista, ki nas je v nevarnem trenutku vodila, da smo ostali hladnokrvni in modri, ko bi bila vsaka nepremišljenost lahko navalila na nas in na Evropo vojne grozote. Odmev mareskega umora je bil krščansko globok med našim narodom in le temu moramo pripisati, da niso zmagale, kot bi bili morda drugi radi, nekrščanske sile sovražstva in maščevanja.

Kristusov mir je torej sredi socialne, gospodarske in politične stiske raste in se utrjuje od lanskega božiča do letošnjega. Raste mirno, nevsiljivo, smoteno in dosledno in je zanašal tja, kjer vladajo sebični nagoni, ljubezen in krščansko dobrotljivost, tja kjer prevladuje strah in malodušnost, krščansko upanje in krščansko zaupnost, tja pa, kjer rušita laž in nasilje, evangelij večne resnice.

Toda, ko smo ob božičnih jasticah pogledali na temine, da jih spoznamo, ter si ogledali tudi vsa od solnce obsejana polja človeške družbe, da se napijemo poguma in novega upanja, moramo priti tudi do pravih sklepov polnega kristjana. Kristusov mir, ki se širi od jastice med vse, ki so dobre volje, zajema v prvi vrsti mladino, ki je za njegove ideale najbolj dostopna. Namenjen je torej predvsem družinam. Na srečnih družinah stoji sreča narodov in držav. Z zdravimi družinami raste tudi zdravje narodov in držav. Narodi, ki svoje družine zanemarljajo, propadajo. Obnova našega socialnega, gospodarskega in političnega življenja bomo začeli uresničevati v krogu družin, svoje velike obnovevalne nartre za ureditev človeške družbe in mednarodnega sožitja, bomo preizkušali na temeljni celici družbe, na družini.

Z drugimi besedami, bo tema v našem družabnem in mednarodnem življenju izginjala, čim močnejši bodo žarki krščanske ljubezni in krščanske pravičnosti, ki bodo sijali v družine in z njih. Kristusov mir bomo zanesli v človeško družbo s Kristusovimi družinami. To je blagovest, ki nam prihaja od letošnjih jastic.

SIEMENS PRODAJA TUDI NA OBROKE

RADIO TELEFUNKEN

aparate iz prve lastne prodajalne

Telefunken „MARSHALL“

super prejemnik za vse dolžine valov s fading kompenzatorjem

Din 6.200.—

JUGOSLAVENSKO SIEMENS d. d., Ljubljana, Tyrseva 1 a/II.
Zastopnik za Maribor: RADIO STARKEL, Trg Svobode

Ko ves svet obhaja božični mir, teče v Rusiji zopet kri nedolžnih

London, 20. decembra.

Da so sovjeti aretirali Zinovjeva, je treba spopadati v toliko, da sta bila aretirana tudi Kamenjev in Sirkov, o katerih je znano, da z Zinovjevim vred ne soglašata s politiko diktatorja Stalina. Kamenjev je bil svojčas poslanik v Rimu in podpredsednik sveta ruskih komisarjev, dočim je Sirkov bil svojčas predsednik tega sveta; o Zinovjevu pa je znano, da je prvi navezal stike z Anglijo, radi česar je vest o njegovi aretaciji v Londonu napravila velik vtis.

Vest o teh aretacijah je angleško javnost tem bolj razburila, ker je bil Zinovjev odpoklican kot rektor univerze v Sverdlovsku (bivšem Jekaterinburgu) v Moskvo pod pretezo, da je imenovan za ravnatelja sovjetske zvezne Očividno mu je bila na podel način nastavljen past, tako da ga je v Moskvi na kolodvoru sprejela zloglasna GPU in ga odvedla v zapore. Treba je še pripomniti, da se tako Zinovjev kakor Kamenjev in Sirkov, odkar jih je bil Stalin odstranil iz vodstva stranke, sploh niso nič več udeleževali političnega življenja in da je čisto izključeno, da bi bili kaj v zvezi s 30 letnim Nikolajevim, ki je umoril Stalina, njegovega prijatelja Kirova. Zinovjev je sploh zelo bojevit človek, ki se je stalno brezpogojno pokoraval, kakor hitro je videl, da bi opozicija mogla imeti zanj usodne posledice. Nikolajev je umoril Kirova iz osebnih razlogov, ker ni hotel, ko je Kirov razpustil tako zvani delavski in kmetijski inspektorat, kjer je Nikolajev igral vodilno vlogo in zagrešil velike nerednosti, vstopiti kot preprost delavec v tovarno.

Stalin hoče ta umor enostavno izrabiti v to, da se iznebi z enim udarcem vseh, ki ne mislijo enako kakor on, ker misli, da bo na ta način zadušil vsako opozicijo sploh. Stalin se namreč opravičeno boji, da bo opozicija narastla, zlasti zaradi njegove politike napram Franciji in zaradi njegovega iskanja opore pri Zvezi narodov, kar je vzbudilo ogromno nezadovoljstvo tudi v levčarskem radikalnem krilu stranke, s katerim Zinovjev, ki je desničarsko usmerjen, nima nobene zveze. Stalinovo geslo je, naj izginejo vsi, ki so mu kolikolič nevarni, naj bodo že te ali one barve. Temu je preludiral te dni glavni tajnik komunistične internacionale, Manušilski, ki je na shodu stranke dejal, da se bo brezobzirno nastopalo proti vsakomur, ki bi poslušal omajati trdnost diktature.

Angleška laburistična stranka, ki goji od nekdaj simpatije do Zinovjeva, je imela 20. t. m. sejo in je izdala resolucijo, v kateri izjavlja, da so Trade Unions, to je strokovne zveze in izvršilni odbor delavske stranke, »ki ogorčeno obsojajo

umor Kirova, vznemirjeni zaradi terorja, ki ga razvija sovjetska vlada, aretirajoč ljudi, ki z atentatom očitno nimajo nobene zveze, ampak so samo znani po tem, da zagovarjajo v stranki svobodo diskusije glede načina režima in tolmačenja načel.« Stranka je tudi sklenila, da pošlje k sovjetskemu poslaniku v Londonu delegacijo, ki naj mu obrazloži mišljenje angleške delavske stranke in ga sporoči moskovski vladi.

Tudi v poslanski zbornici je imela zadeva odmev. Poslanec Ramsay je vprašal zunanjega ministra Simona, ali mu je znano, da so v Moskvi ustrelili v zadnjih dveh tednih 80 ljudi brez procesa, in ali ni mnenja, da je treba poslati Društvu narodov protest, ker tako postopanje sovjetske vlade očitno krši obveze, ki jih je sprejela Sovjetska Rusija na podlagi čl. 9 statuta Zveze narodov.

Obenem priobčuje glasilo delavske stranke »Daily Herald« pod naslovom »Teror v Rusiji« članek, v katerem piše: »Če se pojavlja teror za časa revolucije, je to razumljivo, dasi obžalovanja vredno. Toda sovjetski režim nima ničesar, s čimer bi se mogel opravičiti zaradi svojega sedanjega terorizma. Proti vsaki kulturi in morali je, če se en umor, ki je bil najhujše celo povzročil, hoče izrabiti v to, da se obnovijo metode revolucijskih let v svrhu iztrebljenja vsake, četudi opravičene opozicije. Angleški delavci, ki so protestirali proti terorizmu nemške reakcije, protestirajo enako tudi proti sovjetskimi metodam.«

G. O.

Nove aretacije

Moskva, 22. decembra. c. Umor Kirova se sedaj razvija v velikaško politično afero. Dozdaj je aretiranih nad 450 oseb, od katerih jih je bilo ustreljenih že 103. Vznemirjenje je največje v Leningradu, kjer je čeka sedaj odkrila obsežno zaroto proti režimu, ki jo je baje vodil Zinovjev.

Zaradi alarmantnih vesti, ki se širijo po Leningradu, so sovjeti smatrali za potrebno, da skličejo v teh dneh več zborovanj. Na vseh teh zborovanjih so bile sprejete resolucije, v katerih se zahteva najostrejšo postopanje proti opoziciji. Ker se to gibanje, seveda po računih vlade, ni maralo poleči, izjavlja sedaj osrednja vlada v Moskvi, da je morala tudi Zinovjeva in Kamenjeva zapreti. Danes pa je bilo zaprtih še 13 »daljših vodilnih oseb, ki so se že dalj časa zdele Stalinu sumljive. Vsi ti pridejo v najkrajšem času pred izredna vojska sodišča. Iz vsega tega se vidi, da hoče Stalin Kirovov umor na široko izrabiti in vse sebi nevarne osebnosti spraviti s poti.

„Neznanje političnega zemljepisa“

»Jutro« od 22. decembra je objavilo pod tem naslovom na 2. strani hudi članek, ki očita neznanje političnega zemljepisa nam ali menda naravnost g. generalu Denikinu (kajti naš poročevalec je samo beležil njegove besede). To se tiče stavka o Kamatki, severnem Sahalinu in Kurilskem otočju, ki jih bi morala odstopiti Rusija v dosegu trajnega sporazuma z Japonsko. Gospod zemljepisec nas poučuje, da »Japonska nikakor ne more zdaj zahtevati od sovjetov Kurilskega otočja, ker je že pol stoletja japonska last.« Znano je, da je Rusija odstopila Japonski te otoke že leta 1875 za neke koncesije, tičočee se Sahalina.

S to zmagoslavno ugotovitvijo bi bili mi uničeni, če bi odgovarjala resnici. Toda v vsakem učbeniku ruske zgodovine je zapisano, da je odstopila Rusija Japonski s samo en del imenovanega otočja, dočim je obdržala ostanek v mejah svojega teritorialnega vodstva. (Prim. K. Elpatjevski, Učbenik ruskega istorii v zadnjem Ostersteinovem ponatisku, Kolomea, Galicija 1922, kjer na strani 450. čitamo: »Castji arhipelaga Kurilskih otrovov usupljena Japoniji, kotorej otodala nam svojo častj otstrova Sahalina.) Knjiga se je lahko kupila pred leti v ljubljanski Zvezni knjigarni in mislimo, da bi jo lahko dobil tudi »Jutrov« poročevalec. Sicer dokazuje neznanje političnega zemljepisa od strani »Jutra« tudi napačna letnica 1875, s katero podpira svoja dlakoečna izjavljanja. V resnici je bila podpisana rusko-japonska pogodba o Kurilskem otočju že leta 1860 skoraj istočasno s prodajo Aljasko Zedinjenim državam in s Pekinsko pogodbo, po kateri je pridobila Rusija od Kitaja Poanurje in Usurijsko deželo do mej Koreje.

Iz navedenega je razvidno, da je »Jutrov« poročevalec polnovreden član ene političnega zemljepisa nevede mednarodne družbe, ki mu je tako dobro znana. Zalibog je zaman poskušal spraviti mednjo tudi nas.

Drobne vesti

Belgrad, 22. dec. Premeščena sta za inspektorja oddelka za soc. politiko in narodno zdravje pri banski upravi v Ljubljani v 4. skupini I. stopnje dr. Pavle Avramović, in za svetnika pri polic. upravi v Ljubljani v 4. skupini II. stopnje dr. Jožef Lužar.

Belgrad, 22. dec. m. Napredovali so: v VI. skupino Alojzij Bolhar, profesor realne gimnazije v Celju, v VII. skupino pa učitelj Ana Podboh v Celju, Alojzij Marković v Kolovratu, Franjo Mencej pri Sv. Ožboltu, Rudolf Macarol v Šoktanju, Karla Liberšar v Mostah in Marija Obrun v Selnici ob Dravi.

Mukden, 22. dec. c. Danes je prišlo na mandžursko-ruski meji do težkega incidenta. Sovjetske čete so prekorčile mandžursko mejo, njele in odvlekle mnogo kmetov in razorožile mandžurske mejne straže.

Dunajska vremenska napoved. Padec temperature. Sneg ni izključen. Oblačnost pojemajoča.

Uporaba romunskega posojila

Bukarešta, 22. dec. AA. Rador poroča: Finančni minister je objavil poročilo o pravekar zaključnem notranjem posojilu. Posojilo je doseglo 3,5 milijarde lejev (ena milijarda dinarjev) nominalne vrednosti. Ce od tega odstotek vrednost prejšnjih rent, s katerimi so nekateri podpisovali novo posojilo, ostane čistih 2,9 milijarde. Od tega bodo dve milijardi porabili za vojsko, ostanek pa za kmetijsko, prosveto in narodno zdravje.

Bombe v Atenah

Atene, 22. dec. AA. Vest o bombah v Pireju je izzvala ogromno vznemirjenje v vseh javnosti. Ker so našli bombe tik pred razpravo o atentatu na Venizela, ki se prične danes, je dobil ta dogodek čisto politično obličje. Notranji minister je sprejel političnega upravnika v Pireju, ki mu je poročal o desedajsetih preiskavi. Policijski organi so našli še štiri bombe, postavljene na raznih krajih. Notranji minister je zdaj prevzel osebno vodstvo preiskave in se je napotil v Pirej. Sredi je pred poceljem pirskega župana eksplozivna bomba.

Vlada je sklenila, da se danes prične razprava zaradi atentata na Venizela neglede na včerajnji atentat. Vlada zanika vesti, da bi bila v Pireju proglašila obsedno stanje.

Na snočnji seji ministrskega sveta so ministri stavili svoje listine predsedniku vlade Tsakalariu na razpolago. S tem mu hočejo omogočiti rekonstrukcijo, ki jo je napovedal že pred izvolitvijo predsednika republike.

Čehoslovaška in Baltik

Praga, 22. dec. c. Čehoslovaški zunanji minister dr. Beneš in letonski poslanik v Pragi sta danes izmenjala pogodbe o sporazumem in prijateljskem sodelovanju na gospodarskem in političnem polju med Čehoslovaško in Letonsko. Po tej pogodbi je sedaj Čehoslovaška sklenila z vsemi baltiskimi državami identične prijateljske pogodbe. To dokazuje, da se politika baltških držav zmeraj bolj odlikuje kot enota. Nasprotno pa tudi Čehoslovaška ustvarja z baltiskimi državami solidno politično zvezo, ki more biti le priprava za ugoden zaključek vzhodnega pakta.

Beck na - Danskem

Varšava, 22. dec. c. Poljski zunanji minister Beck bo božične počitnice preživljal v Kopenhagenu na Danskem. Ni izključeno, da ima ta obisk tudi politični značaj, ker je možno, da bo Beck posredoval med Nemčijo in Dansko. Spor zaradi Schleswiga in Holsteina nikakor še ni končan.

Vsakdo zadovoljen!

Pridite, izberite pri nas blago za oblečila za zimo. Prav zadovoljni boste z veliko izbero obk, površnikov in sukenj ter z nizkimi cenami.

Drago Schwab, Ljubljana

Aleksandrova cesta.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Nedelja, 23. decembra: 7.30 O. govejerji (log. Wenko Boris) 8.00 Donski konaki pojo na ploščah 8.30 Poročila 8.40 Religiozne samospoje poje Drago Zavar 9.00 Versko predavanje (dr. p. Reginald Cebulski) 9.15 Prenos iz franciskanske cerkve 9.45 Plošče 10.00 Usoda proletarskega otroka (dr. Kanoni) 10.20 Haydn: Kvartet v F-duru op. 8 (plošče) 10.40 Slovenske narodne s spremljevalcem Radliskoga orkestra, solo sol. Mišič, ga. Ramakova, ga. Janko in T. Petrovič 11.40 Otroška ura (ga. Cirila Medvedova) 12.00 Cns. Radliski orkester (po željah) 13.00 Prenos božične Mestnega našelstva iz Uniona 16.30 Koncert tamburarske zborna Nar. žel. glasbenega društva Drava iz Maribora 17.15 Slovenske narodne na ploščah 19.30 Nacionalna ura: Ob 10 letnici Parnove smrti (novinar Zobeč) 20.00 Viktor Parizat: Ksenija, opera, izvada Radliski in operni orkester ter operni solisti (prenos v Zagreb in Belgrad) 21.30 Cns. poročila 21.50 Odmelvi iz vsega sveta (plošče) 22.00 Poročila: 22.15 Gloria iz Bachove mase 22.40 H-meni (plošče) 22.50 Poročila 13.00 Četkvena godba na ploščah 18.00 Otroški božič (vmes recitacije, Danilova) 18.30 Radliski orkester: Božične pesmi 19.50 Cns. jedilni list, program za torek 20.00 Božični govor (Josip Ribičič) 20.20 Božične pesmi poje trnovski cerkveni zbor 21.00 Božični govor (ravnatelj Jagodine), vmes koncert harfe 21.30 Cornelijske in Premrove božične pesmi poje g. Beletto 22.00 Meško: Gubavi vitez, božična igra 23.00 Božične pesmi raznih narodov na ploščah 24.00 Prenos polnočnice iz cerkve svetega Petra v Ljubljani.

Torek, 23. decembra: 9.00 Orgelski koncert (Blaz Arnič) 9.30 Plošče 10.00 Prenos iz stolnice 11.00 Radliski orkester 11.40-12.00 Prenos petja vkanarjev vevic, cey iz Lileja 12.00 Cns. Radliski orkester 16.00 Kvartet nihal, vmes solistični konadi za violino, klavir in celo. Radliski orkester, Recitacije (Avgusta Danilova) 18.40 Božični običaji in pesmi katoličkov (Janko Knež), prenos v Zagreb in Belgrad 19.10 Prenos iz Zagreba 19.50 Cns. jedilni list, program za sredo 20.00 Prenos Hoffmannovih pripovedk iz Zagreba.

Sreda, 23. decembra: 8.30 Mandolnistični kvartet 9.00 Versko predavanje (dr. p. Guido Rant) 9.15 Prenos iz trnovske cerkve 9.45 Lahke instrumentalne solistične točke na ploščah 10.30 G. Janko in Banove pojeta slovenske narodne s spremljevalcem harmonike (g. Stanbo), vmes Radliski orkester 12.00 Cns. Radliski orkester 16.00 Sramel kvartet »Erika«, vmes klavirska harmonika solo in Fantije na vasa, plošče: Lahka glasba 19.30 Nacionalna ura: Rdeči križ (prenos iz Belgrada) 20.00 Prenos opere iz Ljubljane.

Drugi programi:

NEDELJA, 23. decembra: Belgrad: 16.00 Koncert vojaškega pihalnega orkestra 18.45 Violinski koncert Jakoba Hecroga 20.00 Kompozicije Debussyja, poje Zana Pezner 20.30 Klavirski koncert — Zagreb: 20.16 Vokalni koncert, Božične pesmi 21.15 Vokalni koncert Ancice Mitrovič — Dunaj: 20.00 Pfitznerjeva sonata 20.30 Radio ptopri 22.30 Zabavna glasba — Budimpešta: 22.30 Glasna kapela 23.30 Jazz — Prag: 19.00 Melodije 21.00 Lahka glasba 23.30 Zabavna glasba — Trst-Milan: 20.45 Gatte Gradova.

PONEDELJEK, 24. decembra: Belgrad: 19.10 Božične pesmi 19.30 Orgelski koncert 24.00 Prenos katoliške polnočnice — Zagreb: 21.00 Mercedes Manola poje božične pesmi 21.30 Zagrebška Polifonija poje stare božične pesmi 22.00 Božične pesmi raznih narodov 23.00 Zvon Markove cerkve 23.00 Prenos polnočnice — Dunaj: 19.10 Koncert komornega zbora 21.00 Božična glasba 23.20 Orgelski koncert 23.50 Božič na Turah — Bratislava: 19.40 Slovenski božič 23.00 Prenos božične — Budimpešta: 18.00 Celistični koncert 24.00 Prenos polnočnice — Prag: 23.00 Salonski orkester — Milan-Trst: 19.30 Razna glasba 22.00 Konorni koncert.

TOREK, 23. decembra: Belgrad: 20.00 Prenos Hoffmannovih pripovedk iz Zagreba — Zagreb: 20.00 Prenos Hoffmannovih pripovedk iz narodnega gledališča — Bratislava: 20.05 Božične pesmi — Brno: 17.30 Klavirski koncert — Budimpešta: 19.15 Zborni koncert 22.00 Klavirski koncert (Liszt) — Trst-Milan: 20.45 Opereta Fruslita — Prag: 19.15 Koncert nacionalne garde 23.30 Orkestralni koncert.

Naši škofje kličejo na evharistični kongres

Nadškof dr. Jeglič:

Zdramite se vsaj ob evharističnem kongresu

Zelite, naj Vam nekoliko pojasnim pomen evharističnega kongresa, ki se bo o sv. Petru, in Pavlu vršil v Ljubljani. Jaz sem se sicer od sveta in njegovega življenja skoraj popolnoma odtiral in pribeljal v samotno gornje-grajsko, za evharistični kongres pa se vendar rad nekoliko v svetlo pojavim. Zato Vam napišem sledeče vrstice.

Trdim pa in hočem dokazati, da bomo s tem kongresom izkazali vsemogočnemu Bogu ono čast, radi katere je ustvaril vesoljni svet.

V stvarjenju je Bog razdal svojo modrost in vsemogočnost. Človeku je dal Bog razum, da spozna in prizna božjo vsemogočnost ter se zave, da ima vse od Boga, da sam po sebi prav nič ni. V tem spoznanju kar pada pred Bogom na kolena, spozna svojo popolno odvisnost od Njega: moli ga in poveličuje ter mu tako izkazuje ono čast, kolikor more.

Pa kaj je poniževanje slabotnega človeka pred neizmernim Bogom? Toliko, kolikor nič. Ali torej Bog svojega namena pri stvarjenju ne bo dosegel in se je nekako zmotil ustvarivši slabotnega človeka? Ne, Bog se ni zmotil. Svoj namen dosega po svojem Sinu, ki je postal človek, in privzeto človeško naravo združil z svojo božjo v eno božjo osebo. Ker dejanja izhajajo iz osebe, so vsa njegova dejanja neskončne vrednosti, pa moremo namen stvarjenja v polni meri zadostiti. Poglejmo to skazovanje Bogu dolžne časti, kakor mu jo izkazuje Gospod Jezus pričujoč v sv. Rešnjem Telesu, ki se z njim združimo in Boga poveličujemo posebno zbrani v množice na evharističnem kongresu. Preudarimo le nekatere velepomembne mišli.

1. Jezus prizna kot človek božje Veličanstvo, prizna svojo popolno odvisnost od Boga, svoj nič pred Bogom, poniža se, nekako popolnoma se uniči, ko se skrjuje pod siromašno podobo kruha. Ali razumeš to ponižanje pred božjim Veličanstvom, ali razumeš neizmerno čast, ki jo Jezus, uničen v sv. Zakramentu, daje Bogu? Je neskončne vrednosti.

2. Kaj je greh? Saj je greh upor proti Bogu in uničenje Njegovog časti. In greha je toliko po svetu! Ta, javni svet odpada od Boga, ga tajni in sovraži, ter hoče s silo zatreti celo vero v Boga. Kje je torej ona čast, ki jo je Bog pri stvarjenju nameraval? Zmotil se je, ne dosega je.

Toda, nič se ne boji! Glej Jezusa na križu! Ena sama kapljica Njegove božje krvi, more, ker je neskončne vrednosti, zadostiti za vse razalitve vesoljnega sveta in vrniti Bogu z grehi pogaženo čast. Kaj šele potoki krvi Jezusove! In ta kri se pri sv. maši pretaka na naših oltarjih! Ker je daritev sv. maše neskončne vrednosti, popravi ona sama vse, kar se po vsem svetu godi zoper čast božjo. Bere se pa že toliko stoletij vsaki dan na ti-soče sv. maši! Ali si moreš predstavljati, koliko neizmerna, vsak hip se ponavljajoča čast izkazuje večnemu Bogu? Nečast prizadeta Bogu z grehi vseh ljudi, kar zgine. Ali ne dosega Bog s tem v neskončni meri namen stvarjenja?

3. Kaj pa naša vera v sv. Zakrament? Vidim maiben kosček kruha in verujem, da je v njem pričujoč Gospod Jezus Bog in človek, pričujoč v vseh hostijah vsega sveta. Pa zakaj verujem? Saj se mi zdi, da je taka vera nemogoča, nesprejemljiva, da je kar naravnost proti mojim čutilom in mojemu razumu? In vendar čvrsto verujem, da bi za to vero tudi svoje življenje dal. Zakaj? Zato, ker je tako rekel Jezus. Pri zadnji večerji je privrkal spremeni kruh v svoje telo in vino v svojo kri ter je rekel apostolom, naj to delajo v njegov spomin. Od takrat, vpoštevajoč te besede, spreminjajo vsi duhovniki vsega sveta kruh v Jezusovo telo in vino v Jezusovo kri in sicer vrše to pri sv. maši.

Koliko čast izkazujejo Jezusu, božjemu Sinu, duhovniku in z njimi vsi pravi verniki, ker zoper sprječavanja svojih čutil in svojega razuma to vstopljenje, pogosto celo smrt? Kaj jim daje volje naročiti.

4. Kaj vse store verniki na čast presv. Zakramentu? Verujejo, da je Gospod Jezus v Zakramentu njihova dušna hrana; verujejo, da pri svetem obhajilu v mali hostiji prejmo samega živnega Boga. Ali je to mogoče? Bog, večni Bog pod podobo kruha in milijonov ljudi nebeške dušne hrane! Naj se mi ta vera dozdeva še tako nemogoča, je vendar resnična, ker je On tako rekel in nas vsaki dan k svoji mizi vabi.

5. In zopet novo čast izkazujejo sv. Zakramentu neštivilni duhovniki, redovniki in redovnice, ki iz ljubezni do Njega, skritega pod podobo kruha, oslonejo deviški in s pomočjo tega kruha premagujejo in sicer večinoma stalno poželjivosti, premagujejo najhujšo strast ter si popolnoma odreka največji nasladi spolnega uživanja! Kolika čast za Gospoda Jezusa tako deviško življenje, tako zmagovito zatajevanje!

6. Naj omenim še misijonarje in misijonarkel. Kaj jih žene od doma po svetu med pagane in divjake, kjer jih čaka neobičajen trud, nenavadno trpljenje, pogostokrat cel ocmrt? Kaj jim daje volje in moči? Oh, Jezus, ki ga božja ljubezen drži v tabernaklju pod podobo kruha. Ali morete razumeti čast, ki s tem izkazujejo Njemu, skritemu Bogu?

7. Vso to mnogovrstno čast bomo izkazovali Bogu pri evharističnem kongresu. Tukaj ne bodo le posamezniki, ampak globoka in nepremakljiva utrjena vera in goreča ljubezen do Jezusa v Zakramentu bo tisoče vseh stanov iz Jugoslavije družila v Ljubljani v eno veliko, božjo družino, ki bo pred vsem svetom božjemu Sinu in po Njem Bogu to nepojmljivo čast dajala. Skupnost nas bo ogrela, navdušila. Skupnost bo vnela svet ogenj, ki bo objel vse, tudi dosegal mlade kristjane.

8. Še eno. Kaj pa oni siromaki, ki so izgubili vero v Gospoda Jezusa, vero v presv. Zakrament, morebiti celo vero v Boga? Smilijo se mi, pa jih vprašam tri stvari:

a) Ali ste kdaj temeljito proučili življenje Kristusovo, kakor se je zgodovinsko razvijalo od Betlehema do Golgote? b) Ali ste kdaj proučili dogodek v Lurdu, ki se vrše že 80 let. Meni jih ni treba. Toda pred našimi očmi jih božja Previdnost razbija, da se zdramite in spregledate. Koliko gotovih čudežev! Koliko trenutnih ozdravljenj zastaranih, neozdravljivih bolezni! c) Previdnost božja vam je ravno v naših brezbožniških časih pripra-

vila toliko razglašeni vernikov kot svetnikov, vernikov, ki so živeli v prošlem ali že v sedanjem stoletju. Za vsako razglašeno se zahtevata vsaj dva gotova čudeža. Vse to se vrši očitno in se objavi v službenem cerkvenem listu »Acta Apostolica Sedis«. Ali si jih kdaj proučili? Ali veš, kaj je don Bosko, kaj Marjeta Alakok, kaj Terezija od malega Jezusa, kaj Bernarda iz Lurda? Vse to se vrši pred tvojimi očmi in se oznanja tvojim ušesom. Ali kaj vidiš? Ali kaj slišiš? Ali pa z drugimi brezbožniki za te opomine božje kar nič ne maraš, si za nje gluh in slep?

V tem slučaju: gorje tebi, gorje našemu svetu, ki hote čepi v tminah zmot, zametava velikansko delo odrešenja in morda celo delo stvarjenja. Gorje! Zdramite se vsaj ob evharističnem kongresu!

† Anton Bonaventura Jeglič, tit. nadškof Garelanski.

Škof dr. Rožman:

Vsi so iskreno vabljeni

Evharistični kongres v prihodnjem juniju, za katerega so se pripravili že priče, bo mogočno in iskreno versko slavlje. Požviti nam mora v teh hudih casih splošne svetovne stiske vero v Boga, ki skrivnostno biva in živi med nami pod podobo kruha. Vera v Boga, med nami živčnega, se mi zdi v tej dobi najbolj potrebna, da iz vere delamo v trdnem zaupanju v božjo Previdnost. Ni silnejše moči za šibko

človekovo duhovnost kakor je to trdno zaupanje iz žive vere. V taki veri in v takim zaupanju je pot iz materializma, kateri človeka stalno ne more zadovoljiti.

Kongres naj v nas utrdi to vero in zaupanje in tako naj posredno pomaga tudi iz gospodarskih in socialnih neprilic, kolikor namreč človeške duše preoblikuje, in jim odpre umevanje resnične duhovnosti. Radi tega so povabljeni na kongres in na sodelovanje pri kongresu brez razlike vsi, ki iskreno verujejo v Jezusa v presv. Rešnjem Telesu. Skupno ga hočemo moliti in prositi, skupno se mu pokloniti, skupno izpovedati svojo vero vanj. Nobenega drugega namena kongres nima in ga ne sme imeti. V tem smo si edini vsi, ki ga pripravljamo in ki se ga nameravamo udeležiti. — Bodi še enkrat poudarjeno: poglobljena vera, utrjeno zaupanje v Boga, Odrešenika našega, je namen kongresa. Le ta namen želimo in bomo skušali doseči. Pomagajo naj nam vsi, katerim je vera in zaupanje v Boga kaj mar.

† Dr. Gregorij Rožman, škof ljubljanski.

Škof dr. Gnidovec:

Veselite se, Gospod je blizu

Sporočili ste mi, da pripravljali odbor za II. jugoslovanski evharistični kongres v Ljubljani želi, da bi katoliški časopisje v čim izdatnejši meri pomagalo pripravljati vernike na to veliko slavlje. Drage volje pošiljam Vašemu cenjenemu listu nekoliko vrstic danes, na tretjo adventno nedeljo, ko nam sveta Cerkev v vstopni pesmi pri svetih maši kliče z besedami sv. Pavla: »Veselite se vedno v Gospodu; zopet pravim: Veselite se! Vaša blagost bodi znana vsem ljudem; Gospod je namreč blizu. Nič ne bodite v skrbeh, ampak v vsaki molitvi naj se vaše prošnje razodevajo pri Bogu. In govori s psalmistom: »Blagoslovil si Gospod svojo deželo.« Mislim, da že samo navedene besede zadostujejo, ako želite, da se prav na kratko izjavim o pomenu in nalogah II. jugoslovanskega evharističnega kongresa. Ker pa svet Pavel v listu do Filipijanov poleg molitve omenja še preestrne prošnje in zahvaljevanja in želi in upa, da božji mir, ki vsak razum presega, varuje naša srca in naše mišli v Kristusu Jezusu, pa tudi jaz to dodajam. Iz sv. evangelija pa povzemam besede sv. Janeza Krstnika: »Sredi med vami pa stojl, katerega vi ne poznate.« Ali ne pišem teh besed kot očitke cenjenim naročnikom Vašega lista, z edino izjemo, ako kateri to zasluži; marveč kot naloge evharističnega kongresa, da širi in pogloblja spoznavanje Jezusa Kristusa in uživa ljubezen do Njega, ki živi med nami v presveti Evharistiji.

Pomen tega kongresa je izražen v tem, da je to evharistični kongres, da je drugi evharistični kongres, da je jugoslovanski evharistični kongres, in da bo v Ljubljani. Ker so stvari jasne, jih ni treba objašnjati. Samo glede tega, da je to drugi, mislim, da bo potrebno pogledati nazaj na prvi kongres. Resolucije tega kongresa se nanašajo večinoma na intelektualce. Želim, da bi drugi kongres kar najširše objel možko mladino, ki naj bi bila do kongresa že kolikor mogoče organizirana v bratovščini presvetelega Zakramenta. Upam, da bodo tudi fantje iz naših južnih krajev prišli na kongres. Hočemo se pripraviti z molitvijo, preveleto daritvijo in posebnimi žrtvami na veliko slavlje Kristusa Kralja, da mu na dan njegovega presvetelega Sreča izkažemo hvaležno ljubezen in mu vsaj nekoliko zadostimo za svojo dosežanje nehalne in da mu damo malo zadostne tudi za one, ki ga ne poznajo ali ga nečejo poznati.

Upam, da bodo pobožnosti Svetega leta mnogo pripomogle, da bodo naša srca bolj pripravljena in bolj goreča za Jezusa v Zakramentu ljubezni, v katerem nam je zapustil spomin svojega trpljenja. Te pobožnosti bodo vnese naša srca tudi z otroško ljubeznijo do Zlate Matere, da bomo združeni z njenim brezmadežnim Srcem mislili in želeli govoriti in delati, da tudi trpeli za širjenje evharističnega kraljestva Kristusovega.

V Skopju, 16. decembra 1934.

† Janez Frančišek Gnidovec, škof skopjanski.

Škof dr. Srebrnič:

Kongres bo veličastna manifestacija naše vere

Ko so jančarske čete pred petsto leti začele tudi po slovenski zemlji širiti duhovno in materialno razdajanje, tedaj je slovenski človek počel v svoje cerkve ter jih v tabore spreminjal in narod je v njih iskal zavetja, in združen z Bogom svojim v Presv. Evharistiji odhijal jančarske navale in branil svoje svetinje: družino, deco in vero svojo in svoj narodni obstanek. In ko so istočasno s češkega severa krivi nazori razodeli resnico v svetlo evharistično skrivnost hoteli izpodrinuti, tedaj se je slovenski človek širom po svoji domovini organiziral v Bratovščine sv. Rešnjega Telesa, da vero svojo v Jezusovo navzočnost v Presv. Evharistiji naglasi, poglobi in proslavi. In ko so se drugi krivi nauki hoteli Presv. Evharistijo sploh pollačiti in iz življenja izbrisati, tedaj se isti slovenski človek, kakor da ga žene elementarna sila svetega protesta, povzpne v višine in postavlja cerkvice in kapelice na vrhovih svojih gora nepretrgoma do danes, da kot glasne priče neprestano pred vsem svetom govorijo, kar mu je polnilo dušo in srce: Mi verujemo v Jezusa v Presv. Evharistiji. Z njim hočemo živeti in umreti! Njemu čast in hvala!

Katoliški episkopat Jugoslavije je povelil slovenskemu katolicizmu veliko in nadvse vzvišeno nalogo, da organizira prihodnje leto v Ljubljani evharistični kongres za vse katoličane v državi. Pogledi v preteklost slovenskega naroda prekrasno legitimirajo to zaupanje. Tabori, organizacije, dokumenti na gorah pričajo, kako je bila slovenskemu človeku Presv. Evharistija povsod središče življenja; pri Njej je iskal pomoči in črpal energijo v nevarnostih, ki so mu pretili, in v neveljavah, ki so ga prečesto tlačile v verskem, socialnem in narodnem pogledu. Ne plaši se ni sedaj pred mogočeno nalogo evharističnega kongresa, ki je namenjen milijonom katoličanom širom v državi. Ve, kje mu je pomoč, in že se je zatekel v svoje cerkve, da si v ponižni in zaupljivi molitvi izprosi blagoslova za resno delo proslave Kralja nebes in zemlje.

Kaj pa moramo prinesiti na evharistični kongres in kaj pričakujemo od njega, da bo Kristusu res kraljevski nastop omogočen?

Vsak evharistični kongres sega v sfero, ki so sicer z našim bivanjem na zemlji najtesneje povezane ali so našim čutilom nedostopne, ker njihovo realnost odkriva le vera. Samo po veri gledamo pod podobo kruha v Presv. Evharistiji resnično pričujočega Kristusa pred seboj, včlovečenega Sina božjega, kateremu je dana vsa oblast na nebu in na zemlji. »Verujem, pomagaj moji ne- veric (Mk 9,25) mora biti v pripravah za kongres tudi naša ponižna molitev, da se duše po živi veri za kongres čim bolj pripravijo, da bo duhovna in zunanja proslava Kristusa v Presv. Evharistiji čim sijajnejša in izpoved njegovega kraljestva čim globlja.

Globoko ponižno vero prinesimo na evharistični kongres in ni dvoma, da se bodo potem pričakovanja izpolnila, ki jih katolicizem v Jugoslaviji vanj polaga:

Kongres bo veličastna javna manifestacija vere v skrivnost Presv. Evharistije, vere v Kristusa Kralja in vere v pravice, ki Njemu absolutno pripadajo v življenju posameznikov, družine, mladine in vseh socialnih in javnih institucij, v življenju narodov in držav in v njihovem sožitju na svetu.

»Jaz sem luč sveta. Kdor gre za menoj, ne bo hodil v temi, marveč bo imel luč življenja« (Jan 8, 12). Kongres bo pomagal, da se ta luč, ki je Kristus, tako s silnim žarometom razlije na reševanje važnih problemov v razmerah, v katerih mi dejansko živimo. »Jaz sem zato rojen in sem zato prišel na svet, da spričam resnico« (Jan 18, 37). Je Kristus še prišlo svoje smrti o sebi izjavil. To svoje poslanstvo Kristus neprestano tudi danes vrši po svojem namestniku — papežu v Rimu. Katolicizem vse Jugoslavije se hoče na kongresu pokloniti ne samo Kristusu v Presv. Evharistiji, nego tudi Kristusu v papežu, v katerem je zasidran žaromet verske resnice v vseh dobah do konca sveta. Kristus v Presv. Evharistiji in Kristus v papežu je isti Kristus. To je naša vera!

Vera je luč in resnica, ki vzbuja in dviga nadnaravno življenje v dušah, ali se odtam preliva tudi v vse panoge človeškega življenja na zemlji. Zato je Kristus rekel: »Kdor veruje v mene, ima večno življenje. Jaz sem kruh življenja. Kruh, ki ga bom jaz dal, je moje telo za življenje sveta« (Jan 6, 47, 48, 51). Ni to življenje življenje brezdelja in lagodnosti, nego življenje v skrivnostna pota sožitja s Kristusom v Bogu in zato polno žarke iniciative, velikih sklepov in odločnih dejanj, apostolata in žrtve; življenje v višine heroizma in svetosti. Kongres naj nam da mogočno vsestransko pobudo in oporo v to življenje! Kongres naj pove, da ljubimo to življenje nad vse, in da hočemo svojo hvalečnost za to življenje Kristusu in Njegovi presveti Materi preb. Devici Mariji pokazati s tem, da sebe in otroke in mladino dvignemo na nivo evharistične generacije, ki naj vtelesena v Jezusu z odlično voljo pričrta novo veliko periodo v zgodovini katolicizma v Jugoslaviji.

Človek je socialno bitje. Zato je Kristus proti egoizmu, ki vsako socialnost atomizira in razbija, proglasil: »Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe« (Lk 10, 27) ter je za one, ki bodo v Njega verovali, še posebej molil: »Da bodo vsi eno... da bodo popolnoma eno« (Jan 17, 23). Iz kongresa naj zaradi tega svet vidi in spozna, da: »Ker je on kruh, smo mi, ki nas je mnogo, eno telo« (I Kor 10, 17). Evo, zakon za življenje katolicizma v Jugoslaviji, ki mu jamči vse uspehe v kraljestvu Kristusovem, ker je Kristus z njim eno telo.

Laicizem moderne družbe zanika in zameta Kristusa, ki je princip resnice, svetega življenja in ljubezni, na celi črti dosledno in povsod. Njegovo geslo je: »Nečemo, da vladajo nad nami« (Lk 19, 14). Četudi se zaradi tega družba izgublja v nasilju in kaosu, »on mora vladati« (I Kor 15, 25) bo klie in molitev kongresa. Katoličani v Jugoslaviji hočemo na kongresu manifestirati za resnico, da je rešitev samo v Kristusu, »zakaj nobeno drugo ime pod nebom ni dano, da bi se mogli v njem zveličati« (AD 4, 12), in da je obnova

družbe mogoča samo s obnovo Njegovega kraljestva v dušah, v družini, v vzgoji, v življenju države. Cilj je velik. Kruh življenja nam jamči uspeh in evharistična generacija uresničenje. Veselimo se iz vsega srca kongresa že sedaj; mnogo molimo in mnogo žrtvujemo, da bo Kristus tedaj res kraljevski proslavljen, a hrepenenje svetopisemskih množic naj razgiba tudi duše nas vseh: »Mi hočemo Jezusa videti« (Jan 12, 21).

V Krku, dne 16. decembra 1934.

† Josip dr. Srebrnič,

škof krški; predsednik stalnega odbora za evharistične kongrese v Jugoslaviji.

Škof dr. Tomažič:

Vsa katoliška srca se veselijo kongresa

V prijetnem spominu na septembrske evharistične dneve v Mariboru, pod mogočnimi vtisi poročil o 32. mednarodnem evharističnem shodu meseca oktobra v Buenos Airesu, duhovni pogled uprt na božje Dete v jasli- cah — se iskreno veselimo in se brezdvomno veselijo katoliška srca po širni Jugoslaviji II. vsedravnega evharističnega kongresa, ki bo koncem junija 1935 v Ljubljani, čo

Bog da, sijajno proslavi učlovečenega Sina božjega, pričujočega v sveti Hostiji.

Bog z nami in med nami v vidni, dasi skrivnostni podobi: velika tajna svele vere, pa resnica, sloneča na resničnosti božje besede, dejstvo, ispričano po zgodovini in bogoslužju Cerkve Kristusove. Brez Evharistije so molitve in pobožnosti, pridige in krščanski nauki, cerkve in oltarji, bogoslovna znanost in krščanska umetnost — brez pomena; iz pričujočnosti božje v Evharistiji pa črpa po nesmrtnosti hrepeniški človek duhovno moč in božje življenje, vero in upanje v nadnaravni svet, pogum za življenjske boje in boli, odločnost za poštenost, pravičnost, ljubezen... Ko bi svet spoznal dar božji in se oklenil svojega Boga, ki mu je tako blizu, kako hitro bi šel olajšavo svojega bremena, kako sigurno dobil pomoč v svoji stiski, kako čudovito dosegel svojo srečo!

Naš verni rod še tesneje prikleniti na božjega Zveličarja, omahujoče utrditi v veri in verskem življenju, obupajoče dvigniti k zdravemu optimizmu, hladne ogreti za stvar božjo, ob strani stojiče privabiti v kraljestvo božje, kolikor mogoče vse približati in pritegniti k Srcu božjemu ter tako pospešiti izboljšanje medsebojnih odnosov v človeški družbi: to je namen evharističnih kongresov.

Iz srca želimo in iz dna duše prosim Boga, naj doseže evharistični kongres v Ljubljani svoj namen v polni meri!

V Mariboru, teden pred božičem 1934.

† Ivan I. Tomažič, škof lavantinski.

Msgr. dr. Ujčić:

Pax Domini

O božiču se spominamo apostolovih besedi, »da je prišel Gospod in oznanil mir: mir onim, ki so bili daleč in ki so bili blizu.«

Ko je Bog prikal iz nič prvotno snov sedanjega sveta, ni hotel, da bi ostala ta stvar nekak tohu-vabohu, da bi v njej vladala tema in nered: močno je zadel njegov »fiat lux«, nastala je luč, ki je spremenila kaos v kosmos: nered je prenehal, nastal je red in sklad. Prav tako, ali pravilneje: še bolj je hotel imeti Bog harmonijo v kraljestvu duhov, »kajti Bog ni Bog nereda, ampak miru«.

Mir je tista neprecenljiva dobrina, ki so jo ljubljali že stari preroki, da jo bo prinesel Mesija kot princeps pacis: »Glej, tvoj kralj pride in bo narodom oznanjal mir.«

Pri zadnji večerji, ko je Gospod zbral okrog sebe svoje apostole, ki naj bi, sami skromni, iz skromne Palestine ven, prekrasili svet, jim izročal kot svojo posebno zapuščino mir: »Mir vam zapustim, svoj mir vam dam.«

Ta mir naj bi apostoli nesli v vsako hišo, oznanjali ga vsem narodom: ta mir naj bi uživali torej ne samo apostoli, temveč vsi, ki bodo po njih besedah v Gospoda verovali: »da bodo vsi eno«.

Eno bodo ljudje, ko bodo »vsi isti mišli po Kristusu Jezusu«, ko bo Njegovo kraljestvo zavladalo v srih vesoljnega človeštva. Tedaj bodo narodi res »popolni v enem duhu, v enem mišljenju«. Da bodo pa enega duha, je potrebno, da uživajo vsi isto duhovno hrano, eno nebeško jed, ki ne mine, temveč ki oslone za večno življenje. Za ta kruh, ki daje svetu življenje, nas navdušujejo evharistični kongresi.

V znamenju te vzvišene verske skrivnosti združujejo evharistični kongresi najbolj različne narode: mednarodni evharistični kongresi so najidealnejša zveza narodov: iz vsakega rodu, neglede na razlike jezikov, kultur, gospodarskih oblik, se zbirajo tam verniki v eno velikansko armado, kjer so vsi oboroženi s ščitom vere, okrepani s kruhom življenja, vsi v pripravljenosti za evangelijski miru. Živo zavedajoč se, da je z njimi in v njih Bog ljubezni in miru.

Bethlehem, ki je bil takoj sročen, da se je v njem rodil Oni, ki je kruh življenja in knez miru, pomeni v slovensčini »hiša kruha«. Naj bi za naš evharistični kongres postala vsa Ljubljana ena sama velikanska Bethlehem, kjer naj najde evharistični kralj žive jaslice v srih vseh vernikov Jugoslavije, in kjer naj bi se izpolnil za vse ljudi angelski slavespev:

Mir ljudem na zemlji!

Dr. Josip Ujčić, predsednik pripravljalnega odbora.

Poziv javnosti!

Odbor za postavitev spomenika viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju v Celju je sklenil postaviti likovni spomenik v Celju. Celje je po velikosti tretje mesto v naši banovini in je zgodovinsko važno izza davnih dni do najnovejšega časa. Ima pravico, pa tudi dolžnost, da na dostojen, viden in trajen način slavi spomin na blagopokojnega kralja. Spomin naj bo izraz naše velike hvaležnosti za vse njegovo življenjsko delo. Iz kamna izklesani njegov lik naj bo veran izraz vseh onih lastnosti, ki so ga določile. Razodeva se naj iz njega Njegov pogum, Njegova modrost, dobrota in ljubezen. Kakor nas je v plodonosnem življenju srečno vodil od osvobođenja do prerane smrti, kakor se je še v zadnjih vzdihljajih spominjal Jugoslavije, ki jo je on nam ustvaril, tako naj nam v bodočnosti hvaležen spomin na mrtvega kralja utrdi našo voljo in krepki naše sile, da hočemo živeti in delovati po njegovem svitem vzgledu in prid naroda in domovini.

Veliki kralj iz naroda je mrtve, njegov duh živi in bo živel med nami.

Njemu se klanja Jugoslavija!
Pripravljalni odbor za postavitev spomenika v Celju
Za mesto Celje in politične okraje: Gornji-grad, Slovenjgradec, Konjice, Šmarje, Laško in Brežice

Dr. Juro Hrašovec,
predsednik, l. r.

Pripomba: Nabiralna akcija se bo omejevala samo na politične okraje Celje, Gornji-grad, Slovenjgradec, Konjice, Šmarje, Brežice, Laško, ki nagibajo že po svoji legi k Celju, ki spadajo v področje okrožnega sodišča in vojnega okrožja Celje.

Ali smo se zedinili? Ujedinili? Uedinili?

Takoj po groznem zločinu dne 9. oktobra se je nesmrtno življenjsko delo blagopokojnega kralja-mučenika zapisalo v zgodovino z imenom, ki naj to delo ovekoveči. V srbohrvatskem jeziku se imenuje »ujedinitelj«, a vsi slovenski listi, brez izjeme, so po naše zapisali »zedinitelj«. Izbrali so to ime v duhu slovenskega jezika, po pod prvimi vtiskom strašne vesti, brez jezikoslovnega pomišljanja in so zato zadeli — pravo. Zdravi jezikovni čut izkušene praksa je najboljši čuvár in tvoritelj v jeziku. Doder teden je trajala ta sloga. Jedva pa so se zaprla vrata posvečenega hrama v Oplenju in se je splošna tuga zagrebla iz javnosti v srca žalujočih, že se je pojavil lažifilozofski pomislek, da pomeni »zedinitelj« premalo, češ edinstvo mora biti ostreje izraženo; ni pa ta edinstvo-log predlagal, naj tudi Slovenci prevzamemo uradni srbohrvatski izraz »ujedinitelj« (kar bi po našem mnenju novinarji od kraja mogli storiti), ampak krepko se je zavzel za besedo »uedinitelj«, čeprav se je zavedal, da zveze — ue — ne mara ne slovenski jezik ne uho. Če je smatral besedo »zedinitelj« za separatistično slovensko, je prezrl, da je tvorba »uedinitelj« prav tako separatistična in poleg tega v pomenu zedinjena — neslovenska.

Zalostno je bilo opazovati, kako hitro so — v tistih časih, polnih tuge in brige — nekateri obrnili svojo pozornost na brnenje te majčkene jezikovne mušice. Namah smo mogli opazovati nesoglasje v tem imenu, ki bi nam moralo biti sveto, pa naj ga sestavljajo te ali take črke. Zdelo se je, kakor da se zdaj delimo v dva tabora, celo v tri — naša žalost se ob tej smešnosti razraste v ogorčenje.

Upam, da je povzročitelju zdaj samemu žal, ko vidi, kako zmedo je rodil. V številki za narodni praznik piše »Jutro« v uvodnem članku »ujedinitelja« in navaja devetkrat kralja »Ujeditelja« na str. 3, pa se v proglašu Sokola govori o »uedinjenju« in kralju »Ueditelju«, na str. 5. se poroča, da se bo učiteljstvo iz Dravske banovine poklonilo na grobu kralja »Ueditelja« in bo prineslo 180.000 podpisov učencev ter posvetilo »Viteškemu kralju Zedinitelju«. V eni številki torej vse tri oblike! — »Pohode« z dne 8. dec. slavi v uvodnem članku kralja »Ueditelja«, na 3. strani omenja, da se je na praznik »zedinjenja« vsadila v eni občini »ponosna lipa Ujeditelja«, a v neki drugi občini »lipa Zedinitelja«; takisto sta se (str. 4) neka sekcija Narodne Odbrane in neki odbor Sokola spomnila kralja »Zedinitelja«. — »Borba« z dne 30. nov. pravi, da se je kraljevina »ujeditelja«, kralj pa je »Zedinitelj«! Slovenski Gospodar omenja v nekem dopisu dne 12. dec. praznik »Ujeditelja«, Večernik 20. dec. se odloči za »zedinjenje«. Takih primerov lahko zberete vsak dan.

Kaj je pravilno? Če ne prevzamemo srbskohrvatskega »ujedinitelja« (kar so naši novinarji v odločilnem času odklonili), potem je za nas edino prav »Zedinitelj«; kajti predlog s (z) pomeni nedvomno združitev (zbrati, spisati, zgnati, zvezati, sešiti), medtem ko n- pomeni tudi nekaj protivnega, odstranitve: ušteti se, urezati se, zmotiti se, nasproti vrezati, ugnati nasproti vgnati i. sl. Srbskohrvatski »ugovor« je pogodba, naš »ugovor« pa je nasprotno: protest! Urezali in ušteli so se torej tisti, ki so hoteli z »uedinjenjem« še podkrepiti pomen edinstva; saj bi »uedinitelj« pri nas moglo pomeniti celo: razedinitelj.

Zedinitelj nas je zedinil in zedinjeni ostanemo. Odločno ugovarjamo škodljivim poizkusom uedinjevanja. Aristides.

Občina Rudnik in priključitev k Ljubljani

K dopisu v »Slovenec« št. 285 z dne 16. dec. smo prejeli sledeče pojasnilo: »Banski upravi predloženo spomenico je podpisalo le 60 volilcev, med temi nekaj v občini Rudnik neupravičenih volilcev. V okolju Laverce, to je v štirih vaseh, pa je 157 volilcev. To ni nikakoli večina. Podpisali so se pobirali tudi na Orlah, ki so za priključitev k občini Šmarje, kjer pa niso dobili niti enega podpisa. Občinska uprava v Rudniku ni proti spojitvi z Ljubljano, če vamejo celotno občino, je pa proti razkosanju občine. Ni res, da imamo 200 davkoplačevalcev, pač pa je res, da jih je 498. Predpis davka znaša 60.000 Din, trošarina pa današa občini okrog 50.000 Din. Občinska doklada znaša v tekočem letu 76%. H koncu še to, da ni res, kakor piše spomenica, da ne gre za osebnosti, ker moramo ugotoviti, da se je eden od pobiralev podpisov na spomenici izjavil javno, da pod tem obč. odborom ne marajo več biti.

Kdaj bo kriza končana?

Kljub obloženim mizam še vedno umira izstradani. Poleg toplega kožuha še vedno prezeba goli. Še vedno se izzivavarčevalec z razmetavanjem.

To je krivica!

Kdo bo še zdržal? Kdo v jutrišnji dan brez groze zaupal?

Na poljani poje božični zvon:

Slava Bogu na višavah!

Pomagajte drug drugemu!

Ne boj se, naš zavarovanec!

Nam si svojo skrb za bodočnost izročil — le varno zadihaj danes, ker za jutri skrbimo mi. Nam si bil v sreči zvest, mi bomo zvesti v nesreči. To je naše zapečateni pismo: zvestoba za zvestobo! Kdor nas pred tujcem pozna, tega bomo mi bolj kot tujec varovali!

Zaupaj, človek slovenski!

Dvestotisoč močnih nas je. — Vsi skrbimo za vsakega enega. Vsak slednji od nas gradi varnost in srečo dvestotisočem.

Ponosen bodi, naš zavarovanec!

Petintrideset let že varujemo našega človeka! Naš narodni obstoj ohranjamo, novih upov našemu rodu prinašamo, domovini našo bodočnost čuvamo!

Za božični mir:

le raduj se, veseli se, naš zavarovanec!

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Sodba v procesu o maturi

Ljubljana, 22. dec

Proces o veliki maturi na II. državni realni gimnaziji je bil danes končno končan pred kazenskim sodnikom - poedinecem, predsednikom kazenskega oddelka okrožnega sodišča g. Ivanom Kraljem. Sodnik Vladimir Velušček in davčni uradnik v pok. Josip Vodopivec sta bila, kakor smo že svoječasno poročali, obtožena prestopka javne klevete po § 302, točka 1 k. z. čes, da sta v vlogi na prosvetno ministrstvo žalila nekatere člane izpitne komisije pri višjem tečajnem izpitu, ki se je lani vršil na II. drž. gimnaziji. Vršile so se o tem predmetu že štiri glavne obravnave. Obtožena sta nastopila dokaz resnice, da so člani komisije, zlasti ravnatelj Pavlič Rado in profesorja dr. Roman Savnik, Sušnik Pavel in Polovič Ivan postopali napram kandidatinji mature gđe. Vilmi Vodopivčevi pristransko in iz animoznosti do rodbine.

Pretekli četrtek je bilo v tem pogledu zaslisanih deset prič ter je razprava trajala od 8.30 dopoldne z opoldanskim presledkom tja do 20.30 zvečer.

Danes je sodnik-poedinec g. Ivan Kralj objavil sodbo, ki so jo mnogi z nestrpnostjo pričakovali. V dvorani št. 79 je bilo zbrano odlično občinstvo, ki je z veliko pozornostjo in napetostjo sledilo sodbi in nje utemeljitvi.

Oba obtožena Vladimir Velušček in Josip Vodopivec sta bila obsojena zaradi prestopka zoper čast. Žalitev pa ni bila javna, marveč nejavna, ker ni bila zadevna pritožba obeh obtožencev na prosvetno ministrstvo vsakomur pristopna, marveč le uradnim osebam. Obsojena sta bila zato po § 302, točka 2 k. z. in sicer: Josip Velušček na 8 dni zapora in 600 Din denarne kazni, drugi obtoženec Josip Vodopivec pa na 7 dni zapora in 500 Din denarne kazni. Oba pa pogojno za 1 leto.

Sodnik je nato eno uro utemeljeval sodbo, presojajoč točko za točko v obtožnici inkriminiranih izjav, obseženih v pritožbi na prosvetno ministrstvo oboje v izjavi prvega obtoženca. Podani so objektivni znaki nejavne klevete. Oba bi morala v dokaznem postopanju dokazati, da je bilo res, da so člani izpitne komisije, poprej navedeni profesorji, postopali napram kandidatinji gđe. Vilmi Vodopivčevi iz animoznosti in pristransko (slučaj prof. dr. Savnika). Pri izpitni komisiji je res ravnatelj posegal v vprašanja, toda z molčecim pristankom predsednika komisije. Stori je to, da bi kandidatinji pomagal. Kandidatinja je bila drugače res razburjena. Sodnik je poudarjal, da se obtožencema dokaz resnice ni posrečil. Dr. Savnik je bil pač strožji profesor. Sodba tudi poudarja, da sta bila oba obtožena upravičena za pritožbo na prosvetno ministrstvo. Prvi kot stric, ki je skrbel za dekletu, ker so skupno stanovali, in da je prvi obtoženec imel pravico se brigati za uspehe hčerk v šoli. Njegova intervencija je bila torej upravičena. Pritožba na prosvetno ministrstvo pa bi bila utemeljena, če bi komisija postopala nezakonito. O tem se ne more reči. Oba obtožena sta v pritožbi preokarila zakonite meje in sta šla predaleč.

Kot obtežilo je bilo treba smatrati večkratno žalitev, kot olajšilno: dejansko priznanje, neoporečnost, skrb za hčerko oboje nečakinja in sploh skrb za družino. Zato je gori izrečena kazen primerna.

Sodnik Josip Velušček in branilec drugega obtoženca, odvetnik dr. Jure Adlešič sta prijavila pritožbo o krivdi in kazni. Državni tožilec dr. Fellahar pa pritožbo zaradi kršitve zakona v pogledu nejavne žalitve in zaradi preizke kazni.

★

Pridelovanje ricinovega semena

Akcijo za kultiviranje ricinovega semena v naši državi je začela naša firma za svoj račun in na svoje stroške že pred nekaj leti. Prva leta niso dala posebnih rezultatov, ker je bilo treba najprej najti primerna tla in kraje, kjer so klimatične razmere za to rastlino ugodne. Letos so kmetje v dunavski banovini zasadili po našem nalogu in za naš račun okrog 750 jut-ter zemlje z ricinusom, v svoji režiji smo pa zasadili večji kompleks tudi v zetski banovini. Rezultat je zelo ugoden in kolikor moremo oceniti, bo znašal pridelek okoli 80 vagonov sene, morda pa tudi več.

Za gojenje ricinusa smo kmetovalcem nabavili potrebno seme mi sami brezplačno, za pridelek pa smo se obvezali plačati fiksno ceno, katere je bila okrog 30% nad tržno ceno. Kolikor smo se posluževali banovinskih agronomov za pregledovanje nasadov in za nasvete, smo jim morali plačati dnevnice in kilometražo v smislu zadevnih pravilnikov. Zasluge oblasti za povzdigo te kulture so torej precej drugačne, kakor bi se moglo sklepati iz notice v »Jutru« z dne 6. t. m.

Pripomnimo naj še, da smo tudi laneno seme poskusno sejali na državnem posestvu v Belju in prav tako plačali za žetev znatno višjo ceno, kakor pa notira to blago na svetovnem trgu. Poleg tega smo odkupili velik del ostalega domačega pridelka lanenega semena za 10 do 25% dražje, kakor stane importirano blago.

Smatrali smo za potrebno to ugotoviti, da se ne bi očitalo domači industriji, da ne skrbi za pridelovanje sirovin v državi in ne pomaga kmetovalcu na ta način v njegovem težkem položaju. Iz gornjih izjavanj jasno sledi, da so bile naše žrtve v tem oziru zelo velike in prav bi bilo, če ne bi vedno metali vse industrije v en koš, kadar se govori o carinski zaščiti, ki je nekaterim radi nepoznavanja stvari trn v peti. — Tovarna kranjskega lanenega olja in firneža Hrovat & Komp., Ljubljana.

★

Šmarje pri Jelšah

Obletnica Marijinega vrtea. To nedeljo praznuje tukajšnji Marijin vrtec obletnico, odkar je bil ustanovljen. Njegovo ustanovitev je kljub nekaterim nasprotjem dosegel prejšnji glavni kaplan g. Rančigaj. V proslavitev obletnice bo v nedeljo popoldne po večernicah v katoliškem domu proslava s pestrnim sporedom. Marijinemu vrteu želimo, da bi čimbolje uspeval, staršem pa svetujemo, da naj svoje otroke vpišejo, če hočejo, da bodo izročeni dobremu in skrbnemu vodstvu.

Božičnica v korist revnim otrokom je pretekli petek zelo uspela. Tukajšnje učiteljstvo je ob tej priliki pokazalo precejšnjo požrtvovalnost in nabralo precej daril v denarju, obleki in živilih. Saj je bilo obdarovanih 200 najrevnejših otrok, ki bodo imeli vsaj čevlje ali obleko za božič.

Mariborske jaslice

Jaslice v mariborski frančiškanski baziliki.

Molčeca zimska noč lega nad svetlimi cestami mesta. Ulice se žarijo v krasoti in razkošju božičnih izložb. Nocoj se ne zaustavlja pred njimi korak mimoidočih, naglo hite postave po pločnikih, še znanci si samo prikimajo v pozdrav in že gredo vsaksebi. Kavarne in gostilnice se nocoj izpraznijo že v mraku, le redki gostje obsedijo pri mizah, le oni, ki jih je življenje pustilo osamele. Na cestah ostanejo samo premražene, bedne postave, topo strmeč v razkošna izložbena okna. Tu in tam se skrivaj stegne prezebla roka, proseč milodara. Režeži, brezdomci, ki niti na sveti večer ne najdejo toplega zavetja, nimajo doma, da bi praznovali najlepšo in najskrivnostnejšo noč.

Vsi drugi hitijo domov, kjer jih vabi skozi okna prijazni sij razsvetljenih stanovanj, kjer jih nestrpnost pričakujejo njihovi dragi. Kmalu bo žarelo v mestu tisoče in tisoče božičnih dre-

tam se še goji star lep običaj, ki so ga prinesli stanovalci s podeželja. V skromnih predmestnih domovih že kraljuje malo Dete v jaslicah med zelenjem in lučkami. Zato pa je ohranil Maribor lep običaj, ki ga drugod skoro ne poznajo — obiskovanje jaslic po svetiliščih. Na znak zvonov zapljuje po ulicah živa reka ljudi, živahno in veselo postane na cestah v središču in predmestjih. Od vseh smeri hitijo množice, namerjajo svoje korake proti svetiliščem. Ob polnoči se bodo začele skrivnostne daritve svetega božiča, toda že uro prej se bo božji hrami polni obrazov, s katerih seva radostno razpoloženje. Naglo se vrstijo množice v cerkvah, kajti nocoj imajo dolgo pot. Oni, ki prihajajo iz predmestij na desnem dravskem bregu, se ustavijo najprej pri sv. Jožefu, kjer so oo. kapucini uredili tako domače, prijazne jaslice, nato jih zanese pot v farno cerkev sv. Magdalene, kjer so jaslice skromne, priproste. Zadnja leta še obiščejo oo. jezuite v njihovi mali kapelici. Njihove jaslice so med najlepšimi v Mariboru, naravnost umetniško izvršene, v skladu s prelepim stilom notranjosti božjega hrama. Potem pa v stolnico, ki je že vsa napolnjena vernikov v pričakovanju veličastne pontifikalne polnočne daritve, ki jo opravi prevzvišeni knezoškof v vsem sijaju velike asistencije in kjer poje na koru najboljši mariborski pevski zbor mogočno zvenečo latinsko mašo. Preje so hodili še na obisk v cerkev pri šolskih sestrah v Samostanski ulici. Te jaslice slovijo po svoji krasoti, še bolj pa po lepem okrasju, ki ga znajo prirediti ljubeče, nežne ženske roke požnih redovnic. Nazadnje pa se zgrnejo vse množice pri oo. frančiškanih. Ni zaman pri frančiškanskih jaslicah taka gnječa, da jih v božični noči jedva utegneš ujeti, pa te že zrinejo drugi proč. Slovijo kot najlepše jaslice v celni širni lavantinski škofiji. Mojster Edvard Kubovski v Gradcu jih je ustvaril, vse so izklesane iz trdega kamna. Lani jih je preslikal sloviti naš mojster Sojč, da se letos vse blešči v živih, naravnih barvah. Posebnost so te jaslice v oltarju sv. Frančiška, vedno so na tem mestu. Preko leta zakriva votlino z jaslicami debela marmornata plošča, za božič pa jo odstranijo, okrasijo okolico z zelenjem in prižgo razkošno množico raznobarnih električnih žarnic in jaslice zablišče v vsej svoji krasoti. Bile so zamisel graditelja veličastne bazilike pokojnega p. Kalista, te trajne jaslice v oltarju velikega svetnika Frančiška, ki je njega dni prvi postavil božične jaslice v gozdu Gubio in tako uvedel v svet prelep božični običaj. Med tem je minila ura do polnočnice in množice se ustavijo. Glava pri glavi, do zadnjega kottička so polna svetilišč. Oglase se orgle, polne miline je njihov glas, tako poln nocoj, da toplota prevzema srce. Prelepo melodijo svetonočne pesmi poprime pevski zbor, glasovi se zlivajo s hrepenenjem množic v en sam mogočen, veličasten spev: Sveta noč, blažena noč... In ko se konča polnočna svetla daritev, se svetilišča še dolgo ne izpraznijo. Imajo z pet novih obiskovalci jaslic, ki niso utegnili prepolnočno dospeti. Na cesti hitijo mimo grajske kapelice, kjer se starejši še spominjajo prečudovitih jaslic, ki so se med tem neznano-kam razgubile. Gredo mimo muzeji, kjer imajo shranjene starodavne jaslice, ki so nekoč privabljale verna srca v nekdanji minoritski cerkvi, ki jo je usoda izpremenila v vojaško skladišče. Imajo tam še več starodavnih jaslic, katerim ne vedo več poretka; morda je stoletja niso pred božjim otrokom in pastirci gorele žareče luči.

Tak je običaj z obiskovanjem jaslic v Mariboru. Mnogi so proti njemu, po svetiliščih se godijo radi tega včasih nedostojne stvari. Pričeto vinjeni ljudje iz predmestij, motijo svečeno zbranost v cerkvah. Vendar je v njem toliko lepega in priskrčnega, da ga Maribor ne bi smel opustiti.

Tak je običaj z obiskovanjem jaslic v Mariboru. Mnogi so proti njemu, po svetiliščih se godijo radi tega včasih nedostojne stvari. Pričeto vinjeni ljudje iz predmestij, motijo svečeno zbranost v cerkvah. Vendar je v njem toliko lepega in priskrčnega, da ga Maribor ne bi smel opustiti.

Jaslice v cerkvi šolskih sester v Mariboru.

Veliko umazanega perila? Nobenega strahu več!

Kajti malo ali veliko: samodelujoče pralno sredstvo Radion ga opere čisto in belo v najkrajšem času. Torej:

Ne muči se! Vzemi SCHICHTOV RADION

R.J. 7-34

Božični večer belgrajskih Slovencev

Morda hrepenjenje po lastnem domu, po rojstni hiši in kraju ni nikdar tako močno, tako silno, kakor ob božičnih praznikih. Tega doma človek nikdar prav občutiti ne more in zato dostikrat prav ne razume prošnje, večkrat tako nejasno in plaho povedane, ki prihaja od bratov in sester, razkropljenih po vsej širni in prostrani naši domovini. Zato jo pa razumemo tembolj mi tu, ki vzdržujemo ali vsaj skušamo vzdrževati stike z našimi ljudmi tod naokoli in jim pomagati, kadar je potreba največja in pomoč najbolj potrebna. In je čudno, nikdar ni moči zbrati teh ljudi skupaj, jih pritegniti v kako organizacijo. Sami se mučijo s svojimi vsakdanjimi skrbmi in se obračajo na posamezne tukajšnje slovenske organizacije samo tedaj, ko so zabredli v take stiske, iz katerih sami ne morejo najti poti. In pride z okorno roko pisana prošnja za podporo, za ponošene obleke, čevlje, nogavice, za košček kruha, kak kg krompirja ali moke. Društva se trudijo, vsako na svoj način, da pripravijo tem siromašnim ljudem vsaj nekaj veselih uric, da jim vsaj za največje praznike odvzamejo stalne skrbi za vsakdanji kruh. In je dobro tako. Vsi ti ljudje dobe vsaj to zavest: Še so ljudje, ki niso pozabili na nas.

Prva taka radost je Miklavžev večer. Siromašne tuk. slovenske družine se ga vsako leto spominjajo s hvalečnostjo. Skoro vsako društvo ga priredi na svoj način. Komaj je minil ta veseli otroški praznik, se je že treba lotiti dela za pripravljanje božičnice. To delo pa pade v glavnem na župne urade, ki si sestavijo točne sezname vseh siromašnih svojih župljanov brez ozira na narodnost ter jih preskrbe za božične praznike drv, živil, obleke in slično. V te svrhe da vsako leto župnim uradom na razpolago večje vsote tudi belgrajska mestna občina in to za naš božič našim župnim uradom, za pravoslavni pa pravoslavnim. Taka je tu priprava za božične praznike čisto od materialne strani.

Je pa tudi duhovna priprava za ta visoki praznik Kristusovega rojstva. Iz leta v leto se vedno lepše opaža, da se večina tuk. Slovencev na ta največji družinski praznik tudi duhovno kar najlepše pripravi. Samo malo se je treba ozreti nazaj na čas, ko je bila uvedena ob nedeljah in praznikih v cerkvi Kristusa Kralja sv. maša za Slovence. Kdo se je je stalno udeleževal? Bila so skoro sama naša dekleta. Uradništva malo ali pa nič. Danes je v tem pogledu vse drugače. Veselje se je ozreti po tej cerkvi ob nedeljah in praznikih ob pol 6 zjutraj Vse vam je tu. Zastopane so naše vasi, naši trgi in mesta. Velika družina, ki hoče živeti s Cerkvijo in poslušati besedo božjo v materinskem jeziku. Toliko nas je že, da napolnimo cerkev do zadnjega prostorka. Posebno sedaj v adventu, v zimskih mesecih, ko je treba imeti vseeno precej trdne volje in močne zavesti, da se človek že ob 5 dvigne iz postelje ter jo maha po pol ure z Voždova, Topčiderskega brda ali pa s Pašinega brda v Krusko ulico v cerkev Kristusa Kralja, ki je tuk. Slovenci že od nekdaj smatrajo za svojo cerkev, v kateri se najraje zbirajo. Naši ljudje to store z veseljem, samo da čujejo božjo besedo v materinskem jeziku.

Dočim se ostali kat. prazniki, razen velike noči in praznika sv. Rečnega Telesa, tu dosti ne opazijo, te na božične praznike tudi tu že skoro ves december opozarjajo smrekova drevesca po trgih in lepo okrašena in obložena božična drevesca po izložbah.

Dan pred božičnim praznikom odide vsa tukajšnja kat. duhovščina z nadškofom Rodičem na čelu v nunciaturu ter čestita k božičnim praznikom nunciju in njegovemu tajniku. Pod vodstvom svojih katehetov odide tja istega dne tudi vsa kat. šolska mladina ter zapoje pred nuncijem nekaj slovenskih in hrvatskih božičnih pesmi. Nuncij se z vsakim otrokom ljubeznivo pogovarja ter po njih pošilja svoje božične čestitke, pozdrave in blagoslov njihovim staršem.

Polnočnice se vrše v vseh peterih tuk. župnijskih cerkvah, v cerkvi Kristusa Kralja v

Kruski ulici, pri sv. Petru v Poincarejevi ulici, pri sv. Antonu na Džermu, pri pri Bl. Devici Mariji na Kotež Neimaru in v cerkvi sv. Cirila in Metoda na Čukarici. Letos se bo vršila polnočnica tudi v kapeli tuk. Nemcev v Ulici Miloša Velikega. Že ob desetih zvečer hite od vseh strani verniki v cerkev, ki jih napolni do zadnjega kottička. Ob enajstih je naval vernikov tako velik, da dohod do cerkva sploh ni več mogoč. Radi tega mora po ulicah pred cerkvami vzdrževati red policija. Nekatere župnije so morale radi tega uvesti posebne vstopnice za polnočnico. Ta ukrep pa pri vernikih ni naletel ravno na najboljše odobranje.

Katoliški Slovenci se navadno zbirajo pred polnočnico pri kakih slovenskih družinah ali pa pri slovenskem katehetu v Kruski ulici, oni na Čukarici pa pri slovenskih lazaristih ter obujajo spomine na božične običaje v naši ožji domovini in prepevajo prelepe slovenske božične pesmi. Nato pa gredo vsi k polnočnici v Krusko ulico. Istotako tudi naša dekleta, ki se ta večer v velikem številu zberejo v dekliskem zavetišču pri s. Maristeli v Kosterjevi ulici. Tem je morda ta večer najtežji, ker vse drugače občutijo, posebno če imajo službe pri nekatoličanih, da so tako daleč od doma, od svojih staršev, bratov in sester. V lepi božični pesmi zamre marsikatera zatajena solza.

Najlepša se mi pa zdi polnočnica v Kruski ulici. Tu se zberejo Slovenci, Hrvati, Čeli, Slovaki, Nemci in drugi. In vse po vrsti prepeva v slavo novorojenemu božjemu Detetu najlepše božične pesmi, ki jih premorejo posamezni narodi. Od vseh, mislim, so najlepše, najnežnejše slovenske, posebno še, če jih zapojejo naše usmiljenke, od katerih jih gre veliko k polnočnici v bolniški kapeli, veliko jih pride v Krusko ulico, usmiljenke v sanatoriju Vračar pa imajo po možnosti polnočnico v hišni kapeli.

Kat. Slovenci se na božični dan zberejo nato pri slovenskem sv. opravilu ob pol šestih ter si zatem pred cerkvijo voščijo praznike. Slovenska šolska mladina se pa po svoji maši zbira pri svojem slovenskem katehetu, mu vošči praznike, prinaša kazat in celo pokušat sladke božične darove. Prvi božični dan praznujejo tudi tuk. Slovenci, kakor doma, samo v najožjem družinskem krogu. Praznike prihajajo čestitati samo prijatelji družin. Za obisk je določen drugi dan božičnih praznikov, Stefanovo. Na ta dan zahajajo k našim tovarišim iz uradov in od drugod, katerim se vračajo obiski nato ob njihovih praznikih.

Večina slovenskih uradnikov, ki niso poročeni, se za božične praznike odpelje na svoje domove v Slovenijo.

Taki so navadno božični prazniki belgrajskih Slovencev. V industrijske kraje v notranjosti Srbije, kjer je zaposlenih isto tako veliko število slovenskih delavcev in kjer ni katoliških duhovnikov, ali pa so sedeži kat. župnij preveč oddaljeni, odide vsako leto za božične praznike več duhovnikov, ki imajo za katoličane polnočnico na enem mestu, jutranji sv. opravili pa drugod.

Lukovica

Tudi nas je letos obiskal Miklavž. Za njegov obisk je preskrbelo novoustanovljeno glasbeno društvo »Zvezda« s sodelovanjem »Društva za narodovo zdravje v Lukovici«. Za obdarovanje revnih otrok šolskega okoliša Brdo je poskrbelo »Društvo za narodovo zdravje« s nabiralno akcijo. Ta akcija je prav dobro uspela. K temu obdarovanju so pa pripomogle razne trdke iz Ljubljane in kamniškega okraja, ter ljudstvo tukajšnjega šol. okoliša s svojo naklonjenostjo in radodarnostjo. Darovalci so napravili veliko veselja našim malčkom in zato se jim »Društvo za narodovo zdravje« v Lukovici najiskrenejše zahvaljuje.

— Ko se začne evi poapnjevati, deluje uporabna naravna »Franz Joselovec« grenčica na redno izpraznjenje črevesa in zmanjša visok naval krvi.

Ljubljanske vesti:

Naši javnosti!

Beda med našimi akademiki je vedno hujša in v teh težkih dneh je priklopela do vrhuna. Številni akademiki so danes brez zadostne obleke, v nezakurjenih sobah jim je onemogočeno študiranje in mnogi poznajo le po en obroku hrane dnevno. Akademiki je radi njegove akademske samozvesti težko pokazati svoje pomanjkanje in če hoče dobiti skorjo kruha, je skoro vedno prisiljen ponižati se.

Zato so vsi akademiki ljubljanske univerze složno organizirali Akcijo za pomoč revnim akademikom, ki stoji pod pokroviteljstvom rektorja g. dr. Ramovša in tako jamči, da bo podprla akademike le z ozirom na njihove potrebe.

Zato se obračamo na vse intelektualce, gospodarske institucije, industrije, trgovce in druge pridobitnike v Sloveniji, da prispejajo na po-

moč. Razposlali bomo položnice; one, ki bi raje darovali v blagu, pa prosimo, da ga odposljejo na naslov: Akcija za pomoč revnim akademikom, Ljubljana, univerza. Pomoč nam je dobrodošla v kakršnikoli obliki; dalje prosimo posameznike v Ljubljani, da bi bili pripravljeni sprejeti kakega akademika na prehrano, četudi le po en dan v tednu. One, ki bi nas mogoče pomotoma prezrli, si dovoljujemo obvestiti, da jih bosta posetila po dva naša zastopnika po 15. januarju.

Vsa akademska mladina bo znala dobroto ceniti; zavedala se bo, da v življenju ni osamljena, ampak da jo naša javnost ščiti in ji stoji s pomočjo ob strani.

Akcija za pomoč revnim akademikom ljubljanske univerze.

Božičnica za 500 otrok

Ko so po Ljubljani mestni uslužbenci marljivo zbirali za božičnico, ki jo je namestila prirediteljica mestna občina za revne otroke, smo zapisali, da bo letos božičnica bolj slaba. Pozivu mestne občine in prošnji njenih uslužbencev, ki so pobrali od stranke do stranke, od hiše do hiše, po vseh lokalih in skoraj pri vseh, ki so bili na cesti, so se tedaj po večini odzvali le revnejši sloji, ki so radi darovali, toda so le malo zmogli, medtem ko niso premožnejši bogvekar radi segali v žep. Kazalo je zaradi tega, da bo letošnja božičnica bolj slaba. Obrnilo pa se je k sreči drugače, tako da bodo tudi letos številni otroci obdarovani in to celo v večjem številu kakor prejšnja leta. To je umevno, ker sta letos beda in potreba tudi večja. Mestni socialni urad je sedaj pripravil darila za okoli 500 revnih otrok. Božičnica bo, kakor znano, danes ob 3 popoldne v Unionski dvorani.

Pretegnljivi so prizori, ki so se zadnje dni dogajali na tem uradu. Poleg številnih brezposelnih in družinskih mater, ki so prišle prosit za nakaznice za živila, so bile

enako številne tudi matere, ki so prosile za svoje otroke, naj jih uvrste v seznam povabljenih. Nekatere so se sklicevale, da imajo po pet in več otrok in so prosile: »Vsaj enega vzemite v seznam in ga obdarujte! Dobro bo vse, karkoli daste. Ne morem jim kupiti niti čevljev, niti perila, ničesar drugega!« Druge so zopet zatrjevale, da so njihovi otroci rojeni in pristojni v Ljubljano in da imajo zato prednost pred drugimi, ki niso Ljubljančani in tako dalje.

Uradniki socialnega urada so šli materam na roko, kolikor so le mogli, in so nekatere še v zadnjih trenutkih uvrstili v seznam srečnih. Vsem pa seveda niso mogli ustreči: potrebnih je veliko, toda sredstev je malo.

Za letošnje božičnico je pripravil socialni urad prav pripravna darila, tako da se bo otrokom res poznalo. Tako dobe otroci toplo perilo, čevlje, obleke, vsak pa tudi nekaj jestvin in slaščic. Sploh se je mestni socialni urad letos držal načela, naj ne bo ob praznikih v Ljubljani nihče lačen, najmanj pa otroci.

bili ranjeni. Hvala Bogu, da meni ni bilo hujše; po glavi in obrazu me je precej ožgalo. Peljali so me v bolnišnico in me obvezali. Hoteli so, da bi ostal tam, pa sem rajši šel domov. Vidite, takrat mi je požgalo tudi brado, da od takrat ni več tako dolga in gosta.

»No, pa se še vedno postavite z njo! Sploh ste še trdni in krepki.«

»To pa že, hvala Bogu! Sele pred nekaj dnevi sem se vrnil s potovanja. Šli smo v Belgrad in Oplenac na grob kralja Aleksandra in sem čisto dobro prestal pot.«

Gospod Perme, ki je bil vse življenje dober katoliški mož, človek cerkve in molitve, je res skoraj vse svoje življenje posvetil nesebičnemu delu v prid bližnjega. Zato je pač prejel svetna odlikovanja in priznanja. Najlepše priznanje pa mu je naklonil ljubi Bog, ko mu je dal čakatno lepo, mirno starost, ko sredi svoje družine, žene, otrok in vnukov, v nedeljo zdrav in krepak obhaja svoj 80. letni jubilej, h kateremu mu tudi »Slovenec« od srca želi vso srečo in zdravje! Bog ga živi!

Gašperček pride spet v Ljubljano

Gašperček, svetovni popotnik in burkež, ki nima doma nikjer, pa je vendarle povsod doma, obišče tudi letos Ljubljano in se naseli za nekaj mesecev v novem marionetnem gledališču Kršč. ženskega društva v Vzajemni zavarovalnici na Miklošičevi cesti. S seboj prinese vrhan koš židane volje in smeha ter novih burk in šal, s katerimi bo zabaval svoje mlade prijatelje. Švoj prvi nastop bo imel v sredo, 26. decembra, t. j. na Stefanov dan popoldne ob 3 in 5 in sicer v pravljici »Šmarnica in Rožica«, ki je otrokom tako draga in ljuba, da si jo zaželi vedno znova vsako leto. Že zdaj pa vam lahko zaupno povemo na uho, da bo Gašperček nastopil letos tudi v povsem novih igrah, ki jih je nalašč zanj napisal Kotičkov striček. Tako bo nastopil kmalu po tem prvem nastopu v igri »Čudodelno krepčec«, v kateri bo pokazal vso svojo spretnost in umetnost in v kateri bodo otroci imeli priliko videti samega častiljivega vratarja sv. Petra pred nebeskimi vrati in še polno čudovitih reči. Imena in vsebine drugih novih iger, ki pridejo letos na repertoar, pa zaenkrat še ne smemo izdati.

Vstopnice za igro »Šmarnica in Rožica« dobite v predprodaji v unionski trafikli ob ponedeljku, 24. t. m. dalje in eno uro pred predstavo v dvorani lutkovnega odra. Starši, privoščite svojim otrokom urico zdravega razvedrila in zabave, ter jih privedite v sredo k otvoritveni predstavi!

Čudno božičevanje gospoda Bobka

»Kako? — Kaj? — Gospoda Bobka? — Kdo pa je ta gospod Bobek?«

Da ne boste preveč mučili in napenjali svojih od težkih božičnih skrbi utrjenih živcev: gospod Bobek so že dolgo vrsto let polnopraven in polnoleten ljubljanski mešan in dvonastropen hišni posestnik in obče spoštovan predsednik svetovnoznane ljubljanskega kroglaškega kluba »Planke«.

Prvega svojega belega dne pa niso pozdravili s krepkim kričanjem v Ljubljani, ampak tam neke blizu Ljubljane, v priprosti lemečki hiši. Prinesli so namreč s seboj na svet močan glas, po se menda še pred svojim rojstvom zbal, da jih bo vzel policaj s seboj, če bi prišli kričati na svet v Ljubljani, in zato so se odločili za bolj varan kraj, kjer kaljenja nočnega miru ne jemljejo tako natančno, češ, za Ljubljano je še čas. Na deželi so kričali brez skrbi nekaj let po travnikih in po gozdovih, se podili za živino in nabirali jurčke, če jih je bilo kaj, in tako so rasti ob kaši, fižolu in z mlekem politih žganjih, veselo in srečno, dokler jih niso nekega dne skrbni oči našli na voz in jih odpeljali — v Ljubljano k dobremu gospodarju, kjer so se učili premetavati težke vreče, meriti blago in tehtati moko in sladkor po preizkušeno pravilo, da ni ravno treba, da ima en kilogram eno dek, ampak da jih je včasih tudi 25 dovolj.

Tako so minila štiri leta in iz zemkavega pota so postali gospod Bobek res pravi gospod in pomočnik, kateremu so bila vsa vrata vseh ljubljanskih gostilnih odprta na streljaj. Gospod Bobek so takrat postali kar naglo navdušeni pevci in še bolj navdušeni narodnjaki; ko so si pa namerili in natehtali dovolj centimetrov in dek v svoj prid, so

preskočili prag iz prve »navadne« gostilniške sobe v drugo, »posebno«, med samo visoko gospodo, ki je gospoda Bobka navdušeno pozdravila v svoji aredi. V tej »posebni« sobi so postali gospod Bobek poleg zavednega narodnjaka še navdušen »naprednjak«; ko so pa nekega večera še odnili nekaj centimetrov in dek za par meric »boljšega«, so bili z velikimi častmi sprejeti celo med odlične »demokrate«, kar je pomenilo za gospoda Bobka višek ljubljanskega dostojanstva.

Tistega leta pa, ko so si gospod Bobek, takrat že samostojen in ugleden mož, namerili in natehtali še svojo lužo — dve nadstopiti! — in dali napraviti nova vežna vrata z mogočno ključko iz svetle medenine, so opustili trgovino, ker so sklenili posvetiti se samo nesebičnemu delu za javni blagor. Omišljali so si novo obleko, kupili so si topel zimski kožuh, par škatenj viržink in mogočno ključasto palico in tako so hodili dan na dan nadzorovati javna dela po Ljubljani od gostilne do gostilne. Za njihov telesni blagor doma in za snažne čevlje in hlače je pa skrbel za bolj postarna Marjana, ki je imela poleg kuhe največ opravka s skrbjo za svetlo ključko iz medenine na vežnih vratih. Ključko je čistila z debelo flanelasto krpo, mimoidoče ljudi pa z jezikom.

Tako je teklo leto za letom, dan za dnem in večer za večerom. Gospod Bobek so zjutraj vstajali, opoldne kosili in zvečer večerjali: po večerji so se odpravili še delat za narod na kegljišče, potem so pa šli spat — vedno enako, kajti red je najboljši sredstvo za dobro prebavo in na to so gospod Bobek mnogo držali. Samo na sveti večer je bilo nekoliko drugače.

Gospod Bobek so namreč na vso moč obračali juho, dobro govejo juho, tako, ki je lepo rumenkasta in ki tako lepo diši po peteršiljku, korenčku in zelenu. Posebno dobra pa se jim je zdelo juha na sveti večer, ker so bili na juhi zakuhani žil-

Pocenitev

je posebno v decembru dobro došla, ker je to mesec velikih izdatkov. Do neverjetnosti znižane cene zimskemu blagu in predmetom za obdaritev omogočajo nakup vsakomur. Saj se dobi že za Din 16 — meter lepega volnenega blaga za obleko itd. Ogled in nakup samo na Kongresnem trgu pri trdki

NOVAK
nasproti Nunske cerkve

Na božični dan, dne 25. t. m. bo v frančiškanski cerkvi Mar. oznanjena ob pol 10 slovesna sv. maša, pri kateri se bo izvajala Mozartova »Missa brevis« (op. 49) z orkestrom.

Rokodelski oder, ki stalno napreduje, kar nam priča izbira iger in njih podajanje, vprizori na praznik sv. Štefana ob pol 8 zvečer Timmermans-Veteranovo božično legendo »Trije kralji«. Delo je po svoji vsebini izredno ljubko in pristrčno. Glavne osebe, okrog katerih so nanizani dogodki, so trije siromaki, zgubljeni, ki gredo kolédovalci z nabožno pesmijo. V tišini svete noči srečajo sveto Družino, se ji poklonijo in dajo vbojajme vse, kar so nabrali. Revni, brez belica v žepu odhajajo k počitku, vendar zadovoljni in srečni kot še nikoli. Pridite, da doživite božič v vsem njegovem brezmejnem bogastvu in Vam mir božjega Deteta napolni srca. Predprodaja vstopnic bo na praznik sv. Štefana od 10—12 dop. v Rokodelskem domu, Komenskega ulica št. 12.

Lutkovni oder

v Vzajemni zavarovalnici

uprizori v sredo, dne

26. decembra 1934:

pravljico »Šmarnica in Rožica«

Vstopnice dobite v predprodaji v unionski trafikli ob ponedeljku 24. t. m. dalje in eno uro pred predstavo v dvorani lutkovnega odra.

Ravnateljstvo šole Glasbene Matice v Ljubljani obvešča gojence in njih starše, da se prično božične počitnice dne 23. decembra in trajajo do vključno 2. januarja 1935. V četrtek 3. januarja je reden pouk.

Kino Kodeljevo predvaja za praznike dva velika sporeda: opereto »Kralja valčka« in češki zgodovinski film »Pasjeglavci«.

Predložitev komemoracij za blagopokojnim viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem. Predsedstvo mestnega poglavarstva v Ljubljani zbira in urejuje poročila o komemoracijah za blagopokojnim viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem. Pozivamo vse zamudnike, ki svojih poročil še niso predložili, kakor tudi one, ki tozadene okrožnice pomotoma niso prejeli, da storijo to najkasneje do 31. decembra 1934, ker se na poznejše vloženja poročila ne bomo mogli ozirati in ker bomo vse zbrani material takoj po novem letu predložili Odboru za žalne svečanosti za blagopokojnim viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem v Dravski banovini. — Ljubljana, dne 22. decembra 1934. Mestno poglavarstvo.

Mestna občina ljubljanska priredi »Božičnico« za revne otroke v nedeljo dne 23. decembra 1934 ob 15 v veliki dvorani hotela Union. Pririditev bo oddajal ljubljanski Radio.

Tel 31-62 KINO KODELJEVO Tel 31-62

Danes ob 5 in 8 dvojni spored:

Pariška roža (Fritz Schulz) in Goreči sneg

Danes ob 3: Pariška roža

Dne 25. in 26. decembra ob 5 in 8 dvojni spored:

Kralja valčka

(Pavel Hörbiger, Renata Müller, Willy Fritsch)

in monumentalni češki zgodovinski film

Pasjeglavci

Dne 25. decembra ob 3: Kralja valčka

Dne 26. decembra ob 3: Pasjeglavci

Najlepše darilo za Božič in Novo leto je umetniška slika naših priznanih umetnikov. Oglejte si veliko razstavo na Mestnem trgu 25. nasproti magistrata, A. Kos.

Za praznike nudimo pravkar došlo specijalno belo vino — Rialing. — Sotelščak, Gradišče 10.

Zaradi preselitve — globoko znižane cene v manufakturni trgovini Petkosig, Stari trg 4, Ljubljana.

profi, pa ne tisti drobni idrijski, ampak pravi ljubljanski žilnikrofi. Ko so torej gospod Bobek posebali s primerno pobožnostjo svojo juho in se vpravili in se obrigali okoli ust, so se zamaknili v emrečico, ki je žarela v svitu srebrnih nitk in pozlačenih orehov na drugem koncu mize in so globoko vzdihnil iz usmiljenja do revežev, ki nimajo nič emrečice in nič juhe. Gospod Bobek so bili namreč silno dobrega srca za ljudi, samo za svoje najemnike so bili bolj trdi, ker so bili prepričani, da to niso ljudje, ampak »bagaže«; najbolj so bili pa usmiljeni do samega sebe in to svoje usmiljenje so začeli nato tolažiti z lepo postroico obloženo z krompirčkom in potreseno z drobnimi narezanim peteršiljčkom, ampak samo čisto malo.

Rijbo kožico in kosti in nekaj krompirčka so pustili še na krožniku — »moj Bog,« so vzdihnil, »ko je pa toliko revežev na svetu!« — potem so ribico nekoliko zalili, potem so pa zadovoljno zamoknili in se zopet zagledali v razsvetljeno drevce, dokler se ni prikidal na mizo lep kosček mogočnega purana med osajenim sadjem. Gospod Bobek so svečano rezali kosček za kosček, pomakali kosčke kruhka v vročo mast in skrbno izbirali s krožnika kosčke sladkega sadja. »Sedaj pa še nekoliko punč,« so rekli gospod Bobek, »da bo želodec kar togoten,« in niso te velike misli še domislili do kraja, je že stal punč na mizi, pravi božični punč. »Ali ni na svetu lepo in prijetno,« so se zadovoljno vprašali gospod Bobek — »punč je tu, dišee smotka tudi, drevce tudi — erce, kaj hočeš še več?« V ercu gospoda Bobka se je sicer oglašil tihi glas, da na svetu ni tako lepo, vsaj za vse ne, toda takih neprijetnih misli so se gospod Bobek kmalu otresli s sledom, da gredo še nekoliko pogledat k svojim prijateljem, zbranim v gostilni »pri Karmenotelcu«.

Prav mladenički št. in sveč ob oblekli svoj kožuh. Posadili na glavo svoj »halbec« in ko so

zopet češki film v kinu Kodeljevo. Za praznike bo tekla v kinu Kodeljevo najlepši češki zgodovinski film »Pasjeglavci«.

Prijava psov. Glasom razglasa mestnega poglavarstva, ki je nabit po mestu, morajo lastniki in rejniki psov prijaviti mestnemu poglavarstvu brez razlike vse pse, tudi pse čuvaje in mladiče, ki se nahajajo na ozemlju mestne občine ljubljanske, in sicer v naslednjem vrstnem redu po začelnih rodbinskih imen: 1. A, B, C, D, E, F in G dne 2., 3., 4. in 5. januarja 1935; 2. H, I, J, K in L dne 7., 8., 9., 10., 11. in 12. januarja 1935; 3. M, N, O, P in R dne 14., 15., 16., 17., 18. in 19. januarja 1935; 4. S, T, U, V in W dne 21., 22., 23., in 24. januarja 1935; 5. Z in 2. ter eventualni zamudniki dne 25., 26., 28., 29., 30. in 31. januarja 1935. Prijave psov je izvršiti v zgoraj navedenih dneh ustno, in sicer od 9—13 dopoldne pri mestnem poglavarstvu Gregoričeva ul. 27-III, kjer je plačati tudi pasjo znamko za leto 1935 v znesku 100 dinarjev za vsakega psa. Vsakemu zamudniku so bo zaračunala pričenši s 1. februarjem 1935 pasja taksa v dvojnem znesku. Takse oproščeni so le psi čuvaji. Ali je smatrat psa za čuvaja ali ne, o tem odloča mestno poglavarstvo. Kdor ne bo pravočasno izvršil predpisanih prijav, bo kaznovan z globo do 900 Din odnosno z zaporom do 30 dni. Podrobna določila so razvidna iz lepakov, ki so nabiti po mestu.

KLOBUKE za idobo sezono v raznih barvah in oblikah ter razne športne in zimske čepice za gospode in dečke nudi v veliki izbiri

MIRKO BOGATAJ trgovina klobukov LJUBLJANA, STARI TRG 14

Cene zmerne Sprejemajo se popravila

Opozarjamo na božični spored kina Kodeljevo.

Nenavaden način samoumora. Včeraj zjutraj je bila poklicana policija v Drenikovo ulico 8, kjer so našli mrtvega gospodarja te hiše, 51-letnega sejmarija Andreja Hlebeta. Hlebe je izvršil samoumor s plinom, ki se je razvijal iz žarečega oglja. Hlebe se je še v petek mudil do večera v neki gostilni ter se je celo šalil s svojimi prijatelji, od katerih je eden spremljal do hiše ter se nato mirno poslovil od njega. Ko je Hlebe prišel domov, je v pečici zakuril ogelje, sam pa je meter visoko postavil lestev nad pečico, se nanjo naslonil ter vdihaval strupeni plin. Zjutraj ob 7 ga je našel mrtvega železniški delavec Ivan Hlebe. Vzrok samoumora je neznan. Policijski zdravnik g. dr. Avramovič je odredil prevoz trupla v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

Štatersko perutnino

pitano, svežo, vseh vrst. Izborna vina in fine narezke za meščanske mize.

Delikatesa V. A. Jančš

na Aleksandrovi cesti, telefon 34-55

Danes celi dan odprto

Zajci za božično mizo. Na včerajšnjem živilskem trgu, ki je bil zaradi božičnih praznikov kajpak obilno založen z vsemi mogočimi živilci in zelenjavo, kakor da bi bilo tik pred binkošmi, ne pa pred božičem, je gospodinje najbolj ugodno presenetila velika množina divjih zajcev, ki so jih pripeljali na trg neki trgovci iz Čakovca in dva grajsčaka. Zajce so prodajali sprva po 15 Din in so gospodinje res v velikem številu segale po njih. Toda zajcev je bilo okoli 500 in toliko jih gospodinje res niso mogle kupiti. Nazadnje je ostalo še kakih 100 zajcev, nakar so jih prodajali po 10 in celo po 8 Din. Po tej ceni je seveda šel zadnji zajec v promet. Samoobsebi umevno je, da je bilo včeraj na trgu vse polno raznega grmičevja, s katerim kraste družine za praznike svoja stanovanja, tako smrečja, omele, raznega drugega rastlinja, mahu za jaslice in podobnega. Prodajalke, ki niso mogle vsega tega blaga prodati, so ga potem kar pustile na trgu, tako, da so imeli pometati opoldne dosti dela. Prodajalkam, samim revnim ženskam iz okolice se ni splačalo voziti to malo vredno blago domov. Gospodinje so se včeraj tudi obilno zalagale s surani, kokošmi, gosmi in drugo perutnino, na veliko jezo mesarjev, ki z govedino in svinjino potem niso imeli kljub praznikom tako dobre kupčije, kakor bi jo mogli pričakovati.

Najlepše ZIMSKE SUKNJE J. Maček, Aleksandrova c.

Kličite telefon 34-21 za nujna elektro-

popravila, podjetje Havlicek Fran, Sv. Petra c. 5.

Damske nogavice, volnene, svila flor in svila volna ter otroške, trpežne, ima trd-

ka Miloš Karničnik, Stari trg 8.

Zamorčki bravcem „Slovenca“ za božič

Slovenski misijonar g. Anton Kramberger v Lukoleli (Belgijski Kongo v Afriki) pošilja vsem bravcem »Slovenca« prisrčne pozdrave ter jim želi blagoslovljene božične praznike in srečno Novo leto. — Sliki vidimo skupino zamorških šolarjev v Lukoleli, ki jih je v desetih mesecih g. misijonar Kramberger toliko naučil slovenskega jezika, da so začeli brati slovenske časnike. Zamorci so iz rodov: Pama, Basengeri in Tumba Yeli in prav radi prebirajo »Slovenca« in druge slovenske katoliške liste. Vsem našim bravcem želijo zamorčki prav vesele božične praznike in srečno Novo leto. Na sliki, ki so nam jo poslali, so naslednji podpisi zamorčkov:

Bayongo Antoine, Lohania Camille, Kassei Martin, Buebuele Lucas, Yoka-Year, Mjela Pierre, maisanga alause, Prokitione, Henri Odus

Kaj berejo Zagrebčani?

Politična dela berejo manj kakor pa religiozna in filozofska

Zagreb, 21. dec.

Med največje zagrebške knjižnice spada knjižnica kulturno-prosv. odseka zagrebske Delavske zbornice, ki je bila osnovana v januarju 1927; tedaj je imela okoli 700 knjig, danes pa jih ima nad 10.000, ne da bi šteli mnoge domače in tuje revije. Polovico knjižnice zavzema domače in tuje leposlovje, vse drugo pa obsegajo sociologija, politika, zgodovina in druge znanosti. Ta knjižnica je sestavila statistiko izposojenih knjig za 17 mesecev, t. j. od jan. 1933 do konca maja 1934. Iz te statistike dobimo mnogo silno zanimivih rezultatov, ki kažejo, kaj ljudje največ berejo, v katerih mesecih se največ bere itd.

V katerih mesecih se največ bere? Knjižnica Delavske zbornice je razposodila l. 1933: v januarju 1258, v februarju 1108, v marcu 1191, v aprilu 960, v maju 918, v juniju 888, v juliju 844, v avgustu 778, v septembru 1005, v oktobru 1212, v novembru 1385, v decembru 1211. Letos pa: v jan. 1465, v febr. 1241, v marcu 1307, v aprilu 1243, v maju 1155. Iz teh podatkov jasno vidimo, da v zimskih mesecih ljudje dosti več berejo nego v poletnih.

Katero knjigo si ljudje največ izposojajo? V vseh imenovanih 17 mesecih je bilo izposojenih 19.164 knjig, od katerih jih odpade na leposlovje 16.150! Čeprav je bil leposlovni oddelček najprej urejen, se vendar vidi, da je beletristika daleč najbolj obiskana del knjižnice. Za beletristiko pridejo dela o delavskem gibanju, socialnih vprašanjih in socializmu: 722, kulturna zgodovina, biografija, spomini, eseji 641, filozofija in religija 424, slovesstvo in umetnost 340, zemljepis, narodoslovje in potopisi 176, zdravstvo 187, vzgojeslovje in kulturna politika 105, prirodne znanosti in tehnika 164, šport in telovadba 18, zgodovina 11, enciklopedija, slovarji in slično 36, politika 2, pravo in zakoni 41, razno 146.

nekje visoko v sami temi in letel in dvigal sem se nekam vedno višje in višje, da me je bilo kar strah! To je bila cela večnost! Misli sem že, da tega ne bo konca ne kraja, pa zagledam neke daleč nad seboj luč, prav svetlo luč, pa me je zaneslo naravnost tja. Tam sem se znašel pred velikanskim poslopjem, na vratih je pa bila ravno taka kljuka kakor na moji hiši.

Poskušam odpreti, pa ni šlo. Odprla pa se je tedaj linica, skozi linico je pa pogledal mož, prav tak kakor sv. Peter, kakor je naslikan v Zgodbah ev pisma.

»Kdo ste,« je vprašal mož, »kaj pa hočete?« Domov bi radl, sem rekel, sem pa Bobek, Bobek Janez iz Ljubljane.

»Iz Ljubljane!« se je začudil, »kaj pa rogovilite tod okoli? Ali ne veste, kje ste? To so vendar nebeška vrata, jaz sem pa vratar — kje je Ljubljana!«

Pa me pustite v nebesa, sem rekel, da se vsaj nekoliko odpočijem.

»Prijetelj moj,« je rekel sv. Peter — jaz mislim, da je bil prav on — »to pa ne gre kar tako! Take tiče že poznamo! Pride, pa prosi, da bi smel samo nekoliko noter pogledati, potem ga pa. ni zlepa ven spraviti — nič ne bo, nič!«

Pa me nekaj časa gledal, jaz pa njega. Ko sem pa tako stal ves ekešan pred njim, sem se mu pa menda začel smiliti, pa je rekel: »Sicer pa. če že ni drugače, pogledat grem pa že lahko, ali si za v nebesa ali nisi. Tukaj počakajte!«

Čakam in čakam — cela večnost. Nenadoma pa me pokliče pri linici: »Stopi sem in glej!« Pred njim je ležala na zlatem pultu velikanska knjiga. Odprl jo je pri črki »B«, in poiskal ime Bobek.

»Le še sami glejte, gospod Bobek, kar glejte! Vidite, tu je vse zapisano, dobro in slabo! Dobro te za nas, slabo pa pride nekam drugam!«

Iz tega se vidi, da knjižnica Delavske zbornice nudi svojim članom (okoli 1200) najprej izbiro knjig, ki naj jim služijo v razvedrilo in pouk. Isti kulturno-prosvetni odsek ima že podružnice knjižnice v Osijeku, Brodu, Zemunu in drugod, prireja pa tudi javna predavanja, ki so dobro obiskana. — Dobro bi bilo, ko bi tudi večje slovenske knjižnice sestavile podrobno statistiko, da bi videli, kdaj Slovenci največ beremo in kakšna dela imamo najrajši.

Preradovićev trg - Trg Louisa Barthoua

Zagreb, 21. dec.

Eden najlepših zagrebških trgov je brez dvoma Preradovićev. Zato so se nemalo začudili domoljubni zagrebški meščani, ko so te dni brali v časnikih, da je mestno zastopstvo na neki svoji seji Preradovićev trg preimenovalo v trg Louisa Barthoua. Ta gesta mestnega zastopstva je vzbudila med Zagrebčani silno nevoljo. Vaš dopisnik je imel priliko slišati mnenje odličnega in zaslužnega narodnega delavca, ki ga je hudo obsojal to dejanje. Saj je prav, če smo hvaležni velikim sinovom zavezniške Francije, pa bi bili lahko našli kak drug trg, če ga že hočemo imenovati po L. Barthouju, in ne ravno Preradovićeva. Preradović ni samo pesnik, ki ga pozna vsak Hrvat, on je mnogo več, je program današnje generacije. Zato bi bilo zelo priporočljivo, ko bi mestni očetje v Zagrebu svoje prenaprteno dejanje popravili in pustili Preradovićev trg, ki ga že ima, Barthouju pa odkazali kak drug prostor. To ne bi bilo po volji samo sodobnega rodu, marveč tudi — in to morda še bolj — prihodnjega.

Pa bere, jaz pa gledam: »Gospod Bobek, rojen... 1877... trgovca — oha, kaj pa je to?« pravi sv. Peter in me pogleda: »Tako, vi pa imate nekatere centimetre in deke na vesti? No, vi ste pa lep patron, vi!« Prav tako je rekel in tako je bilo zapisano.

Jaz sem začel ugovarjati, da to ni mogoče, in da to ni res in da mora to biti kakšen drug Bobek.

»Tihole!« ukaže sv. Peter, »beriva naprej!« Pa bereva: »Najemnina — vdova — podstrešna soba — 300 dinarjev mesečno,« v pripombi na robu pa je etalo zapisano: oduševstvo.

»Tako? To tudi še?« se je razsrdil sv. Peter, »in takega človeka naj pustim v nebesa, kjer za najlepše prostore ni nobene najemnine? Ne, ne!« Odkimal je tako, da se je kar vse streslo.

Počakajte no, gospod, da vam povem! To s tisto vdovo...

»Kaj me briga vdova — tukaj je napisana samo najemnina in oduševstvo!« je ježno-resno odvrnil.

No, pa naj bo najemnina — jaz sem dal vendar sobo preslikati in to je veljalo mnogo denarja! »Dobro!« ukaže sv. Peter, »beriva naprej!«

Gledava, in res je etalo zapisano: Soba preslikana — enkrat v 15 letih! Zdravju škodljiva barva. Slepjarja.

»In tak človek hoče k nam? Kam pa pridemo?«

Mene je začelo kar tresti, tako hudo me je gledal. Poskusil sem zadnje: Zato sem pa drugim revežem dajal!

»Tako?« — Gospod,« je rekel, »mar mislite, da smo mi vsi iz Ljubljane? Da boste vi nas? Najprej centimetri, potem deke, potem najemnine in sedaj še laži? Ali imate vi dan in noč veže zaklenjena, da nihče ne more do vas? Kar v Ljubljano se poberite nazaj pokoro delat, dokler je še čas! Če ne, vas bo ta-le!«

Prva operacija srca v Sloveniji

Krško, 21. decembra.

V Stari vasi pri Vidmu si je hotel vzeti življenje mladenič L. M. V dušni zmedenosti je segel po samokresu in se ustrelil v levo stran prsi. Takoj nato so ga odpeljali v krško bolnišnico, kjer mu je primarij g. dr. Murgelj Julij operiral srce. Mladenič si je prestrelil srce in pljuča. Med prsnico ter tretjim in šestim rebrom je primarij g. d. Murgelj napravil majhno odprtino ter tako prišel do srčnika. Ko je odprl srčnik, je opazil na levi strani levega srčnega prekata poldrugi centimeter dolgo rano, ki je močno krvavela. Rano je v nekaj sekundah zažil s tremi šivi. Med tem ko je primarij dr. Murgelj šival srce, je vedno počasi utripalo. Čim pa je bila operacija dovršena, je šlo bolniku takoj na boljše, roke in noge so se mu ogrele, čeprav so bile nekaj trenutkov popolnoma mrzle. Toda njegovo stanje je še itak precej resno zaradi prevelike izgube krvi. Upati pa je, da bo operiranec vsled dobre nege primarija dr. Murglja kmalu okreval, noč je dobro prespal ter je njegovo zdravstveno stanje razmeroma dobro. Ta operacija na srcu je bila prva v Sloveniji. Primariju dr. Murglju je asistiral sekundaril dr. Fenc Rajko, instrumentiral je pa sestra Pulcherija. K odličnemu uspehu primariju g. dr. Murglju najiskrenejše čestitamo.

Koledar

Nedelja, 23. decembra (adventna nedelja). Viktorija (Zmagoslava), devica.
Ponedeljek, 24. decembra. Adam in Eva, prvi starši. Hermina, devica. Sveti večer.
Torek, 25. decembra. Božič. Rojstvo Gospodovo.
Sreda, 26. decembra. Štefan, prvi mučenec. Marin.
Četrtek, 27. decembra. Janez Ev., apostol.

Osebne vesti

— Jubilej zavednega moža. Na letošnji sveti večer poteče 60 let, kar je v Vrhpolju pri Vipavi zagledal luč sveta g. Pavel Lavrenčič, sedanjí delovodja občine Predoslje pri Kranju. Jubilatova hiša je bila znana po vsej Vipavski dolini, kajti njegov oče je celih 24 let zastopal vipavski okraj v kranjskem deželnem zboru. Tudi jubilatov brat, kanonik Lavrenčič, je zastopal vipavski okraj 4 leta kot deželni poslanec. Jubilat sam se je često in z veliko požrtvovalnostjo udeleževal političnih bojev. Bil je vedno katoliško usmerjen in tak je ostal do današnjega dne. »Slovenec« je že celih 35 let reden gost v jubilatovi hiši. Bil je dolga leta tudi navdušen lovec, in njegovi lovski tovariši ga dobro poznajo zlasti po njegovem zdravem humorju. Pred 35 leti se je jubilat poročil z najmlajšo hčerko iz ugledne hiše Perhacve iz Vipavskega trga Ljudmilo Perhacve. Bog je blagoslovil zakon s posebnim blagoslovom, kajti 12 otrok slavi danes očetov jubilej. S svojo družino je doživel vesele, a tudi mnogo žalostnih dni, a vztrajal je. Jubilantu želimo, da bi ga Bog ohranil še dolgo vrsto let v veselje in zadovoljstvo velike družine.

Vsako milo

je po zunanosti slično drugemu milu. Kvalitete so pa različne. »Hubertus« milo je samo eno. In »Perion« tudi! Najboljša sta za pranje. In doma! Svoji k svojim!

— Promocija. Dne 22. t. m. je bil na zagrebški univerzi promoviran za doktorja vsega zdravilstva gosp. Vrbnjak Vinko od Male Nedelje, član JAKD »Danica« v Zagrebu. — Na graški univerzi so bili 22. t. m. promovirani za doktorje vsega zdravilstva: Pogruje Stanko iz Ptujja, Mihečič Alojz iz Semiča, Breznik Vladimir iz Koga, Pintarič Ivan iz Bogojeve v Prekmurju, Čelešnik Franc iz Ljubljane. Čestitamo!

— Diplomirani so bili dne 20. t. m. na juridični fakulteti v Ljubljani sledeči gg. slušatelji: Brejc Ivan iz Ljubljane, Repovš Hubert iz Ljubljane in Zupan Stanko iz Kovorja pri Trzinu. Čestitamo!

Čokolada za odvajanje deluje blago in zanesljivo. Ne škoduje! Odobreno od Ministerstva socialne politike in narodnega zdravja. S. šte. 249 od 19. 1. 1932.

Pokazal je za moj hrbet in jaz sem je tudi obrnil. Za menoj pa je etal...

»Vidiš ga, le poglej ga! Tega si vse življenje klical, sedaj ga pa imaš! Kar ta te naj brne domov!«

Takrat se je linica na nebeških vratih zaprla, za menoj je pa zarožljalo in zaropotalo in proti meni so se stegnile ostre trioglate vije, vse razbeljene. Takrat sem pa ves obupan zavpil: Ojje, ojje — ne, ne, neee!

Pa zbudil sem se menda od straha.

Tako so povedali gospod Bobek in so se globoko oddahnil, ker so čutili, da še niso na vilah, ampak da so še čisto zdravi in čvrsti. Gospodje so jih pa tolažili, da so sanje pač — sanje!

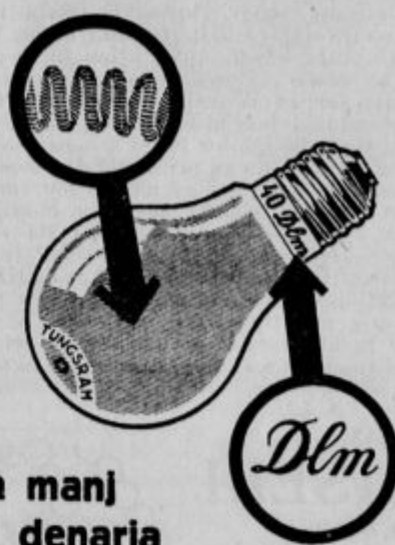
Ura je bila že skoro polnoči, ko se se ljudje začeli razhajati. Tudi gospod Bobek se odšli, pa nič tako veselji kakor navadno. Zavil pa niso domov, ampak k — polnočnici!

Spali pa tisto noč niso posebno dobro. Tiste strašne vile jim kar niso hotele izpred oči! Pa tudi centimetri ne in deke ne in vdova ne in reveži tudi ne...

Na praznike pa so bila večna vrata na hiši gospoda Bobka na streljaj odprta in vdova v podstrešju je imela prav vesele praznike. Odleglo pa je takrat tudi gospodu Bobku, ker so spoznali, da denar ni vse in tudi dvonadstropna hiša ne, ampak da je vse bogastvo tega sveta — dobro srce.

Zimska sezona Centralna kurjava Radiotermaalno kopališče Dolenjske Toplice pri Novem mestu. Izborni uspehi zdravljenja, posebno pri revmatizmu, riasu, protinu (gih), živčnih ter ženskih boleznih. Moderna električna terapija. Tekoča hladna in topla voda v sobah. — Na željo tudi serviranje v sobah.

Do 20% več svetlobe

za manj
denarja

TUNGSRAM

nitka v dvojni vijačnici
svetlobna množina v dekalumenih

Ostale vesti

— Novoletni oglasi — voščila se zaključujejo. V skupino bomo mogli uvrstiti samo ona oglasna naročila, ki nam dojdejo najkasneje v ponedeljek, 24. decembra zjutraj. Vsa druga voščila, ki nam dojdejo pozneje, pridejo v skupino: Iz raznih krajev.

— »Bogoljub« — družinski list — ima v 1. št. 1935 to-le vsebino: Ob svitu večne luči. (I. Božična. — S. S.) — II. Euharistični kongres. — Sveti večer. (Pesem — Vital Vodušek.) — Trije kralji na vasi. (Aleš Napret.) — Na sveti večer. (Pesem — V. Vodušek.) — Luč jim je v temo zasvetila. (Slike konvertitov. — Dr. Fr. Jaklič.) — Ko bi umevali... (A. Č.) — Iz ljubezni do Boga v sveti Euharistiji. (Izvirno pismo iz Buenos Airesa. Vladimir Zmet.) — Izpred tabernaklja: 1. Ali je res tako? (Janez Langerholz.) — Roman: Janec Ovsenik. (F. B. — Poslovenil J. Pucelj.) — Iz življenja Cerkve: Pregled po svetu, po domovini, po kongregacijah, po polju kršćanske ljubezni, po misijonskem polju. — Razno: Duhovne vaje, odgovori, zanimivo pismo, odpusti za mesec januar, prošnje, zahvale, dobre knjige. — 12 slik (bakrotisk) v tekstnem delu. Naslovna stran: Rojstvo Gospodovo. (Vsaka številka ima drugo naslovno sliko v bakrotisku. Naroča se: Uprava »Bogoljuba«, Ljubljana. Celoletna naročnina 20 Din.

— Ob moji 65 letnici sem prejel nebroj čestitk, vsled česar se vsem, ki so se me spominjali, najtopleje zahvaljujem in prosim, da mi ostanejo še nadalje naklonjeni. Franc Oset, veletrgovca, Ljubljana—Sv. Peter v Sav. dolini.

— Lukmanova knjiga »Martyres Christi«, naznanjena za božič, je v tisku. Takoj po praznikih jo bo mogoče dobiti. — Januarska številka »Mladike« je že izšla za božič. Naročniki jo dobe po pošti.

Ne bo Vam žal.

če boste za nego kože rabili kamilčno
kremo **Kamilo**. Pazite na ime **Kamila** in na rmeno-modro škatlico.

— Zasedanje Glavnega odbora in kongres JS v Ljubljani. Že leta 1932 na kongresu v Skoplju je bilo določeno, da se bo vršil naslednji kongres JS leta 1935 v Ljubljani. Kongres ali glavna skupščina JS se vrši le vsaka tri leta, a letno se sestane Glavni odbor le enkrat na skupno sejo. Letošnja seja Glavnega odbora je bila vsled žalnih svečanosti odložena in se bo vršila šele leta 1935 istočasno z glavno skupščino, t. j. kongresom. Ker pripravlja O. O. JS v Ljubljani za ta kongres večje prireditve, glede katerih še ni odločeno, kdaj bi se mogle vršiti, tudi do danes med l. O. in ostalimi Oblastnimi odbori še ni sporazumno določeno, kdaj se bo definitivno vršil kongres JS, ki pa bo na vsak način v Ljubljani. Kakor vedno, bo tudi ta kongres velika manifestacija za naše Jadransko morje in bo pokazal moč in slogu članov JS.

Hoja za Kristusom

Veliko presenečenje nam je pripravila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. — Tomaža Kempčana »Hoja za Kristusom« bo oddajala skoraj zastoj! Na zalogi ima še večje število izvodov in obliki molitvenika, vezanih v platno z rdečo obrezo, v zelo priročni žepni obliki. »Hoja za Kristusom« je, kakor pravi Fontanelle, najlepša knjiga, kar jih je prišlo iz človeških rok, zakaj sv. pismo je prišlo iz božjih. Slovenci smo to delo prvič dobili že leta 1719, v času, ko so bile knjige pri nas še redke ko zlato. Od tedaj so se množile izdaje te dragocene knjige, ki bi morala biti osebna last vsakega katoličana. Vsak dan bi moral čitati v nji, zakaj toliko vzpodbude, lepote in miselnega bogastva ne najde v nobeni drugi knjigi. To je knjiga za celo življenje; čim večkrat jo čitamo, tembolj se nam odkriva bogastvo te zakladnice. Kadarkoli jo odpremo, se nam odkrijejo nove misli in nova spoznanja, da ne bomo nikdar izčrpali vseh biservov, ki so zgoščeni v knjigi za naše duhovno življenje. Prav v sedanjem razvrzanem času nam je miren in neomajen svetilnik v življenju, kakršen je Tomaž Kempčan, bolj potreben kot vsakdanji kruh. Sezimo torej po tej knjigi! Delo obsega blizu 400 strani in velja samo 8 Din brez poštne, s poštino 9 Din. Kdor želi to knjigo prejeti, naj piše na Jugoslovansko knjigarno v Ljubljani, ki mu bo knjigo takoj odposlala za mal denar 9 dinarjev. Vezava knjige same je več vredna!

Rokovnjači v dolini Sotle

Zverinski napadi in roparski umor - Strah pred tolovaji

Sv. Križ, 22. dec.

V dolini Sotle divja že nekaj časa tolpa rokovnjačev, ki jim nihče ne ve pokaže. Pred tolovaji ni ničesar varnega. Izvršili so že celo vrsto nasilstev, ropov, vlomov in tatvin, na vesti pa imajo najbrž tudi roparski umor. Prebivalstvo okraja trepeče pred njimi in je popolnoma ostrašeno. Dosedaj so tolovaji izvršili naslednje zločine: V nedeljo so napadli 65-letnega posestnika Janeza Sekirnika, od Sv. Katarine pri Rog. Slatini, ko je šel k maši. Na ovinku ceste v gozdu sta ga pričakala dva moška, ki ju ni poznal. Vrgla sta ga na tla, mu zamašila s sunjo usta ter odvzela 4200 Din. Sumijo, da sta bila kje iz bližnjega kraja ter sta vedela, da ima Sekirnik denar pri sebi. Sledil je vlom v usnjarno Franca Straška pri Sv. Križu pri Rog. Slatini. G. Strašek stane v vili v prvem nadstropju nad trgovskim lokalom. V temni noči je začel vlomilce ter se pojavil pri oknu s samokresom v roki. Oddal je skozi okno več

strelav, s katerim pa roparjem ni mogel do živega, ker so se skrili pod zidni zaklon pod oknom. Potem so streljali roparji proti Strašku ter ga tako pregnali od okna. Nato so izropali trgovino ter mu odnesli usnje in razno blago. — Iste noči so po noči vlomili v trgovino Grloce pri Sv. Križu pri Rog. Slatini. Odnesli so raznega blaga za 4000 Din in izginili kot kafr. — Pri posestniku Juriju Cimeršku v Mimmem pri Sv. Križu so vlomili v klet. Odnesli so mu veliko vina. — V št. Vidu pri Sv. Križu je bil izvršen vlom pri posestniku Kozarju. Z vlomilci je izginila vsa obloka domačih ter ves speh. — Posestnika Janeza Cvetka, 70-letnega starčka iz Tuncovca so našli domači na njegovi njivi mrtvega. Najbrž je zakrivila smrt zločinska roka, ker so tolovaji mislili, da bo imel Cvetko pri sebi denar. — Predzrna tolovajska tolpa, ki je zakrivila sedaj že toliko zločinov, mora biti kje iz bližine, ker pozna gotovo položaj pri žrtvah, ki si jih izbira zaman.

KAKOR
BISERI
SO ZOBJE
AKO UPORABLJATE

— Vesele božične praznike! Vsem plemenitim dobrotnikom in prijateljem otrok priskrba zahvala za dobrotljivo pomoč v tako težkih časih. Srečni otroci, kateri še niso nikdar zastoj pri priročni božični veselja in božičnih daril! Ne pozabite v lastni sreči naših ubogih sirot, katere tudi pričakujejo ali samo ono sprejmejo, kar jim tuja ljubezen in dobrotja daje. Pomagajte nam tem zapuščenim malčkom, kateri se morajo skozi celo leto marsikateremu veselju odreči, pokriti božično mizo. Darovi vseh vrst, denar, obleka, čevlji, ostanki blaga in hrana, vse najde najboljšo uporabo! S priskrbo hvalečnosti bo tudi najmanjše darilo sprejeto. Blesteča, blažena otroška očesa na praznik Ljubezni naj bo zahvala in plačilo vaše plemenite radodarnosti. Ona bodo povečala vaše božično veselje. Blagoslov draga Jezuska se bo gotovo v obliki meri razlil nad vse naše dobrotnike. Prepričani smo, da bo ta prošnja našla topla, dobrohotna srca, zato se vam priskrbo zahvaljujemo že naprej. Z odličnim spoštovanjem hvaležne sestre in otroci Doma sv. Jožefa Hrv. Leskovec.

— Nemščina — glej oglaš!

— Hudo zaprtje, katar debelega črevesa, napenjanje, motenja v želodcu, odvajanje krvi, lenivost jeter, zlato žilo, bolečine v kolku, odstrani naravna »Franz-Josef« grenčica — jutraj in zvečer majhen kozarec. Zdravniki strokovnjaki izpričujejo, da »Franz-Josef« voda učinkuje brez bolečin celo pri dražljivosti črevesa.

— K pravnim nasvetom. »Zastavljena pelerina«. F. V. V. — K odgovoru pod gornjim naslovom, ki je bil objavljen v nedeljo, 16. dec. 1934 in ki smo v njem odgovorili, da upnik ne sme sam prodati njemu zastavljene dolžnikove pelerine, ampak da se mora obrniti na sodišče, se dostavljamo, da mora dolžnika tožiti in šele, ko bo dolžnik pravomočno obsojen, bo mogel upnik predlagati, da se za pokritje njegove terjatve proda zastavljena pelerina.

Kaj je Agrippa?

— Na Voglu je po zadnjih poročilih zapadel visok sneg. Smučarji, ki so zadnje dneve željno pričakovali, da bi sneg pobelil tudi doline, se bodo za praznike morali podati malo višje v planine. Skalaski dom na Voglu, ki je znan po svoji izredno lepi legi in razsežnih smučarskih terenih, je od 20. t. m. dalje stalno oskubovan ter pripravljen za sprejem gostov. Med božičem in novim letom se vrši na Voglu tudi smučarski tečaj.

Zobni atelje

Rihard Klemenčič
dent.-tehn.

ne ordinira od 23. XII. 1934 do 1. I. 1935.

— Esperanto — glej oglaš!

— Zanimiv dogodek. Dnevnik »Deutsches Volksblatt« v Novem Sadu je priredil inseratni natečaj, pri katerem so čitatelji glasovali, katera reklama je po vsebini in obliki najlepša in najučinkovitejša. Zmagovalca prve grupe tega inseratnega natečaja št. 2 sta: Domača tovarna čokolade »Mirne« s svojim inseratom »Vse radosti, več zadovoljstva«, izšel na pol strani in tt. »Batac. Obe trdki sta prejeli enako število glasov. Ta uspeh domače tovarne čokolade »Mirne« najbolj prikazuje njeno pozitivno delo v vseh smereh in napravila vtis, da se mora ceniti delovanje in izdelke te tovarne ne samo iz gledišča podpiranja domačih izdelkov, temveč ker je tovarni čokolade »Mirne« uspelo vsled bogatih izkušenj in visokega znanja svojih strokovnjakov, da se uvrsti med najboljše evropske tovarne. — To je gotovo zanimivo in razveseljivo za našo javnost.

— Alpinski odsek Slovenskega planinskega društva vabi vse turiste-alpiniste, da javijo vse letošnje važne in težje plezalne ture, posebno prvenstvene, v prvi vrsti one, ki se nanašajo na domače Alpe, Julijske, Kamniške, Savinjske, Karavanke v drugi vrsti po Balkanu ter prvenstvene ture izven balkanskega ozemlja. Ta poziv velja tudi za bodoče z namenom, da bo alpinski odsek SPD imel na evidenci vse važnejše ture ter bo

tudi skrbel, da se važne ture objavijo tako, kakor je to navada pri inozemskih listih, vsekakor pa v »Planinskem Vestniku«. Alpinski odsek SPD opozarja alpiniste-plezalce, da slovenske Koroške Alpe niso še predelane in se je to poprišče prepustilo docela nemškemu alpinizmu, dočim Karavanke od severne strani ni še niti eden slovenski plezalec predelal. Pozivljajo se naši plezalci, da si za bodočo delo porazdelje. Alpinski odsek SPD ob enem javlja, da je osrednji odbor SPD določil gotov znesek, ki naj služi za podelitev nagrade pisateljem propagandnih člankov za postojanke: Sv. Janez, Zlatorog, Kamniško Bistrico, Dom na Kravcu in Veliko Planino. Članke je nasloviti na literarni odsek SPD v Ljubljani. V poročilih je zapisati točno slovenska imena vrhov, višino, izhodišče in dohodišče, trajanje cele ture in čas čistega plezanja, ali je tura težka, srednje težka ali jako težka, ali je bila potrebna raba vrvi, deret in klinov ter število spremljevalcev.

— Motnje v železcu in črevesu, ščipanje v trebuhu, zastajanje v žilnem sistemu, razburjenost, nervoznost, omotičnost, hude sanje, splošno slabost olajšamo, če popijemo vsak dan čašo »Franz-Josef« grenčice.

Ne pozabite

založiti se za Božič
z izorstno

ŽITNO KAVO

ADRIA!

Prav vesele praznike Vam želi

Tovarna hramil in pražarna »ADRIA«
L. & M. Krebber, d. z o. z., Glince-Ljubljana

— Kaj pravi Ciceron o mladosti, starosti in smrti? V svojem velikem delu »O starosti« pravi nesmrtni modrijan že pred kakimi 2064. leti, da je najboljša vrsta smrti ta, če narava delo, ki ga je ustvarila, tudi sama zopet razladi. Nadalje veli, da se moramo od mladih let v tem vaditi, da smrt zaničujemo. — Ali ni to čuden opomin sredi božične radosti? Baš to radostno razpoloženje nas spominja hkrati na dolžnost, da se uspešno borimo proti oslavljenju svojih duševnih sil in zdravih čutov in da preprečujemo bolezen, ter protinaravne rušilke življenja. — Vsakdo je v stanju, da obvaruje predvsem tiste organe zdrave, od katerih pravilnega delovanja je zdravje najbolj odvisno, namreč prebavne organe: želodec, čreva, jeter, obisti, vranico itd. Saj zastojuje, da telo od časa do časa temeljito prečistimo in ga osvobodimo nakopičenih škodljivih tvarin in strupov. S tem mu zavarujemo nemoteno kroženje krvi, brez katerega ni življenja. — To pa je dandanes ena najlažjih nalog, saj so nam na razpolago izborna naravna sredstva, kakor n. pr. obče priljubljeni »Planinka čaj Bahovec«, ki ga izdelujejo iz skrbno izbranih zdravilnih zelišč visokih planin. Ne le bolniki, temveč tudi neštetih zdravi ljudi, pripadajoči olikanim slojem, pijejo vsako leto vsaj skozi 6 tednov, zvečer, predno ležejo k počitku, kozarec tega »Planinka čaja Bahovec« ter odvrtačajo s tem prerano poapnjenje žil in drugih zla, ki se pojavljajo vsled motenj v prebavilih. — Tako nam predstavlja Ciceronove modre besede vprav ne tako navodilo, kako naj se borimo zoper vzoroke obolenj ter si skozi vse življenje obvarujemo zmožnost duševnih sil in zdrava čutila.

— Pri številnih težkočah ženskega spola povzroči naravna »Franz-Josef« grenčica najboljšo olajšavo. Spričevala kliniki za ženske bolezni dokazujejo, da se uporablja zelo milo odvajajoča »Franz-Josef« voda posebno pri poročinah z izbornim uspehom.

— Spomladanska potovanja s parnikom »Kraljica Marija«. Spomladi se bodo vršila z gornjim parnikom štiri zelo zanimiva potovanja. Pri prvem (velikonočnem potovanju) se bo parnik privrkat podal mimo Gabraltarskega zaliva do južno-španskega pristanišča Adiz na Atlantskem oceanu. Drugo potovanje bo vodilo mimo pristanišč srednjega Mediterana do egiptovskega pristanišča Aleksandrija, dočim bodo pri tretjem potovanju zapopadene atraktivne točke zahodnega Mediterana. Pri četrtem potovanju bo parnik pristal v najlepših pristaniščih in mestih Egejskega, Mramornega morja ter v Varni, velikem bolgarskem pristanišču ob Črnem morju. Trajanje in cene potovanj bodo objavljene v »Slovenca«.

ČESTITKA ZA BOŽIČ IN NOVO LETO

Vsem zagrebškim Slovincem, odjemalcem »SLOVENC«, »BOGOLJUBA« in »DOMOLJUBA« želim vesele božične praznike in srečno novo leto

JOŽE TOMŠE

prodajalec »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«
ZAGREB, Trnava-Sv. Rok

tovanj so različne. Cene za posamezna potovanja so 5400, 5000, 3500 in 4500 Din ter je v tem všeto: vožnja, kabina, oskrba na ladji, kopeli itd. Prospekti in ostale informacije: Jugoslavenski Lloyd, Zagreb, Gunduličeva ulica 3 (telefon 32-51), kakor tudi vsi potniški uradi.

— Na dr. Krekovi gospodinjstvi šoli, Ljubljana VII., se prične drugi »Trimesečni gospodinjstvoskuharski tečaj« 2. januarja 1935. Sprejemajo se notranje in zunanje učenke. Pojasnila se dobe na zavodu vsak dan pisмено ali osebno. Istočasno bo na šoli tudi tečaj za »Serviranje in za izredne kuharske izdelke. Pouk bo trajal 10 dni od pol 7 zvečer dalje. Priglasiti se je do božiča.

— Vesele božične praznike in srečno novo leto 1935 želi vsem svojim cenjenim odjemalcem, prijateljem in znancom tovarna perila in oblek »Triglava, Josip Olup, Ljubljana, Stari trg 2, Pod Tranco 1 in Kolodvorska ulica 8.

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, jeter, srca, proti kamnom, sklerozni, sečni kislini in sl. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

— Zahvala. G. M. Valenčak, trgovec v Velenju, je daroval namesto vence na krsto pokojnega G. Josipa Demšiča več kosov flanel za revno dečo, za kar mu izreka P. R. K. najkrajše hvala.

— Za božično ali novoletno darilo priporočamo Nova založba v Ljubljani izmed svojih knjig posebno tele: Edv. Kocbek: Zemlja, odlična zbirka pesmi, pravkar izšla, Cankarjeva in Finžgarjeve Zbrane spise, v celoti in v posameznih knjigah, Fr. Stelè, Orie zgodovine umetnosti pri Slovincih (bogato ilustrirano); iz klasičnega slovstva več Sovretovih in Zupaničevih prevodov, za mladino: Ivančkov sveti večer, slikanica z verz: Čipek in Capek.

Važno za vsakega gospodarja!

Knjižnica Slovenskega gospodarja!

Začeli smo izdajati priročno knjižico Slovenskega gospodarja. Vsaka knjižica bo imela svoj predmet v celoti in temeljito od strokovnjakov izdelan. Dosedaj so izšli sledeči zvezki: Zemljiška knjiga, 5 Din. Kako si sam izračunam davek, 4 Din. Zaščita kmetov (najnovejša uredba, pravilnik in pojasnilo), 5 Din. Nadaljnji zvezki sledijo. Naročniki Slovenskega gospodarja plačajo le polovico, tudi novi naročniki! Pisati pa morajo na naslov: Uprava Slov. gospodarja, Maribor, Koroška cesta 5. Vsi drugi naj kupujejo knjižice v knjigarnah.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

— Med današnjimi oglaš opozarjamo posebno na trdko Jos. Petelinc, Ljubljana, Sv. Petra nasip, katera priporoča šivalne stroje in zimsko perilo.

— »Radio Ljubljana«. Prvi slovenski tednik za radiofonijo, glasilo slovenskih poslušalcev. Številka 45. — Ta naš tednik se nahaja v šestem letu obstoja. Božična številka dokazuje vso njegovo povezanost z našim radiem in interesi poslušalcev, ki jih kot edini pri nas zastopa. Z lepo opremo združuje na skromnem prostoru same aktualne prispevke (letošnji sveti večer ob aparatu, pregledi sporodov in misli k njim, glasbeno kritiko, zanimive pabeske). Zlasti bi pa opozorili na vevlačna izvajanja o reklamni v našem radiu (z njimi v zvezi ni manj zanimivi člančič o reklamni v ameriškem radiu). Tehnični del vsebuje razpravo o magnetnem zvočniku. — Programski del je kakor običajno bogat, obsega 21 strani. — Vsak slovenski poslušalec bi moral biti naročnik tega tednika (tromesečna naročnina 35 Din, polletna 70 Din, letna 140 Din, uprava je na Miklošičevi cesti 7, Ljubljana).

— Za Božič je pravkar izšla krasna knjiga v slovenskem prevodu Axel Munthe: San Michele. Lepšega darila za ta dan si ne moremo misliti kakor je ta knjiga, iz katere veje človekoljubje in dobrotja. Vsakdo naj prebere oglaš v današnji številki.

Za rejo slabotne in zahtevne živine, ako hočete doseči res lepe uspehe, uporabljajte edino le že od več tisočev živinorejcev in tudi že od ušnih zavodov priznano in javno pohvaljeno

Težakovo olje za živino

To olje se dobavlja v ročkah 5 kg po Din 90,—, v ceni je vračunana tudi poštnina, samo trdka

M. Težak, Zagreb, Gunduličeva 13

Olje se dobavlja tudi v kovčah po 25 kg in v sodih po 100 l in 200 l. Pri odjemu v teh zahtevajte posebno ponudbo. Navodila dobite zastonj! Za to olje izdan denar Vam prinese dobro obrestovanje!

Celje

Božičnica Vincencijeve konference. Danes ob 4 popoldne bo v veliki dvorani božičnica Vincencijeve konference. Na sporedu je najprej petje Celjskega Zvona, nato deklamacija in končno božični igrokaz »Sestri, Vabimo občinstvo, da se polnoštevilno odzove vabilu Vincencijeve konference.

Božičnica na okoliški deški šoli je bila večeraj. K tej akciji za obdarovanje otrok so prispevali: Drž. kraj. zaščita 2000 Din, okoliška celjska občina 1250 Din, g. A. Westen 1000 Din, nabiralna pola 4596 Din, torej skupaj 8896. Požrtovnine so se izkazale celjski trgovci in peki. Na šoli je vse polno otrok, katerih se je za božič spomnila šola in jih tudi obdarila. Nabranjena je bilo toliko denarja in blaga, da se je obdarovalo 250 otrok, ki so dobili blago za perilo, obleko in obutev. To je bilo veselja v soboto, ko so se vračali iz šole z božičnimi darili. Vsem dobrotnikom, ki so imeli hvalevredno namero, da pripravijo našim revčkom nekaj božičnega veselja, naj bo plačnik On, katerega praznik Učlovečenja in rojstva bomo obhajali.

Damske plašče, moške suknje, usnjene suknjice, srajce, kravate, nogavice, rokavice in vso manufakturno Vam nudi po reklamnih cenah

KOLBEZEN Franc, Celje
manufaktura in konfekcija

— Za reveže Vincencijeve konference ni denarja. V mestnem proračunu namreč Vincencijeve konference je napravila na mestno poglavarstvo prošnjo, naj bi se mestna občina spomnila v njenem proračunu malo tudi revežev, ki jih podpira konference. Pri proračunski seji pa, ki je bila v petek zvečer, nismo čuli o tem nobene besedice in tako so šli gospodje, ki so sestavljali celjski mestni proračun, kar mimo tega vprašanja. Si bomo zapomnili.

— Smrtina kosa. V petek in soboto so umrli v celjski bolnišnici: Bač Jakob, 67 let, iz Celja, Kovarska ulica 3 in Kadilnik Marija, 80 let, preživetkarica iz Hrenove pri Vojniku. — Na Glav-

Iskrena beseda
revmatično
bolnim

Da Tegal zares pomaga pri revmatizmu se ponovno ugotavlja v sledečem:

»Da sem prej vedel za Tegal tab'ete, koliko bolečin mojega dolgoletnega revmatizma bi mi bilo prihranjenih in koliko trpljenja preprečenega! Zelo sem srečen, ker lahko odkrito izjavim, da so Tegal-tablete resnično učinkovito zdravilo brez vsakih stranskih pojavov s strani želodca in srca. Vsakomur jih rad priporočim. Se enkrat hvala: S. Sionanović, službenik uprave vodovoda O. G. B., Beograd, Kn. Mihajlova ulica 3«

Tegal-tablete hitro in uspešno delujejo proti revmatizmu, išiasu, hripi, živčnim bolečinam in prehladu. Nad 6000 zdravnikov priporoča v uradno potrjenih ocenah uporabo Tegal. Dobi se v vseh lekarnah.

Odobr. od Min. soc. pol. in nar. zdr. S. br. 18.145 od 22 X. 1932.

nem trgu št. 15 je umrla Gajšek Marija, 74 let, postrežnica. — N. v. m. p.

— Vsem svojim cenjenim odjemalcem in znancom želim vesele božične praznike in srečno novo leto Anton Fazarine, Celje.

— Pometamo! Vse blago lanskega leta in kar ni več moderno, hočem prodati za božičnico in sicer za vsako ceno, samo da pride iz trgovine. Stermečki, Celje.

— Danes in jutri je še čas, da izberete božična darila, kakor: nalična peresa, pisemski papir v blokih in kaseta, razne elike, albume, spominske knjige, najrazličnejše knjige v Mohorjevi knjigarni, kjer dobite tudi okraske za božična drevesca, jaslice in božične razglednice. Izbra je velika, cene konkurenčne.

— Promocija. Včeraj je bil promoviran v Gradcu za doktorja vsega zdravilstva G. Ivan Hönigman, sin znanega celjskega trgovca.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi

Velika trgovska pridobitev za Celje. V Gosposki ulici št. 15 ima svoje prostore po vsej Dravski banovini dobro poznana manufakturna trgovina gosp. Franca Dobovičnika. V letošnjih poletnih mesecih je lastnik notranost svoje trgovine popolnoma preuredil in napravil iz prejšnjih dveh trgovskih lokalov, veže in petih skladišč samo en velik, lep prodajni prostor. Po večini so po mestih trgovski lokali tako temni, da mora podnevi goreti luč. V novo urejeni trgovini gosp. Dobovičnika vlada ves čas dnevna svetloba in ima občinstvo priliko, da si izbere lahko pravi vzorec, kar pri električni razsvetljavi ni mogoče. Gosp. Dobovičnik ima vedno na razpolago vsega v manufakturno stroko spadajočega blaga tu- in inozemskega izvora. Poleg tega ima gosp. Dobovičnik tudi lastno tovarno za izdelovanje prejšnjih odevi, ki je edina na bivšem Spodnjem Stajerskem in lastno tovarno perila, v kateri se izdeluje moško perilo (tudi po meri); obe tovarni sta na električni pogon. Priporočamo vsakomur, da si ob priliki svojega prihoda v Celje ogleda to našo najmodernejše opremljeno manufakturno trgovino. Ogled blaga je v tej trgovini strankam popolnoma prost in se k nakupu nikogar ne sil. Krojači, šivilje in čevljarji imajo pri nakupovanju en gros cene. Dober glas med ljudstvom si je manufakturna trgovina Franc Dobovičnik pridobila le radi izvanredne solidnosti, ker je vsled neopremetne pozicije primorana vzdrževati stalno najnižje cene, da si tako z nizkimi cenami privabi čimveč nakupovalnega občinstva. Nov trgovski lokal gosp. Dobovičnika je po vsem opisanem najmodernejše urejen in lahko zadovolji prav vsakega kupca. Je tudi nov dokaz, kaj zmore v časih najtežje gospodarske krize žilava slovenska podjetnost. Trgovina gosp. Dobovičnika bi bila v kras in ponos tudi vsakemu velikemu mestu. Pozdravljamo najtopleje velik korak, ki ga je napravil gosp. Dobovičnik s to preureditvijo, in mu na uspehu najiskreje čestitamo.

— Lepe bonboniere, božični nakit, čajno pecivo, fine bonbone, konjak, rum, likerje in fine vinske priporočila Anton Fazarine, Celje.

Kamnik

Česa kamniški odborniki ne smejo vedeti? Ko je poleti odstopil član občinske uprave g. Kr., se je obč. uprava na sejah odbora izognila vsakemu pojasnilu o ostavki. Zdaj je preteklo že precej časa, ko je podal ostavko občinski odbornik g. Kr., pa še vedno uprava ni nič poročala na sejah. Povsod je navada, da o ostavki občinskega odbornika obvesti uprava občinski odbor, ki potem tudi pove svoje mnenje, v Kamniku pa to skrbno prikrivamo pred obč. odborom in pred javnostjo. Obč. odborniki torej ne smejo vedeti za ostavko svojega tovariša, samo čudijo se lahko, da prihaja na seje čimdalje manj odbornikov.

Za dom dobite pristno primorsko črtno po 7 Din pri »Zlati kapljici« na Vrhopolju.

Savinjska dolina

Vse naše krajevne zastopnike ozir. prodajalce »Slovenca« v Savinjski dolini obveščamo, da jim bomo odslej pošiljali »Slovenca« tudi ob praznikih v prodajo. Upamo, da bomo s tem zadovoljili prodajalce, ker je »Slovenec« ob praznikih cenejši kakor nedeljski in je zato prodaja lažja.

Mariborske vesti:

Delo davčnega odbora

Od 57 na 46 milijonov znižane davčne osnove

Maribor, 22. decembra.

Za zasedanje davčnega odbora, ki je obravnaval predložene davčne osnove za leto 1984, je vladalo letos neobičajno, pa povsem umljivo zanimanje ter so zavezanci večinoma prisostvovali vsem obravnavam osebno. Včeraj pa je davčni odbor po 20 dnevnem zasedanju končal svoje delo. Rezultat tega zasedanja je za mariborsko gospodarstvo v danih razmerah zadovoljiv. Odbor je izvršil skoraj rečeno več, kakor je mogel. — Kakor smo svoječasno poročali, se je glasil uradni predlog, da naj bi znašala pri industriji podlaga 24.443.040 Din, za ostale gospodarske panoge pa je predvideval uradni predlog 32.666.606 Din, skupno tedaj za mariborsko gospodarstvo 57.009.625 Din. Davčni odbor je znižal pri industriji osnovo na 17.874.020, tedaj za 20%. Večje znižanje je bilo nemogoče, ker so se šteli dohodki industrijskih podjetij letos ugotovljali na podlagi knjig, kakor to določa novela zakona o neposrednih davkih. Kakor smo doznali, je davčni odbor v glavnem zvišal pri industriji amortizacijo, ki je davčna uprava v svojem uradnem predlogu ni priznavala.

Pri ostalih obrtjih je treba imeti pred oči, da je bila glavna ovira tako zvani minimum, pod katerega davčni odbor ne more iti. Radi tega tudi ni končni efekt znižanja tako viden, ker se je pri vseh 1600 cenitvah v skoraj 1000 primerih uradni predlog glasil na minimum. S tem je bilo delo davčnega odbora omejeno, ker pri vseh teh 1000

avčnih obvezanosti ni imel pravice zniževati, pri ostalih pa tudi ni smel iti izpod minimuma. Po uradnem predlogu je znašala osnova izvenindustrijskih podjetij (trgovina, obrt, svobodni poklici) 32.666.606 Din, davčni odbor pa jo je znižal na Din 28.823.080 ali za 13%. Kakor rečeno, je tvoril tu glavno oviro minimum. Skupno je tedaj davčni odbor znižal osnovo od Din 57.009.625 na Din 46.997.100 ali za Din 10.402.545, to je za 18%. Zanimiva je primerjava z letom 1983. Lani je znašala skupna podlaga Din 28.915.238, letos pa Din 46.997.100. Razlika je torej za Din 17.781.877 ali 61,4% več. Leto 1983 je bila mariborska industrija ocenjena na 8.788.160 Din, leto 1984 pa na Din 17.874.020, tedaj za 9.113.860 Din ali 51% več. Ostali poklici leta 1983 Din 20.157.063, letos pa Din 28.823.080; letos tedaj za 8.666.017 Din ali 30% več. Če se bo radi pritožb odpravilo pri minimalnih 5.850.000 Din, bo znašal letošnji preveček pri izvenindustrijskih obrtjih 2.816.017 ali 14% več kot lani. Pri skupni letošnji osnovi pa bi se izražali predvideni odpisi pri minimalnih tako, da bi bila vsa podlaga letos za 11.931.877 Din ali za 41% višja od lanske.

Ker bo sedaj davčna uprava razposlala plačilne naloge, je v interesu vsakega pridobivalca zavezanega davkoplačevalca, da se prepriča, ali je pri njem minimalna osnova predložena in če je, naj vsak vloži pritožbo, ker ima samo reklamacijski odbor pravico znižati osnovo in iti pod minimalni predlog.

— Na Pobrežju, Ob gozdu 9 je umrl v visoki starosti 80 let delavec Valentin Filaj. — Naj počiva v miru!

□ Zopet preložena dirka. Po nalogu banke uprave se preloži kolesarska dirka v spomin blagopokojnega kralja Aleksandra I. nepreklicno na 30. decembra ob pol 11 dopoldne. Dirkači naj se javijo ob 10 tehničnemu referentu.

□ Pri božičnem drevescu — nesreča. Tekstilni tehnik g. Lovro Potočnik v Frančiškanski ulici je pripravil v petek zvečer božično drvešce. Pri tem mu je nož izpodletel ter se mu je rezilo zasukalo v levo nogo ter prerezalo odvodnico. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v bolnišnico.

□ Božični prazniki v gledališču. Na prvi praznik popoldne vprizori v gledališču Nušičevo komedijo »Zaljubljeni ostali«, zvečer bo premiera Stolzovega šlagerja »Izgubljeni valček«. Na Stefanovo se ponovi v popoldanski predstavi »Hamlet«, zvečer pa repriza »Izgubljenega valčka«.

□ Promenada na Aleksandrovi. Te dni so pričeli delavci pripravljati cvetlične grede ob novi promenadni poti med Trgom Svobode in Prešernovo ulico. Cvetni nasad in drevesa pa bodo ob promenadi zasadili na pomlad.

Florida v praš' u!
Florida hakao!
Florida čokolada!
Florida cikorija!

To so zlata vredni proizvodi!

□ Božičnica mariborskih revežev. Ze letošnja božičnica mestnih revežev je vstavljen v proračun znesek po 4.500 Din. K temu znesku se je pridala še kupnina za neke na dražbah prodane stvari in je na ta način zrasel znesek, ki je na razpolago za božičnico na 7.776 Din. — Ta znesek se bo razdelil tako, da dobi 150 oskrbovancev, ki so v mestni oskrbnišnici, vsak po 30 Din, 24 oskrbovancev pa, ki so v biralnici v Ptuj in Murterin, po 60 Din. Načelnik oddelka gospod. Brandtner se je danes odpeljal v Ptuj in Murterin, da tam razdeli te božičnice. Ostanek od zneska 7.776 Din se razdeli med ubožce iz mesta.

□ Opustitev železniških zapornic ob koroški prog. Ze večje število železniških zapornic ob koroški prog se je opustilo, zlasti v območju Limbuša in Ruš. Sedaj se opuste tudi tri nadaljne zapornice med Falo in Sv. Lovrencom in sicer dne 10. januarja preteklega leta. Na mesto zapornice se bodo prehodili opremlili z navadnimi opozorilnimi znaki.

Brat ustrelil sestro

Zamotana razprava pred mariborskim sodiščem

Maribor, 22. decembra.

Pred velikim senatom mariborskega okrožnega sodišča se je vršila danes razprava, za katero je vladalo živo zanimanje v Ptuj in okolici, pozornost pa je vzbujala tudi v Mariboru. Redkokdaj se namreč imeli na zatožni klopi osumljenca, ki bi bil obtožen tako strašnega dejanja, kakor Anton Kostanjevec — umora lastne sestre iz koristoljuba. O dejanju Antona Kostanjeveca smo svoječasno, ko se je dogodek odigral, obširno poročali. Dejanje prikazuje obtožnica sledeče: Pri pokojnem ravnatelju ptujske mestne hranilnice Ivanu Kasperju v Budini je služila kot dekla Terezija Kostanjevec, Kasper Ivan je dne 10. septembra t. l. umrl in je Terezija Kostanjevec ostala sama v njegovi vili. Ker je bilo ponoči strah, je prosila svojega 28-letnega brata Antona, da je prenočeval z njo v vili. Spala sta v spalnici prvega nadstropja, sestra na postelji, brat pa na žimnici na tleh. Dne 14. septembra se je vršilo v sosesčini pri posestniku Megliču v Budini kožuhanje. Po končanem delu je odšla Terezija Kostanjevec v družbi svojih bratov Antona in Franca ter nekaterih drugih fantov domov v Kasperjevo vilo. Anton in Terezija Kostanjevec sta odšla v vilo. Kmalu se je razlegel iz postelja strel, nato pa je že prihitel Anton iz vile, držeč v roki samokres. Bil je ves prestrašen ter vpil:

»Ravbarji so gor, sestro so že ustrelili.« Na ta klic je planil brat Franc v vilo ter našel sestro klečečo pred posteljo v spalnici. Dvignil jo je, pa je samo trikrat vzdihnila ter nato na žimnici, kamor jo je položil, umrla. Franc Kostanjevec je nato planil s

Trbovlje

Božičnica v občinski ubožnici. Uprava občine priredi v ponedeljek, na sveti večer, ob 8 občinskimi ubožnicami božičnico. Obdarovanih bo pri tej priliki okoli 33 revežev, ki se nahajajo v ubožnici. Staroupokojevalci in drugi občinski reveži pa dobijo za praznike polovico ene mesečne podpore, kakor so jo dobili tudi druga leta. Tudi najpotrebnejši brezposelnih se je občinska uprava spomnila in je pri pičlih denarnih sredstvih zaposlila za kratek čas 44 delavcev. Seveda so potrebe velike, pa ni sredstev za okoli 1000 brezposelnih v občini.

Banovinska uprava je zavrnila konstituiranje upravnega odbora meštanske šole z motivacijo, da je predsednik upravnega odbora lahko le vsakokratni predsednik občine. Potemtakem odpade iz odbora g. Jordan in pride na njegovo mesto g. župan Klenovšek.

Proračun cestnega okraja za Laško je na občini razporejen. Iz njega je razvidno, da bodo potrebščine za bodoče leto sledeče: Uprava in pisarniški stroški 120.000 Din, materialni izdatki za vzdrževanje banovinskih cest 767.940 Din; izdatki za pomožno osebje 151.710 Din; upravnih in mat. stroški za vzdrževanje dovoznih cest 4300 Din; premestitev in obnovitev banovinskih cest 100.000 Din; nove gradbe in preložitve banovinskih cest 310.000 Din; Sreska cestna uprava 23.600 Din; prispevek občinam za vzdrževanje občinskih cest in subvencije 20.150 Din; amortizacije in stroški posojil 30.000 Din; gradbeni izdatki 35.000 Din; torej znašajo potrebščine skupaj 1.462.700 Din. — Dohodki so predvideni sledeči: Pri banovinskih cestah 17.900 Din; prispevek banovine za vzdrževanje banovinskih cest 891.750 Din; prispevek dovoznih cest 1433 Din; prispevek železniške uprave za vzdrževanje dovoznih cest 1433 Din; prispevek banovine za nove gradbe in preureditve 205.000 Din, skupaj 1.147.516 Din. Primanjkljaj v znesku 315.184 se bo kril z donosom okrajne cestne doličke na neposredne državne davke.

La Toja

Vsaka dama rada očara svojo okolico z lepno nežno mladostjo in z bujnimi lasmi.

Vsak gospod se rad brije s pomladjo in prijetno svežino joče milno kremo.

Vse te želje vam izpolnijo prvovrstni

LA TOJA

produkti

CHEMOTECNA, LJUBLJANA

Mestni trg št. 10.

Na Stefanovo popoldne uprizore v Društvenem domu narodno igr »Minjarjev Janez«.

Hitra smrt. Na okno se je naslonil, da bi pogledal ven, Jerman Ferdinand, posestnik v Gaberskem, pa ga je zadela srčna kap in je izdihnil. Vsed kapi je tudi umrla Kelter Terezija, žena rudarja, stara 57 let, na srčni hibi Ajdovšek Franc, stara 50 let, na zastrupljenju pa 44 letna Frece Terezija, mati osmih otrok; vsled starosti 86 letna Zagar Terezija. Naj počivajo v miru!

Ptuj

Poneverbe pri ptujski mestni občini. Ptujška mestna uprava je prišla na sled obširnim malverzacijam, ki so se vršile, kakor se zdi, že delj časa na mestnem sejnišču ob sejmjskih dneh. Nekateri občinski nastavljenici, ki jim je bilo poverjeno pobiranje stojnine od živine, so manipulirali z vstopnicami na ta način, da so listke za plačano stojnino, ki so služili za kontrolo prigrane živine, namesto, da bi jih uničili, te listke zbirali in ponovno prodajali. — Tako je bilo po uradni ugotovitvi v torek 18. t. m. prignano 448 glav živine, v občinsko blagajno pa je bilo odvedeno na stojnini samo za 240 glav. Ker znaša stojnina od komada 5 Din, je samo v tem primeru ugotovljen primanjkljaj 1040 Din. — Naslednji dan 19. decembra t. l. na sejmu za prašiče je znašal dogon dejansko 183 svinj, izkazano pa je, da jih je bilo le 119. Preiskava, ki ju je uvedlo mestno poglavarstvo, je dognala, da se malverzacije vršijo že dolgo časa, tako da je mestna občina oškodovana za težke tisočake.

Težka nezgoda se je pripetila te dni na cesti med Ptujem in Dornavo. Trije fantje so se vozili na enovprežnem vozu proti Dornavi, pri čemer je konj med potjo zdriljal. Vsed hudega sunka je padel z voza 22 letni posestniški sin Jožef Vuzem tako nesrečno, da je obležal nezavesten. Prepeljali so ga v ptujsko bolnišnico.

Mein!-čaj
direkten uvoz

Naznanila

Ljubljana

1 Trnovski oder v Ljubljani vprizori drvi ob 20 na odru Zaurznega doma v Karunovi ulici Maska Halbejevo dramo v treh dejanjih »Reka«. Vstopnice se dode od 10 do 12 in eno uro pred pričetkom.

1 Nočno lekarniško službo imajo lekarnice: Danes: dr. Piccoli, Tyrseva cesta 6, mr. Hovevar, Celovška cesta 62, mr. Gartner, Mosje; ponedeljek: mr. Ustar, Selesburgova ulica 7, dr. Kmet, Tyrseva cesta 41, mr. Trnkoczy, Mestni trg 4; torek: mr. Bakarič, Sv. Jakobova trg 9, mr. Ramar, Mikloškova cesta 26; sredo: mr. Susnik, Marijin trg 3, mr. Kurat, Gospodarska cesta 4, mr. Bohine, Rimska cesta 31; četrtek: mr. Leustak, Rešaljeva cesta 1, mr. Bahovec, Kongresni trg 12, mr. Komotar, Vle.

1 Šiška, Na Stefanovo bo v samostanski dvorani ob 20 vprizori znane Dieksunovne komedije »Cvrček za pečico«. Vsi najljubšeje vabljene.

1 Kino Kodeljevo. Danes ob 5 in 8 dva sporeda: »Pariska roža« (Fritz Schulz) in »Goreči sneg«. Ob 3 »Pariska roža«, 25. in 26. decembra ob 5 in 8 dva velika sporeda: »Kralja valčka« (Pavel Hörbiger, Renata Müller, Willy Frisch) in monumentalni češki zgodovinski film »Poveljevalci«, 25. decembra ob 3 »Kralja valčka«, 26. decembra ob 3 »Poveljevalci«.

1 Vič. Šiškiški gledališki oder gostuje na praznik sv. Stefana s komedijo »Zenitev« v društvenem domu na Viču.

Celje

1 Društvo jugoslovanskih akademikov v Celju pripravlja za božične počitnice ciklus predavanj, ki bodo namenjena članstvu in vsaj javnosti, ki se zanima za aktualne probleme. Društvo se je posrežilo pridobiti za pet predavanj sledeče g. predavatelje: dr. Sribar, dr. Sijanec, dr. Žveč in Svetek. Razpored predavanj bo pravčasno objavljen. Prvo predavanje bo 27. decembra. Predaval bo g. dr. Svetko Sribar o temi: Anglijski imperializem. Kralj in čas bomo še javili.

1 Lutkovni oder celjske občinske šole igra danes in v sredo, 26. decembra v svoji telovadnici krmo-igro: »V božični noči«. Začetek ob 10 in ob 15.

Drugi kraji

Homec. V nedeljo, dne 23. decembra priredi v Društvenem domu ob 3 popoldne Katoliška akcija na Homecu zanimivo sklopično predavanje »Evhariistični kongres v besedi in sliki«. Prodava g. Vinko Zor iz Ljubljane.

Jesenice. Opozorjamo še enkrat na Sattnerjev večer, katerega priredi drvi ob 8 pevsko in glasbeno društvo »Aljaž« v Krekovem domu. Na sporedu je tudi govor skladatelja g. Tomca in pa Sattnerjeva kantata »Jelenja prireda«.

Škofja Loka. Pri Makronogu, Farni oder priredi na Stefanovo, dne 26. t. m. ob 15 v cerkveni dvorani v Hofmannsthal-Zupančičevu »Sleherniku«. Vabimo k udeležbi tudi iz okolice.

BANKA BARUCH

15, RUE LAFAYETTE
PARIS

želi vsem svojim klientom v
Jugoslaviji, Franciji, Belgiji
in Holandiji

**Srečen božič in
novo leto**

Cerkveni vestnik

III. kongregacija ima svoj sestanek 27. decembra ob 14. Pridite vse!

Cerkve sv. Jozefa. Na sv. dan ob 8 sv. maša z blagoslovom. Pri kurti se poje sledeče božično pesni: 1. »Tvoj v belihemskem hlevku« (božična maša, zložil M. Zelenjak); 2. »Raduj človek moj«, zložil L. Cvek; 3. »Glej zvezdice božje«, zložil L. Belar; 4. »Zvečan nam je rojen zanj«, zložil G. Rihar; 5. »V zakramentu vae sladkosti«, zložil G. Rihar-Kimevec; 6. Po maši: »Noč božična«, zložil p. H. Sattner. Vse s spremljevanjem instrumentov.

Cerkve M. B. v Križankah. Na sv. dan ob 10.30 (pridite na) slovesna sv. maša, izvala se: Instrumentalna »Missa quinta« v D. zložil dr. A. Faisl; graduale »Viderunt omnes«, zložil A. Forster; po otertoriju »Hodie nobis coelorum rex«, zložil I. B. Benz; »Pastoral-Tantum ergo«, zložil I. Deschermeier. Po maši: »Noč božična«, zložil p. H. Sattner. — Sv. Stefan: Ob 10.30 po pridici sv. maša z blagoslovom, pri kateri se poje sledeče božične pesni: 1. »Pred Tebo božje Dželo« (skladatelj neznani); 2. »Raduj človek moj«, zložil L. Cvek; 3. »Glej zvezdice božje«, zložil L. Belar; 4. »Pokloni se, roditelj«, zložil St. Premrl; 5. »V zakramentu vae sladkosti«, zložil G. Rihar-Kimevec; 6. Po maši: »Noč božična«, zložil p. H. Sattner. Vse s spremljevanjem instrumentov.

Duhovne vaje za profesorice, zdravnice in druge akademsko izobražene bodo v uradnihiem samostanu v Ljubljani. Začelo se v soboto, 3. januarja ob 18 in se zaključijo v sredo, 9. januarja (zjutraj). Prijava prostoma do 1. januarja.

Nočni častilci pres. Sreca Jezusovega imajo danes po večerici, okoli 16.30 ur sestanek v zakri stiji stolnice sv. Nikolaja. Vljudno vabljene vsi! Pripeljite s seboj tudi novince!

Novo meso

Še je čas

da si nabavite dober in cenen radiu aparat, toda le znamke Philips! — Dobite ga na male obroke pri M. Vahter. Novo mesto.

RADENSKA!

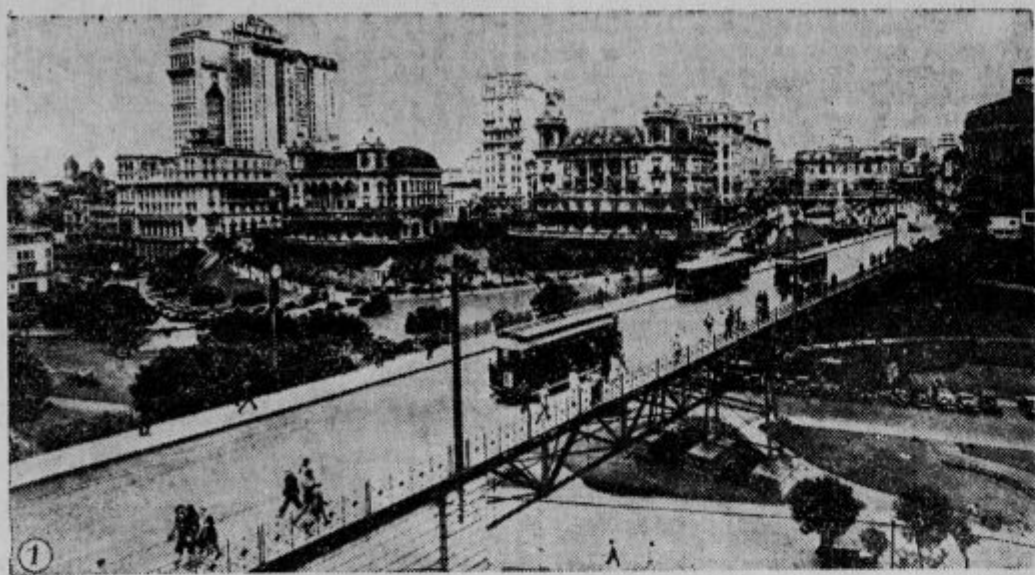
Ker RADENSKA je edina naravna voda cele Jugoslavije, v kateri se nahajajo: jod, koloidni kremen, mangan in magnezij — Homepati s težkimi kovinami in jodom. Katera metoda je najboljša?

RADENSKOI

Pismo iz Brazilije

Prvi in največji nebotičnik v Južni Ameriki je zgradil slovenski inženjer g. Kadunc

Na levi: Predio Martinelli, največji nebotičnik v Južni Ameriki. — Na desni: Predio Moreira, prvi nebotičnik v Južni Ameriki.

San Paulo, konec novembra.

Po dveh urah vožnje iz Santosa, brazilškega pristanišča, prideš v San Paulo. Kolodvor v San Paulu je eden od desetih čudežev mesta. Najprej se pobriš po prtljago. Če ne veš, kam bi se obrnil, pokliči enega od številnih postreškov ter mu izroči potrdilo o prtljagi, ki si ga prejel v Santosu. Ni potrebno, da mu takoj daš denar. Sam bo vse opravil in ti prinese potrdilo o izdani denarju. Sedeš v najbližji avtobaksi in odgovoriš na vprašanje »kako«, s tem, da iztegneš roko, jo zazibaš, kakor bi iskal ravnotežja, in izrečeš mednarodno besedo »hotel«. Če hočeš še kaj več, pristavi besedo »luksus«. Nato mirno in brez skrbi pričakuješ, da se avto ustavi. Nasproti ti prihiči zamorček v zeleni ali rdeči uniformi in te odvede v eleganten vestibul. Lahko si prepričan, da si v hotelu Esplanade ali Palace.

Preden odideš po opravih v mesto, te zamorček prav vljudno opozori: »Excelencia, o jantar as oito! Nekaj časa ga boš debelo gledal in skušal doumeti njegove besede. Ko bo videl, da ga ne razumeš, ti bo dejal: »Mylord, the dinner at eight! Če ga še sedaj ne boš razumel, ti bo isto ponovil v nemščini, francoščini, italijanščini itd. Le po slovensko ne bo povedal. Reči bi moral: »Gospod, večerja je ob 8!«

Ko sem se drugo jutro zbudil, sem stopil k oknu ter pogledal po mestu. Pred seboj sem zagledal kolosalen viadukt (gl. sliko), katerega smenujejo »dočas«. Visok je do 40 metrov ter veže Prača do Patriarcha s Prača de Azevedo. Po njem vozi nešteto železnic in avtomobilov. Ta viadukt ima slavno zgodovino. Leta 1932 so po končani revoluciji, ki jo je San Paulo izgubil, študentje zmetali s tega viadukta nekatere častnike, ki niso zvesto služili državi. Pod viaduktom se razširja daleč naokrog krasen park, Parque Anhangaba, ena od sto lepote mesta San Paulo. Predno sem odšel v mesto, sem v nemškem jeziku prošil za vodnika. Na vprašanje, kateri jezik govorim, sem odvrnil: »Nemški kajpada, kdo pa bo tu slovenski znal!« »Kako ne?«, se je glasil odgovor. — »V četrto ure bo pri vas.« In res, čez četrto ure je stal pred menoj g. Stojkov, mestni uradnik in me pozdravil: »Dober dan! Zmenila sva se, da si ogledava

najprej čudež mesta, nebotičnik Martinelli. Ne zato, ker je nebotičnik, ne zato, ker je s svojimi 26 nadstropji najvišja zgradba v Južni Ameriki, ampak zato, ker je delo našega rojaka, ing. Kadunca. V nekaj minutah sva pred glavno pošto, nato jo malneva po avnenji sv. Janca, odkoder je najlepši pogled na to stavbo. Ob pogledu nanjo kar težko verjameš, da je to delo našega rojaka. Ing. Kadunc je zidal nebotičnik tri leta. Visok je 82 metrov, ne računajoč vilo, ki stoji na vrhu.

»Kdo pa je tako čudaški, da je hotel imeti vilo na vrhu nebotičnika«, sem vprašal svojega spremljevalca.

»Ameriška posebnost.«

»Odkod pa je prav za prav ing. Kadunc?«

»Če se ne motim, je Ljubljančan. Njegovi starši so v Ljubljani.«

»Ali je napravil poleg tega nebotičnika še kaj drugega pomembnega?«

»Po velikosti ne, pač pa po pomenu. Vidite onle nebotičnik, pravijo mu »Predio Moreira«, nadaljuje g. Stojkov. »Ima 10 nadstropij in je visok okrog 42 metrov. Tudi tega je sezidal ing. Kadunc. Posebnost te stavbe je, da je to prvi nebotičnik v Južni Ameriki. Tako uživa ing. Kadunc dvojno čast: sezidal je prvi in pa največji nebotičnik v Južni Ameriki.«

Slovenski smo res lahko ponosni na svoje sinove.

Nedaleč naprej sva obetala. Pred nama je bila večja skupina mladih ljudi, ki je kričala in razbijala. Vprašal sem g. Stojkova, kaj to pomeni. Nekaj vsakdanjega, je odvrnil. V poslopiju, pred katerim so razgrajali mladi ljudje, je uredništvo neke humoristične revije, ki je včerajšnji številki objavila na prvi strani sliko osla z velikim tvorom knjig, spodaj pa pojasnilo: »V Braziliji je več takih oslov, ki prenašajo knjige, kakor onih ki prenašajo tovore in vlačijo vozove.« To je razburilo brazilске študente. Danes so tu, da se maščujejo. — In policija to dovoli? — Tu ima besedo študent. Vsakdo ga spoštuje. Kar on sklene, se zgodi. Ni večjega narodnjaka, kakor je brazilski študent. — Poslopje humorističnega lista je zgorelo. Gasilci so prišli zastonj. Brazilski študent ni strahopetnež. Ne boji se ne sablje, ne puške, ne konjenice.

Nazarje v svitanju svete noči

Rezko žvižganje, enakomerno ropotanje, pisk in pa smrtina pesem največje žage v Savinjski dolini je utihnila. Zgodaj popoldne že so padle dolge sence šumovitega Dobrovlja in košate Menine planine na rodovitno, vriskajočo Zadrebko. S prozornim, bisernim pajčolanom so se odele lepe naselbine, vasi in selišča ob Dretni in Savinji od Vrhovec in Nazarjev gori do Kroke, Radmirja in do Sv. Ksaverija na Stražah. V polmraku se nekam svečano, resno in dostojanstveno srečavajo, obiskujejo in pogovarjajo Gornjesavinjčani in Zadrebčani, splavarji, plovci, drvarji, vozniki, volarji, žagarji, graščinski delavci in uslužbenci. Na mostu, ki tik pred škofovim Marijinim gradom, pred Vrhovcem, pelje čez šumno in ledenomrzo Savinjo, stoji peščenica slokih, zarjavelih mož z vrvmi, s cepinom, s sekirico, s čutaro, s svedrom in bisago. Splavarji so s Puštega polja, iz Lačje vasi, iz Smartna, iz Bočne ali iz Kroke. Prav do zime so se vozili in borili na nevarnih valovih Savinje, Save in Donave. Sv. Miklavž jim je pomagal do lepega zaslužka, njim splavarjem; gospodarju pa do dobrega dobička. Z očenašem in z desetinar-skimi novci so se mu za to že zahvalili pri njegovi lični kapelici v Libiji. Mati Božja je v vseh smrtnih nevarnostih dolge zimske vožnje varovala in ščitila nje, njihovo zdravje in njihovo življenje. S savinjskega mosta pred Vrhovcem jo častijo ter se ji zahvaljujejo. Njena častitljiva cerkev, dvostolpna bazilika Marija Nazaret ali Nazarje, žari z gradu podobnim zaslužnim frančiškanskim samostanom neposredno za Vrhovcem, za Savinjo in Dreto iz sivega polmraka kakor prva večerna zvezda proti nebu. Stojé na mestu se zaupno ozirajo k njej; vsak se prekriža v znak zahvale in udanosti; nato odkorakajo. Mudi se jim. Komaj da so se še pravočasno vrnili, da morejo obhiti sveti večer, sveto noč in božič med svojci. Samo za trenutek in oddih zadoni iz splavarske gostilnice, ki je prilepljena na vznožje nazarskega grička, ali izpod starodavne lipe v Lazorku znana splavarska:

Zdaj! Zdaj!
Žegen šentjanžev, zdravica naj vsem velja!
Sveti Miklavž nam na vodi pomoč naj da!
Ukali, peli — bomo veselji;
Le brž naprej!

Struncas, kpa, izbrana, četudi skromna darila, ki so jih prinesli s seboj poleg lepih denarcev iz Belgrada, iz Zemuna, s skrajnih vzhodnih me naše države, še povečalo doma

veliko veselje dolgo pričakovanega svidenja ženi, otrokom, prijateljem. Domači stovkovec, ki so ga dobili z Dobrovlja od Uratnika, od Paragoinika, od Kogovnika ali od Sv. Urbana, je tudi na sveti večer v resnici potreben h kruhu, k orehom in drugemu sadju tem koščenim savinjskim mornarjem.

Ko napolni črna, temna noč, božična noč, vso banjasto kotlino, koje biser so savinjske Nazarje, kotlino med Bovskovcem, Smrekovcem, Goltmi, Medvedjakom in Terom, med Bogatecem, Spečim menihom, Menino planino, Krasico in Dobrovljem, tedaj razliva kakor izza vzhodnih gor visoka cerkev Device Marije v Nazarjah čarobno žarenje in svetlo svitanje čez celo pokrajino, da se o polnoči, ko se bliža polnočnica, dela dan, sveti in sveta do cerkve Matere Božje na Cretni, do Sv. Florjana nad Gornjim gradom in do gorske cerkvice sv. Radekund pod Goltmi. Ko zadone skozi razsvetljene line visokih, belih stolpov mogočni zvonovi v tajnostnost svete, božične noči, zare hribček, njegove kapelice, samostan in cerkev Marije Nazaretske za tiste, ki gledajo semkaj iz Zlakora, iz Zavodice, iz Kokarjev, z Gorice, od Sv. Frančiška ali s Homca, kakor ena sama velika zvezda, ki kaže iz jutrove dežele sv. trem kraljem, pa tudi nam vsem pot, pravo pot v temo, noč in negotovost, tako močne žarnice in obločnice razsvetljujejo sveto noč v Nazarjah. Izza temnih, primuljenih reber in pobojč, ki segajo z Dobrovlja do Savinje, do Lok, do Zlakora, do Drete in do Zavodice, se pomikajo rdečoočnjene pike, prav kakor v poletni noči kresnice. Zupljani župne cerkve v Nazarjah si svetijo v gostem borovju in bukovicu na poti k polnočnici. Nekatere vodi nočna, položna pot tik mimo »Pekla«; noga stopa nad njim, pogled se jim ozira vanj. »Peklo« pri Nazarjah je velikansko žrelo, ki reži dvajset metrov nad gladino Drete; tik ob Dretni pod njim pa se v takozvanem »Sodnjaku« iz skalnatih razpoklin tudi ob največji suši iz podzemskega jezera izliva voda v Dreto. Kadar ob velikanskem jesenskem nalivu v podzemskem jezeru nabrana voda ne more več sproti odtekati, naraste tako visoko, da se začne kakor pravi hudournik odtekati iz odprtega žrela onega »Pekla«. »Bog daj, da bi ne prišel Peko«, se prekriža tedaj domačin, ki mu ob taki priliki »Peko« preti odnesti hišo.

Kadar je Marijina cerkev v Nazarjah ob pesmi in molitvi božične polnočnice vsa polna ljudstva, vsa v žarenju in svitanju svete noči, počiva »Peko«, odnirajo pa se vrata v nebesa. Dr. Fr. M.

NEREDNO KROŽENJE KRVI,

ki povzroča toliko obolenj, se skoro vedno nanaša na bolan žolčec in s krvjo. Samo zdrav žolčec in zdravi prebavni organi lahko proizvajajo kri in zenejo zdravo kri po telesu.

In če nastopijo motnje, kakor: pomanjkanje teka, nerazpoloženje, glavobol, zlata žila, hipna slabost, motnje v jetrih, vranici in ledvicah, slabo čiščenje ali celo zaprtje, potem telo dobro prečisti s priznanim naravnim PLANINKA-tajem BAHOVEC, ki je sestavljen večinoma iz najboljših planinskih zdravilnih zelišč.

Zahtevajte v lekarnah izrecno »PLANINKA«-čaj BAHOVEC, ki se ne prodaja odprto, temveč samo v zaprtih in plombiranih paketih po Din 20 — in z napisom proizvajalca:

APOTEKA Mr. BAHOVEC — LJUBLJANA, Kongresni trg 12.

Letošnji božič obhajamo v znamenju prava na 11. vsedrjavni Evharistični kongres, t. j. javno manifestacijo za evharističnega Kralja.

Kakšna mora biti ta manifestacija? Predvsem čisto iskrena. Biti mora spontani izliv ljubezni do Presv. Rešnjega Telesa. In to močne ljubezni. Bo pa ta le, ako bodo naša srca s smotno duhovno pripravo postala take ljubezni zmožna. Za duhovno pripravo nam škofje priporočajo molitev, sv. daritev in plemenite žrtve. Ti zveličavni pripomočki so pač najbolj pripravljeni, da vžgejo v nas apostolsko žarno ljubezen do Presv. Rešnjega Telesa. Zlasti v teh svetih dneh božiča se jih pričinimo posluževati čim izdatneje. Ne prikrivajmo si: kljub poudarjanju naših verskih načel smo izgubili mnogo, mnogo smisla za vrednost zveličavnih pripomočkov, ki nam jih nudi Cerkev. V dneh priprave za kongres moramo spet globlje v cerkevno življenje, spet marljivo in izvrševanje verskih dolžnosti.

Mora pa biti naš kongres tudi poln sijaja. Če bi pripravljali svečan sprejem svetnemu vladarju, kako bi vse tekmovalo, da bo sprejem čim sijajnejši, poklonitev čim veličastnejša. Evharistični Kralj res da ob kongresu ne pride še-le k nam, on je vedno med nami in se vsak trenutek znova za nas v presv. daritvi žrtvuje. A s kongresom mu hočemo pripraviti znamenit praznik. Ves narod mu hoče ob kongresu na viden način povedati, da mu je skromni lik posvečen Hostije sam živi Kralj kraljev, neomejeni in vsemogočni Vladar vesoljstva in življenja. V svoji nepopolnosti in grešnosti pač človek nikdar ne bo mogel pripraviti Njega vredne slavnosti na zemlji. A toliko hočemo in moramo storiti, kolikor je v nas moči. Moči pa je tem več, čim več je ljubezni.

Med resnične žrtve za kongres je treba všteti vse one denarne darove, ki so nam doslej poslani za kritje velikih izdatkov za kongres. Kljub temu, da še nismo izrazile poudarili potrebe denarnih prispevkov, je vendar mnogo ljudi samo spoznalo tako potrebo ter po svojih močeh doprineslo prvi dar. Zlasti naši Mohorjani prednjačijo v tem. Čast jim in resnično ponosni so lahko na svoje plemenito umevanje te potrebe. A izdatki za kongres bodo znatni in jih bo mogoče kriti le ob vseobčnem razumevanju in splošni požrtvovalnosti. Tudi najskromnejši dar je tukaj dobrodošel. Prosimo vse, ki umevajo potrebo denarne pomoči, da prično takoj z zbiranjem prispevkov in jih pošiljajo glavnemu pripravljalnemu odboru. Sedanji gospodarsko izredno težki časi bodo krivi, da bo vsaka topogledna žrtev imela stoterno ceno. A kjer gre za največje stvari, terja ljubezen tudi najskrajnejšo žrtev.

Župnijski pripravljalni odbori so v ljubljanski škofiji doslej osnovani šele v 124 župnijah. Kje so ostale? Prosimo ponovno: tisti, ki smo vas za to prosili, storite svojo dolžnost takoj! Le na ta način bo mogoče nadaljevati s smotnimi pripravami.

Naloge župnijskih pripravljalnih odborov so aktivno vodstvo duhovne (v kolikor ni pridržana Cerkev) in zlasti tehnične priprave kongresa. V tem oziru bodo pripravljalni odbori v kratkem dobili potrebna navodila. Vendar delo odborov, zlasti glede duhovne priprave, ne sme biti vezano samo na inicijativno glavnega pripravljalnega odbora. Iz vas samih naj vzniknejo sredstva in najprimernejša pota k čim večjemu uspehu priprav.

Kongres mora biti naš! Prirejamo ga katoličani iz Jugoslavije. Vse prireditve morajo nositi svojski pečat našega čustvovanja in našega načina izražanja notranjih doživetij. Na to mislite vsi in svetujte. Vse bo upoštevano, kar nosi v sebi vsaj klico originalnosti in iskrenosti.

Možje in fantje! Vam je kongres še prav posebno posvečen. Ali boste zaostajali za Argentinci? 40.000 so jih pričakovali na svetovnem kongresu v Buenos Airesu, a prišlo jih je 500.000. Koliko bo vas? In kakšnih? Vi ste še prav posebno poklicani, da se na kongres z vso resnostjo in moško odločnostjo pripravljate. Na kongresu boste imeli samo vam namenjene prireditve, ki morajo biti tako po udeležbi kot po notranji zbranosti popolne.

Zene in dekleta! Na vas leži mnogo odgovornosti za uspeh kongresa. Da vas bo med udeleženci posebno impozantno število, o tem priča vaša gorečnost za vse, kar je lepo in vzvišeno. Ali pa veste, da je treba zgrabiti za delo že sedaj? Zlasti v apostolatu imate široko polje. Da bo v naših družinah zavladal pravi evharistični duh, je v največji meri vaša naloga. Kaj pač zlasti pri moških več doseže kot nežna ženska beseda? In ta beseda mora v dneh priprave na kongres zveneti za vsakogar evharistično. Na kongresu samem boste imele svoja zborovanja, pri javnih nastopih pa boste poveljevale sijaj kongresa v svojih življenjskih nošah. Tudi na to mislite že sedaj.

Naša inteligenca! Pri velikih svetovnih evharističnih prireditvah mora vzbuhati naše občudovanje zlasti tudi sodelovanje katoliške duševne elite. Najboljši možje vseh na-

rodov posvečajo mesece in mesece vse dragocene zaklade svojega znanja in svoje tvornosti pripravam za evharistično slavje. Ali bo naša inteligenca zaostajala? Zlasti dobrodošlo je za sedaj vaše sodelovanje pri časniskarskem odseku glavnega pripravljalnega odbora. Naj bi ne bilo treba še posebej drgati; iz vaše lastne inicijative in iz vašega najglobljega prepričanja, da je sodelovanje vseh potrebno, sedite in napišite vzpodbudno besedo, ki jo bomo potem časopisja posredovali katoliški javnosti.

Pričnite štediti! Udeležba na kongresu bo združena kolikor toliko tudi z izdatki. V današnjih razmerah je nujno potrebno, da pričnete že sedaj dajati po malem na stran za ta stroške. Pripravljalni odbori naj to štednjo organizirajo, morda potem »Čebeli« ali na kak drugi primerni način. Svoje odločbe in svoja izkustva poročajte glavnemu pripravljalnemu odboru.

Škofijski pripravljalni odbor za splitsko-makarsko škofijo sestavljajo: vsi dekanji, Predsednik KA dr. Vukušić, ga Ivanka Rendić, gđc. Vjera Krivić, člani ožjega odbora Hrvatske katoliške narodne zveze: gg. F. Lunčić, Pera in Martinis. Predseduje odboru generalni vikar kanonik dr. Anton Pilepić. Glavni pripravljalni odbor ima svojo pisarno na Miklošičevi cesti 7. Tja naslavljajte vse dopise in prošnje.

Vesel dan za Železnike

Železniki, 23. decembra.

Letos smo obhajali 20 letnico pričetka svetovne žaloigre, ki je globoko zarezala rane v srca vseh narodov. Nešteto je družin, ki so pri tem strašnem nečloveškem divjanju strasti in sovraštva izgubile svoje najdražje, očete, može in mlade upolne sinove. Živo so nam še v spominu težki trenutki slovesa in nikdar jih ne bomo pozabili.

Vojna vihra nam je pa pobrala tudi najdražje vseh župljanov — zvonove. S strtim srcem smo župljanji opazovali, kako so jih nam brezobzirno pobirali iz zvonika in nalagali na vozove ter odšli z njimi.

Od tistega trenutka dalje smo gojili stalno v srcu iskrico upanja, kdaj se nam povrnejo nazaj. Toda naši Železniki so popolnoma obubožani in kakor bi bili obsojeni na izhiranje, so potisnjeni

v kot tik pred državno mejo, kamor prav za prav pridejo zadnji valovi življenja in vrvenja. Zamrl je promet, zamrlo gospodarsko življenje, in danes le želimo, da si ob skromni skorjici kruha ohranimo življenje. Kljub vsej revščini in težkim časom smo vztrajali pri svojem naklepu — in dosegli uspeh. Nabrali smo denar, od onih, ki so ga v navdušenju pritrkali od ust — pa do darov naših mecenov Urbana Jelenca, Josipa Globočnika in Luke Zupanca in drugih.

Tako sta zrasla zvonova, simbola vere našega rodu, simbola ljubezni do domovine in do mrtvega kralja Aleksandra I., čigar tragična smrt je za stoletja ovekovčena na novem velikem zvonu z napisom: Ob 1900 letnici našega odrešenja, 60 letnici cerkve v letu zločinkega umora kralja Aleksandra I. S tem se zavedamo, da smo postavili spomenik, katerega zna pravilno ceniti le oni, ki ve, da so zvonovi Slovencev ena najdražjih svetlinj.

Ko danes sprejema naš trg ta svojevrstni spomenik, delo Strojnih tovarov in livarn v Ljubljani, čutimo v veseljem ginjenju močno zavest občestvenosti in skupnega dela v združenju naših močij in sil. In ta kreпка zavest naj pomnoži v nas voljo delavnosti in doprinala novih žrtev, da neustrašeno pristopimo k graditvi drugega večjega spomenika — prepotrebne moderne šole, ki naj nudi čim širšim plastem izobrazbo in gospodarski napredek v bodočem združevanju delavnih ljudi.

Gospodarstvo

Gdinja-Hamburg-Trst

Poročila iz Varšave pravijo, da se v zadnjem času broderska tekma med Gdinjo, Hamburgom in Trstom vedno bolj zaostroje. Poljska vlada je te dni odpravila dvojno kolkovanje faktur na inozemsko blago, ki ga uvažajo inozemski dobavitelji; to velja tudi za blago, ki ga uvozniki v Gdinji prodajajo dalje poljskim kupcem. Ta ukrep ima očividno namen, da dvigne konkurenčno moč Gdinje. Vse tri omenjene luke čutijo posledice hudega tekmovalstva. Sklicanih je bilo že več konferenc, da bi se omenjene tri luke sporazumele. Tako je bila podobna konferenca avgusta meseca na Dunaju in se novembra v Varšavi. Toda do sporazuma niso mogli priti. Čeprav je položaj Gdinje razmeroma ugoden, se v zadnjem času tudi Poljaki potegujejo za sporazum. V smislu poljskega predloga, naj bi se vplivno ozadje posameznih luk razdelilo takole: Trstu naj bi pripadlo ozemlje južno in zapadno od Donave in avstrijske meje, Hamburg naj bi zavladal severno od Donave, nemško-avstrijske meje in črte Dunaj-Brno; končno naj bi ozadje Gdinje in Gdanska tvorilo ozemlje vzhodno od te črte, in severovzhodno Donave in poljsko-nemške meje. Po najnovejših podatkih zastopstva poljskih

železnice in pristanišč Gdanska in Gdinje v Pragi se českoslovaški promet čedalje bolj obrača od Trsta in se usmerja proti poljskemu pristanišču v Gdinji. Še leta 1932 je znašal českoslovaški promet skozi poljske luke 112.721 ton, medtem, ko je tedaj šlo za 286.059 ton českoslovaškega prometa skozi Trst. Českoslovaški promet skozi poljske luke je torej dosegel tedaj 40% českoslovaškega prometa skozi Trst. V l. 1933 se je českoslovaški promet skozi poljske luke povečal za 130% in je tako že skoraj dosegel višino českoslovaškega prometa skozi Trst. Trst torej izgublja v českoslovaški trgovini. Tudi letos se je razmerje stalno preobračalo v škodo Trsta. Tako se je českoslovaški promet skozi Gdinjo povečal za 73%.

Gdinja si utrjuje svoje postojanke tudi v Severnem morju. Tako je brodersko društvo »Zegluga Poljska« odprlo novo zvezo Gdinja-Gdansk-Stokholm-Norrköping. 13. decembra je odplula prva ladja na pot. Gdinja je zboljšala tudi svoje zveze z Indijo. Nove zveze so za dva tedna krajše kakor prej. Poljaki delajo z vsemi silami, da bi se čimbolj trdno usidrali in zagotovili svojemu velikemu pristanišču Gdinji lepo bodočnost.

Kriza v Centrali industrijskih korporacij

V četrtek je zborovala v Belgradu Centrala industrijskih korporacij. Najprej je bila zaupna seja centrale. Na dnevnem redu je bil predlog o izpremembi pravil. Med odposlanci Zagreba in Belgrada so se pokazale velike razlike v mišljenju. Kljub temu je bil sprejet sklep, da se morajo pravila izpremeniti in da se marca 1935 skliče izredni občni zbor v ta namen. Sklenjeno je bilo nadalje, da je sklep, sprejet na zboru Centrala industrijskih korporacij, in za katerega je glasovala večina od navzočih delegatov, za vse članice organizacije; za gospodarske zbornice velja to edino v primeru, ako so se njihovi delegati udeležili zborovanja in glasovali za sklep. V smislu nadaljnjega sklepa naj se za predsednika izbere najposposobnejša osebnost.

Ako predsednik ne stanuje v mestu, kjer ima sedež centrale, mora biti vsaj podpredsednik na sedežu centrale. Ti sklepi so bili sprejeti s 5 glasovi večine, in sicer proti glasovom delegatov savske banovine. Poleg tega so predstavniki savske banovine naznanili svoj izstop iz Centrala. Končno bodo o tem sklepali naknadno v Zagrebu.

V petek je bila javna seja Centrala industrijskih korporacij, ki jo je vodil predsednik Vladimir Arko. Tajnik Čurčin je podal poročilo o gospodarskem položaju Jugoslavije. Poudaril je, da nikakor ni upravičeno mnenje, da se je gospodarsko stanje v Jugoslaviji zboljšalo. Nato je nastopilo še več drugih referentov.

Proizvodnja premoga narasla

Podatki o proizvodnji premoga v rudnikih dravske banovine kažejo, da se je v oktobru proizvodnja dvignila. Ta dvig je gotovo v zvezi z nastopno zimsko sezono. V oktobru je znašala proizvodnja naših rudnikov 121.186 ton (septembra letos pa je znašala proizvodnja 108.154 ton). V oktobru je bilo prodano za 121.973 ton premoga. Torej je množina prodanega blaga bila večja kakor množina proizvodnje.

Blago je bilo oddano naslednjim potrošnikom: železnicam 42.789 ton (septembra 41.607), od tega v Sloveniji 18.017 ton (septembra 22.648); industriji 54.501 ton (septembra 45.110), od tega v Sloveniji 29.712 ton (septembra 24.217); za lišino porabo 13.045 ton (septembra 7455); raznim strankam 6658 ton (septembra 4958); izvoz 655 ton (septembra 859).

Kakor je razvidno iz zgornjih podatkov, je tudi naša industrija porabila precej več premoga kakor v mesecu septembru. Značilno pa je, da je izvoz našega premoga zopet nazadoval.

Poleg tega je šlo za lastno porabo premogovnikov, za deputate in za odpise zalog 9122 ton premoga. Ker je bila potrošnja večja, kakor produkcija, so se zaloge zmanjšale od 67.383 ton na 58.261 ton.

Pri zaposlenih ni posebnih sprememb. Število uradnikov je ostalo v oktobru nasproti septembru neizpremenjeno (216), prav tako število paznikov (188), število delavcev pa je malenkost naraslo, in sicer od 5739 na 5782. Število šitov je tudi napredovalo od 136.745 na 146.885. S tem je tudi skupni zaslužek delavstva narasel in je znašal v oktobru 6.420.000 Din (v septembru 6.063.000).

Mestna hranilnica ljubljanska

Mestna občina ljubljanska, ki kot ustanoviteljica Mestne hranilnice jamči z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo za hranilne vloge pri Mestni hranilnici, pripravlja obsežne ukrepe za postopno normaliziranje poslovanja tega zavoda. Izvesti namerava to na ta način, da bo odplačala precejšen del svojega dolga Mestni hranilnici in se bo v ta namen druge zadolžila. Na tajni seji dne 21. t. m. je občinski svet o tem razpravljal in bo načrt predložil v odobritev odločujočim mestom v Belgradu. Zato opozarjamo vlagatelje Mestne hranilnice, naj ne nasledajo ponudbam prekupečev s knjižicami, ker bo dana možnost uporabiti te knjižice na način, da lastnikom ne bo treba utrpeti nobene izgube.

Davčne olajšave

Davčni oddelek finančnega ministrstva je izdal navodila vsem davčnim upravam glede olajšave plačevanja davka na poslovni promet. Dovoljeno je plačevanje v obrokih do najkasneje 1. aprila 1935; toda v istem času mora davkoplačevalec plačati davek za prvo četrtletje leta 1935. Finančna ravnanjstva so prejela nalog, naj reklamacijski odbori izvršijo svoje delo glede pritožb najkasneje v treh mesecih. Te pritožbe se nanašajo na najmanjšo osnovo. Obenem so finančne uprave prejele nalog, naj pazijo na pravilno izvršitev naredbe o davčnih olajšavah.

Most čez Donavo pri Turn-Severinu, ki ga nametavata postaviti Romunija in Jugoslavija, bo dolg 1200 metrov. Stal bo na istem mestu, kakor Trajanov most. Pred 1801 letom je Trajan naročil stavbenemu mojstru Apollodoru, naj pri trdnjavi Drubete zgradi most. Ko so se Rimljani umikali, je cesar Avrelijan ukazal, naj se most podre. Po 1800 letih se bo torej na istem mestu dvignil most, ki naj bi okrepil gospodarske in politične stike med Jugoslavijo in Romunijo.

Cene hmelja rastejo. Iz Zaitca poročajo, da so tam cene hmelja letošnjega pridelka poskočile. Povpraševanje je naraslo. Prvo vrstni hmelj je notiral 2150-2200 Kč, blago naslednje stopnje 2100-2150 in blago srednje stopnje 2000-2050 Kč za 50 kg brez 1% prometnega davka.

Borza

Dne 22. decembra.

Denar

Ljubljansko devizno tržišče: 17. decembra 1934 Din 408.503,12, 18. decembra Din 2.456.626,56, dne 19. decembra Din 269.213,40, 20. decembra Din 197.200,78, 21. decembra Din 382.759,95, skupaj Din 3.714.303,81.

Sport

Hermes : Ilirija

Na igrišču Hermesa ob 14.15, ob 15 predtekma.

Z današnjo tekmo bo šele oficijelno zaključeno podzvez. liga tekmovalje, in zato obeta biti ta tekma višek jesenskega prvenstvenega tekmovalja. O mostvih, ki si stojita danes nasproti, bi bilo odveč govoriti, ker ju dobro poznamo. Vemo prav dobro, da se bosta obe enajstori potrudili, da dosežeta čim lepši rezultat. Zato bo tekma vseskozi zanimiva in do skrajnosti napeta, ker nujno rabita točke: Ilirija, da si še sedaj zagotovi prvo mesto v tabeli, Hermes pa, da se prineke kam naprej.

Hermes bo ob tej priliki proslavil tudi svojega agilnega igralca Klančnika, ki igra že 10 let za klubsko barvo in ki odigra danes svojo 300-to tekmo.

Glavna tekma se vrši ob vsakem vremenu, predtekma B-mostov omenjenih klubov se pa vrši samo v slučaju povoljnega vremena. Vstopnina nizka.

Božični nogometni turnir

Na igrišču SK Slovana izvede SK Slavija 25. in 26. t. m. popoldne nogometni turnir, na katerem bodo igrali poleg Slavije še klubi Slovan, Ilirija in Mladika. Razvrstitev tekem bo naslednja: prvi dan Slovan:Ilirija in Slavija; Mladika; drugi dan odigrata zmagovalca odločilno tekmo, premagana kluba pa predtekmo. O ostalih podrobnostih bomo še poročali.

Naporna vožnja naše reprezentance do Aten. — 48 ur brez spanja.

Naša nogometna reprezentanca je po skrajno utrudljivi vožnji prispela v Atene in se nastanila skupno z Rumuni in Bolgari v hotelu Akropolis. Razpoloženje naših igralcev ni najboljše; vsaj ne tako, kot bi z ozirom na težko nalogo, ki jih čaka, moralo biti. Velik del krivde za to pada na našo nogometno zvezo, ki se ji ni zdelo vredno, da igralcem, ki so po naporni tekmi v Parizu potrebni počitka, preskrbi vsaj poseben voz, kot so jih imeli Rumuni in Bolgari. Spritno teh okolnosti so naši izgledi postali dokaj problematični.

Odprte planinske kočje SPD. V Triglavskem pogorju so odprte in zasnilo oskrbovane v času od 22. decembra do 2. januarja Dom na Kredarici in Staničeva kočja, v katerih okolici so idealni smučki tereni. Snega je zapadlo okrog en meter na staro podlago. Ako v dolini ne bo snega, bo v tem času odprta tudi Koča pri Triglavskih jezerih, ki leži v osrčju Triglavskega pogorja in odokod so krasni smučki izleti na vse strani.

Za smučarje bo za praznike zelo pripravljeni Erjavčeva kočja na Vrhu, kjer je snega nad en meter do doline vojaške stražnice. Stalno pa so oskrbovani: Dom v Kamniški Istri, kamor vodi krasno speljana vozna cesta, Dom na Kravcu ima okrog sebe že dovolj snega za smučanje. Velika planina vabi planince in smučarje. Ob Bohinjskem jezeru morete počeniti prebivati vse praznike in božične počitnice v Sv. Janzeu ali v Zlato. rogu. Tomaznova kočja na Sv. Gori pri Litiži je vedno lepa izletna točka. Dom na Mrzlici je enodnevna tura iz Trbovlj s povratkom čez Smohor na Laško. Koča na Ljubniku je stalno z vsem oskrbovana ter nudi krasen razgled. Vrtušova kočja je odprta vse leto. Koča na Smrekovcu je prijazna izletna točka. V Logarski dolini so odprte postojanke SPD. Pohorje vabi s svojim časom ljubitelje prirode.

Smučki tečaji SPD. Smučarski tečaj, naspovedan za čas od 25. decembra do 1. januarja pri Sv. Janzeu, odpade zaradi neugodnih vremenskih prilik v dolini. Pač pa bo smučarski tečaj od 2. do vključno 9. januarja pri Sv. Janzeu ob Bohinjskem jezeru pod vodstvom smučkega učitelja J. Tavčarja Ivana. Pogojl so snega, in sicer stanje prijavljamo, prenameni in prenočišče za vsa doba Din 500. — Od 2. do 9. januarja bo tudi smučarski tečaj na Kravcu pod vodstvom smučkega učitelja JZSZ g. Sirelja Hinka. Smučki tereni so idealni. Stroški znašajo Din 450. — Na Veliki Planini pa bo smučki tečaj SPD od 2. do 14. januarja. Stroški za vsa doba znašajo Din 700, za sedem dni Din 400. Tečaj bo vodil smučki učitelj JZSZ g. Zupan Ervin — Število posetnikov teh tečajev je omejeno. Prijave sprejema pisarna SPD v Ljubljani, Aleksandrova cesta 4, palača Viktorije.

SK Triglav. Bled, odprti na Grajski planoti 245 m (Pokljuka) za božične praznike svojo sportno postojanko. Vsem smučarjem bo kočja nudila udoben in ceneno zavetišče ter vabimo vse posetnike Pokljuke, da jo obiščejo. Koča leži 10 minut od Mrzlega studena. Idealni smučki tereni na planini sami nudijo obilo snuke.

SK Radeče-Planica razpisuje skakalno tekmo za 25. decembra ob 14. Splošna določila: Tekmuje se po pravilih JZSZ. Pravico udeležbe imajo vsi v JZSZ vezirizirani člani, stari nad 18 let. Prijavnina za tekmovalca znaša Din 5. Čas prijave do 25. decembra ob 12 pri tajniku J. Kerstnju. Zbiranje bo ob 13. Razglasitev rezultatov in razdelitev daril ob 17. — Darila: Prvi trije v skokih prejmejo častne priznanice. Najboljši klub prejme prehodni pokal, ki ga poseduje sedaj SK Skala na Jesenih kot prvo leto. Ker je to prva letošnja skakalna tekma, bo obisk gledalcev kakor tudi tekmovalcev gotovo velik.

VREMENSKO POROČILO

po stanju 21. decembra:

Radeče-Planica: Temperatura 2 stopinj, snež, snež mokro. — Koča na Planici: na 30 cm stare podlage zapadlo 15 cm snega, snež, brez vetra. — Ilirija-Jaka 22. decembra: V. vetra, 15 cm snega. Smučarski dom 15 cm, Tamar 40 cm, Peč-Peteljinec 105 cm, vreme južno in megleno. — Mojstrana: Staničeva kočja: Snega pri koči 2 m, smuka od Apnena do Vrha Idejna, od Debele Inke do Vrtače srednja. Plavov ml. V Spodnji Krni bo kočja za praznike in vsako soboto in nedeljo oskrbovana. Vodnik Rekar na razpolago. — Koče pri Trčurju: Planina Sija 30 cm snega na trdi podlagi. Smuka dobra, snež, brez vetra, smuka pri Domu manj ugodna. — Kravce: Temperatura -3, snež, 50-60 cm snega. Smuka dobra.

Tekmovalje v boks za evropski pokal. Po zgledu nogometa in hokeja na ledu je osnovano tudi v boksu tekmovalje za evropski pokal. Sodeluje pet držav. Vsaka moštva je sestavljena iz vseh kategorij. Trenotno vodijo Nemci, ki pa bodo ostali malbr na vodstvu do konca. Sledijo Čehoslovanci, ki bi z malo več srečo proti Nemcem lahko vodili. Posamezne države imajo sledeče število točk: Nemčija 620, Čehoslovaška 422, Madjarska 43, Poljska 24, Avstrija 66.

DRAMA — Začetek ob 20

Nedelja, 23. decembra: Ob 15: Snegulčica. Otroška predstava. Cene od 20 Din navzdol. — Ob 20: Zaljubljeni ostali. Izven. Cene od 24 Din navzdol. Ponedeljek, 24. decembra: Zaprto. Torej, 25. decembra ob 11: Peterčkov poslednja sanja. Mladinska predstava. Izven. Cene od 20 Din navzdol. — Ob 20: Čerček za pečjo. Izven. Cene od 24 Din navzdol. Sreda, 26. decembra ob 11: Jurček. Mladinska predstava. Izven. Cene od 20 Din navzdol. — Ob 20: Matiček se ženi. Izven. Cene od 28 Din navzdol.

OPERA — Začetek ob 20

Nedelja, 23. decembra: Ksenija. Parnov večer. Izven. Cene od 24 Din navzdol. Ponedeljek, 24. decembra: Zaprto. Torej, 25. decembra ob 15: Od bajke do bajke. Balet. Izven. Cene od 20 Din navzdol. — Ob 20: Stirje grobani. Izven. Cene od 40 Din navzdol. Sreda, 26. decembra ob 15: Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron. Izven. Cene od 30 Din navzdol. — Ob 20: Hoffmannove pripovedke. Izven. Cene od 36 Din navzdol.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 23. decembra ob 20: Zaljubljeni ostali. Znižane cene. Ponedeljek, 24. decembra: Zaprto. Torej, 25. decembra ob 15: Zaljubljeni ostali. Znižane cene. — Ob 20: Izgubljeni valček. Premiera. Izven. Sreda, 26. decembra ob 15: Hamlet. Znižane cene. — Ob 20: Izgubljeni valček.

Naše dišastvo

Klub dolenskih risokošolcev v Novem mestu vabi k predavanju, ki bo dne 28. decembra ob 8 zvečer v mali dvorani Prosvetnega doma v Novem mestu. Predava. tov. Strojnik Franc, cand. techn. Razvoj in pomen kemije.

Prodam:

2 okretnici (Drehscheiben), skoraj novi, za male lokomotive, 3,20 m premera in 600 mm široki.
2 transmisijna valja (Transmissionswelle), 7 m dolga in 180 mm debela.
1 cirkularno žago za rezanje kamena.
1 hidravlična stiskalnica na 250 atmosfer.
Več malih vagončkov za poljske železnice.
Velika zaloga železja, jermenic, zobčastih koles, rezervnih delov za avtomobile vseh vrst, železnih delov različnih strojev, orodje in sploh vse potrebščine iz železa, ki se rabijo v gospodarstvu, dobite v moji skrbno prebrani zalogi železa.
Pridite si ogledat pred nakupom železnine. S tem si prihranite denar, ker dobite za polovično ceno Vam potrebne železne predmete pri

Justinu Gustinčič-u
Maribor
Tattenbachova ulica šte. 14

Praktična darila za božič in novo leto so Adler in Gritzner šivalni stroji

samo pri trdki
Jos. Petelinc Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika, za vodo
Večletna garancija!

Zasluzek

Lahek zaslužek doma

za vse osebe, že od 15 oseb naprej. Dnevni zaslužek 20-30 Din brez posebnega znanja. Odjemalce in material oskrbimo mi. Za pojasnila in pouk in vzorec od dela je poslati 6 Din v znakih upravi »Slovenca« v Mariboru pod »Zimska sezona« št. 14464. (2)

Maser

proti revmatizmu, išijas, skoliozi, ploski nogi in pri rekonvalescenci po raznih boleznih vas obišče na domu. — Naslov v upravi »Slovenca« pod zona« št. 14467. (2)

Poizvedbe

Izgubil se je pes Jagdterijer (Togo). Oddati proti nagradi: Celovška cesta 10. (6)

„SLAVA BOGU NA VIŠAVAH IN MIR LJUDEM NA ZEMLJI...“

RADIO, reg. zadruga z om. zavezo, v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7

V letošnji božični noči bo to spev, ki ga bodo oddajale vse postaje sveta, dvakrat pomemben.

Evropske postaje bodo oddajale skupen spored božičnih pesmi vseh narodov, med njimi tudi slovenske.

Zvonili bodo zvonovi slavnih katedral. Angleži prenašajo zvonjenje iz Jeruzalema, Bombaja, Kanade, Londona.

Preko vatikanske postaje bo govoril papež božično poslanico vsem kristianom sveta. Na Dunaju in drugod nastopijo pred mikrofonom kardinali in visoki cerkveni knezi.

„Svela noč, blažena noč...“, v vseh jezikih bomo čuli to večno lepo pesem.

Da postrežemo našim odjemalcem ter jim omogočimo poslušati vse lepote božične noči na dobrem radijskem aparatu, bo naša trgovina in delavnica na razpolago v nedeljo 23. t. m. cel dan ter v ponedeljek do 6. ure zvečer.

HRANILNICA IN POSOJILNICA V KAMNKU - ŠUTNA 22 - LASTNA HIŠA

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po dogovoru do 5% — Jamstvo presega večkratni znesek vseh vlog.

Kri betlehemskih otročičev in konec vseh Herodov

Dne 28. grudnia praznujemo praznik nedolžnih otročičev, tistih prvih nedolžnih mučencev, ki so prvi dali svoje življenje za Jezusa. Za svetim dnevom sledi mučenec sv. Stefan, sv. Janez in nato takoj dan nedolžnih otročičev. Za Jezusovim rojstvom — njegovi mučenci!

Ti mučenci se vrste več ko 1900 let, leto za letom, po vseh krajih, na vse načine padajo. Mehika, Španija, Rusija — to so danes dežele mučencev. Kjer so mučenci, tam so Herodi. Zato je prav, če pogledamo v zgodovino, kako so končali vsi ti krvoločni Herodi, kako pa je zmagala kri mučencev.

Herod je zaradi Jezusa, ki se ga je bal, dal pomoriti vse betlehemske dečke. Iz krvavih kapelj teh malih žrtv je spleten prvi venec krog Jezusove glave. Ti umorjeni otročiči pomemljivo drago cenijo smrt vseh Kristusovih učencev. Otročiči so pobiti, Jezus pa je rešen. Herodi morejo pokončiti telo mučencev, Kristusa pa jim ne morejo vzeti, pač pa navadno že tu zapadejo Njegovi težki roki! Herod je umrl strahotne smrti: pri živem telesu so žrti žrti njegove drobovje in zaradi strahotnega smrdu ni imel nikogar, ki bi mu bil stregel. Tako se je zgodilo s prvim Herodom.

Rimski cesar Neron (54—68 leta) je prelihl neizmerne potoke krščanske krvi: dal je kristjanom sekati glave, metati zverinam v areni, žive je sožigal, da so mu goreli, a še živi, razsvetljevali njegove vrtove. Končno je umrl kot strahopetec samomorilec.

Domicijan (81—96) je bil hujši ko Neron. Nazadnje so ga njegovi lastni služabniki zavrtno zaklali.

Trajan (98—117) je umrl nagle smrti.

Cesar Commodus (180—192) se zaradi razbrzdanega življenja ni brigal za nobeno vero. Pač pa je dopustil, da so njegovi podložniki morili kristjane. Zato pa so ga ti njegovi zavrtno umorili, ko je bil šele 31 let star.

Septimij Sever (193—211) je prepovedal prestop h krščanstvu, kar je posebno v Afriki povzročilo neusmiljeno preganjanje. Nazadnje so mu pa lastni sinovi stregli po življenju.

Maksimian Tračan (235—238) je dal pomoriti zlasti mnogo duhovnikov. Zato pa je tudi sam končal pod morilčev roko.

Cesar Decij (249—251) je izdal razglas, da se morajo odreči krščanstvu moški, ženske in otroci. Iznašel je strahotne muke, plenil jim premoženje. Zato pa je na begu pred Goti zašel v močvirje, ki ga je zadušilo. Njegovo truplo so požrle zveri.

Valerijan (253—260) je hotel, da bi zlasti odpadli od krščanstva duhovniki in uradniki. V posebnem razglasu je velel pomoriti vse škofo in duhovne. Zgodilo pa se je, da so ga poganski zatrolniki vjeli ter ga živega odrli.

Najhujši preganjalec je bil Dioklecijan (284—305). Samo v enem mesecu je v njegovem cesarstvu padlo 17.000 krščanskih mučencev. Še hujši je bil njegov socesar Galerij. Dioklecijan je zblaznel in umrl od lakote, Galerij pa je segnil ob živem telesu.

Maksencij je utonil v Tiberi, Licinij so odeskali glavo, Maksimin Daja se je zastrupil.

Najnevarnejši rimski cesar, ki je preganjal kristjane, pa je bil Valerijan Odpadnik (361—363). Ta je bil krščen, a je odpadel in hotel zopet uvesti poganstvo. Delal pa je s čisto modernimi sredstvi. Med kristjani je podpiral krivoverce, zato pa je pravoverne kristjane hotel zdrobiti z gospodar-

skimi ukrepi. Posegal je v šolstvo in vzgojo ter je nastavljal le poganke učitelje. Krščanstvo je hotel javnosti prikriti. Nastopal pa je javno z geslom, češ, da tega ne dela iz sovraštva do krščanstva, ampak iz skrbni za blaginjo države. Kakor danes v Mehiki! In konec? Zaradi izdajstva njegovih poganskih »prijateljev« je bil v boju smrtno ranjen. Umirajoč je zaklical:

»Galilejec, zmagal si!«

Da, Galilejec zmaguje in bo zmagoval! To nam priča kri betlehemskih otročičev in milijoni mučencev. Njegovo zmago pa nam dokazuje konec judovskega Heroda, vseh Herodov, do današnjega dne!

Za novega salzburskega nadškofa je bil imenovan dosednji škof v Inomestu dr. Siegmund Waitz.

Življenje na solncu?

Stari angleški zvezdoslovec J. W. Herschel, avtor znanega vremenskega ključa, je nekoč mislil, da ima sonce morebiti rastlinstvo ali celo živalstvo. Poznejša znanost je zavrgla to stališče, ko je ugotovila, da vlada na soncu 6000 stopinjska vročina, kateri ne more kljubovati nobeno živo bitje. Po sedanjih nazorih je sonce razbeljena obla. Na zemlji vidimo samo njeno svetlo površino. Ta je zavita v oblake razbeljenih plinov. Ta zunanja prevleka je nam vidna samo ob sončnem mrku. Tako stoji v šolskih knjigah.

Nemški zvezdoslovec Herman Fricke pa je objavil letos delo, ki nepričakovano odklanja naše nazore in obuja davno pozabljene Herschlove domneve o življenju na soncu. Na temelju točnih matematičnih računov dokazuje Fricke, da je sonce trdo nebesno telo, ki ga obdaja ocean, prav kakor zemljo. Vendar mi ne moremo zagledati prave slike sončne površine, ker je neprestano zavita v debel sloj razbeljenih oblakov. Samo to ozračje, ki ga pomotoma smatramo za sonce samo, ima tisto gorostasno vročino 6000 stopinj. Na skriti sončni površini vlada dokaj nižja toplota, ki znaša samo do 450 stopinj, torej je še vedno 28 krat bolj vroča, kakor povprečna temperatura na zemlji. V teh razmerah ima sonce lahko svoje organsko življenje, ki pa seveda mora imeti drugačne oblike, kakor na zemlji. Prof. Fricke se sklicuje predvsem na sončne pege, ki izkazujejo dokaj nižjo temperaturo kakor druga sončna prevleka. Nova teorija prvič tolmači to poprej neumljivo, dasi splošno znano dejstvo. Sončne pege so samo odprtine, ki kažejo skozi razbeljen sloj zunanjih oblakov dele površine sonca samega. Med sončnim mrkom so vidni okoli temne krone t. zv. protuberanci, velikanski izbruhi. Znanost jih smatra za ognjene vodomete, ki privrejo iz globin tekoče sončne krogle. Prof. Fricke nasprotno trdi, da so to zgolj velikanski vodometi iz vode: dvigajo se nad površino sončnega oceana in v kratkih presledkih prodirajo skozi razbeljene zunanje oblake. Samo to pošastno vroče ozračje pomeni sončno posebnost, medtem ko tvorijo sončno kroglo celine in oceani kakor na zemlji.

Bogve, ali se bo sprijaznila znanost z izizvalno domnevo nemškega zvezdoslovca. Njegovi računi so točni. Toda narava se večkrat ne zmeni za številk, ki se zdijo še tako logične človeškemu razumu. Delo prof. Frickeja kaže predvsem, kako malo nam je znano skrivnostno vesoljstvo.

Radij v Rusiji

V okrožju Kodžent (v Tadžikistanu) so ugotovili, da je tam mnogo rud, ki imajo v sebi radij. L. 1935 bodo tam zgradili tovarno, kjer bodo iz rud pridobivali radij in uran.

Na otoku Čeleken v Kaspiškem morju so našli nov način pridobivanja radija iz vode na ondnoten otoku. Poskusi so dokazali, da imajo vode v sebi toliko radija, da iz 1000 kubičnih metrov vode dobe do 0,5 miligrama radija.

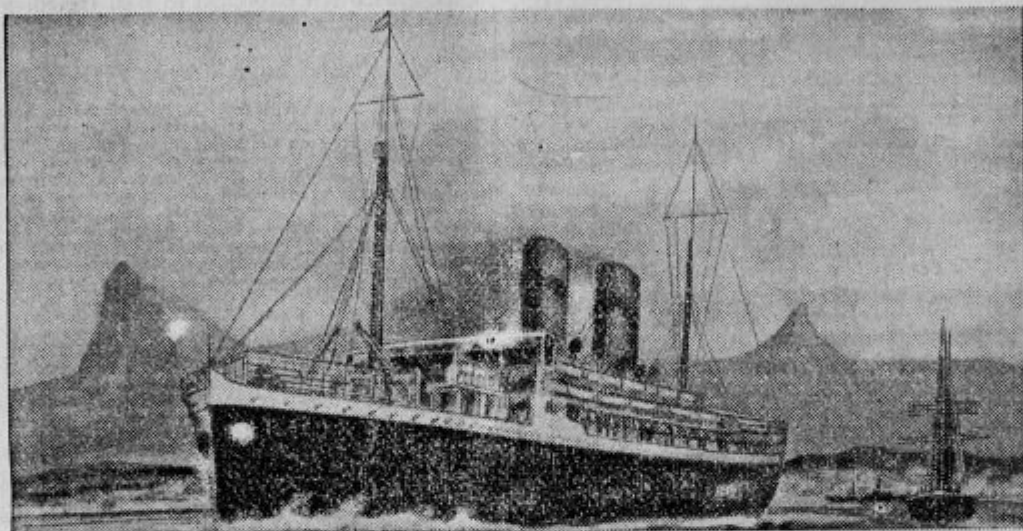
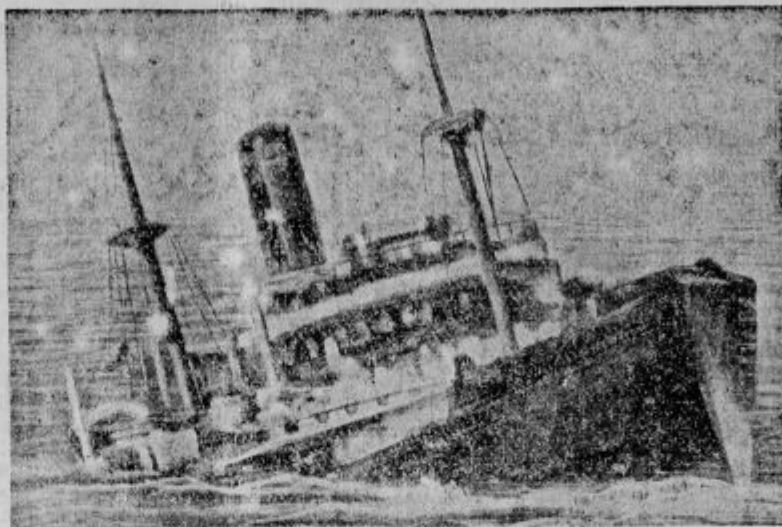
v Tasmaniji. Ta fantastični pogovor vsega britanskega imperija traja 45 minut.

Naenkrat nekaj kmečkih grl v Srednji Angliji zapoje kraljevsko himno. Kmalu povzemo vsi zgoraj naštetih voščilci po vseh delih sveta. Pri zadnji kitici se pridružijo londonski pevski zbori in vojaške godbe. To je veličasten svetovni koncert, ki pa naenkrat umolkne. In že se sliši mirna beseda kralja Jurija, ki iz svojega gradu Sandringham vsem narodom britanskega imperija vošči vesel božič.

Žaloigre na morju

Slika zgoraj: Zadnje dni so na severnem Atlantskem morju divjale velike nevihte. Več ladij se je potopilo. Naša brezžična poslana slika nam kaže, kako se potaplja angl. parnik »Usworth« 1200 km od obale Nove Fundlandije. Holandski parnik je v zadnjem hipu rešil 18 mož posadke. Coln z 12 mornarji pa so valovi potopili.

Slika spodaj nam pa kaže holandski parnik »Orania«. Ta parnik je priplul iz Južne Amerike v portugalsko pristanišče Leixoes. V vodu v luko je treščil vanj drug parnik. »Orania« se je potopil. Popotnike in posadko pa so rešili.

Kako Angleži praznujejo božič

Božič za Angleže ni družinski praznik, kakor pri nas. O božiču bogati Angleži radi potujejo v toplejše kraje. Promet je v teh dneh ogromen. Doma pa je te dni vse v največjem veselju. Kdor ima malo v močnjih, se za sveti dan zadovolji s puranom. Drugi božični dan pa imenujejo »boxing day«. To ni dan »boksanja«, ampak je ta beseda v zvezi z besedo »Christmas box« — škatljica z božičnimi darili. Ta dan se Angleži najedo pudingov, zraven pa zaradi prebave srkaajo žgano kapljico.

Drugi božični dan prihajajo znaneci k znanecem v gosti in se poljubljajo pod vejico omele, katera visi v sobi na steni. Včasih je bila le ena vejica omele v kotu družinske sobe, danes pa so vse stene obite z njimi. Omele je za Angleže to, kar je za Nemce božično drevesce, za nas Slovence pa jaslice.

Svetega večera Angleži ne poznajo, takisto tudi ne marajo za božično drevesce, katero smatrajo za simbol nemštva, kar tudi je. Simbol božiča je Angležu omela! Pač! Za obdarovanje otrok ponekod okrase smrekico, da otroci lahko skačejo

za darovi, ki više po vejah. Odraslim pa se zdi to smešno. Le na angleškem dvoru so pred kakimi 50 leti pod kraljico Viktorijo in njenim možem, ki je bil Nemec, uvedli božično drevesce.

Nekaj veličastnega pa je program angleških radio-postaj, ki se začne na sveti dan. Najprej se oglasi zvonjenje zvonov iz Betlehema. Njim čez 5 minut slede zvonovi iz Bombayja, Wellingtona, Ottawe in končno zadone zvonovi cerkve sv. Pavla v Londonu.

Ko potihnejo zvonovi, se oglašajo pozdravi farmerjev iz Nove Zelandije, črncev iz Južne Afrike, kitolovcev iz Južnega Ledenege morja, ribičev iz Kanade, vinorejcev iz Kapske dežele itd. Nato spregovori čuvaj Merseyvega predora v Liverpoolu, odgovarja pa mu mostnar iz Sidnya v Avstraliji. Iz Južne Indije vošči praznične sadilce čaja, londonske božniške strežnice ne zaostajajo, za njimi se oglašajo indski častniki v visokem gorovju ob afganski meji. Nato spregovore drvarji v Severni Kanadi, vrtnarji v Melbourneju. Iskalci koral

umevno. Ako pa mi hočete vi pomagati, se morava previdno splaziti do taborišča...

»In potem?«

»Morava videti, kako bo. Zdaj ne moreva napraviti nobenega načrta.«

Gledal je naokrog ter si skušal vtisniti v spomin okolico na tak način, da si je zapomnil večje stvari, tako, da bi brez težav našel pot nazaj do letala. Nato je skušal ugotoviti smer, v kateri je bilo taborišče.

Iz gozda, ki je pokrival okoliške griče in deloma tudi planoto, je bilo slišati žalostno, razvlečeno tuljenje volka. Odmene se je lomil ob vseh gorskih stenah, dokler ga ni prevpilo tuljenje, ki so ga pošiljali drugi volkovi v odgovor, ki so slišali lovski poziv svojega vodnika. Skozj sicer mrtvaško tiho, od mraza otrplo samoto so doneli njih grozljivi glasovi kakor žalujke ubogih zavrženih duš.

Gordon se ni mogel ubraniti, da bi ga ne obšla mrzla zona, ki nikakor ni bila posledica zunanje mraza.

Pogledal je Sašo, ta pa njega.

Rus je postal za spoznanje bledejši v obraz, kakor gotovo tudi on sam, a ni kazal bojazni.

»Samo tega se je še manjkalo,« je dejal. »Toda saj dva leta imava dnevno svetlobo in orožje. Nevarnost torej ni tolikšna, dokler se ne združijo več čred.«

»Ne,« je pritrdil Gordon. »Tudi ni prvič, da se srečam z volkovi. Te živalice poznam iz Kanade. Hudo je samo to, da smeja uporabljati najino orožje samo v takšni razdalji, da naju iz taborišča ne slišijo; ako jih namreč opozoriva na najino bližino, lezeva samo iz ene nevarnosti v drugo. Zdaj pa je poldiva!«

Poveljnik mednarodnih čet v Posaarju Anglež Hemsley je odstopil.

Tekma okrog sveta

31

V dolinici je bilo taborišče. Tri jurte, stožnasti ruski šotori, so se tam odražale kakor velika črna mraviljstva na snežnem ozadju. V majhni razdalji od njih je bilo videti krdelo konj ter nekaj teleg, ruskih kmečkih voz brez vzmeti.

In ljudi —

To ni bila kmetija, ni bilo bivališče, ker je bilo preveč ljudi okrog jurte, ki so gledali proti letalu, kakaj Gordon jih je naštel petnajst. Tudi niso konji imeli svoje staje, marveč so imeli samo spono na nogah; niti ni bilo videti ovac, krav ali drugih živali ali perotince, kar bi gotovo sicer ne bilo manjkalo. En sam pes se je potikal okrog jurte in v krčevnem protestu oblajeval letalo. Toda tega Gordon ni mogel slišati, marveč samo na njegovih groh spoznat, kakaj pilot je bil takoj spet pognal motor in je krmaril čez dolinico naprej.

Prijateljič je zapisal Gordon na listek, ki ga je dal Saši.

Ta je priklimal, zapisal spodaj rusko besedo in jo pokazal pilotu, ki je nato spremenil smer in krenil proti planoti.

Oz nekaj verst je našel doblj pripraven pro-

stiralah je krožilo letalo nad zemljo ter se brez neizgovora spuščalo na tla.

Vsi trije so izstopili, zmurnjeni skoraj ko ka-

men, ter so se zbrali na posvet.

»Ali so to tisti roparji, ali niso?« je vprašal Gordon.

Saša se je obrnil do pilota in se pogovarjal z njim.

»Nedvomno so,« je nato odgovoril na Gordono-

vo vprašanje. »Mož dobro pozna kraj. Tukaj ni no-

benega človeškega bivališča, tudi ni nobenih poti, ki bi se jih nesumljivo popotniki izbirali.«

»Kaj je zdaj storiti? Sam sem proti dvajsetorici. Četudi sem jih naštel samo petnajst, bo njih število že pravo. Ostali so morda na straži ali pa tičijo v šotorih. Jetniki takisto, kakaj Clark s svojo orjaško postavbo bi mi bil med Tunguzi gotovo bil viden.«

»Dva sva proti dvajsetorici,« je popravil Saša mirno, kakor samo po sebi umevno. »Pilot ne sme zapustiti svojega letala.«

»To vendar ni vaša zadeva,« je ugovarjal Gordon. »Nobenega povišanja nimate za to, da bi se podajali v takšno nevarnost.«

Saša je malomarno odkimal.

»V Moskvi nosimo vsak hip svoje življenje na dlani,« je odvrnil. »Tudi je v pravih naših organizacijah, da se drug postavi za drugega, ne da bi razmišljali, kako daleč je s tem vezan. Gre samo za to, kaj moreva storiti. Tolpa je zdaj opozorjena, kakaj slišala je naš propeler in videla je tudi nas. In da more imeti naš polet — nizek kakor je bil — en sam namen, to je, izslediti nje, jim ne more biti nič dvomljivega. Zdaj vedo, da so odkriti in v svojem skrivališču niso več varni. Na letalo niso mislili. Zdaj vedo, da smo krenili k najbližji vojaški postaji in da bodo v nekaj urah imeli tukaj vojaštvo in orožnike.«

»Seveda, toda na to ne bodo čakali. Zakaj za skrivališče je njih taborišče kakor nalašč, toda kot obrambna postojanka je nevarno. Pol tučata vojakov jih raz obronkov lahko vse postreli kakor podgane v luknji. Zato se bodo podvivali, da porušijo svoje taborišče ter si poiščejo drugo skrivališče.«

»Seveda, toda na to ne bodo čakali. Zakaj za skrivališče je njih taborišče kakor nalašč, toda kot obrambna postojanka je nevarno. Pol tučata vojakov jih raz obronkov lahko vse postreli kakor podgane v luknji. Zato se bodo podvivali, da porušijo svoje taborišče ter si poiščejo drugo skrivališče.«

»Kaj torej mislite, da nam je storiti?«

»Pilot ostane pri letalu — to je samo po sebi

Pilot ju je še za hip zadržal, dal je namreč Gordonu vojaško puško in Saši dolgo bodalo. Njemu je še vedno ostal njegov samokres, tudi bi v primeru nevarnosti velika čudna ptica z ogromnimi, pretečimi očmi volkove dovolj zastrašila.

Se preden so se spuščali na zemljo, je Gordon spet obul škornje iz klobučine, ki jih je nosil v vlak, in takoj sta po kratkem poslovnem pozdravu s pilotom odšla v puščino.

Tuljenje volkov je umolknilo. Globoka tišina je vladala, le zdaj pa zdaj je bilo slišati pokanje kakke veje, ki jo je zmurnjeni sok razganjal. Bilo je, kakor da je življenje vse naokrog zamrlo.

Samo navidez — kakaj, ko sta prišla v gozd, skozi kateri sta morala, da ne zgubita preveč časa s tem, ko bi ga obšla, je Gordon ob strani zagledal senco v grmovju, ki se je pomikala v isto smer. In za njo je bila druga — in še ena —

Tudi na drugi strani so bili. Razdelili so se na dve skupini, da bi po svoji zahrbtni navadi dobili priložnost, od spredaj jima zasadiči svoje zobe v vrat, medtem ko bi se njihovi tovariši splazili od zadaj ter se jima zagrizli s tistim strahotnim volčjim ugrizom v podkoleno. Ta s satansko zvitostjo zamišljeni ugriz, ki so si ga v krvoločni omami nekaj izmišljali voljši možgani v svoji lopovščini in ga od pokolenja do pokolenja podedovali, s katerim se nesrečni žrtvi presekaajo kite podkoleno, da brez moči omahne.

Gordon je vzel svoj samokres v roko in je hotel streljati — zdaj je bilo to še mogoče, ne da bi v taborišču slišali streljanje...

A kje so bili volkovi — —?

Zginili so, kakor bi se bili pogreznili v zemljo, a še pred hipom jih je tako razločno videl, da je razločil njihova suha bedra in celo iz gostega zimskega kožuha ostro štrleča rebra sestranih bestij.

Motvor Groupje želi vsem svoj. čitateljem srečen Božič!

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlitna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Strokovnjak

za sestavo bilanc se priporoča cenj. posojilnicam in zadrugam proti zmernemu honorarju. Ponudbe prosim na upravo »Slov.« pod »Bilancist« št. 14245. (a)

V planinski hotel

(kočo) grem za gospodinjstvo ali kuharico. — Imam večletno hotelsko prakso in sem vešča vsega samostojnega gospodinjstva. — Nastop takoj ali vsaj s 1. januarjem. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Koča« št. 13995. (a)

Mlinarski pomočnik

želi premeniti službo. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Zanesljive« 14337. (a)

Kolarski pomočnik

21 let star, želi premeniti službo. Izkušen tudi izdelovati smuči in sanke. — Ponudbe pod »Marljiv« št. 14455 upravi »Slovenca«. (a)

Iščem dekle

zdravo, snažno in varčno, ki bo znala dobro kuhati. Opravljala bi tudi druga hišna dela. Kraj je na deželi, boljša družina. — Nastop 1. januarja. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14387. (b)

Služkinjo

pridno, zvesto — iščem za tri odrasle osebe. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14422. (b)

Sobarico

vajeno vseh hišnih del — razen kuhe — sprejme trgovska hiša. Važnost se polaga na lepo pranje in likanje perila ter popolno zdravlje. — Ponudbe pod »Vodovod v hiši« 14146 upravi »Slovenca«. (b)

Dobro kuharico

vajeno navadne, meščanske kuhe in večjega gospodinjstva (12 oseb), snažno, popolnoma zdravo — sprejemem v stalno zaposlenje. — Vodovod in elektrika v hiši. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Izven Ljubljane« št. 14394. (b)

Pozor! Pozor!

Zgornje in spodnje usnje, podplati, ševro, boks, pitlingi, kravine, krom usnje Vam nudim na ceneje kakor tudi zadnjo novost damskih torbic, aktovk, kovčkov, soških torbic, denarnic, nogometnih žog in pasov

Franc Erjavec
Ljubljana, Stari trg 18
trgovina usnja na drobno in debelo

Enosobno stanovanje

oddam v Zeleni jami. Val. Vodnikova 21. (d)

Opremljeno sobo

s posebnim vhomom in elektriko oddam. Friskovec 6. (s)

Dosmrtno stanovanje

lepo, v Ljubljani, oddam tistemu, ki mi da na hišo 25—35.000 Din. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dosmrtno stanovanje« 14375. (e)

Kavčijo položim

za službo in kasanta, službe, čuvaja ali kaj sličnega. Ponudbe sprejema »Varstvo«, Tyrševa 17. d

Hranilno knjižico

Banovinske ali Ljudske posojilnice, do 4000 Din, kupim. Naslov v upravi »Slov.« št. 14285. (d)

Posojila

na vložne knjižice daje Slovenska banka. Ljubljana. Krekov trg 10

Posojila

na hranilne knjižice damo pod ugodnimi pogoji na daljšo dobo. Preko 2000 zadrugnikov

Pučka štediona

Zagreb

Nas zastopnik: Zore Rudolj, Ljubljana, Gledališka ulica 12. Telef. 38-10. Pismen odgovor 3 Din znamka.

Hipoteko

500.000 Din iščem na prvomestno vknjižbo za novo hišo sredi Ljubljane. Ponudbe pod »Hipoteka« št. 14436 upravi »Slovenca«. (d)

Knjižico

Ljudske posojilnice v Celju z vlogo 13.000 Din — prodam proti takojšnjemu plačilu za 10.000 Din. Ponudbe upravi »Slov.« pod »13—10« št. 14361. d

Iščem 150.000 Din

privatnega posojila hipoteko proti vknjižbi. Objekt na vrednost dva milijona dinarjev. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Sigurnost« št. 14459. (d)

Muzika

prodaja prvovrstne inozemske klavirje in pianine. Popravila in uglašuje strokovnjaško, na ceneje. Izposoje in prodaja tudi preigrane instrumente. — Ljubljana, Knafljeva ul. 4.

R. Warblinek

najstarejša in vrhunska klavirjev

Ljubljana

Gregorčičeva ul. 5 1. Prodaja inozemskih in lastnih izdelkov. Strokovnjaška popravila in uglaševanje. Najcenejša izposojalnica. Obročna odplačevanja

Kupimo

Kupim

srednjevelik vrtni stroj in veliko stružnico za kovine. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Stroj« št. 14349. (k)

Dinamo

v dobrem stanju, 50 do 100 luči, kupim. — Kragl Franc, mizarstvo, Sevnica. (k)

Štedilnik

dobro ohranjen — takoj kupim. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 14348. (k)

Hrastove sode

več tisoč — kupuje Matija Obrar, Maribor. (k)

Prodamo

Bencinski motor

6—7 konjskih sil, malo rabljen, prodam. Emonska cesta 6. P. Kotnik. 1

Motorno kolo

750 HP, Excelsior, s priklopi, prodam ali zamenjam za vino, les, drva ali hran. knjižico Mestne hranilnice v Brežicah. — Naslov: Bavec, Brežice. (l)

3 baterijski aparati

KV 333 A — 3-elektronski aparat »Bandpass« s še nedoseženo selektivnostjo!
KV 363 — 4-elektronski aparat po jakosti sličen modernim aparatom za priključek na omrežje.
KV 398 — 6-elektronski super z vsemi odlikami superheterodina.

Skupne lastnosti:

Razsvetljen »skala«.
Vdelan elektrodinamični zvočnik. Minimalna poraba toka vseh 2-voltnih žarnic in posebnega patentiranega načina in vezanja.

„RADIO“ reg. z. z. o. z. v Ljubljani
Miklošičeva ulica 7.

Standard radio za deželo

Službodobne

Pomožno delavko

do 19 letno — sprejemem. Polze se pri Fr. P. Zajcu, Ljubljana, Stari trg 9. (b)

Majerja

obenem oskrbnika srednjega posestva, oženjenega, z malo družino, iščem. Nastop lahko takoj ali spomladi. Tajšek, Velenje. (b)

Zanesljive viničarje

najmanj 4 delovne osebe, ki pa razumejo vsa dela v vinogradu in sadonosniku — iščem. — Vprašati pri Jernej Ožko, Tezno pri Mariboru. (b)

Iščemo zaupnike

ki poznajo peke in trgovce z moko. »Persons«, Ljubljana, pp. 307. (b)

Krajevne zastopnike

za prodajo kmetijskega orodja — iščem. Ponudbe z zahtevo provizije in znamko za odgovor pošljite upravi »Slov.« pod značko »Bran« 14363. b

Čevljarški pomočnik

za boljša dela dobi stalno mesto. — Kurent Jernej, Črnuče 55. (b)

Tiskarja

za rolo z večbarvnim tiskom išče tekstilna tovarna za svojo tiskarno v Sloveniji. Oferte upravi »Slovenca« pod 332/14085

Hotelsko kuharico

prvovrstno — z dobrimi spričevali — sprejemem za 15. januar. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Kuharica« št. 14442. (b)

Stanovanja

ISČEJO:

Skromno stanovanje

tudi samo sobo, lahko v predmestju — iščem. Naslov v upravi »Slovenca« št. 14450. (e)

ODDAJO:

Prazno sobo

z verando odda Hranilni in pos. konzorcij, Gajeva ulica 9. Moderna komfort. Centrum mesta. (s)

Dvosobno stanovanje

z vsemi pritisklinami, v novi hiši, solčno, takoj oddam v Mostah, Detelova 8. Vprašati: Velika čolnarska 20, Trnovo. (f)

Stanovanje

sobo, kuhinjo in pritlikline oddam. Mariborska 18. (f)

Enosobno stanovanje

se odda. Glince, Tržaška cesta 12. (f)

Denar

Hranilno knjižico

Mestne hranilnice Brežice — kupim. Bavec, Brežice. (d)

Kupim knjižice

Ljubljanske kreditne banke proti gotovini. Ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod »1176-34« št. 14280. (d)

Hranilno knjižico

Zadrugne gospodar. banke za 18.500 Din — prodam najboljšemu ponudniku. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Zadrugna« 14275. (d)

Hranilno knjižico

podeželske hranilnice za 13.000 Din, prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14286. (d)

Telefon 38-10

Posredujem

denar na hranilne knjižice

vseh denarnih zavodov. Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12. (d)

Ureditel dolgov,

soodne in izvensodne poravnave,

konkurzne zadeve, vpeljavo, vodstvo, revizije in stalno nadzorstvo knjigovodstva sestavo bilano, izdelavo proračunov ter kalkulacij, nabavo kreditov, likvidacijo kmečkih dolgov in uvedbo

kmečke zaščite, vse trgovsko-obrtno informacije in druge neurejene poslovne zadeve poverite zaupno koncesionirani komercialni pisarni Loize Zajc, sodni zadr. revizor in zapriseženi knjigovodski strokovnjak — Ljubljana, Gledališka ulica št. 7/I. (d)

Zamenjam vlogo

Mestne hranilnice Ljubljanske do zneska 130.000 Din za vlogo Hranilnice in posojilnice, z. z. n. z., v Kranju. Ponudbe poslati upravi »Slovenca« pod »Kranj 130« 14410. (d)

15.000 Din pridobi

kdor založi 3000 Din za prodajo prvovrstnega izuma v inozemstvo v tuji valuti. Ponudbe upr. »Slov.« pod »RUPU« št. 14366. d

Vložne knjižice

Mestne hranilnice Ljublj. kupim in plačam najvišje. Ponudbe upr. »Slov.« pod »Takojšnje plačilo« št. 14356. (d)

Mladenka

iščem 1000 Din. posojila proti visokim obrestim. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Posojilo« 14457. (d)

Hranilne knjižice

vseh denarnih zavodov kupite in prodate najugodnejše edino pri

Banč. kom. zavod

Maribor. Za odgovor 3 Din. — Naš poverjenik za Celje je: Vinko Gaberc.

Knjižico

Kreditne banke 40.000 Din in knjižico Jadransko podunavske banke 6500 Din — zamenjam za knjižice Mestne hranilnice. Ponudbe pod »Knjižica« št. 14437 upravi »Slovenca«. (d)

Davčne zadeve,

pritožbe, prošnje, informacije daje: »Davčna poslovalnica«, Ljubljana, Miklošičeva 7/II. (d)

Glasba

Citre

rabljene, boljše vrste — kupim. Marija Pogačar, Domžale. (g)

Gramofon

angleški, ki igra naravno in glasno, z novimi ploščami, se za polovično ceno ali za svinjsko meso in slanino prodajo. — Vegliener, urar, Mariborska cesta v Celju, Gaberje. (g)

Citre

novodobno igranje, poučuje po Grünwaldovih metodi Emil Mesgolit, Jurčičev trg 2-II. (g)

Kovček-gramofon

nov, in 30 plošč, poceni prodaja Adolf Moškon, Rajhenburg. (g)

Izposojamo

Plošče . . . 2 Din Gramofone 4 10 Din

„Elektroton“ Ljubljana Tavčarjeva ulica 5

Radio

Radio aparat

tricevni, na akumulator, s kompletno antensko napeljavo, še dobro ohranjen — poceni naprodaj. Smlednik 46. (g)

Zlato, srebro, platin

kupuje po najvišjih dnevnih cenah Mariborska Afinerija zlata, Orožnova ul. 8.

VATA

v tabiah in za odeje.

Preden križate svojo potrebo, zahtevajte moje vzorce in cenik!

ARBEITER

Maribor

Srebrne krone

stare zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN — Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah CERNE, uvelj. Ljubljana Wolfova ulica št. 3.

Sena in detelje

kupi vsako množino Fran Reiter iz Nemčije, hotel Kajfež, Ljubljana. (k)

Rabin les

rezan in tesan, nadalje hrastov, lipov, javorjev in brešev. — Kupujem stalno vsako količino in plačam v gotovini. Sprejemam zastopnike za nakupovanje lesa proti garanciji. — Veletgovina Zakman, Zagreb, Hrambašičeva ulica 11. (k)

Kupimo tribe

1.70—2 m visoke, v dobrem stanju. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 14430. (k)

Prima zimski jabolka

sortirana, od 250 Din dalje. Stalna sadna razstava pri Kmetijski družbi, Novi trg 3 in Ilirska ulica 3 (za dramo). Telefon 2105 ali 3755. (l)

Razna perutnina

jaica, med, orehi in jabolka vedno v zalogi po konkurenčnih cenah v filijalni trgovini Kmetijske družbe, Ilirska ulica 3 (za dramo). Telefon 3755

Premog in drva

po zmernih cenah! Brece, Maribor, Koroška 49

PERJE

živ. deha- no kg Din 25.- Pol puh bel kg Din 95.- Puh sivi II. kg D 100.- Puh sivi I. kg D 125.- Puh bel, najfiniji kg D 220.- Vse kemione običeno

Eksportna hiša „Luna“ Maribor

Valvasorja

poceni prodam. — Jerko Podnart. (l)

EST. GIG. SUD. ICE

od Din 420.- do 100.-

Fr. Zaiček

Maribor 41.

Za Božič globoko znižane cene

vsem damskim plaščem in sicer:

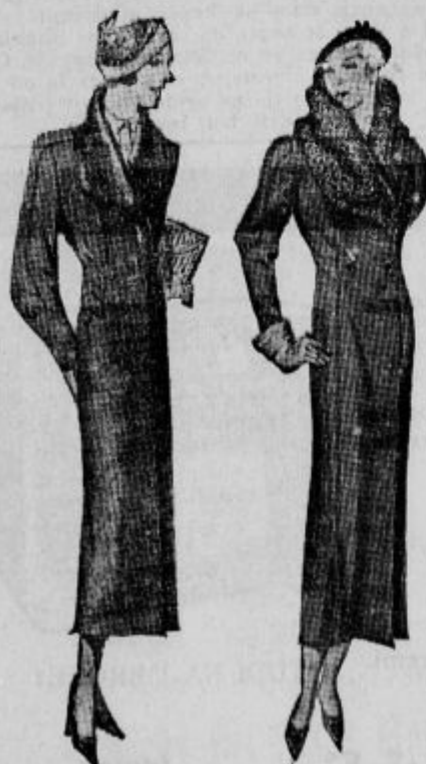
zimski športni . . . od Din 195.— naprej
boljši zimski diagonalni . . . . . od Din 295.— naprej
modni plašči v temnih barvah . . . od Din 395.— naprej
finejši s kožuho in otroški od 2 let v vseh velikostih . . . od Din 90.— naprej

Na zalogi tudi plašči za močnejše dame

Izgotavlja se tudi po naročilu po najnižjih cenah

Velika izbira blaga za plašče

F. I. Goričar,
Ljubljana,
Sv. Petra cesta 29

IVAN ROZINA (preje „Orient“) trgovina barv in lakov. Ljubljana

Velika izbira kemičnih in oljnatih barv, žoljskih, študijskih in umetniških barv. Firnež, laki, steklarski in mizararski klej, šelak, spiritali, lužila »Artic«, tuši, paste, ter sploh vse slikarske in plesarske potrebščine. Velika zaloga vseh vrst vedno svežega mavena. Najnižje cene in najboljša posrežba.

PRODAJALNA TYRŠEVA (DUNAJSKA) CESTA 14 poleg trgovine Schneider & Verovšek

Zdrav, odbran krompir

oddaja dokler zaloga po 50 Din 100 kg vsako količino

tvrdka A. VOLK, Ljubljana, Resljeva cesta št. 24

Pisalni stroj

»Remington« poceni napredaj. Kurent, Beethovenova 13/IV. (I)

Lokomobile

tovarne Lanz, 60/78/90 HP tovarne Wolf 48/60/72 HP tov. Esterer 40/50/60 HP skoro nove, s kurjavo na stropnjasto rešetko, ab Maribor, poceni napredaj. Tovarna strojev Schubert-Werk, Graz. (I)

Rokavice, nogavice, zimsko perilo

solidno in poceni si lahko nabavite pri —

Mara Kumšič

Maribor, Stolna ul. 1

Sani

vsakovrstne, v obliki vozička in kolesaja, eno lahko in eno dvoprežno kočijo — in fin landauer — napredaj. Ivan Močnik — Mengeš 156. (I)

1 Esterer polnojarmenik

moderen, 650 mm premer, z vozilom za hlode; 1 Topham polnojarmenik, 50 cm premer; 1 dvojno-cepilni jarmenik; 1 venecijanka vsi stroji s tonskim ležiščem, generalno popravljani, poceni napredaj. — Jožef Pfeifer, strojna tovarna, Hoče pri Mariboru.

Kozolec

6 okenski, dobro ohranjen - proda Bojt, Medvedov. 1

Dve mladi kravi

s teletji, ena lažja, ena težja — poceni napredaj. Poizve se: Šmarje pod Ljubljano št. 21. (I)

7 Din

stane liter prvovrstnega dalmatinskega vina radi opustitve gostilne. Fatur. Pod Rožnikom, Večna pot št. 7. (I)

KRZNO

velika izbira pri Soper, Maribor, Glavni trg 9

Skobeljnik

(Hobelbank), po 400 Din napredaj. Mušič Franc, mizar, Mengeš. (I)

VINO

pristno in poceni dobite pri Centralni vinarni v Ljubljani

Za praznike

se toči čez ulico prvovrstno vino: cviček po 10 Din, rizling po 12 Din in razno žganje po najnižjih cenah. — Se topla priporoča gostilna Olup, Stari trg 1. (I)

Nogavice, rokavice, damsko perilo, kravate itd.

od danes naprej 15 % popusta od reklamnih cen v izlozbi

»BEMBERG«

Miklošičeva cesta 14

Smučke in vse smučarske potrebščine, drsalke, jedilno orodje, ki ne rjavi, kuhinjsko posodo, železnino in sveže specerijsko blago kupite po najnižjih cenah pri

Jos. Jagodič, Celje, Glavni trg, Gubčeva ulica

Sedlarsko orodje

se proda - in delavnica odda v najem. Korošec, Celje, Sp. Hudinja 61. (I)

Modroce

posteljne mreže, železne zložljive postelje, tomane divane in tapetne izdelke odda na cene

RUDOLF RADOVAN

tapetnik Mestni trg 13. Ugodni nakup morske trave, čimve za modroce in blaga za oreveleke pohištva

Suhe deske

za mizarje, orehove, hrastove, bukovne, črešnjeve, javorjeve, jesenove in brestove - nudimo po zmerni ceni.

Bukove frize

ob 5 do 8 c/m široke, od 30 do 50 c/m dolge, 50 m³.

Hrastove letve

27 x 27 m/m, 27 x 40 m/m, 27 x 50 m/m, dolge 1 do 2 metra.

Odpadke od žage

bukove in hrastove, suhe, povezane v snope, po 10 par kg — nudi »Zora«, Črnomelj.

Usne

kuršije najceneje in najboljše pri L. Dolžan, Kranj

Telefon 3934

PREMOG — DRVA KARBOPAKETE SLOVSA Kolesarska ulica 19

A B C

Ljubljana, Medvedova cesta 8, telefon 2444 (poleg gorenjskega kolodvora)

Ne premisljujte, kako vnovičiti predmete, ki jih ne potrebujete — povrnite jih kakor vsi drugi, edino nam v prodajo in dosegli boste najboljši uspehi

Stalno sprejemamo v prodajo in prodajamo vse dobro ohranjene predmete, kakor:

Dragocenosti in zlatino, antične in umetniške predmete, pohištva (antična in moderna), steklenino in porcelan, preproge, vse vrste glasbila, trgovske opreme in inventar, športne in tehnične predmete, kolesa, šivalne in pisalne stroje, oblačila itd.

Oglejte si neobvezno našo zalogo!

Posestvo

z zidano hišo, gospodarskim poslopjem, 12 orlov obdelane zemlje, v bližini mesta Ptuj, zaradi družinskih razmer takoj ugodno napredaj. Ponudbe na: Gorican Ivan, Pobrežje pri Ptuj. (p)

Vnajem

Lokal s skladiščem na najprometnejši cesti v Ljubljani, za manufakturno stroko ali sliho — oddam samo dobremu trgovcu. Ponudbe upravi »Slov.« pod »1000 Din« št. 14460. (n)

Brivski lokal

prazen, v večjem industrijskem kraju, se takoj odda pod ugodnimi pogoji s sigurno eksistenco. Ponudbe upravi »Slov.« pod št. 14368. (n)

Majhno trgovino

oddam. — Pojasnila daje Cerar, trgovec, Lukovica. (n)

Skladišče

v bližini kolodvora - se odda. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 14342. (n)

Gostilno

na prometnem kraju v mestu na Dolenjskem oddam v najem. Potrebna je kavcija. Ponudbe na upravo »Slov.« pod št. 14391. (n)

Objave

Avto-pnevmatika

rezervna, 32 x 6, komplet, znamke Chevrolet, je bila dne 20. t. m. zjutraj izgubljena od Ljubljane do Planine. — Najditelja opozarjamo, da je kolo označeno, ker vozi avto čez mejo. Zato je najbolje, da ga vrne proti primerni nagradi v garaži Guštin, Kapiteljska ul. 3. (o)

Posestva

V Notranjih Goricah prodam stavbno parcelo. Solčna lega. Dve minuti od železniške postaje. — Ugodno za uslužbenca ali upokojenca. — Naslov v upr. »Slov.« pod št. 14283. (p)

Večje posestvo

na prometnem kraju, pri farni cerkvi, iz proste roke ugodno napredaj. V hiši je gostilniški lokal, mesarski lokal in lokal za trgovino. — Naslov v upr. »Slov.« št. 14288. (p)

Gostilno na deželi

pri farni cerkvi, kupim. Plačam polovico v gotovini, ostalo s hranilno knjižico Ljudske ljubljanske. Ponudbe upr. »Sl.« pod št. 14313. (p)

Krasno posestvo

16 ha veliko, obstoječe iz vseh potrebnih gospodarskih panog, tik banovske ceste — ugodna avtobusna zveza — napredaj s preužitkom pod zelo ugodnimi pogoji. Naslov: Korošec, Majšperk.

Hiša z vrtom

v Rogatu, blizu cerkve, pripravna za obrtnika — cena 32.000 Din — napredaj. Naslov v upr. »Slov.« Celje. (p)

Hiša

trinadstropna, reprezentativna in dobičkonosna, v strogem centru Ljubljane, moderno urejena, stanovanja z balkonom in lepim cvetličnim vrtom — napredaj. Vzemem tudi hranilne knjižice po najvišjem tečaju. — Dopise upravi »Slov.« pod »Zaradi odstopanja« št. 14424. (p)

Velika mlekarna

sirarna in delikatesa, moderno urejena, telefon, v polnem obratu, v najprometnejši ulici Zagreba, tik tramvaja, radi bolezn lastnika napredaj. Velik promet, znatna zaloga blaga. Sigurna eksistenco. Poslovnica Pacelkovič, Zagreb, Ilica 144, prtlj. levo. (p)

Hiša

s 5 sobami in velikim vrtom v Ljubljani, Mala čolnarska ulica 3, ugodno napredaj. (p)

Hiša z velikim vrtom

takoj prodam. — Vrtna ulica št. 19, Pobrežje pri Mariboru. (p)

Velika hiša

enonadstropna, s pekarijo in gostilniškimi prostori, 2 minuti od kolodvora, v zelo prometnem kraju, napredaj. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 14409. (p)

Manjšo hišo

ali parcelo v Ljubljani — kupim. Ponudbe z navedbo cene upr. »Slov.« pod »400 m²« 14423. (p)

Novo hišo z vrtom

na prijaznem kraju, prodam. Pojasnila daje Jože Germ, Češnjice 11, pošta Zagradec. (p)

Hiša

enonadstropna, z velikim vrtom, posamezno delavnico, veliko dvorišče, v sredini mesta Ptuj — se takoj proda. — Vaupotič Franc, Ptuj, Vseh svetnikov ulica št. 7.

Nova hiša

enonadstropna, še nedograjena, v Zg. Šiški, dve stanovanji, kabinet, pritlikline ter 1 kletno dvosobno stanovanje s pritliklinami — napredaj. Za dograditev je potrebno 50.000 Din. Obenem kupim majhno parcelo v mestu ali okolici. Kralj, Zadruga 18, Kodeljevo.

Hiša

s 4 sobami, dvoriščem, z električno razsvetljavo — se da v najem v Mariboru s 1. febr. 1935 pri g. Franc Francetkoviču, Maribor, Metelkova ulica. p

Parcelo

prodam. Izredno ugodni plačilni pogoji. Ponudbe upr. »Slov.« pod »Parcela« št. 14334. (p)

Mesarijo in gostilno

velika stavba, z nekaj zemljišča, prodamo. Kupci se naj javijo pisмено pod »Prometna točka« upr. »Slov.« Maribor. p

Posestvo

ali majhen kmečki mlin takoj kupim. — Prodam arondirano posestvo čez 100 orlov za 225.000 Din. Ponudbe na Realiteto pisarno, Ljubljana, Wolfova 1. (p)

Trgovina

z mešanim blagom (nakupovalnica deželnih izdelkov, tobakarna, trafikarna, pošta), 8 km od Ptuja — napredaj ali se da v najem. Vprašati pri lastniku Francu Urbanu, mesarju v Ptuj. (p)

Lepo posestvo

v mislinjski dolini, 5 ha njiv in travnikov, 5 ha posekanega gozda, ugodno napredaj. Posestvo leži na majhnem griču 20 minut od postaje in cerkve. — Vprašati: Matko Vostner, Slovenjgradec. p

Razno

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi vsem svojim cenj. gostom

Ana Purkart

gostilna »Vatikan« Velike Lašče

Gospodinja viha nos,

če je kruh preizek in preveč kompakten, ker dobro ve, da pek, če boče, lahko vse kaj boljšega napravi.

Zato pa zahteva gospodinja, da dobi samo lepo, visoko, rahlo pecivo, ki je lahko prebavljivo in tako, da že sam pogled nani vzbuja tek.

Kruh namreč ne sme samo napolniti želodca, tudi oči in usta morajo prejeti svoj delež.

Prodajalec moke mora zato, če mu je na tem, da se konsum poveča, dobavljati peku le kvalitetno najboljšo moko.

Pa tudi pek sam je dolžan, da si nabavlja le prvovrstno moko, ker le tako lahko zadovolji konsumenta in služi tako najbolje tudi svojim lastnim interesom.

Pek in prodajalec moke sta vezana, da delata v tem pogledu roko v roki.

Vsem tem zahtevam se pa da lahko ustreči, zlasti še, če ima prodajalec na razpolago tako prvovrstne moke, kakor so moka z »amke Biser Banata in Česterek«, ki so gotovo ene najboljših in ki ustrezajo tudi najstrožjim zahtevam.

Moko navedenih znamk zamore Vam dobavljati vsak čas in po najnižjih cenah tvrdka

A. VOLK, LJUBLJANA, Resljeva c. 24.

Čitajte!

Tvrdba

Promet

nasproti križevniški cerkvi, je uvedla poseb drugaga tudi poseben oddelček za nakup in prodajo

nošenih

(čistih) ženskih in moških oblek.

Za punčke

popravljen, nedvigljene, jamčim samo 1 mesec. Koler, Stari trg 6. (r)

Krojači in šivilje!

Krojna knjiga za damske obleke in perilo, ki ima 156 strani in preko 100 risb, je izšla. — Naslov: Knafelj Alojzij, krojni učitelj, Ljubljana, Križevniška ulica.

Srečne in vesele božične praznike

želi Gosp. zadruga mizar-skih mojstrov vsem cenj. odjemalcem in se priporoča za nadaljnjo naklonjenost. (r)

[Pohištvo]

Dve spalnici hrastovo in smrekovo, lepo izdelano delo, prodam po nizki ceni. — Jože Jamnik, mizar, Kapucinsko predm. 5, Škofja Loka. (s)

Spalnice

orehove korenine, hrastove in šperane, od 2000 D. dalje, prodaja mizarstvo Josip Goljar, Gosposvet-ska 13. (s)

Pouk

Dopisne tečaje za slovenščino, nemščino in esperanto — otvori s 1. januarjem 1935 Jezikovna dopisna šola, Jesenice-Fužine (Gorenjsko). — Učnina nizka. — Plačilni pogoji ugodni. Zahtevajte prospekt! Priložite znamko za odgovor. (u)

Gospodje!

Najbolj primerno božično darilo svoji izvoljenki je Krojna knjiga za damske obleke in perilo, ki ima preko 100 risb in najrazličnejše kroje. Dobi se pri: Knafelj Alojzij, strokovni učitelj, Ljubljana, Križevniška ulica. (u)

Uspešen privatni nameščeneč

Iz vsebine: Kako se pravilno potegujem za kako službo? Vzorne prošnje itd. — Cena 25 Din. Kovač, Maribor, Krekova št. 6. (u)

Kovačev učni zavod

Maribor, Krekova št. 6. Kurzi za stenografijo, strojepisje, knjigovodstvo itd. — se začnejo 3. januarja 1935. Trajanje kur-zov: 6 mesecev. (u)

Kako poslaneš šofer?

Ako se vpišeš v J. Čebovo šofer šolo na Tvrševi cesti 36 ki ti pošlje na zahtevo prospekt za stoni. (u)

Dnevni in večerni krojni tečaj

za damsko in moška oblačila se prične 2. januarja 1935.

Damski tečaj

je tudi jako priporočljiv za privatno uporabo (ne šivilje) Prijave sprejema Teodor Kunc Ljubljana, Sv. Petra c. 4/II.

[Vajenci]

Mesto vajenca išče v mehanični ali v elektrotehnični delavnici 15 leten fant s šolskim izkazom iz narodne šole. — Ivan Janša, Radovljica št. 5. (v)

Vajenca

za mizarstvo obrt iščem. Biti mora iz dobre kršč. hiše. — Naslov v upr. »Slov.« pod 14.386. v

Ženitbe

želi poročiti boljšega gospoda — tudi vdovca — od 46 let naprej. Ponudbe upr. »Slov.« pod »Šivilja 80«/14452. (ž)

Načelstvo združenja usnjarjev

za Dravsko banovino opozarja svoje člane, ki imajo interes za prodajo »trogo po usnjarstvo sortiranih in konserviranih svinjskih kož na sestanek dne 3. januarja 1935 v veliki dvorani restavracije hotela »Štrnelj« v Ljubljani od 9. do 11. ure. Po 11. uri se otvori borza in imajo vstop vsi kupci zainteresenti

Načelstvo svari že sedaj, da pri nakupu surovin ne pretravate cen, da ne bo potem razočaranja. Cena nakupu po večjih odjemalcih se suče za la od 7 do 8 Din, med tem ko Ila ne pride veliko v poštev in se kupci drže bolj rezervirano.

Predno kupiš radijski aparat, oglej si najnovejše modele 1935 svetovne tovarne

GRAETZ

ki so glede kvalitete kakor cene brez konkurence ter ustrezajo vsem današnjim zahtevam

1. Sprejem vseh valovnih dolžin.
2. Popolna ločljivost postaj.
3. Čist in naraven glas.
4. Avtomatična izravnavna fadanga.
5. Polnodinamični zvočnik.
6. Skala z imeni postaj.
7. Vsi aparati v elegantni in moderni opreml.

Samoprodaja

A. VERBAJS, Ljubljana (poleg SLAMIČA)

Domače zdravljenje

z radiumom **Jugo-Radium-Emanator** in **Jugo-Radium-Kompresa** sredstvo proti telesni in duševni utrujenosti, revmatizmu, gihtu, isijasu, živčnim boleznim, hrbtnim bolečinam pri ženskah, arterijo-sklerozi (popaenju žil), proti boleznim jeter, žolča itd.

Poleg emanatorjev in kompres priporočamo ostale naše preparate, kakor **Jugo-Radium sol za kopanje**, **Jugo-Radium Fluid** in **Jugo-Radium kremo za kožne izpuščaje**.

Odobreno od Min. Soc. Pol. in Narod. zdravlja, S. br. 23.576-33.

»JUGO-RADIUM« — Centrala za Jugoslavijo: Zemun.

Glavni zastopnik za dravsko banovino: Vilko Hoppe, Celje, Krekov trg 8.

Dolžniki,

ki imajo večja ali manjša posojila proti zemljeknjižnemu zavarovanju na svojem posestvu pri sledečih denarnih zavodih: Zadržno-gospodarski banki, Banovinski hranilnici v Celju, v Ljubljani in Mariboru, Jadransko-podunavski banki, Ljubljanski kreditni banki, Mestni hranilnici v Ljubljani in Mariboru, imajo možnost prenesti svoj dolg na zavod, ki prevzame ta dolg proti daljši odplačini dobi in ugodni obrestni meri. Ponudbe s točno navedbo višine dolga in zavoda, pri katerem dolg obstoja, ter z navedbo zavarovanja (na zemljišču ali z menicami z dobrimi poroki) je čimprej poslati oglašnemu oddelku »Slovenca« pod značko »Posojila 1935«.

Žganjarna

ŽAJC FRANC, Zg. Šiška, Celovška 114

Lastni proizvod prvovrstne kvalitete, vseh vrst žganja, likerjev itd. nudim po nizki ceni na veliko in malo

prva postaja od mitnice

STARSEM!

Za rodbinske člane, ki so blede barve obraza, slabih živcev in brez teka, »Energine« za lačanje krvi, živcev in teka. Odraslim 3 likerske kozarčke na dan. Otrokom 3 male žličke na dan.

»Energine« se dobi v vseh lekarnah v politrskih steklenicah. Steklenica 35 Din.

Reg. S. br. 4787/32

PERNICE

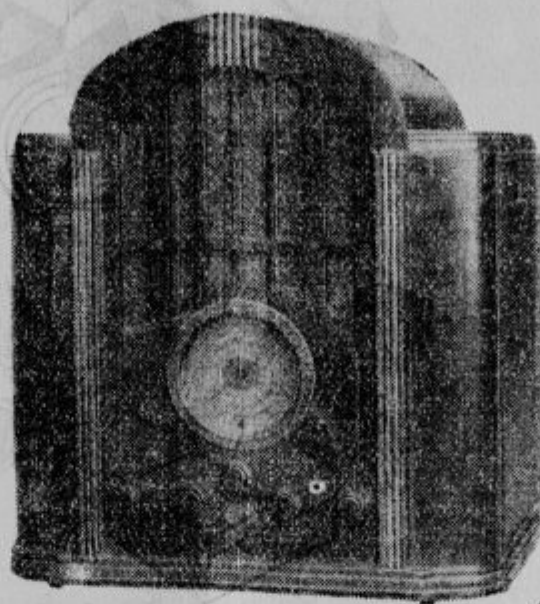
izgotovljene — velikost 180 x 115, iz puhastega perja 220, 300 in 340 Din. la pub pa 450, 550 Din. Garantiramo, solidna postrežba — pri:

RUDOLF SEVER

Marijin trg 2, Ljubljana

Zadnja beseda moderne radio tehnike

Pravkar so dospeli

"HIS MASTER'S VOICE" radio aparati

R 143

Novi model R 143

Najdovršenejši »His Master's Voice« radio aparat, 8 elektronski superheterodin. Ta aparat ustreza vsled svoje prvovrstne konstrukcije, selektivnosti in lepe zunanosti željam vseh prijateljev radiofonije. Aparat sprejema vse valove.

Za gotovino Din 7.000.—

Na obroke Din 7.700.—

Novi model R 118

je dolgo pričakovani dovršeni radioaparat, 5 cevni superheterodin. Najnovejša konstrukcija, dovršena selektivnost, z najnovejšimi cevmi, kratki in srednji valovi, odlični dinamični zvočnik.

Za gotovino Din 4.500.—

Na obroke Din 4.950.—

Minimalna poraba toka. Dobi se v vseh strokovnih trgovinah in pri generalnem zastopstvu

The Gramophone Company LTD

M. Majstrovic, Zagreb, Amruševa ulica 5

Pri vseh ranah, poškodbah, opeklinah, hrastah, lišajih, turih, starih ranah **„FITONIN“** morete s sigurnostjo uvar biti. Steklenica Din 20.— v lekarnah. Po posnem povzetju 2 steklenici Din 50.—. Poučno knjižico št. 15 poslje brezplačno „FITONIN“ dr. z o. z., Zagreb I-78. (Reg. pod Sp. br. 1381 od 28. VII. 1931)

SETA
VLOŽKI

Dvonadstropna hiša

v najboljšem stanju, brez vseh popravkov, s šestimi stanovanji in pritliklinami, vrtom, sadovnjakom in dvoriščem, v bližini glavnega kolodvora v Mariboru — se pod ugodnimi pogoji proda. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14291.

Vesele božične praznike in srečno novo leto

Vam želi tvrdka LEGAT, trgovina mešanega blaga, Maribor, Meljska cesta št. 57.

Pomaranče

po nizkih cenah — nudi

Gospodarska zveza v Ljubljani

Loden

za smučarske in lovske obleke — nudi ugodno — državnim uradnikom tudi na obroke;

Oblačilnica za Slovenijo

hiša Gospodarske zveze

Do preklica vzamemo na račun tudi knjižice članic Zadrzne zveze.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi

FR. D. ZAJEC
izprašani optik
Ljubljana, Stari trg 9

POZOR, gospodinje!

sveže meso vseh vrst

po znižanih cenah,

razna perutnina, odojki, liti narzeki ter drugi prekaljeni izdelki.

Za obilen obisk se priporoča

mesarija Ocvirk Rudolf

Kolodvorska ulica 35

Medvedova ulica 22 Šiška

Zahvala

»Zaščita«, reg. zadr. z o. z. v Ljubljani, Masarykova cesta št. 14-II., katere član sem, je uspešno posredovala, da se je moja težka in dolgotrajna zadeva rešila v popolno zadovoljnost obeh strank. Zato se ji tem potom javno zahvalim in jo vsakemu priporočam.

Andrej Pivk, posestnik,
Virmaše pri Školji Loki.

AKO ŽELITE, DA BO VAŠ OTROK ZDRAV IN VESEL,

mu dajte »Energine« za krepitev krvi, živcev in teka. »Energine« krepi kri, lači živce, dela apetit, pospešuje razvoj otroka. Otrokom trikrat na dan po malo žličko okusnega »Energine«.

»Energine« se dobi v vseh lekarnah v politrskih steklenicah. Steklenica 35 Din.

Reg. S. br. 4787/32

Nova svojevrstna knjiga v slovenskem prevodu

Kot 18. zvezek

„Leposlovne knjižnice“

Jugoslovanske knjigarnje je pravkar izšla knjiga

Axel Munthe:

SAN MICHELE

Cena elegantno vezani knjigi Din 95.—

Samo nekaj odlomkov iz prevajalčevega predgovora:

Kaj nam pripoveduje Munthe v svoji knjigi o San Michela?

Vse mogoče stvari iz svojega dolgega življenja: vesele in žalostne, smešne in pretresljive zgodbe o aristokratih in beračih, o plačugah in nunah, o prismojenih pacientih in neboljenih starčkih, o podležih in svetnikih, o človeški dobroti in zlobi, pa o svoji veliki ljubezni do vsega stvarstva, zlasti do živali. Kako čudovito opisuje ptice! Mimogrede naj omenimo, da je italijanska vlada po izidu te knjige prepovedala ubijati ptice na caprijskem otoku, česar doslej ni dosegel noben protest kulturnega sveta.

Dobrota pa je gonilna sila vseh Munthejevih misli in dejanj. »Brez usmiljenja ne moreš biti dober zdravnik«, pravi nekje. Zato nežno ljubi »Male sestre ubogih« v Parizu, ki se vse žrtvujejo za druge. »Vse, kar darujete na zemlji, se hrani za Vas v nebesih, vse, kar pridržite za se, je izgubljeno«, nam vedno znova zveni iz te knjige, ki je en sam slavospev ljubezni in usmiljenja.

Knjiga obsega blizu 500 strani in je najlepše darilo za pričakovani največji praznik ljubezni in miru

Kdor se želi naročiti na »Leposlovno knjižnico«, naj to sporoči lugo slovanski knjigarni in dobi poleg te še tri druge knjige za mal denar

BOŽIČNA DARILA

kravate, srajce, rokavice, nogavice, triko perilo, robci, mila, ščetke ter vsakovrstno modno blago

po najnižjih cenah

pri tvrdki

Jos. Petelin, Ljubljana

za vodo

(blizu Prešernovega spomenika)

LEPO KOKOŠJE PERJE

nečehano po Din 5.— kg odposilja po povzetju iz Maribora

VILJEM ABT, export, Maribor

Najmanjša količina 15 kg. — Ojemalec čez 50 kilogramov posebno ugodne cene

Vesele božične praznike in srečno novo leto

vsem svojim cenjenim odjemalcem želi

JOSIP DIRNAR, tapetnik, Novo mesto

Vesele božične praznike in srečno novo leto

žel m vsem svojim cenj naročnikom in obtem vjudno sporočim, da za časa božične in novoletne dobe izvršujem vsa dela s prav posebnim popustom. Me to običajnega koledarja dobi vsak p. n naročnik kabineto sliko brezplačno. — Se najvjudneje priporočam

V. BAVEC, fotograf, Brežice

Foto amaterji pozor!

Nudimo Vam po najnižji ceni popolnoma nove krasne foto albume, foto oglične, navadne albume za razglednice ter spominske knjige.

Bogata zaloga Konkurenčne cene

Prodajalna H. Ničman

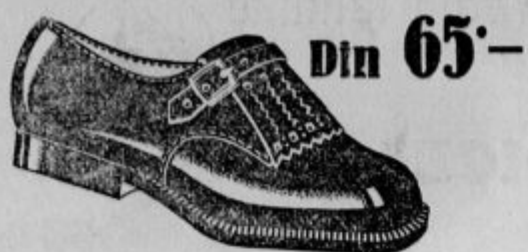
Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 2

Tudivnaši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta 5 (paviljon)

lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domoluba« in »Bogoluba« naročate inserate in dobite razne informacije — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne. Telefonska številka 3030.

Nizke cene!**Priljubljeni praktični darovi
za Božič****Prvovrstna kvaliteta!****Din 65-**

Priljubljeni sportni čevlji za šolsko mladino s prvovrstnimi usnjenimi podplati

Št. 26—28 Din 65—
 " 29—30 " 85—
 " 31—35 " 95—
 " 36—39 " 125—

Din 75-

Jamstvo za zdravje Vaše dece

Št. 25—30 Din 75—
 " 31—35 " 95—
 " 36—39 " 125—

Din 95-

Okusni ženski čevlji na zapono ali v salonski obliki, z visoko ali nizko peto, rjavi ali črni boks

Lakasti . . . . . Din 125—, 145—

visoko-kvalitativni čevlji od običajnih do najtinejših vrst!
 Pazite na svoje zdravje! Peko usnjena obutev Vam jamči zdrave noge! Naše lastne prodajalne nudijo bogato izbiro čevljev za vsak okus in vsak žep! Oglejte si in kupili boste prvovrstne smuške in gorske čevlje! Kupujte naše **Peko** Goodyear čevlje, ki jih izdeluje v Jugoslaviji samo Goodyear čevlji so najboljši čevlji na svetu!

Din 145-

Za elegantne gospode v slabem vremenu. Izborni podplati

Din 115-

Toplota in zdravje za občutljive noge so naši priznani melton čevlji

Din 38-

Udobne tople copate iz velblodje dlake, neobhodno potrebne vsakomur za oddih po napornem dnevnem delu

Velika izbira snežik in galoš vseh vrst in najnovejših oblik svetovno poznanih znamk TRETORN, RIGA-Quadrat itd.

od Din 75- dalje.

VELIKA IZBIRA, NIZKE CENE IN PRVOVRSTNA KVALITETA NOGAVIC, HIGIJENICNIH „L U F A“ VLOŽKOV, KOPIT, PEKO-KREM, POLITUR IN OSTALEGA PRIBORA OMOGOČAJO NAJCENEJŠI NAKUP!

Prvovrstna kvaliteta!**Nizke cene!**

PETRO-LUX, ZAGREB, RADIŠINA ULICA 9
 VARUJTE SE PONAŠANJA
 Primerno za vsako svrhu!
 so že več desetletij poznane v Jugoslaviji ter mnogokrat priznane od naših odjemalcev.
HASAG, POLAR in KRONOS
 PETROPLINSKE SVETILKE

**Sezonske
novosti
za leto 1935**

BLAUPUNKT

4+2 Vele-Super z autom. regulatorjem fadanga, 19—2000 m. z elektrodinamičnim specialnim zvočnikom, z 9 krogi, zato nedosegljivo selektiven, v rjavi ali črni leseni kaseti.

4+1 Super z autom. regulatorjem fadanga, 19—2000 m. z elektro dinamičnim specialnim zvočnikom, s 6 krogi, nedosegljivo selektiven, v rjavi bakelitni kaseti.

3+2 Super z autom. regulatorjem fadanga, 19—2000 m. z elektro-dinamičnim specialnim zvočnikom, s 6 krogi, nedosegljivo selektiven, v kaseti iz kavkaškega oreha.

V konstrukciji in delovanju času napreden.
 S kratkimi valovi prekooceanski sprejem.
 S temi aparati je ves svet vaš!

Prodajajo za Dravsko banovino samo:

Radio Starkel, Maribor, Trg svobode 6.
Radio Doberlet, Ljubljana, Kongresni trg

Za praznike

Durani, kapuni, goske, sveže meso,
vseh vrst divjačina. — Praška šunka,
prekajeni mesni izdelki, fini narezki
in delikatese. — Konzerve.

V pondeljek sveže morske in sladkovodne ribe (karpi).

Največja izbira! Znižane cene!

V nedeljo odprto do 12. ure.

Velemesarija Slamič

Ljubljana, Gosposvetska cesta 6 in podružnici: Prešernova ulica 5 in Napoleonov trg

Vesele božične praznike
in srečno novo leto

Želi in se priporoča še nadalje

gostilna Vatikan, Vel. Lašče**Kompletna oprema žaže**

tabilni parni stroji in kotli, generatorji za 550 V. tok električne na rabe, jarmeniki in pomožni stroji transmisije, oprema deavnice, tračnice za 20 km ozkotirne železnice z vsemi malimi potrebščinami, lokomotiva 760 mm itd. poceni napredaj. Ponudbe pod šifro „Piansko postrojenje“ na Propagando d. d., Zagreb, Jelencjev trg 5.

Potrta žalosti javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je danes, po kratki in mučni bolezni umrl moj ljubljani soprog, gospod

JOŠKO KORDIŠ

trgovca in kapetan I. kl. v rezervi

Pogreb draga bo v nedeljo, dne 23. decembra t. l. ob 3 popoldne iz hiše žalosti, Kladezna ulica št. 9, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 22. decembra 1934.

Gita Kordiš, soproga.

Inserirajte v „Slovincu“

Ljudska posojilnica
v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo
 v novi lastni palači

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najbolje.

Denar je pri njej naložen popolnoma varno, ker jamči zanj poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posetnikov z vsem svojim premoženjem.

Tvrdba

Stanko Kapušin v Kranju

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem

vesele božične praznike in srečno novo leto!

Vesele Božične praznike in
Srečno Novo leto 1935

svojim vlagateljem želi

Mestna hranilnica
Ljubljanska

Nove vloge, vložene po 1. 1. 1933, izplačuje vedno brez omejitev ter jih obrestuje po 4—5%

Rado Krošelj

IN PORODILA JE SINA, PRVOROJENCA, GA POVILA V PLENICE IN POLOŽILA V JASLI, KER ZANJA NI BILO PROSTORA V PRENOČIŠČU. V PRAV TISTEM KRAJU PA SO PASTIRJI PRENOČEVALI POD MILIM NEBOM IN BILI NA NOČNIH STRAŽAH PRI SVOJI ČREDI. IN GLEJ, ANGEL GOSPODOV JE PRISTOPILO K NJIM IN SVETLOBA GOSPODOVA JIH JE OBSVETILA, IN SILNO SO SE PRESTRAŠILI. ANGEL JIM JE REKEL: »NE BOJTE SE; ZAKAJ, GLEJTE, OZNANJAM VAM VELIKO

VESELJE, KI BO ZA VSE LJUDSTVO: RODIL SE VAM JE DANES V MESTU DAVIDOVEM ZVELIČAR, KI JE KRISTUS GOSPOD. IN TO VAM BO ZNAMENJE: NAŠLI BOSTE DETE, V PLENICE POVITO IN V JASLI POLOŽENO.« IN V HIPU JE BILA PRI ANGELIH MNOŽICA NEBEŠKE VOJSKE, KI SO BOGA HVALILI IN GOVORILI: »SLAVA BOGU NA VIŠAVAH IN NA ZEMLJI MIR LJUDEM, KI SO BOGU PO VOLJI.«

IZ EVANGELIJA SV. LUKE.

Kristusovo rojstvo

(Iz ruščine)

Vse luči v mestu so ugasle, na cesti v megli ni ljudi. Glej, Mati Sina spušča v jasle in sklonjena nad Njim bedi.

Temá je v revnem zavetišču, preveva slamo v jasliah mraz, in zimska burja špranje išče in skozi sneg si krči gaz.

A v zlato luč zavito Dete ko solnce sije skozi mrak. Hitita s sapo Mu ogreti pohlevna vol in osel zrak.

Trem kraljem kaže v puščavi neznani zvezda k Njemu pot, v modrem nebu angel pravi pastirjem, da je On — Gospod.

Valerij Brjusov

Človek, postoj vsaj ta večer

Kamor se ozreš, vidiš na obrazih skrb, ljudje hitijo in besede so jim težke, negotove. Drugi so razdraženi in se od neke nedolžljive nestrpnosti in nezadovoljstva ujedajo. Tretji brezobzirno napadajo soljudi ter jim grenijo minute počitka; solze vro in brezupno neusahljivi so dandanašnji viri raznoličnega trpljenja.

Prazniki — o, še čutimo vsi njih posvečenost, še vidimo vso nedopovedljivo lepoto božiča, velike noči in Marijinih dni. Toda kakó pristopiti k praznovanju, kakó zajeti v prgišče blagoslov, svetost in čistost — kakršni smo, obloženi s klasterskimi težavami in razjedeni od neštetih grehov in bridkosti?

Božič pozvanja s čistimi glasovi zvonov, oznanjajočih Rojstvo Gospodovo. Brezmadežnost tega spomina in obhajanja je tolikšna, da jo duša občuti, razpeta na natezalnici tega neurejenega in razburilnega, ponižujočega časa, kot novo trpljenje, zakaj do očiščenja, ki po njem kopirni, ne more.

Ne more? Bolesno vprašuje kristjan: — da do božiča ne more? Kam pa je zašla, v kateri goščavi se je izgubila, da ne more tja, kjer ima edino zavetišče, edino hrano in edini počitek?

Zjokal bi se človek, da mu je duša takó neobgljena, takó majcena, tako pogubljiva.

Kdaj smo nakupili mahú, kdaj smo poiskali pastirce in sveto Družino in hlevček, nalili olja v čašo ter prižgali steno? Občici, ki je stala zmeraj tik pred Detetom, se je odlomila noga, in pogrezniti smo jo morali v mah, da bi ne bilo videti škode. Hlevček je še revnejši, nego je bil, ko mu je obrtnik dajal nalašč revno obliko. Sveti Jožef se je zaprašil takó, da mu iz brade in gub oblčila ni bilo moči spraviti prahu. Samó Marija, klečeča v svojem sinjem plašču, nedolžno gleda s sklenjenimi rokami in blaženo, tiho moli. Tamle leži njeno Dete in vsa je zaverovana vanj. Tamle leži Odršenik sveta...

Ghirlandajo: Pastirci molijo Jezusa Kristusa

Okrog jaslic nedolžno molijo otroci. Vse naše težave, vse naše bridkosti so jim še neznane, občutijo jih le skozi tenčico naše prikrivajoče ljubezni. Zanje se trudimo in mučimo, zanje prenašamo ta strašni čas.

Niti vpricho tega praznika, ki je praznik Otroka, čas ne odstopi. Stolp zanj in zased, razočaranj in skrbi je takó visok, da meče svojo črno senco tudi na jaslice. In naša preplašena duša bega po strmih stopnicah tega stolpa gori in doli, vsak trenotek jo ustavlja nova pošast, z režecimi se spakami se menjujejo vražje podobe.

»Jutri« zeva vsaka pošast s svojimi brezglasnimi in brezobličnimi ustmi. »Jutri« se krohoče ves stolp.

Otroci molijo pred jaslicami, nas pa imajo pošasti v krvavih krempljih, da ne čujemo molitve, da srebrni glas zvonov ne more do nas.

Očiščenje, okopanje v čisti studenčnici!

Pristopimo še enkrat k jaslicam, zdaj, ko so odšli otroci spat.

Ta mah, ki smo ga iz navade kupili, da na njem zgradimo jaslice, je v svoji skromnosti podoba našega življenja. Ko bodo prazniki minuli, bo vsem v napóto, dokler ga ne bomo na ta ali oni način spravili iz hiše. Za obnovitev svetega spomina smo ga prinesli, a na njem smo zgradili samó iz navade božični spomin. Ali je ta mah čemú služil? Ali je naše

življenje čemú služilo, ako na njem samó iz navade gradimo lik človeške življenjske dobe? Ako nas zunanosti toliko prevzamejo, da do bistva ne moremo prodreti, ako nimamo v oblasti naše notranje podobe in se trudimo rešiti le našo zunanjo?

Zdaj, ko otroci spijo, bomo podrlili jaslice, ki smo jih razmišljeni in nezbrani postavili. Poklicali bomo našo neobgljeno dušo nazaj iz goščave, kjer se je izgubila, v tiho sobico, v kateri so po mizi in po stoli razpostavljene figure teh simboličnih jaslic, ki jih moramo na novo zgraditi, prav iz sebe, prav iz tiste duše, ki jo je potlačil čas, ki so jo potlačile skrbi in ki jo je naša razdražljivost siroto pognala, da je dolgo blodila in iskala zavetišča.

Poklicali bomo najprej sveto Družino in njeno trpljenje, da nam bo lažje prenašati naše bridkosti. Poklicali bomo tisti neurejeni čas, tisto razbrzdanost, ki je vladala že neštetokrat ljudem, tudi ob času Kristusovega rojstva, da nam bo lažje prenašati sedanjega, a naposled bomo poklicali, z vso dušo, Odršenika, ki je prišel na svet, da nas odreši.

Poklicali ga bomo k nam, prav v naše srce, da bo On vladal v nas, da ne bomo tavali z zavezanimi očmi, živeli v strahotnih prividih pod palico časa, marveč da bomo potolaženi zjutraj pogledali našim otrokom v oči in da bomo sami otroci, v Njegovih rokah, ki nam je vsem Oče.

Tiste dni je izšlo povelje od cesarja Avgusta...

S kratko reminiscenco na slavnega rimskega cesarja pričena evangelist Luka popisovati misterij božične noči na betlehemijski poljani.

Skrivnostni dogodek v zapuščeni palestinski ootlini se je zdel našim vernim prednikom tako važen, da so ga od vsega početka smatrali za središče svetovne zgodovine. V 6. stol. so pričeli tudi dobo važnih svetovno-zgodovinskih dogodkov označevati v razmerju do tega središčnega dogodka: opeljali so krščansko štetje let od Kristusovega rojstva.

Toda ali je menih Dionizij Mali (okrog 500—544 po Kr.), ki je l. 532 opeljal krščansko štetje let in postavil Kristusovo rojstvo v l. 754 po ustanovitvi mesta Rima, pravično računal? Ali je res z letošnjim božičem preteklo natančno 1934 let, kar so pred Betlehemom angeli oznanili pastirjem radostno vest: »Rodil se vam je danes v mestu Davidovem Zveličar, ki je Kristus Gospod«?

Znanost je v zvezi s sv. pismom odkrila, da je naše štetje let zmotno; po natančnih računih, ki so šele danes možni, bi bilo treba naš koledar popraviti najmanj za 7 let. Kako to?

Da se dožene letnica Kristusovega rojstva, prideta v sv. pismu v poštev predvsem dve mesti, Mt 2, 1 in Lk 2, 1. 2.

V poročilu o prihodu Modrih z Vzhoda omenja evangelist Matej (2, 1 nsl.), da je bil Kristus rojen za vlade kralja Heroda Groznega. Iz spisov judovskega zgodovinarja Jožefa Flavija (37 do ca. 100 po Kr.) pa vemo, da je Herod umrl v začetku aprila l. 750 po ustanovitvi Rima ali 4 leta pred začetkom krščanske ere.

Če bi torej Herod umrl takoj po Kristusovem rojstvu, bi bilo treba s štetjem let iti štiri leta nazaj. Toda Herod je bil ob prihodu Modrih še zdrav in je bival v Jeruzalemu, dočim vemo iz Jožefa Flavija, da je pred smrtjo okrog pol leta ležal bolan v Jerihu. Tudi je po odhodu Modrih dal pomoriti v Betlehemu vse dečke do dveh let starosti; pri tem se je oziral na pripovedovanje Modrih, kdaj se jim je prikazala zvezda. Iz tega sklepamo, da je bil Kristus rojen najmanj eno leto pred prihodom Modrih ali poldrugo leto pred Herodovo smrtjo, torej blizu 6 let prej, kot je računal Dionizij Mali.

Podatki Lukovega evangelija o Kristusovem rojstvu pa nas povedejo v štetju let še nekoliko dalje nazaj!

Luka namreč omenja, da se je ob času Kristusovega rojstva vršilo popisovanje vsega prebivalstva rimske države. To popisovanje je v Palestini vodil sirske cesarskega namestnik P. Sulpicij Kvirinij.

Zgodovinarji poročajo, da se je pod cesarjem Avgustom vršilo v rimski državi trikrat štetje prebivalstva radi določitve osebnih davkov, l. 28. in 8. pr. Kr., ter l. 14. po Kr. Iz papirov, ki so se našli šele novejši čas v Egiptu, pa je dognano, da se je v 1. stol. po Kr. vršilo po rimskih provincah na vzhodu (Egipt, Sirija, pod katero je spadala Palestina i. dr.) štetje prebivalstva redno vsakih 14 let. Proo tako štetje je bilo l. 8. pr. Kr., drugo l. 6. po Kr., tretje l. 20. itd. Vse kaže, da je popisovanje, ki ga Luka (3, 2) omenja kot prvo, istočeti s popisovanjem l. 8. pr. Kr. Star napis, ki so ga našli leta 1912 v Antiohiji Pizidijski (v Mali Aziji), kaže, da je bil Kvirinij, ki ga omenja Luka, res od l. 11—9 ali 10—8 cesarski namestnik v Siriji. Potemtakem je lahko vodil zapisovanje prebivalstva v Palestini. — Možno je tudi, da je Kvirinij samo začel l. 8. s popisovanjem, dovršil ga je pa njegov naslednik S. Saturnin l. 7. Saturninu namreč pripisuje popisovanje palestinskega prebivalstva cerkveni pisatelj Tertulijan.

Zgodovinska odkritja novejšega časa potrjujejo evangeljske podatke o okoliščinah Kristusovega rojstva kot resnične in zanesljive. Obenem dokazujejo, da je naše štetje let za 7 do 8 let prekasno. Od Kristusovega rojstva do danes je preteklo že 1941 ali celo 1942 let.

Mihovega Tineta sv. večer in smrt

Mihov Tine je bil še fant, čeprav je bil že osemdeset let star. V tistih letih, ko je bilo najbolj nevarno, da bi lepega dne mlado pripeljali k hiši, so ga mati prosili, naj se ne ženi, da ne bo treba sestrajna Barbi in Marjani z doma, pa se ni. Najprej so mati umrli, kmalu za njimi sestra Marjana, za njo pa še Barba — in Tine je ostal sam. »Jaz sem pa mater ubogal, pa se nisem ženil, če pa prav premislimo, je pa tudi žena smrti podvržena,« je večkrat dejal vdano.

Od mladitval je živel v svoji hiši na koncu vasi, z mežnarjem je bil prvi sosed sv. Simna. Po svetu ni hodil, razen enkrat na leto v Kamnik po vola, na Smaren pred delom s procesijo v Velesovo, ob suši pa s procesijo k sv. Ambrožu po dež. Nikdar ni napisal nobenega pisma, nikdar nobene pošte prejel, vlaka svoj živ dan ni videl in kar navediti se ni mogel, kako neki se premika voz, ki ga ne vleče ne človek ne žival. V mladih letih je z očetom nosil v Ljubljano vreče prodajati, takrat vsega tega še ni bilo; peš sta hodila, pet ur doli, pet ur gori, ko pa so oče umrli, Bog jim daj dobro, je bilo pa teh potovanj konec. Potem je še njega nesreča zadela, da je s češnje padel in si nogo zlomil. Sicer se mu je kost zarasla, toda na mečih se mu je odprla za tolar velika rana, ki ni bila nikdar suha. Leta in leta je sokrvice polzela iz nje in nobena reč je ni mogla ustaviti, ne trpotec, ne lapuh, tudi pelin ne, slednjič je spoznal, kar je vedela že vsa vas: da ima »fles«, ki je neozdravljiv. Vdal se je in pustil zdravljenje in si samo s starimi cunjami prevezoval smrdivo rano, da je bil vsaj čevljev suh. Njega dni je bil pa junak, v devetih farah mu ni bilo enakega. Na ženitovanjih je za stavo težke parizanje privzdigoval, pa jo je vedno dobil. Nihče ni naložil takega senenega voza, da bi ga on ne prevrnil. Kadar je bil vol bolan, se je sam vpregel v voz in vozil gnoj na njivo, tudi brano je vlekel po brazdah, da ga je sestra Barba, ki je branala za njim, komaj dohajala. Največji praznik za Tineta pa je bila vsajenska procesija na veliko soboto in procesija na Sv. Rešnjega Telesa dan. Tine je nosil bandero. Sam ga je vzdignil v cerkvi — takrat so imeli še bandero na en drog, iz vsake vasi ga je nosil najmočnejši — in ga nesel po fari pred farno cerkev, kjer ga je postavil k zidu in stal zraven njega kakor sveti Mihael v oltarju. Ko se je začela procesija razvijati, ga je vzdignil in vsa soseska se je vsula za njim. Leta in leta ga je nosil kakor vojskovodja, noben veter ga mu ni vrgele, nobene molitve ga niso toliko utrudile, da bi bandero le za hip omahovalo. Dva sta bila v soseski, ki sta bila ob takih prilikah počaščena: Tine, ki se je z banderom proti vetru boril, pa tisti fantek, ki je za njim njegov klobuk nosil. — E, to je bilo njega dni, potem je prišla tista nesreča, ki mu je vso moč vzela. Saj je bil v rokah še močan, in rokah, toda nobenega pravega stojala ni imel. Na stara leta je ostal v svoji lesení bajti sam, kakor Bog brez brata, z odprto nogo, ki mu je bila bolj za nadlego kakor pa v podporo. Leto in dan je bil oblečen v star, rjavo umazan kožuh, ki je že izgubljal zadnje dlake, čež pas si ga je privezoval s sivim jermenom, gumba že zdavnaj ni nobenega imel, okrog vratu je nosil na velik vozel zavezano ruto, ki je bila nekdanj morda živo pisana, sedaj je bila pa že prav brez barve. Nosil jo je samo zato, da ne bi vsak kar na prvi pogled videl, da ne nosi srajce — nikogar ni imel, ki bi mu jo opral. Pozimi je hodil po hišah in koruzo robkal in tuje otroke pestoval in jim s starištvom, pa kakor v pravljicah močnim glasom pel neznan pesem:

Voda Soča se imenuje,
tam, kjer dost ljudi
smrt stori.

Ljudje so mu dali južino in večerjo, da mu doma kuriti ni bilo treba. Poleti pa je zavil v kožuh presedel cele dni pred svojo hišo in se grel na pri-

* Slovenski zdravniki tej rani pravijo »podgolnična razjeda« (lat. Ulcus cruris). »Fles« se imenuje po nemškem, ker vedno teče iz nje.

pekajočem soncu, ali pa je oprl na motiko čakal krta, ki je kopicil krnine po njegovem vrtu, molče in s tako potrpežljivostjo, kakor bi ga vliil. V cerkev je šel vsak dan. Nikdar ga ni nihče videl, kdaj je prišel, ker je bil vedno prvi, pa je vedno vsa cerkev vedela, da je Tine zadaj. Nekoliko je že oglel in samega sebe ni več dobro čul, zato je molil skoro na glas, za vso živo in mrtvo zlahito, za vso sosesko, za vse ljudi in vso živino. Ljudje so se že tako navadili njegovega pobožnega šepetanja, da je že kar spadalo k službi božji. Ko so kak grob kopali, je bil Tine vedno zraven. Potrpežljivo je čakal ob jami, kdaj bodo odkopali kako mrtvaško kost ali lobanjo, brž jo je zavil v cunjjo in jo odnesel k škropilniku in jo v blagoslovljeni vodi umil — veroval je, da je s tem dušo rajnega iz vic rešil.

Tak je bil Mihov Tine in tako se mu je godilo na stara leta.

★

Sveti večer! Vsak praznik se šele zjutraj začne, božič pa že prejšnji večer. In ta večer nima noči. Komaj začne mrak siliti skozi okna, že zagori luč pred jasticami in prežene vso temo in ob uri strahov je cerkev vsa svetla kakor sam božji dvor. In orgle pojo in sveto noč pozdravljajo, nič tesnobe ni v sroih, nič strahu pred nočnimi prikaznimi. Edini večer, ki je svet, edina noč, celega leta, ki je sveta in ji vsa ljudstva pesmi pojo. Sveti večer, sveta noč!

Temni gozdovi so se kot nema straža v polkrogu strnili okrog polja, ki mirno počiva pod belo odejo. Vasi že tonejo v prvem mraku, tam pod gorami se že skoraj izgublja v mehko noč, le po zvonitih bi jih še spoznal. Spodnji Brnik pa po cerkvi, ki stoji čisto na samem, na polju, ker je ostro oko naših prednikov tako lepo in prav spoznalo.

Od nekod je zabnel srebrni glas malega zvonca v praznično tišino in plaval nad s težkim snegom obloženimi vrtovi in strehami in trkal na okna in povsod pel o miru, ki ga samo sveti večer pozna. Kmalu za njim se oglasi drugi, prav tako majhen in jokajoč, in tretji in neznan, ki mu v mraku niti zvonika ne veš. Sami mali zvonovi. Jokajoče plahutajo njihovi glasovi nad vasi, kakor da drug drugega prosijo pomoči pred temo v praznem zvoniku.

Tine sedi pri peči, ki se je že zdavnaj ohladila, in se pogovarja z mrakom. Ne sliši zvonjenja, njegovo uho je že otopelo za tako mehke glasove, toda duša sluti sveti večer, ki vsako samoto prodre in vsako starost objame. Cuti, da se ob tej uri odpirajo veže po vasi, da se iz vsake veže pomika procesija otrok in odraslih in se med polglasnimi molitvami vije okrog hiše, pred njo gre svetloba žerjavice, za njo pa se dviga dim kadila, nocoj vsa vas diši po kadilu. Vstal je in šel s težkim korakom pred peč, izgrebel iz pepela žerjavico, ki je še ostala živa od zadnjega ognja, jo zbrskal v lonec in vsul na njo nekaj zrn smrekove smole, ki se je od božiča do božiča sušila v lini ob ognjišču; za trenutek je postal, ob tem pripravljaju, kakor bi premišljeval, ali naj gre okrog hiše, on, ki je ves nadložen in sam, ali pa naj vse skupaj vrže v peč in jo zapre — toda postava je postavila in ni ga krščenega človeka pod solncem, ki bi se ji uprl. Z nerodno roko se je pokrival in začel moliti, na glas, da je mrtvo odmevalo po prazni veži. »Angel Gospodov je Mariji češčenje prinesel, češčenja si Marija« — vzel v eno roko

težko palico, v drugo pa lonec in šel okrog hiše — kakor pravi postava. Težko se je gnil ob palici in vlekel bolno nogo iz debelega snega, da se je lonec nevarno zibal ob umazanem kožuhu, in molil, kakor da gre pol vasi za njim: »In Marija je rekla: Glej, jaz sem ena dekla Gospodova, češčenja si Marija...« S palico je odrinil vrata praznega hleva in zamahnil z loncev v temo, obšel je svinjak in dvrvarico in se po drugi strani vrnil na predverje, kjer je dvignil lonec in v velikem loku zamahnil čez vrt in proti kozolcu in izginil v veži. Pomirjen je postavil lonec na sredo hiše na tla in si ob žerjavici prižgal leščerbo, ki je bila morda zadnja v vasi, in jo varno položil na mizo.

To je Mihovega Tineta sveti večer! Sam stoji ob mizi, sam, kakor bi ga zaprl v mrtvašnico. Nikogar ni bilo, ki bi ob kajenju nosil blagoslovljeno vodo pred njim, s suhim kadilom je izpolnil postavo, nikogar ni, ki bi mu voščil »en srečen svet večer«, nikogar, ki bi poprtinjak zavalil na mizo, in vendar je tudi zanj sveti večer. Plamen leščerbe govori o njem, leto in dan že ni gorela, nocoj pa morajo biti celo noč vsa okna razsvetljena, da

bosta Mati božja in sv. Jožef lažje našla gostoljubno hišo, ako bi jima morda zopet veli na pot. Dim, ki se v poslednjih pramenih vije iz lonca, diši po svetem večeru, ura, ki škrpije na steni, meri čas do velikega trenutka. — Je sveti večer! Zato mora Tine nocoj ostati doma. Kamorkoli bi prišel, bi našel polno hišo. Otroci, ki služijo za pastirje, na šenčurski, na voglanski, na komenski strani, so nocoj prišli domov, dekleta, ki po tujih grunth garajo in si počasi doto zbirajo, so prišle jaslice pogledat, nocoj ni časa za Tinetova pripovedovanja, nocoj ga otroci ne bodo pogrešali, da bi jih na kolenih zibal, in jih na palici hoditi učil, nocoj jih bodo bratje in sestre ljubkovali, nocoj ima dom besedo in Tine jih ne sme motiti — tako je postava od vekomaj in Tine jo bo izpolnil, pa če se mu noga sedemkrat odpre.

Zganil se je, kakor da bi ga kdo poklical, segel na polico nad oknom in potegnil z nje veliko prašno ruto, ki je bila zvitja v sveženj, in jo spoštljivo položil na mizo. Jaslice! Bogve, koliko let so že pri hiši! Tine je vsako leto zavil pastirce in mah v ruto in spravil na polico, kjer so se prašile do drugega božiča. Počasi je odvijal ogel za ogelom, primaknil leščerbo in začel v pesti prenašati mah, ki je bil že suh in skoro rumen, na desko, ki je celo leto v kotu čakala tega večera. Nakopičil ga je prav do križa, ki se je z vrhom opiral v strop, nato je po mahu posadil pastirce in ovce in med vso to družino postavil hlevček z božjo družino — vse je delal počasi in modro, kakor človek, ki se zlepa ne prenašil. Od stopa je obesil velikega angela in ga po dolgi niti napeljal na vrata. Ko jih je odprl, se je angelc lepo spustil mimo jaslice tik nad mizo, ko pa jih je zaprl, je zopet vzplaval pod strop. Tiho zadovoljen je zakoračil k mizi in vzdignil leščerbo nad glavo, da bi bolje videl svoje delo.

Vse stoji, kakor mora, kakor stoji vsako leto, odkar on pomni, in stalo bo tja do Svečnice. Nihče ne bo prestavil nobenega pastirca, nihče ne bo rekel, da ta ovca ne stoji prav, da bi morala biti ta na tej strani, ona na drugi, ni otrok pri hiši, ki bi venomer odpirali vrata in jih zopet zapirali, da bi angeli kar poskakovali pred jasticami, žive duše ni, da bi si ogledala njegovo umetnijo — in vendar mora biti! Od nekdanj je bilo in bo. Položil je leščerbo nazaj na mizo in jo pomaknil prav pred jaslice: naj gori nocoj božjemu otroku na čast in svetim romarjem na pot.

Nocoj nam je mrzla večerja ukazana in ni ga krščanskega človeka, ki bi na sveti večer gorlo jedel, ker tudi Mati božja in sveti Jožef na nocojnjši večer nista nič gorkoga zaužila. Tine se je tega držal. Segel je za peč, kjer ga je v ilovnatj skodelici čakalo nekaj krompirjev, skuhal jih je že pred bogve koliko dnevi, saj je kuril komaj enkrat na teden. Počasi jih je olupil, kakor bi opravljal najbolj slovesno delo, in pojedel najprej krompir, potem pa še oblične, »nobene živali ni pri hiši, pa nimam komu ostankov metati«, je večkrat dejal.

Po tej skromni večerji ni bil nič v zadregi, kaj naj sedaj počne. Vse je postava uredila: kajenje okrog hiše, jaslice, mrzlo večerjo, tri rožne vence po večerji in spanje na tuji postelji, kjer imajo živino, ji nocoj vržejo na zobanje nekaj kapljic blagoslovljene vode; postava je vse lepo razvrstila, da nobeno delo drugega ne pobija. Nikjer ni pisana, še na Mojzesovih tablah nad prižnico ne, nihče je ne oznanja, nihče ne kaznuje, pa bi bilo nezasišano, ako bi je kdo ne izpolnil. Podedovana je, kakor zemlja. In Tine je vse podedoval, njive, vrt in hišo in postavo. Takrat, ko je bil on rojen, se je pisalo leto 1838, pa je postava že bila in je še danes, po tolikih in tako strašnih letih.

Brez obotavljanja in brez premišljevanja je privlekel iz globokega žepa dolg molek z debelimi jagodami in pokleknil h klopi, ki se je krivila okrog peči. Kožuh se je dotikal umazanih tal, na petah se je nabral v velike gube, Tine pa se zato ni menil, di ga popravil. S komolci se je oprl na klop in molil kakor spokornik. Trikrat je z okornimi prsti obšel ves molek, trikrat je nabiral na gladke jagode »češčenje Marije«, trikrat je molil za verne dušice, ki so se s ti hiše na oni svet preselile, in za vse tiste, katerih kosti na pokopališču trohne, pa še za tiste, tiste, ki so v Karpatih umirale in na Srbskem tolažbe pogrešale. Tine je bil star in je veliko vedel. Vse grobove na pokopališču je poznal, na vsaki številki v vasi je pomnil celo vrsto gospodarjev, do zadnjih, ki so jih »notri« vzeli in so »tam« ostali. Vso sosesko je obšel, kakor duh je krožil nad njo in ljubemu Bogu pripovedoval o njenih križih — je umazan star kožuh še čepi ob klopi in jagode enakomerno kapljajo po dolgi dreti in leščerba gori pred jasticami in ura škrpije na steni.

Vzdignil se je kakor po dobro opravljenem delu in sedel na klop, s pleči se je naslonil na zid, da je videl slabo obsvetljene jaslice, noge pa je raztegnil po klopi, da bodo počile. Nocoj nihče ne spi na svoji postelji, ker sta tudi Marija in sveti Jožef nocojnjšo noč na tujem prenočila. Kjer imajo več postelj, si jih nocoj zamenjajo, Tine ima pa samo eno, stara, napol polomljena stoji ob steni, in jo more samo s klopio zamenjati. Koliko svetih noči je že tako predremal, vse, odkar ga gnojna rana ne pusti k polnočnici. Saj spanja prav za prav ne potrebuje, toda vsak kristjan mora vsaj tri ure spati na noč, kakor angelci, zato se temu spanju od nek-

daj pravi »angelsko spanje«, kar je več, je kravje, kar je manj, je pa od hudice, ki nič ne spi, in nas venomer s prave poti odvrtni skuša.

Pazljivo je odvezal rano, da se bo ohladila, in vrgele cunje za peč in polglasno govoril s svojo samotno. Letos je vsaj sam, če pa na lansko leto pomislimo, je bilo pa še sedemkrat huje. Vse gospodarje in odraslene fante so »notri« vzeli, po tujih gorah so prezebali, doma so se pa žene bile z zemljo in matere so jokale, ko je pismošča hodil po vasi. »Notri« iti in »tam« ostati, to je vojska, Bog pomagaj, vojska! Tinetu so od nekod poslali v hišo Ogrov in vojakov iz Rajha in kmalu bi doma zanj ne bilo prostora. Jezdarili so se po vasi, kakor bi bila njihova, od blizu so našo domačo besedo zaničevali, na sveti večer so mu pa smreko privlekli v hišo in jo postavili na mizo, da še v kot ni mogel, da bi jaslice postavil. In sveče so navezali po smreki in jih prižgali, kakor da bi bil Bog pod smreko rojen. Tako lutrajnarska gospoda dela, ki nobene prave vere nima, krščen človek pa jaslice postavi in luč prižge pred njimi in v miru sveti večer praznuje. Pa je ta reč še med naše ljudi zašla. Naš človek ima že tako veselje do oponašanja, da je ves srečen, če se more tujemu človeku globoko pridloniti in mu reči: »Vidiš, komaj si prišel, pa že tvojo obleko nosim.« Domačih studencev ostro vodo pusti in gre tujo kapnico pit, milačno in nečedno, in če ga tuje oplazi po hrbtu, ves vztrepeta od tlačanske blaženosti, kakor prepelica v pergišču, in če bi mu še lo sparijeno vodo razlil, bi mu najraje dejal: »Prihajaj si, pa si dober! Na listni zemlji me žejo trpeti pustiti!« Ko bi imel Tine še moč, kakor je nima, bi šel po deželi in bi vpil, da bi od zemlje odmevalo: »Nazaj k domačim vodom! Ljudje božji, ali ste znoreli! Ljudje božji, — Pa ne more! Tine je že obsojen na gnilo nogo in na klop pri peči. — Nikamor ni šel, doma je moral tiho gledati, kako se tuje šopiri po njegovi hiši. Pred pragom ti prihajajoč niso imeli nobenega spoštovanja. Drva so sekali na njem, kakor bi ne vedeli, da je bila Marija tisto sveto noč, ko je v Betlehemu v hlevcu ležala, z glavo na prag naslonjena. Kolikokrat je že Tine otroku, ki je na pragu sekal, potegnil sekuro iz rok in ga poučil, da je inala kakor nalašč za to, prag pa da je po Marijini glavi posvečen, pa si je dal dopovedati. Ti tuji so pa samo lajali vanj, kakor da jim je kako krivico storil. Čudni ljudje so bili to, vso vas so sprevergli, če se je za trenutek oddaljil od hiše, je bilo že vse narobe. Letos jih hvala Bogu ni, in lahko bi šel k polnočnici, da ni te nadležne rane pod kolonom. Sklonil se je, da bi jo od blizu pogledal, pa le za hip. Saj je vedel, kakšna je: molra, zopern duh gre iz nje, ne boli, pa je vendar nogi vso moč vzela. Vzdihnil je, kakor se je od matere naučil in kakor je vselej dejal, kadar ni mogel v cerkev: »Angelc var'h, jaz prosim tebe, pojdi ti k maš' na-mesto men!'« Ko bi te nesrečne noge ne bilo, bi pa šel, čeprav je daleč v Cerklje in je on že star. Šel bi, še v Betlehem bi šel, da bi od blizu videl, kje je Bog doma. Nihče v vasi bi ga ne pogrešal, pa če bi ga štirinajst dni ne bilo nazaj. Toda to mora biti daleč, zelo daleč, tam so ljudje vse drugače napravljeni, tako kakor pastirji na jasticah, tam stari ljudje pasejo in ovce na ramah nosijo, daleč mora biti to, daleč in sam Bog ve, ali bi prišel tja. Če bi se obrnil na kamniško stran, bi po dolgi klancih prišel v Gornji grad, kamor so včasih po prešiče hodili, potem v kraje, kjer hmelj raste, iz katerega pivo za gospodo delajo, potem so

kraji v velikih ravninah, kjer so čudni ptiči, ki na eni nogi stoje in na strehah gnezdiijo, potem so pa tuje dežele, kjer solnce vzhaja, — tu je konec, tod ne prideš v Betlehem. Če bi jo na vse zgodaj navezal proti Ljubljani, bi z nočjo vred prišel v Krko, kjer je par volov po vodi priplaval, tam so sveti Kozmijani doma, učeni ranocelniki, samo smrti je hujša, smrt tudi »fles« zapre, nobeden drug ga ne more. Drugi dan bi preromal kraje, kjer vino pridelujejo, kakor pri nas pšenico, in ga gospodom za maše dajo, potem, potem pa ni nič več, kar obrniti bi moral. Na škofjeloški strani bi prišel na Zirovsko, kjer šmir za voze kuhajo, daleč tja naprej je pa Soča, globoka in velika voda, za njo pa solnce zahaja — tudi tod ne prideš v Betlehem. Če bi šel proti Brezjam in še naprej, bi po dolgi poti prišel na Višarje, s prelepo goró, kjer so pastirji Mater božjo našli, pa to ni Betlehem. Naprej so pa same gore, same gore. Tudi tod ne prideš v Betlehem. Ne prideš! Kamorkoli bi šel, bi imel prazna pota in nazaj bi moral na Brnik, tu je Betlehem, Jeruzalem in Kalvarija. Tu je Bog doma.

Tako je ob peči premišljeval in po svojem majhnem svetu iskal božjega doma in ga našel v domači vasi, v domači cerkvi. Tu je Bog doma, in Tine. Bog na oltarju, Tine pa v zadnji klopi, na levi strani, ob zidu.

Mraz je začel siliti skozi okna, neslišno se je plazil po hiši in počasi legal na peč. Tine se je

predramil in se tesneje zvil v kožuh in ga poravnal čez kolena, nato pa se je zopet naslonil na zid in molil:

Molimo zlati očenaš,
ki ga je molil Jezus naš!
Pojd'no spat,
Bog je zlat,
kdo je z Bogom,
Bog je z njim.
Pojd'no v Rim
gledat, kaj sv. Peter dela.
Zlato hišo, zlato mizo.
Trije jogri pri mizi sede.
Ena dušica priteče,
Marija tako reče:
»Vprašajmo to dušico
odkod je prišla.«
»Jaz sem prišla
čez kamnite gore,
čez globoke vode.«
Prvi skušnjavec pravi:
»Duša ti nisi za nas,
ti znaš zlati očenaš.
Blagor tistemu, ki te je naučil,
Teb', Tvoj'mu oč', Tvoji materi Tvoji
bližnji žlahti.«
Pojd'no gledat, kaj Marija delat
Na stezice, na mejice,
kjer Marija dušice napaja
pa v svet raj jih posaja,
pojdemo še mi,
bo še nas napojila,
v svet' raj posadila. Amen.

Šepetaje je nabiral besede v preprosto molitev in njen mir se je kakor mehka luč lešcherbe razlival po hiši.

Bog je rekel dol' leč'
pa trdo zaspat'
pa nikogar se bat'
pa tri angelce k nam poslat';
prvi nas bo vižal,
drugi špižal,
tretji varval pred vsem hudim
na duš' in teles',
da ne umrjemo brez sv. Rešnjega Telesa.
Bog ga nam daj prejet'
In svetnica božja sv. Barbara. Amen.²

In je še pristavil: Očenaš v čast sveti Barbari, da bi nam na zadnjo uro prišla z nežnim svetim Rešnjim Telesom nasproti.

Spanec mu je že lezel na oči in glava mu je vedno niže klonila na prsa in skoro tonila v ruti, ki jo je imel zavezano okrog vratu. Ze v polsnu je zmolil 12 ur:

Prvo uro priporočim Jezusovemu srcu in Marijini — svojo dušo in telo.

Drugo uro priporočim mojemu angelčku varhu — svojo dušo in telo.

Tretjo uro priporočim sv. Trojici — svojo dušo in telo.

Četrto uro priporočim štirim evangelistom — svojo dušo in telo.

Peto uro priporočim petim ranam Jezusovim — svojo dušo in telo.

Šesto uro priporočim sv. Francišku Silvestru³ — svojo dušo in telo.

Bedmo uro priporočim Materi božji sedem žalosti — svojo dušo in telo.

Osmo uro priporočim Antonu Padovemu — svojo dušo in telo.

Deveto uro priporočim devetim korom angelov — svojo dušo in telo.

Deseto uro priporočim desetim matram Jezusovim — svojo dušo in telo.

Enajsto uro priporočim enajst tavitent devicam in v sveti Uršuli — svojo dušo in telo.

Dvanajsto uro priporočim dvanajstim jogrom Jezusovim — svojo dušo in telo.

Bog in sveti božji križ,
ti mene vesel dol' položiš,
s svetim križem me pokrižas,
z Jezusovimi ranami me ogrneš,
pod Marijinim plaščem zaspiš,
svojo dušo nebeskemu Očet' izročim.

Varno je posajal besedo k besedi, kakor bi otroke spat deval. Ves je že zlezal v dve gube, vedno tišja je bila njegova počasna molitev, dokler se mu ustnice niso povsem umirile.

Na sveti dan Tine ni šel nikamor. Postava pravi, da na ta dan še sosed k sosedu ne sme, ker Mati božja in sveti Jožef na prvi sveti dan tudi nista nikamor šla. Samo duhovnik gre lahko v tujo hišo, če gre z Bogom k bolniku.

Po praznikih se je pa zopet oprl na palco in šel po vasi. Zopet je koruzo robkal po hišah in tuje otroke pestoval in pri tuji mizi jedel, da mu doma kuriti ni bilo treba.

Po Svetih Treh kraljih ga pa nekoč ni bilo v cerkev. Pa je bila med mašo prevelika tišina. Ljudje so pogrešili njegove šepetajoče molitve. Venomer so se ozirali nazaj: zadnji sedež v zadnji klopi na levi strani, pri zidu, je prazen! Ko so po maši vdrli v njegovo hišo, je ležal na postelji ob steni, v sta-

SENCA NOVE TURČIJE

Kogar danes zanese pot v Konstantinovo mesto ob Bosporu, ga ob sprejehu po njegovih ozkih cestah in ulicah prevzema otožnost in nemilo razočaranje: otožnost ob vsem, kar se je krščanskega zrušilo v razvaline, in razočaranje nad zapuščenostjo vsega, kar je novega, muslimanskega.

To je torej mesto, ki je bilo skozi stoletja eno glavnih mest krščanstva, ki se je borilo za cerkveno prvenstvo z Jeruzalemom in Aleksandrijo in celo z mestom rimskih papežev: z Rimom samim. To je mesto, ki se je slednjič v 13. stoletju iz ponesnega samoprecenjanja odrgalo od rimske matere cerkve kot Novi Rim na Vzhodu, mesto velikih cerkvenih zborov in velikih cerkvenih učnikov z Janezom Zlatoustim na čelu! Kje naj iščemo ta sveta torišča? Kje so vse prekrasne cerkve, ki jih je postavilo ob Bosporu bogastvo cesarjev in pobožnost njegovih cesaric, tako da je po novi lepoti prekašalo vsa krščanska mesta, ne izvemši Rim? Zdaj gospoduje nad njegovimi griči polmesec na 700 velikih in majhnih mošejah in tistih borih 170 božjih hramov različnih krščanskih veroizpovedi izginja v morju hiš. Redko prodre glas majhnega zvona v glavni cestni hrup, krščanska nedelja se je morala umakniti muslimanskemu prazniku — petku. Katoliški duhovnik, redovnik, redovna sestra hodijo po teh cestah kakor prikazni iz drugega sveta.

A v razvalinah ne leži samo staro, krščansko, marveč kaže znake propadanja tudi novo, muslimansko. Ne samo hiše brez streh, ki jih je bil uničil požar in stoji zdaj zapuščene celo ob najpomembnejših cestah, ne samo razpadajoče sultanske palače, ki tembolj bodejo v oči, čim močneje privlači pogled njihov beli marmor, priča o puščobi in razdejanju, marveč tudi prostrana stebrišča in predvorja najsijajnejših mošej. Vse kaže, da tisti,

Carigrad

ki so vso to lepoto ustvarili, ne žive več in da njihovi potomci nimajo ali sredstev ali volje, da bi vse te velevstave dostojno ohranili.

Pa to je samo zunanja podoba notranjega, tudi verskega propada. Zdi se, da bo današnji Istanbul kakor tudi cela Turčija za islam izgubljen. Kdor danes obišče prestolico kalifov, ne najde več ne kalifa ne drugih javnih znamenj islama, izvemši mošej in polmeseca v državnem grbu. Ze ljudje so po svoji zunanosti izenačeni. Kje je muslimanovo znamenje — fes? Izginil je, celo državno prepovedan je. Še več: s smrtjo so bili kaznovani tisti, ki so ga v nasprotju z odredbo ministrskega sveta iz leta 1925. še nosili. Fes ni bil kakor katerikoli drug kos obleke, ampak je bil postal zunanje znamenje pripadništva islamu. In vendar so ga takorekoč v enem dnevu odpravili. In fesu je sledila ženska koprena in omrežje na oknih ženskih predelov. V »boljši družbi« so s tem začeli, in danes nosijo v Istanbulu pač še starejše žene črno haljo, ki pokriva tudi glavo, a pušči obraz odkrit, mlajše ženske se pa niso že čisto po zapadni modi in so tudi v vsem svojem ostalem zunanjem dejanju in nehanju ravna po zapadnjaških običajih. Z uvedbo švicarskega državlanskega zakonika (zakon z dne 17. febr. 1926) so bila množično, ki ima svojo oporo v koranu, izpodmaknjena zakonita tla, ne da bi se bili veliko brigali za pravni položaj pri tem ovdovala in osirotela ženstva. Namesto koranove prepovedi vina je stopil zdaj državni monopol na vino in pivo. Pasti je morala prepoved podob, ko je država izjavila, da ne dopušča nobene vere, ki zaničuje umetnost. Tako so nastali spomeniki vladavcev celo na javnih trgih, in tudi fotografije, ki doslej niso imele mesta v muslimski družbi, so sedaj dobili delo. Muzejin sme še petkrat na dan z minareta pozivati k molitvi, a ne več samo v arabškem, marveč tudi v turskem jeziku. Tudi koran naj se prevede iz arabščine — jezika raja — v tursčino in ta uvede z glasbo in petjem v bogoslužje. Dočim so v ustavi iz leta 1921. proglasili islam za državno vero, so sklenili potem v Ankari dne 9. aprila 1928. z vsemi glasovi narodne skupščine popolno ločitev cerkve od države. Namesto priprave so uvedli obljubo »pri moji časti«, odpravili iz šol, tudi iz krščanskih, vse verske znake, leta 1927. zaprli koranske šole in izključili iz vseh državnih šol vsak verski pouk. Vse vere so proglasili za enakopravne in izbrisali vsako državljansko razliko po verah (med Turki, Grki, Armenci, Judi itd.). Vsi prebivalci naj bodo kot državljani le Turki, ki se prilagajujejo zapadu. Gregorijanski koledar, latinica v šoli, uradu in tisku in seveda tudi v uličnih napisih in imenih trdk, petek kot dan počitka za vse — so nadaljni izenačevalni ukrepi. Nekaj je izvrstne inozemske šole posebno trdo zadelo: prepoved, da turški otroci inozemskih zasebnih šol ne smejo več obiskovati. Nemške, avstrijske, francoske, italijanske in druge šole, katerih blagodejna vzgoja je bila v carigradskem prebivalstvu zelo očitna, so zapisane smrti, če se bo odredba strogo izvajala.

Cilj vseh teh prenosov je, naj bi bila »Turčija kot svobodna, laična država«. To so hoteli čim najhitreje uresničiti. Čim močnejša je bila stoletna tradicija, tem nasilnejše se je je lotila državna oblast. Ni dvoma, da je bila marsikatera teh odredb — kakor tudi drugih, ki se tičejo gospodarskega življenja, svojega »Führer-jax«. Imenuje se Mustafa, ki so mu, ko je bil kadet, vzdeli priimek Ke-

nja in izkoriščanja bogatih naravnih zakladov dežele — zelo upravičena. Zal pa se je pri vsem očitovalo nasprotje proti vsemu verskemu. Pred ničemer se niso plašili, da bi le vero palmili s prestola, in — islam je to molče trpel. Baje je še danes nekaj starih mož, ki ne stopijo na cesto, odkar je prepovedan fes. Ti stari so podobni vodilnim činiteljem islama v Turčiji in po vsem svetu. Samo indijski moslimi so menda protestirali, sicer ni bilo nikjer nobenega poiskusa upora proti temu poseganju države na versko poprišče, in to tudi tedaj ne, ko je država odpravila vrhovno versko osrednjo oblast, kalifat, in tudi ne, ko je država namesto verske, vselakor zaostale šole, postavila šole brez vere, brez Boga.

Odkod vsa ta smelost, da se vrže Turčija preko vseh, tudi verskih tradicij z enim sunkom v zapadno kulturo? V čem je bila gonilna sila? Ali je bil morebiti posamezen mož, ki je to tvegat? Da, bil je eden — tudi nova Turčija ima svojega ma. V Turčiji ga splošno imenujejo »Ghazi-jax«, to se pravi »zmagovalec«. Danes mu je 55 let. Rodil se je kot sin carinskega uradnika v Solunu, postal častnik in se odkrito pridružil mladoturškemu gibanju. Kot politikujoč častnik nemškemu po veljstvu v svetovni vojni ni bil pogodju. In kako je prišel na krmilo? Po mirovni pogodbi v Šèvres-u (1919), ki je hotela postaviti premagano Turčijo pod protektorat zmagovitih držav, med njimi tudi Grčije. Carigradski kalif si ni vedel s svojimi svetovalci druge pomoči, kakor da se sklepu podvrže. Toda v Ankari je bil Kemal, ki je prisegel sebi in drugim: Turški vojak ne odloži orožja, dokler ne bo osvobodena vsa turška zemlja. In svojo prisego je držal. Grki so bili zasedli Smirno, Kemal jih je potolkel v bitki in osvobodil Smirno. Takrat mu je narod vzdal častno ime Ghazi, in pod tem

MATI IN HČI

Dve ženi, Herodijada in njena hči Salome, sta posegli v javno življenje božjega Odrašenika, ne da bi viri navajali, če sta se kdaj osebno srečali s njim. A ti dve ženski sta započeli usodo njegovega predhodnika Janeza.

Strašna skupnost krivde je vezala to mater in njeno hčer. Kakor se zdi, je bila mati bolj kriva ko hči. Tu imamo grozoten zgled, kako neurečen je vpliv slabe matere na hčer. Herodijada, hči Aristobula in vnukinja delomorilca Heroda, je bila v prvem zakonu poročena s Herodovim sinom Filipom, ki je živel kot zasebnik. V njej je strahotno jasno izoblikovan tip tistih žensk, ki so vedno pripravljene žrtvovati svoji strasti človeško srečo, človeško čast in človeško življenje. Pohlep po časti in veljavi v zvezi z močno voljo in bistroumno preračunljivostjo se zrcalijo v njihovi biti. Plemenite družinske tradicije, ki bi bile mogle tako nevarnim naravnim nagnenjem postaviti jezove, pri Herodijadih ni bilo. Na poti v Rim se je zgledil v njeni hiši njen stric Herodes Antipas, populubrat njenega moža. Stremel je po kraljevem naslovu, da ne bi svojega dela države upravljal samo kot tetrarh. Upanje, da bi postala kraljica, je izpodkopalo v Herodijadi vank araven odpor. Zapustila je Filipa in se poročila z Antipom. Salome, hči iz prvega zakona, se je pridružila materi. Antipa sam je bil takisto že prej poročen, in sicer s hčerjo nabatejskega kralja Areta. Ta žena je imela dovolj čuta za čast, da je svojega nezvestega soproga zapustila in se vrnila k svojemu očetu.

Pogažena ženska čast je našla pogumnega branilca v prvem oznanjevalcu pokore ob Jordani. Stopil je pred grešnika na prestolu, kakor nekoč David in Elija pred Ahaba in mu v imenu božje postave rekel: »Ni ti dovoljeno imeti bratove žene za soprogo«. Smelega preroka so kmalu nato prišli in ga zaprli v ječo gorske trdnjave Macharus. Če bi bilo šlo po volji in častihlepu Herodijade, bi ga bili pač takoj usmrtili: »Herodijada me je oponašala in bi ga bila dala rada usmrtiti, pa ni mogla.« Ovirja je bil Herod sam. Bil je omahljivega značaja in se je bal, da si ne bi nakopal še večjega sovraštva ljudstva, ako bi s slovečim prerokom slabo ravnal. Osebnost je ujetnika celo cenil. In najsi so mu Krstinikove besede vsakokrat zbadale vest, ga je vendarle vedno znova rad slišal. Herodijada se je morala bati, da Antipa ne bi nazadnje raztrgal nepostavnega zakona. Tako je tedaj vzkliko in raslo njeno sovraštvo in ljubosumnost. Proslava Antipovega rojstnega dne ji je slednjič prinesla priliko za odločilni korak. Princezinja Salome naj kot plesalka na moški gostiji premaga poslednji odpor breznačajnega kneza. Hčerina čast materi ni bila previsoka cena, da je le mogla pijanemu soprogu izmamiti smrtno obsedbo proti Janezu.

Ne manjka zgledov v starem veku, ko so si dali vladarji v vinskem razpoloženju izmamiti velike obljube. To pa je edini slučaj, da je knežja gospa dovolila svoji hčeri plesati pred pijanimi moškimi; kajti tisti orientalski eoloplesi niso bili taki, da bi bilo mogoče zanje dobiti pošteno dekle. Mati in hči sta tu izdali nizko stopnjo svojega naravnega čustvovanja. A dosegli sta svoj cilj. Glava nadležnega oznanjevalca naravnih zapovedi je padla in krvnik jo je, kakor je bilo dogovorjeno, »v skledic prinesel dekletu; in dekle jo je dalo svoji materi...« (Ketter: »Christus u. d. Frau«).

Ali ne žive podobne matere in hčere — in najsi niso knežjega rodu in najsi so njihova dejanja nekrvava — tudi v naših dneh?

tistih, ki hočejo v Evropi namesto krščanske kulture postaviti svet brez Boga in proti Bogu. Ali se mu morebiti celo posreči, da prežene množtevne milijone muslimanov vsega sveta v ta boj proti vernikom, kakor jih je nekoč v znamenju polmeseca razgibal v pljusket proti »nevernikom«? To je usodno vprašanje za evropsko, da, za svetovno kulturo.

Da bi Alahu odtujene množice pridobili za Kristusa, v to po stoletnih izkušnjah ni nobenega upanja. Tako stojimo pred pretresljivo možnostjo, da bo islam, odtrgan od Alaha in preroka, v duševni vzajemnosti z veri podobno odtujenim sovjetskim kolosom ojačil »peklenska vrata«, s katerimi se mora Cerkev boriti.

O velikosti in obsegu boja danes ne moremo soditi. Za gotovo vemo samo to, da tudi te sile ne bodo premagale Božje cerkve.

Ankara

rem, povaljanem kožuhu, s sirovim jermenom prepan, s težkimi čevlji na nogah, okrog vratu pa je imel zavezano veliko ruto, ki je bila nekoč morda živo pisana. Ura se je ponoči ustavila, tudi lešcherba pred jasicami je dogorela.

² »Zlati očenaš! Kdo bi vedel, odkod so prišli k nam in kdaj so nastali? Strekelj jih ima v »Narodnih pesmih« celo zbirko. Je pa to stara molitev, ki so jo knjige in duhovniki pregnali. Sedaj žive zadnji ljudje, ki jo še znajo.
³ Sv. Francisek Serafinski.

Bodočnost naše kulture in naša mladina

Minister n. r.

dr. Andrej Gosar

Kulturo ustvarjajo osebnosti; torej se glas vaše vprašanje z drugimi besedami: ali verujete, da so med sedanjo mladino ljudje, ki se bodo razvili v resnične osebnosti?

Da je nekaj takih, o tem ni dvoma. V vsaki generaciji so ljudje, ki se nujno razvijajo v izrazito, samostojno osebnost in postanejo na ta način nosilci kulturnega življenja svoje dobe. Vprašanje je le, ali niso današnje razmere in ali ni ideologija, ki danes v družbi prevladuje, taka, da preveč zavira razvoj individualnosti in bi utegnili marsikoga, ki bi se lahko do tega povzpeli, v njegovem razvoju vendarle preveč zadržati?

To vprašanje se mi vsiljuje vselej, kadar se spomnim različnih sodobnih fašističnih in po tem vzorcu posnetih pokretov drugod po svetu in pri nas. To, kar se danes dogaja v tako zvani »kulturni« Evropski, je nedvomno dokaz kulturnega nazadovanja in bojim se, da se tudi mi ne bomo tako lahko izognili tem tokom.

Zdi se mi, da je v tem največja nevarnost za bodočnost naše kulture. Če je tako, potem pa mora biti naša naloga, da bomo v sedanji, k črednemu sožitju usmerjeni dobili talente v naših mladih vrstah in jim pomagali pri razvoju in oblikovanju njihove osebnosti.

Danes se pojavljajo vseppek razni narerti o tem, kako kulturno, gospodarsko in sploh vse javno življenje podružabiti, to se pravi, ga tako zasnovati in urediti, da bi v kar najpopolnejši meri ustrezalo obćim potrebam. Namen teh stremiljenj in poskusov je brez dvoma dober in potreba take družabne preureditve je gotovo nujna. Toda pri tem, ko iščemo novih oblik kulturnega, gospodarskega in socialnega življenja, ne smemo pozabiti na najvažnejše vprašanje, ki je: ali imamo za to dovolj umsko in moralno usposobljenih ljudi? In če jih nimamo dovolj — bojim se, da je res tako — potem mora biti ena prvih naših nalog, da zastavimo vse sile za smotno vzgojo osebnosti, ki bodo intelektualne in moralno zmogljive izpolniti svojo socialno funkcijo v novi družbi.

To bo hkrati najboljša priprava za preprek naše kulture v bodočnosti. —

Univ. prof.

dr. Ivan Fabjan

Bodočnost naše kulture je odvisna od bodočnosti našega naroda. Bodočnost našega naroda pa je prvenstveno odvisna od njegove notranje moči, moralnega zdravja in močnega verskega življenja. To s trdnim prepričanjem poudarjam, danes bolj velja, kot morbiti kdaj prej, čeprav ideje kulture in katolištva ne istovetim.

Če bo iz takega zdravega naroda rasla inteligenca, ki bo ostala v organski zvezi z njim, potem pričakujem tudi še lepše bodočnosti naše kulture. Zakaj vedno bo v inteligenca raslo tudi dosti močnih ustvarjalnih osebnosti, ki bodo narodu njegove vrednote ohranjale, čuvala, pa tudi iz njih ustvarjale in gradile.

Smrt našega naroda in njegove svojste kulture pa vidim v kulturno-političnem marksizmu in framazonskem svobodomiseltvu.

Mislím, da raste danes rod mladine, ki se zaveda svoje naloge v bodočnosti. Od njega pričakujemo veliko. Zori v bridkosti, trpljenju in razočaranju, a živi in zori tudi v veri. In tudi tisti del, ki se tipa in išče, bo, če iakreno išče, spoznal kmalu svojo naloge v sedanosti in bodočnosti.

Rafko Ložar

Vprašanje, ki ste ga postavili, je eno osrednjih vprašanj našega kulturnega življenja. Potrebno je, da o tem ne samo sedaj, temveč čisto razmišljamo, kajti narod brez mladine je narod brez bodočnosti.

Najprej si moramo biti na jasnem o razmerju, ki je med kulturo in mladino. Ali je važnost mladine za kulturo absolutna? To gotovo ne. Kultura posameznega naroda je več nego vsota vrednot, ki zavisi zgolj od enega dela narodnega občestva; ona je marveč vseukupnost naporov, teženj in uspehov vseh sestavnih skupin naroda. Posebno polje v tem tvori mladina in za kulturo je važno samo to, ali je mladina pravilno postavljena v svoje območje in ali pravilno dovaja narodu in kulturi novih sil in vrednot. To spoznanje vključuje za nas potrebno določitev tega, kaj si prav za prav moramo predstavljati pod mladino.

Omejimo se na tri različne možne oblike mladine: 1. Pod mladino razumemo mladinstvo kot posebno kulturno ideologijo, ki hoče zase pridobiti pravico odločanja o vsej kulturi. Ta oblika se je tako pri nas kakor v svetu že zgodovinsko uresničila. Takšno naziranje z narodno kulturnega vidika ni sprejemljivo zato, ker pomeni absolutizacijo ene ideološke misli v odnosu do celotne narodne kulture. V skrajnih otenkih imamo

Opomba

Zamisel, da bi v zaokroženi podobi podali našim čitateljem večje število mišljenj o tem vprašanju, se je deloma podrla radi razmer, v katerih marsikatera vprašana osebnost ni mogla odkrito povedati svojega mnenja.

V odgovorih, ki tu sledijo, so se vprašanci doteknili nekaterih tako važnih dejstev ter povedali nekatere tako pomembne misli, da jih objavljamo v trdnem prepričanju, da bodo mnogi naši čitatelji dobili v njih pobudo za razmišljanje o tem, brez vsakega dvoma za nas naspomembnejšem vprašanju. S tu priobčenimi odgovori nikakor nismo zaključili ankete, marveč se nadejamo, da bomo prejeli še mnogo objave vrednih misli o vprašanju bodočnosti naše kulture z ozirom na našo mladino. a. š.

Prinašamo nekaj misli o vprašanju bodočnosti naše kulture z ozirom na našo mladino. Nabrane so nekako mimogrede. Ljudje, ki so odgovarjali, so povedali svoje misli nepravilno, torej je iskati v njih tisto, kar jim je bilo najbolj pri srcu.

Mnogo vprašanih je odklonilo odgovor, kar gre deloma na rovaš tega, da se niso imeh za pristojne, javno razpravljati o tem vprašanju, najmanj pa tako, kakor je bilo željeno: — brez temeljitejšega študija problema, ex abrupto. Na drugi strani smo pa opazili, da so mnogi odlični kulturni delavci tako zaposleni s svojim lastnim delom, s svojimi iskanji in poskušanjmi, da so nekako zgubili stik z mladino, prepuščajoč torej naravnemu razvoju rešitev in ureditev vprašanja naše kulturne bodočnosti.

v takem primeru opraviti s pedagogizacijo vse kulture, kar se je v teku povojnih let tudi dejansko v veliki meri uresničilo. — 2. Mladina predstavlja za nas eno izmed življenjskih stopenj človeka in torej pripravo za zrelo leta, z drugo besedo: nezorelost. Ta vidik je organsko pravičen in terja vso pozornost vzgojitvenih narodnih ustanov, toda za pravilno reševanje postavljenega vprašanja se mi ta vidik ne zdi pomemben. 3. Mladina nam lahko pomeni še posebno strukturo duhovne fiziognomije človeka in naroda sploh, to se pravi, ono nastrojenost njegove psihofizične narave, ki jo lahko imenujemo: mladost. Mislím, da je ne glede na še druge možne pomenje tega izraza naš tretji pomen edini prikladen vidik, po katerem dobiva »mladina« življenjsko važnost za narodno kulturo.

Ker sem dejal, da kultura ni samo produkt enega dela narodnega občestva, marveč celote, sledi iz našega zadnjega spoznanja, da mora »mladost« prevečati vse narodovo življenje, ki uspeva le, dokler je ona v njem prisotna in ki odмира s pojemanjem tega osnovnega nastrojenja. Gre samo za eno stvar: ali je kultura stara, ali je mlada.

Imamo zelo stare narode, ki so duhovno mladi, in narobe, zelo mlade narode, ki so duhovno stari. Izvor mladosti odnosno starosti kakega naroda je utemeljen v nadskustvenih kategorijah. To pa, ali napravi narod iz svoje starosti ali mladosti tradicijo, je v njegovih rokah, to se pravi, skrito je v njegovem pojmovanju narodne kulture. Vzgojo sestavljata dve osnovi: spodražajoči človeški element (mladina) in pa vsota vsega, kar imenujemo izročeno narodno kulturo. V načinu, kako dozoreli narodni predstavniki uvajajo mladi element ne samo v občestvo narodne kulture, temveč tudi v izvrševanje dolžnosti in poslanstva izraževanja te kulture, moremo videti najvažnejše pogoje, ali bo narodna kultura živele ali pa umrla.

Če imamo v voditeljih ljudi, ki na ta način uvajajo mladi rod v odgovorno delo, nam to dokazuje, da je v njih preko osebnostne časovne vloge, katero izpolnjujejo, živa tudi zavest nadčasovne ideje narodne kulture, katere nesebični služabniki morajo biti. Za nas Slovence je važno samo to, ali se vsi oni, ki vodijo najvišje kulturne ustanove, te ideje živo zavedajo, uresničujo jo tako v njim odmerjenem času in preprečujo vse notranje škode, če jim že zunanjih ni mogoče. Po njihovem razmerju do kulturne udeležujoče se mladine jih bo zgodovina sodila.

Škode, ki bi utegnile nastati za narod iz negativnega ravnanja, so težke. V harmoničnem urejanju mladine v narodno občestvo se vrši čudovit proces: Stari rod postaja mlad že s tem dejstvom, da mladino sebi in narodu približuje; sorazmerno s tem pa mladina, prihajajoča na postojanko, stari in je za kulturo zmanjšana nevarnost njene mladostništva. Zamislímo si pa sedaj primer, da se to v narodnem občestvu ne godi. V okosteneli izoliranosti in ozkornosti je stari rod odbil od sebe in od naroda vse mlade sile ter jih pognal v bridko usodo negativnega razmerja do kulturnih tradicij. Posledica tega je dejanski prepad v substanci človeških nosilcev kulture in posledno v ustvarjanju tradicije.

Obžalujemo lahko, da se tudi v naši slovenski kulturi dogajajo take škode, ki so v nemajhní meri povzročile današnje anarhično stanje, razmajale temelje tradicije in vpliv največjih kulturnih vrednot. Poleg žive ideje naše narodne kulture mora biti najresnejša skrb vsakogar izmed nas preprečiti, da bi se zaradi takega ravnanja nekoč uničila tudi sama možnost kulturne vzgoje, nosilke slovenske kulturne kontinuitete.

Srednješolski profesor

Kakor si predstavljam kulturo, mislím, da je še zmeraj delo posilencev, izbranih ljudi, — seveda, ne po stanovih, premoženju ali celo strankah, kakor to pojmujejo n. pr. v sodobni Nemčiji ali Rusiji. Takšne ljudi naj bi po zamisli njenih ustanoviteljev vzgajala srednja šola, prvotno humanistična, klasična gimnazija. Gotovo se mora šola s časom spreminjati in prilagajati zahtevam vsake dobe, n. pr. napredku tehnike ali kakorkoli že potreba nanese. Ne moremo pa tajiti, da je še

danes jedro naše kulture v antiki. Zato je realna gimnazija, naša sodobna srednja šola, malo pripraven tip, da bi nam zagotavljal izbiro tistih, ki bodo v bodoče ustvarjali kulturo. Gimnazija je v svojem bistvu elitna šola, v kateri naj se vrši izbira tistih dijakov, ki pojdejo na visoko šolo in odločijo na vodilna mesta, na torišča, kjer raste kultura naroda. Danes je gimnazija to svojo nalogo hudo zanemarila. Postala je navadna splošna šola za vse, ki morejo hoditi vanjo, ker stanejo v bližini, v mestu ali predmestju, ali največ nekaj postaj od mesta, da jih more železnica pripeljati vsak dan v šolo; ni pa izrecno šola za tiste, ki so zanj sposobni. Drugače je bilo, ko so se župniki in učitelji na deželi odkrivali nadarjene kmečke fante ter jih s pašnika in hleva pošiljali v šole. Najboljše, kar je bilo v narodu, je šlo skozi sito srednje šole in prav tisti, ki so prihajali z dežele, so bili pri nas Slovenceh glavni tvorci kulture. — Danes ima srednja šola skoraj vlogo nekakšne višje osnovne šole. Seveda bi se tudi iz materiala, ki danes hodi v srednje šole, moglo izbirati, toda duh časa je tak, da zahteva tudi od srednješolskega učitelja uspehov... (za slab red pride po najnovejšem lahko celo pred sodnijo!) So celo takšni zavodi, kjer baje ni oportuno nepovoljno redovati. Tako ni čudno, da je padel nívó srednje šole.

Realna gimnazija, najbolj razširjeni tip srednje šole pri nas, je sama po sebi malo posrečen kompromis, ki bi naj ustregel duhu časa, v resnici pa nudi dljaku premalo, da bi mogel uspešno nadaljevati študije na tehniki, premalo pa tudi, da bi jih mogel nadaljevati na filozofski, teološki, pravni ali medicinski fakulteti. Realna gimnazija je danes vzgojevalnica za vse. Za vsak poklic predpisujejo določeno število gimnazijskih razredov. Naj bi prosvetna politika uporabljala v namene, katerim služi danes po krivem srednja šola, t. j. kot pripravilnica za najrazličnejše praktične poklice izven akademskih, v glavnem meščanske in pa strokovne šole, kjer se mladina učí n. pr. za obrt, promet ali trgovino mnogo pripravnejših predmetov kot so tisti drobni latinščine ali francoščine, ki si jih dijak do tretjega ali četrtega gimnazijskega razreda pridobi. Ali ni skoraj luksusa, da vzdržuje država akademsko izobražene učne moči za to, da vzgajajo bodoče trgovske in obrtne vajence, kar bi meščanska šola bolje opravila? Sicer se prav tem absolventom treh, štirih gimnazijskih razredov, v življenju velikokrat bolje godi, kakor tistim, ki so gimnazijo končali in tudi univerzo, pa so brez službe. Toda priprava za takšne poklice bi vsekakor morala biti gimnaziji prihranjena. Njen smoter je pripravljati inteligence za visoko šolo, izbirati mora, mora torej tudi nekaj zavrniti. Danes so seveda starši in celo nekateri pedagogi užaljeni, če vsakdo ne »izdelaj«; zmeraj je v srednji šoli marsikaj odpadlo, samo da ni bilo takšnega joka in stoka kakor danes, ko moraš imeti za vsak poklic vsaj »gimnazijec«. Naj so menda trgovci zahtevali za svoje vajence nekaj gimnazijskih razredov. Ali je to nezaupnica meščanski šoli, ki take nezaupnice nikakor ne zasluži?

Ako bi ostali na gimnaziji samo takšni dijaki, ki bi imeli resen namen in voljo do visokošolskega študija — poleg potrebnih sposobnosti, seveda — bi se število učencev čisto normalno skrčilo, pritisk bi bil manjši. Naval na gimnazijo je povzročil seveda padec nivoja; logično tudi pri onih, ki pridejo na visoko šolo in iz visoke šole v življenje. Neugodno se izražajo o tej stvari tudi visokošolski profesorji. Posledica padca nivoja radi prevelikega in neizbranega števila gimnazijskih učencev naprej: slabše izbrani, pod pritiskom socialnih razlogov, maledovanja staršev, gole »pridnosti« (zlasti učence), absolvirajo visoke šole ter postanejo med drugim tudi učitelji na srednjih šolah. Sami ne morejo nuditi svojim učencem tistega, kar bi morali, tako pada v krogotoku nivo od generacije do generacije. Vse to velja seveda v splošnem, v prerozu; izjem je, hvala Bogu, veliko. Zlo je tudi v tem, da je preplavila ženska mladina gimnazijo, ki ni prirojena zanj. Napak je, da sliimo žensko mladino v kalupe, ki so bili narejeni za moškega. Po svoji naravi je ženska drugačna kot moški in ne da bi hotel odrekati ženski mladini enakopravnost, se mi zdi, da bi morala imeti drugačne, svoji duševnosti prirojene šole.

Velikanska množica mladine, ki gre skozi srednje šole, žal še ne more vzbujati posebnega optimizma za bodočnost naše kulture, ki je odvisna bolj od kvalitete kot od kvantitete. Gimnazija se bo morala bolj posvetiti izbiri etično in umsko razvitejših, darovitejših mladine, o kateri je upanje, da bo mogla doseči vrhove kulture in jih premikati navzgor. Ostala mladina pa bi se morala usmeriti praktično, v meščansko in strokovno šolstvo. Za kulturni razvoj naroda bo taka rešitev boljša. Današnja mladina, kateri ne manjka zmožnosti in talentov, kakor jih nikoli ni manjkalo, se bo laže uveljavila, pravi talenti bodo imeli možnost lepšega in boljšega razvoja v prid celoti. Taka mladina v gimnaziji tudi ne bo toliko pod vplivom drugih, izvenšolskih gibanj, pretiranega športa itd., kakor sedanja, ki je v svojem sestavu preveč heterogena. Spot bi morale priti do veljave stipendije, zavodi itd., tako, da bi bil omogočen srednješolski študij zares vsakomu nadarjenemu, četudi ni iz mesta ali predmestja, marveč odkod s hribov.

Zmožnim in samo zmožnim naj se odpre pot naprej, nezmožni pa naj se čimprej obrnejo drugam. Potrebujemo resnejšo, strožjo gimnazijo, ki pa naj ne vrši selekcije birokratsko s toliko nepotrebnimi izpiti, komisijami, protokoli in statistikami (za to se potratita danes skoraj dva meseca, dočim je prave šole komaj osem mesecev), še manj s visoko šolnino ali strogim sprejemnim izpitom, ampak z resnim, drobnim delom od ure do ure, leto za letom. Morda se spomnite pri teh mislih Zielińskega — tam* jih najdete slajno utemeljene — pa naj končam še s njegovimi besedami, da je socialistični pomen srednje šole »v izbiri za duševno dele sposobnih iz števila vseh poklicanih in voljnih. Zato mora biti šola bolj ali manj težka — lahka šola predpostavlja lahko delo, to pa naj iznajde oni, ki bo kdaj iznašel mrzel ogenj in vroč sneg.«

* F. Zieliński, Antični in moderni svet.

Mati

doraščajočih hčera

Najprej moramo imeti pred očmi, da je sedanja mladina bistveno drugačna kot nekdanja; medtem ko bi mogli primerjati razlike med predvojnimi generacijami nekako valovanju gričev, čutimo, da je med sedanjo in starejšo generacijo strm prepad. Iz tega moremo sklepati, da bo bodočnost naše kulture v svojem razvoju bistveno drugačna v primeri z dosedanjim razvojem črto.

Ze to, da dorašča naša mladina v novi državi, v stiku z vzhodnimi kulturnimi elementi, v kemični sestavi osnovne povsem novega kova, je dejstvo, ki ne moremo mimo njega.

Treba mi je samo pomisliti na svojo lastno mladost, da vidim, kako drugačna je današnja mladina. Otroci niso več kakor nekdanj zasidrani v družini in domu, kar je na eni strani zanje velika škoda. Nezavarovanost, v kateri živijo, je zelo nevarna in duševni pretresljaji vsem tokovom življenja izpostavljenih otrok so marsikdaj usodni za vse bodoče življenje. Po drugi strani pa je za trdnješe značaje in razvitejšie mlade ljudi neka prednost prav v tem, da hodijo po lastnih težkih potih in skozi težke izkušnje, ki so nas šele v poznejši dobi, nepravilno, zadelo. Današnja mladina gre iz konvencionalnosti; zavedno ali nezavedno živi v nečem kolektivističnem duhu in si je mnogo bolj v svesti glede na celoto in glede na svojo odvisnost od celote, kot nekdanja. To pa zato, ker ji čas ne prizanaša s trditimi.

Ze dejstvo, da danes ni sramotno oprijeti se kakršnegakoli dela, ne glede na stan in poreklo, dejstvo, da uživa delo kot tako mnogo več časti kot nekdanj, ko je n. pr. akademsko izobražen človek zaradi svoje časti bil navezan samo na določeno kategorijo poklicev, zdaj pa, ne da bi kakorkoli trpel na svoji časti, sprejme katerokoli delo, je po mojih mislih znamenje globokih prevratov, ki se godijo in ki tvorijo okvir za obraz naše bodočnosti, zlasti naše kulturne bodočnosti.

Samozavest, ki navdaja sodobno mladino, stvarnost in nesentimentalnost, ki je lasti ženski mladini dala povsem drugačen obraz, kot ga je imela v prejšnjih generacijah, obeta marsikaj dobrega. Ako pomislím samo na javno delovanje in udeleževanje mojih vrstnic, na tisto rodoljubno »delo«, ki je bilo prežeto z zavestjo lastne pomembnosti, se mi vidi, da je v trezni objektivni črti sodobne ženske mladine vendarle podano vse drugačno jamstvo za bodočnost.

Dasi odklanjaj pretiravanje v vsakem pogledu, vidim v gojitvi plemenitejših panog športa, v ljubezni do narave in v zdravju, ki ga mladina nagoasko išče v gibanju na prostem, znake nekega svobodnejšega, dasi discipliniranega, telesnega zdravja, dasi tudi duhovno interesiranega doraščajo, ki se bo prebil do novih oblik, ki bodo vsebovale vsaj toliko plemenitosti in vrednosti kakor dosedanje, seveda pa si tudi ne morem tajiti, da se v ničemer ni doslej odpravila možnost novih in usodnih napak, zmešnjav in razočaranj, kakršne smo v drugačni obliki doživljale same in pred nami neštete generacije.

V BETLEHEMU 1934

Ze teden dni sem v Jeruzalemu, a v Betlehem še nisem prišel. Poznam ga zgolj iz božičnih spominov od doma in od daleč, iz pripovedovanj romarjev vseh obrazov in jezikov, ki trde, da je Betlehem poleg Nazaretha najbolj krščansko, najbolj katoliško mesto, poznam ga v tem kratkem jeruzalemskem bivanju iz stereotipnih angleških telefonskih pozivov »Give my Bethlehem please, two ones«, s katerimi že tri dni iščem nekoga v mestu Gospodovega rojstva. Potem pa v soboto popoldne kar tako brez sklepov krenem po vročem tlaku skozi Jaffanska vrata na Bethlehem Road. Sonce se še ni premaknilo čez vrh svoje poti, Davidov stolp na levi meče kratko senco čez obzidje, pod njim posedajo v vreče oblečeni arabski nosači, prodajalci banan, limonade in čudnih belih orientalskih pijač. Beduinke v težkih oblekah, temnomodrih, pisanih, s tetoviranimi obrazi in s težo srebrnega nakitja na prstih, na zapetjih, na vratu; nebo čarobno sije na umazani rjavi koži. V gibih težko nosečih žensk pod tovorji je začuda svobodne elegancije, nekaj, kar vzbuja v človeku romantiko puščave in njenih ljudi. Ura velikega molka, povsod, celo tu, kjer je vse od sonca, zidov, spominov, poti do besed, knjig in ljudi napredaj.

Le jaz grem v Betlehem. Tja smo romali otroci v adventu toliko let; mislili smo si pod imenom mestece, vas vrh hriba, zvečer, ko se prižigajo luči, ko je čez vso zemljo razprostrti vonj po večeru, po prvem snegu, po Adventu, po Neznanim. Crede romajo v zavetja, izza zobatega obzidja vzhaja velika zvezda, za njo se sveti dolga, zlata sled kakor spomin, neke po kameniti stezi, pod oljkami trudna romata Marija in Jožef v Betlehem, sama, zapuščena, trudna in polna skrivnosti. Noč pada vse bliže nad hribe in nad mesto, na nebu razplamtevaajo čudni ognji, a tema je polna tihih glasov, da živali v zavetju dvigajo glave in pastirji čakajo. Neke daleč budi zvezda kralje, nebo, zemlja, ljudje, noč, pričakovanja, vse še kakor pred velikim razumejem...

A zdaj mi tako. Zdaj pričanja nad Bethlehemo poletje, Jeruzalem je na betlehemske strani poln krikov, nikjer ni božičnega vonja, v zraku leži samo bencin, v senci pritlikavih arabskih kavarn bero varhi oranž liste zverženih črk, po tleh leže reklame za Luisa Trenkerja in za komunizem v pisavi Biblije in pisavi korana; na romanje v Betlehem mislim jaz, morda še kdo od teh hitelih obrazov in šoferji stotin avtomobilov, ki čakajo pod visokim ozidjem. Na gričih tam dole, kjer mora biti Betlehem, rasto med kamenjem Judovega gorovja in med pegami rdeče zemlje kulistične vile judovske buržuazije, nad vsemi, tudi nad betlehemskega neba kraljuje stolp nove sinagoge v Beith Viganu, sedmerokraki simbol vrh njega steza svojo senco proti Jeruzalemu.

Sredi poti, sredi misli zaslišim neke ob sebi slovensko govorico, preleti me nekaj čudnega; ni mi, da bi pogledal, toda tope, tegobne misli je z domačo besedo padlo neradno nekaj, kar je podobno božičnim vonjem, spominom od kdo ve kdaj, podobno romanjem v Betlehem. Ne ozrem se in čakam spet glasu; preprost slovenski govor najbolj zahodne barve. Potem stopim k prvima dvema ženskama v evropski noši in vprašam:

»Greste v Betlehem?«

Tudi oni sta presenečeni, a nisem mogel vprašati drugega. Šele čez čas si dopovemo, kdo smo in kako je z nami. Potem gremo vsi v Betlehem. A vendar kljub temu srečanju se mi ne da, da bi hodil z njima, ki sta priromali za cela dva meseca iz Aleksandrije v Jeruzalem. Dovolj je bilo srečanje in spomin, potem mora biti človek spet sam.

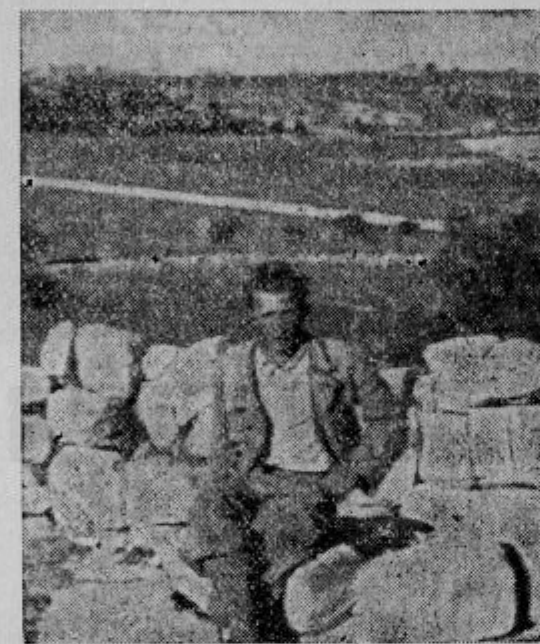
Ne sdi se mi, da bi kakor ponavadi mešetaril s šoferji, ki človeka trgajo drug drugemu iz rok in vozijo za smešne cene; sedem v prvi avto, kjer je že dvojce ljudi, in zdrsnemo po Bethlehem Roadu navzdol, čez Oheho, se vzpnemo po bleščeči črni nč carie mimo bolnišnice za gobave in mimo bele škotske cerkve, mimo kasarn, kjer se dolgočasijo Highlanderji v karirastih krilih, in mimo Shellovih skladišč naprej in naprej, mimo hiš, ljudi, rastočih zidovij, senc. Cesta se zavija v vse smeri, zdaj smo med zloženim kamenjem, ki meji oljčnike, čez ograjo vise zeleni mandlji in drevje z rdečim cvetjem, hribi, razdeljeni v terase, v redki oljkovi senci se sveti prekopana zemlja. Pričenja se zemlja Judova. Slapovi teras s kamenitimi stolpi v zavijih, hribe objemajočih stopnjah padajo v doline in se gube v globelih Judovski puščavi. Izmed oljčnikov, izmed ozidij, iz sunkovitega zavijanja avtomobila zraste pred nami z belimi, kockastimi hišami posuto pobočje, vrtovi kakor na strehah, zelenje, nizke palme, oleandri, zmedene meje mesnatih kaktej, evropski zvoniki nad mestom; na kraju, kjer pobočje prehaja v zadržan hrbet, zvonik bazilike, skozenj je videti betlehemske zvonove, staro, sivo zidovje cerkve Rojstva.

Ustavili smo se pred cerkvijo Rojstva. Izstopim in v hipu sem sredi trga sam. Sonce pada name, ko da mehoče ubiti, zidovi mečejo ostro odrezane sence, sonce se je počasi nagnilo za mesto.

To sonce, te sence, razdrapano, tisoč let staro zidovje, neznatni križi vrh zvonikov in vrh čudnega trdnjavskega pročelja, avtomobili, ki drdajo stat v te svete sence, otroci, ki se zdaj pa zdaj zapode iz kota v kot, evropsko oblečeni postopači, ki vstajajo ob pogledu na tujca, ki gleda sam, arabski policaji v kožuhovinastih kučmah, ki korakajo pod pinijo, stare ženske, ki sklonjene lezejo v cerkev, grnada preskakajočih se hiš, cerkva, stolpov, v katere se izgubljajo dve, tri ulice — to je Betlehem.

In stojim pred cerkvijo Rojstva, se obračam od zidovja k mestu, od mesta v bleščečo kamenito živino, k vhodu v samostan, odkoder prihajajo počasi menihi in čakam kdove česa. Potem nenadno slišim, da poje v zraku veter. Hamsin veje od Jordana, iz puščave, iznad Moalcih gor, iz Irahra že dneve dolgo, zrak je poln bleščečega drobnega prahu, ki daje svojim dnevom polno svetlobo in barvo. Veter je v tej okoreli popoldanski minljivosti, v tem nemogočem prostoru, ljudi, zateglih gramofonskih krikov iz kavarn, nekaj brezčasnega, večnega, nekaj od daleč. Drobní beli prah, ki z vetrom nevidno lega na kamenje in na ljudi, postaja podoben tenko prosojnemu, belemu pozabljenju, ki ga mora prinašati samo sneg. Sredi popoldneva, polnega južnega sonca in puščavskega peščenega vetra, mislim na sneg, mislim na božič, na karkoli. Moram misliti.

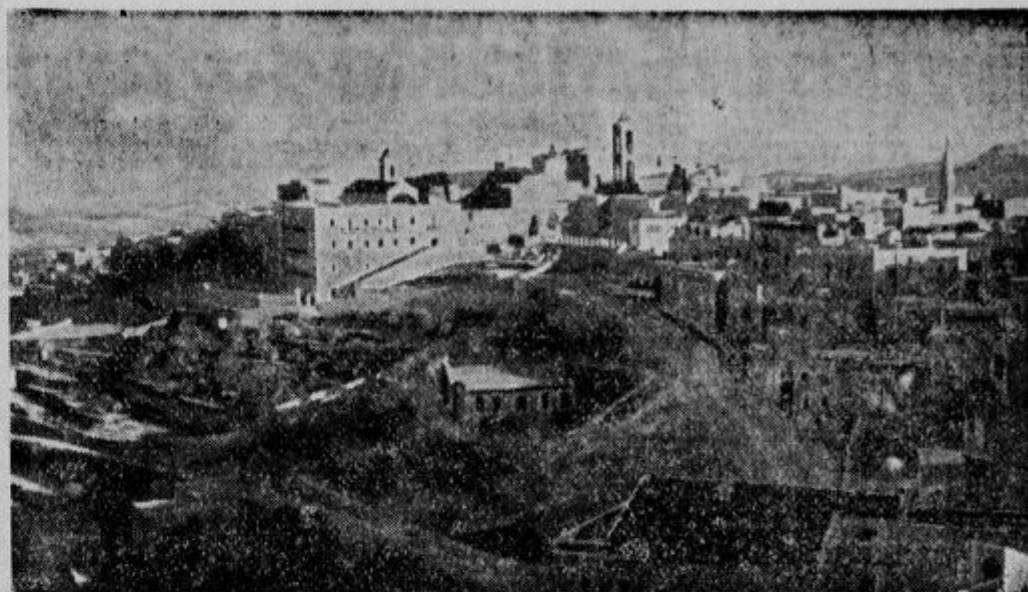
Potem so okrog mene ljudje, ki se ponujajo za vodnike, ki postajajo vsiljivi. Zamislim se,

Razvaline bazilike na pastirskih poljanah

da sem sklenil, da se ne bom dajal ničemer več presenetiti, ne krajem, ne čustvu, ne spominom, ne ljudem. S silo razmaknem krog okoli sebe in uideh vpitju za sabo proti cerkvi. Skozi nizki vhod lezeta po kolenih dve stari sključeni ženski: brezimne pobožne žene, Rusinje, Francozinje, Španki, ki čakajo smrti v Palestini, toliko da žive in molijo za ves svet. In skozi ta vrata skoraj ni drugače mogoče, ko po kolenih. Drže v nekaj predvor, kamor so Turki zganjali ponoči kamele in živino; tja in v cerkev, da se jih ni bilo moči ubraniti drugače, ko s tem, da so kristjani zazidali vrata vse do ozke odprtine, skozi katero komaj še more človek. Zdaj ni te nevarnosti več, a Grki, ki obvladujejo tudi to cerkev, vidijo v vsakem poskusu spreminjanja primer latinske invazije v njihove pravice in betlehemska bazilika je prav za božič 28. decembra, ko se vrši tradicionalno srušenje cerkve, pozorišče silovitih sporov, preprirov in pretefov med Grki in katoliki. Pred dva tisoč leti sta se neke na tem mestu pomirila človek in žival ter se oba vsak po svoje priklonila misteriju. Danes pa...

A zdaj sem že v cerkvi. Borna siva ozidja, zakajena, ponekod se po stebrih in po stropu blesti motno zlato nekih čudovitih fresk. Zanemarjena, vegasta, umazana tla, stebri tu pa tam povezani z obroči, stekla v oknih komaj prosojna. Bornost vsepovsod: v zadimljenih, tradicionalnih svetlinicah, ki vise tu pa tam med stebri in pred oltarjem, bornost v molitvi pravoslavni in ortodoksni žena z visokimi, belimi koničastimi pokrivali, bornost v žalostno, neskončno zateglih orientalskih korakih, ki ni moči v njih razbrati nobene besede, marveč eno samo dolgo, čez večnost segajočo nostalgijo, resignacijo. Kadilo, debele sveče, ornati,

Pogled na današnji Betlehem

zlati križi, fanatizem in čez vse tisto brezimno dviganje in padanje glasov. Iz kapele na levi prihajajo prav taki zategli zvoki neke druge liturgije; včasih se zdi, da dve veri tekmujeta, katere bo zaglala svoj glas bliže Gospodu. Tam so Kopti. Morda jih je z duhovniki vred deset, pešnajst. Debel trgovec armenskega videza, črna etijska ženska, ki doji na oltarnih stopnicah otroka, nekaj mladih ljudi v poceni evropskih oblekah se pogovarja, potem se vklenejo v procesijo in hodijo po kapeli, nekaj metropolit blagoslovja vse, tudi mene.

Nekje v kotu je težka zavesa, temnovišnjeva, izza nje prihajajo zamišljeni ljudje. Tam zadaj so jasele.

Ozke stopnice navzdol. Zagorela svetloba elektrike, kamenite stene, razsvetljeni prostori, dno, konec stopnic. Od stopnic gre daljši hodnik naprej. Po njegovem stropu vise rezlane svetiljke. Ni treba iti po njem naprej. Takoj pod stopnicami kleče na levi ljudje pred votlino. K steni se stiskajo menihi, čuvarji svoje vere in svojih pravic na tem kraju, pri stopnicah se prestopa dolgočasen mohamedanski policist. Na prvi pogled ni nič posebnega. A pred kapelico v vdolbini, vznožju oltarja sije velika zvezda. Nanjo se sklanjajo ustnice prihajajočih in odhajajočih.

V naslednjem trenutku klečim že sam pred zvezdo. Njeni žarki so malce zverženi, tu pa tam je videti sledove udarcev. In vem, kaj je okoli zvezde napisano:

Hic de Virgine Maria Christus natus est.

Zvezda je na gosto pribita v tla: nešteto krat odtrgani, in prav tolikokrat vrnjeni dokument katoliške prvenstva na tem kraju. Zdaj, ko klečim pred njo, se skušam spomniti česar koli, kar sem kdaj slišal o tem prostoru. Resnic, zgodb, legend, spominov. A v utripajoči svetlobi luči naokrog, v počasi kapljajočih, neslišnih, nečutnih trenutkih se vse megli, vse prehaja v brezobličnost, beži iz človeškega območja kdovekam. Skušam si vtisniti v spomin vse okoli sebe: svetlobo, barvo marmorja, rože, sveče, razpoloženje, steklo v svetilkah, obraze menihov, hojo stražnika, prihajanja in odhajanja ljudi vseh jezikov in barv, vsakdanja mrmranja vodnikov v fesih, začudenja protestantov in pomilovanje Judov, zapomniti si vsaj sinji svileni strop nad votlino; a nobena stvar ne more dobiti ne v očeh, ne v duhu trdnega obstanka, v glavi poje polglasna brezična motnjava, vse se odmikata, dolgo se ne morem zavedeti, da sem. Z leve in z desne padajo željne ustnice na zvezdo, težko, hrepeneče, poljubi gore na vseh žarkih nebe bleščave; kjerkoli iščem opore za oči in za misel, a najdem samo nebo zvezdo, njen negibni, večni sijaj, ki ga niso mogli zanemiti stotisoči, milijoni ustnic, ki so z žgočim hrepenenjem, v neboljenem poslanstvu milijonov usod hoteli s sabo odnesti vsaj majhen odsev za na pot. Tu so klečali Križarji, svetniki, vladarji, spokornice in vitezi, ki so poznali samo eno ime, romarji od obeh polov in z vseh smeri vetrov, veliki, majhni, visoki, samozavestni, eni so prihajali po smrti, drugi po življenju. Vsem se je zvezda svetila ko meni, ki zdaj klečim na njihovih sledeh. Kakor da je večna...

Potem grem po hodniku in čutim, kako mi slede oči čuvajev. Stene so odete v temnordečo raševino, ki je na pogled borna, da se človek čudi. Na stropu gore danes katoliške svetiljke, njihova luč pada na negibna zagrinjala iz raševine. Potipam in ugotovim, da je obleka sten iz azbesta. Ni še tako dolgo, kar je bila iz svile, a svilo so Grki zažgali. Tla so vsa pokrita z marmorjem, vse, kar je naravne površine dosegljivo, je odeto v drugoten kamen, kovino, azbest. Sicer bi ne bilo od svete zemlje in kamena niti drobca nikjer. Res, ko gledam koptske romarje, ki se z obupnim cvilenjem mečejo po tleh, se skušajo dotakniti vsakega drobca na oltarju, na tleh, na steni, vsake sveče, vsake luči in nosijo njene odmeve in odseve na ustnice, ko z obupnim fanatizmom skušajo odpraskati kjerkoli vsaj drobec od svetlišča, ko me je groza, kako njihova vera prehaja v nekaj, kar je našemu verovanju neznanost, nemogoče, iz bistva oddaljeno, nekaj, kar zaudarja ali po fatinizmu po čemerkoli fatalistično verstvenem — potem mi je skrb čuvarjev razumljiva. In potem mi je razumljiva vsa bistvena različnost med verovanji in verami.

In to je, kar me požene iz votline Rojstva mimo nekaj drugih svetih zakotij in votlin — tam so dali Jezusu darove pastirji, tu so zagledali njegov obraz kralji, — tam je votlina svetega Hieronima — v katoliški cerkvi, ki je naslonjena na levo steno bazilike pojo patri hore — in spet sem na trgu in hitim v eno od ulic, ki drže med hiše. V Betlehemu poiščem nekoga, ki mi postane prijatelj in v dveh se vračava še enkrat v cerkev, potem za cerkvijo mimo nešteti delavnic, kjer spreminjajo školjke v izdelke iz biserne nakote: v rožne vence, svetinje, doze, korale, kipce; kjer pojo brusila in žage in zategnjeni glasovi v puščavskih popevkih, tresočih se ko zrak nad fatamorgano. Hitiva na pastirske poljane.

Na polju pastirjev raste pod redkimi oljkami zadnja trava, tu pa tam gleda izmed nje kamenje, med kamenjem rasto velike bele oiklame, perumike, cvetoče tinje, velikonočnice, anemone, rdeč mah, ki ni mah, v barvi mlade krvi. To so lilije na polju, ki jih je tisti, čegar prihod je bil oznanjen na teh poljanah, postavil človeku za vzgled. Take rdeče barve nisem videl še nikjer: to more zrasti samo na kamenju in na spominih. Zdaj, v pozni pomladi je teh rdečih kapelj krvi polna vsa Palestina.

Pod oljkami je mir; sediva na zloženem kamenju, zbranim iz razvalin stare bazilike, gledava na mesto za sabo, ki ima zdaj spet drugo podobo, na cerkve, ki postajajo zdaj zvečer njegov simbol, ko gledava na puščavo, ki se približuje od vzhoda in ki se vanjo izgubljajo pastirske poljane. Tam tulijo ponoči šakali, kakor so tulili pred dva tisoč leti, od tam vstaja iz višnjeve barvitosti vsako jutro sonce, od tam so prihajali na pastirske poljane kralji.

Beduinski pastirčki, cunjasti, umazani, pripode čredo debelopripih ovac do razvalin, prosijo za bakšiš in naju ozmerjajo z »Jahudi«, ker sva trda. A ni nama za psovke, slišala sva jih že to popoldne na betlehemske ulice. Jahudi zame že zdavnaj ni več psovka, človek se je navadil, da ga ima Arabec za Juda.

Čez pastirske poljane, mimo oljk in rdečih lilij, spominov in relikvij grade črno ceso v puščavo, na robu usada proti Mrtvemu morju se beli samostan Dêr-Dozi, tam, odkoder so korakale z zlatom ovešene kamele Magov, beže po komaj dograjeni cesti prvi avtomobili.

Vračava se v mesto, srečava Beduine, ki prosijo cigaret, betlehemska dekleta čudovite lepote, malce poševnih oči, z žamotno senco pod spodnjo trepalnico. Iz šol so vsujejo otroci in pozdravljajo s »Salida«; neke obiščeva arabsko nuno, ki se ji še pozna svoboda: ves čas si zakriva vrtovirana znamenja ob ustnicah, stopiva v tri, štiri

Betlehem: Arabski skavi

cerkve, v tri, štiri samostane; neke je vrt s čudovitim cvetjem; sobota je, na vseh zavodih plapolajo zastave pokroviteljskih držav, prevladuje zeleno-belo-rdeča. V plapolanju zastav se odražajo tekme evropskih vplivov tu na Bližnjem Vzhodu in bolj je, ne misliti na to.

S terase, kjer čakamo večera, je videti betlehemske vinograde, ki se pno po pobočjih proti Salomonovim ribnikom in proti Hebronu. Pol mesta je v senci, od neke se vzpenja do človeka omamljiv vonj cvetoče oranže. Sence rasto vse dlje, vse dlje, samo cerkev, do katere se steza sonce okoli hriba, je vsa sama svetloba, luč, bel sijaj. Za cerkvijo žari v svetlobi od zahoda puščava, Herodova gora je stožičast tempelj. Arabske gore so vse v višenjem in rdečem ognju; kakor fatamorgana rasto iz njega modri žarki, ko da sonce od zahoda zrcali v razdeljenem zraku negativ svoje svetlobe. Ko pade sonce za judijske gore, zabrebe po Betlehemu luči; mesto se pogreza v večer in postaja podobno spominu...

Dvajset popoldnevov se vozim še v Betlehem, in ko odhajam, še zmeraj isto: bežeča majhna okna, ravne strehe, nizko nebo, zvezde, ki bi rade padle na zemljo, ko da je vsaka noč sveta. In pred cerkvijo gori vse večere svetla luč v mlečni stekleni zvezdi.

Mirko Javornik.

Popoldne pred cerkvijo Rojstva

Vera v enega Boga že pri Egipčanih

Še vedno se učenjaki bavijo z vprašanjem, kakšna je bila pravzaprav vera starih Egipčanov. Sodbe o njihovi veri so bile doslej prav različne. Mnogo znastvenikov se je kaj rado brilo norca iz egipčanskega kulta živali, drugi so zopet poudarjali globino egipčanskih verskih naukov. Te dni je raziskovalec Hermann Junker, ravnatelj Nemškega arheološkega zavoda v Kairu, izdal v Herderjevi založbi temeljito delo »Die Aegypten«, ki se bavi s tem vprašanjem. Nemški učenjak je napisal svojo razpravo na podlagi najnovejših razkritij in na egipčanskih izkopninah.

Pisec dokazuje, da ni sicer mogoče govoriti o enotni veri Egipčanov, ker so se njihova verska naziranja izpolnjevale in izpreminjale v toku časa, toda eno je gotovo: Egipčani so vselej ohranili vero v vesoljnega vsemogónega Boga, kateremu so vsi drugi nižji bogovi podrejeni. Na vero je seveda vplival kulturni razvoj naroda samega. Drugačno je bilo gledanje Egipčanov na bitja izven narave, ko so bili še priprosti lovci, kakor pozneje, ko so se dvignili na visoko kulturno stopnjo in ko so si ustanovili enotno imperijo. Veliki državni in socialni prevrati so vplivali na ideje in na vero Egipčanov, tako da v resnici ne moremo govoriti o enotni veri starega Egipta, ampak razlikovati moramo vrsto sledečih si dob evolucije od začetka do razpada politične moči Egipta. Zgodovina egipčanske vere odkriva neko čudovito konservativnost. Stara vera s svojimi običaji se preliva v novo naziranje, ki nadene oblike starega, tradicionalnega. To spajanje novega s starim ni bilo seveda brez kontrastov. Vsa Egipt je veroval v vesoljnega Boga, ki je kraljeval nebu in zemlji, toda na drugi strani so posamezne dežele vidole božja bitja v najrazličnejših živalih, tudi v najnižjih. Egipčanska vera je učila, da je ta vsemogóčni Bog ustvaril svet. Njegove oči so bile sonce in luna, njegov diš je plaval nad zemljo. Boga so si Egipčani predstavljali v tej podobi do zadnjega. V novem kraljestvu (1560—1310 pr. Kr.) je bilo zapisano: »Ti si Bog, ki si bil rojen pred vsemi, ko še ni bilo nobenega Boga, ko še ni bilo izgovorjeno ime nobene reči. Ko ti odpreš oči, da bi gledal, izpregledajo vsi.«

Bivanje tega vesoljnega Boga je temeljne važnosti za proučevanje vse zgodovine egipčanske vere. To je ključ do razumevanja raznih ugank te vere. Vero v Boga neba, ki sta mu sonce in luna oči in ki noč in dan čuva nad ljudmi, najdemo že v najstarejših časih egipčanske zgodovine. Če je luna zgnila, so Egipčani dejali, da je bilo ukradeno levo oko Boga nebes, ko se je prikazala, so dejali, da je bilo oko Boga vrnjeno. Ako je hotel Bog kaznovati nevernike, jim je iz svojega desnega očesa poslal goreče sonce, da bi jih uničilo z ognjem. Sledovi te vere so se ohranili še v ostankih novejših zgodovine Egipta, v raznih napisih in slikah. Slika vsemogónega Boga, ki kraljuje svetu, stoji vedno nad drugimi božanstvi, ki obstojajo že v toliko, v kolikor se naslanjajo na velikega Boga.

Češčenje živali - totemizem

Poleg vere v tega vsemogónega Boga, ki je obstojala od najstarejših časov v Egiptu, najdemo na drugi strani nekatera krajevna božanska bitja v živalski podobi. Tako so na primer Egipčani v Damanhurju oboževali soko, v Leontopolisu leva, v Kynopolisu psa, v Bubastidi mačko, v Mendi kozla, v Faijumu krokodila. Tudi pri drugih afriških narodih srečamo ta pojav; tudi ti so verovali v bivanje enega velikega Boga in v nižje bogove, ki so človeku bližji. Hermann Junker meni, da je kult krajevnih, to je nižjih božanstev silno star in da sega v dobo, ki je ni bilo mogoče preiskati. Razvoj je šel takole: Ko so si posamezna plemena osvojala novo zemljo, so vero v ta svoja božanstva razširila tudi v novih krajih in jo podjarmljenim bržkone vsilila. Že razne podobe na izkopninah dokazujejo, da je prevladovalo vedno kult boga, ki je bil zaščitnik najmogónejšega plemena. Ta kult je bil po vsem tem v razmerju s politično močjo naroda, ki si je izbral določeno božanstvo za svoje in ga potem vsilil podjarmljenim. Tako se da dokazati, da se je češčenje posameznega božanstva, ki je bilo prvotno omejeno samo na določen kraj, oz. na določeno pokrajino, razširilo na vso deželo.

Kakšna je bila pravzaprav vera v živali, oziroma kakšno moč so Egipčani pripisovali oboževanim živalim, ni bilo mogoče natančno dognati. Nekateri menijo, da so bile razne podobe živali, dreves in rastlin sploh samo simboli nekaterih pokrajin; šele pozneje so pričeli tem simbolom pripisovati božansko moč. Značilno je, da so Egipčani nekatere živali, ki so jim bile v silno nadlogo, proglasili za božanska bitja. Med temi naj omenimo v prvi vrsti krokodila, a tudi bik je užival to čast. To je takozvani totemizem, to je češčenje živali; totem je češčena žival. Zanimivo je, da so že v najstarejših časih Egipčani izkazovali božjo čast samo eni živali iz vse vrste. Šele pozneje so vse živali iz te vrste proglasili za nedotakljive. Pokopali so jih s posebnimi obredi, hranili so jih v svetišču. Postavili so zanje posebne čuvaje. Važno je, da ni mogoče tega kulta posameznih živali smatrati za izvor vere v vsemogónega Boga. Kajti ta vera je obstojala pri Egipčanih istočasno, vzporedno s kultom živali.

Vera v posmrtno življenje

Vera v posmrtno življenje človeka je bila razširjena po vsem Egiptu že v najstarejših časih. Egipčani so bili prepričani, da človek živi tudi po smrti. V grobovih so postavljali hrano, da bi rajni lahko še nadalje živel, prinašali so mu darila. V najstarejših časih so postavljali

grobove v jajčasti obliki, šele pozneje v četverkotnikih. Čimbolj so se kulturno dvigali, tem lepša je bila oprava in zunanost grobov. Zunanost groba je tudi že pričala o socialnem položaju rajnega. Pozneje so pričeli postavljati prave podzemeljske sobe in celo nekaka svetišča, v katerih so pokopavali mrtlice, predvsem kralje.

Ves dvor za kraljem v smrti

Grobovi kraljev v bližini Ahydosa kažejo, kako so bili Egipčani prepričani, da so kralji mogóci tudi v posmrtnem življenju. Ne samo so velikosti in po razkošni notranji opravi — odlikujejo ti grobovi, marveč dolga vrsta drugih grobov v njihovi bližini in razni drugi znaki dokazujejo, da so v prvih časih ob smrti kralja Egipčani neumljeno pobili vse njegovo spremstvo, ves njegov dvor in ga pokopali ob njem. To je zahtevalo oboževanje kraljev. Ta strašna navada ni obstojala dolgo. V bližini kraljevega groba so raziskovalci našli grobove višjih dvorjanikov, medtem ko je bila služinčad pokopana na posebnem pokopališču v bližini. Grobovi so bili postavljeni v kvadratu, na sredi pa je bil prazen prostor, kjer so prirejali mrtvim razne svečanosti.

Grob sam je bil tako urejen, da bi rajni lahko živel. V ta namen mu je bila priložena tudi hrana. Duša sama je po egipčanski veri lahko zapustila grob v obliki ptice in se pozneje zopet vrnila v telo, lahko je pa tudi žival v obliki zvezde. Ko je šlo za kralja, je bila zadeva seveda bolj komplicirana. On je bil večloveni Horos, bog neba, kakor je učilo bogoslovje v Heliopolisu. Kralja so vzgajali bogovi sami, oni so ga dvignili na prestol, oni so ga kronali. On je bil edini pravi predstavnik ljudi pred bogovi pri obredih, pri žrtvovanju in drugih svetih opravilih. Egipčanska vera uči, da je kraljeva duša takoj po smrti zletela v nebo kakor sokol. V nebesih je on bog in celo bog nad vsemi bogovi. Njegova slava je v nebesih, njegova moč na gori svetlobe, kakor moč Ahuma, njegovega očeta. Toda danes je sin mogónejši kakor oče.

Takšna je bila v bistvu vera Egipčanov do l. 3000 pr. Kr.; toda tudi pozneje se mnogo ni

spremenila. Gotovo je, da se je ohranila stara vera v enega najvišjega Boga. Kult kraljev, ki so jih po smrti proglasili za bogove, je polagoma propadel, kakor je propadlo njihovo kraljestvo. Našli so papir iz dobe od 2300 do 2000 pr. Kr., na katerem se pesnik Nesu vprašuje, ali je sploh vredno živeti, ko vse, kar lajša človeku življenje, mine. Nesu se radi tega navdušuje za posmrtno življenje. Iz te dobe so našli v grobu kralja Antefa zanimivo himno življenju: »Bodi vesel, da tvoje srce pozabi, da se tudi tvoje lice spremeni. Nabiraj si bogastva, dokler ne nastopi dan smrtnega javkanja. Ozirala ne bo poslušala tvoje smrtne tožbe, zato uživaj, saj se z onega sveta itak nikdo ne vrne več.«

Toda tudi resna svarila najdemo v grobovih kraljev. Neki kralj 10. dinastije pravi svojemu sinu Merikerju: »Ne zaupaj dolgotrajni leti. Sodniki mrtvih gledajo na vse življenje, kakor na eno samo uro. Človek živi po smrti in njegova dela ostanejo pri njem. On živi vedno in neumen je tisti, ki zanika večnost. Kdor se predstavi sodniku, ne da bi bil grešil, bo kakor bog, svoboden kakor gospodje večnosti.« To svarilo se zaključuje z zlatim naukom prestolonaslednika: Kraljij torej ljudem, ki so božje ovce. Bog je ustvaril nebo in zemljo po svojem razumu. On je zmagal moč voda in vetrov, ljudje so njegova podoba, prišli so iz njegovega mesa. On se prikaže na nebu zanje. Ustvaril je rastline in živali, da bi se z njimi lahko prehranjevali. Uničil je svoje sovražnike in pobil svoje sinove, ker so se mu uprli. Ustvaril je jutro, da bi pripravil veselje ljudem. Ko jočejo, jih poslušaj. Zanje je ustvaril kralje, da podpirajo šibke.

Še več podobnih himen božjemu kraljestvu in božji mogócnosti najdemo v poznejši zgodovini Egipčanov. Šele v časih zadnjih dinastij, to je po l. 1085 pr. Kr., se pojavljajo v verskem življenju Egipčanov čudne in gnusne oblike kulta. Posebno kult živali se je tedaj strahovito razpasel. Toda tedaj je nastopila že doba splošnega verskega in moralnega propadanja, ki mu je sledil v poznejših stoletjih tudi propad politične samostojnosti in državne neodvisnosti Egipta.

N. Leskov

Biserna ogrlica (Božična povest)

I.

Govorili smo pri čajni mizi, da kaže književnost vedno manj domišljije in zanimivosti. Neki prijatelj je trdil, da so tega krive železnice. Potujemo zdaj namreč prenašajo in brez globokih vtisov. Poprej, ko smo se počasi vozili s pošto vprevo, smo se jezili na poštarje, sopotnike in prenočišča. Dolga vožnja je vedno pomenila dogodek, in tudi leposlovju so prav prihajali ti doživljaji.

Drugi prijatelj je ugovarjal, da slično, vsakor zanimivo stališče nikakor ne drži. Skliceval se je na Dickens, ki je dosti videl in opazoval, dasi je pisal v deželi s posebno naglim prometom. Njegove povesti nikakor niso puste in dolgočasne.

Edino izjemo tvorijo morda njegove sicer lepe, a vendar enolične božične povesti. A to ni avtorjeva krivda, kajti je vezan na pretesno obliko. Božična povest je vedno nerazdružljiva s Svetim večerom, mora biti fantastična, vsebovati mora koristen nauk ter imeti srečen zaključek. Kako ne bi postal pisatelj v tem primeru prisiljen in enoličen.

»No, tudi vaše stališče ne drži,« je pripomnil tretji prijatelj. »Mislim, da lahko ostane tudi božična povest izvirna in zanimiva. Saj je lahko sodobna, čeprav je vezana na določene oblike.«

Navzoči so podvomili, da bi bilo mogoče srečati v sodobnem življenju za božično povest primerno snov z nekoliko pravičljivo vsebino, moralo in srečnim koncem.

»Če želite, vam bom lahko postregel s sličnim dogodkom.«

»Prosimo, prosimo! A ne pozabite, da mora to biti samo resničen dogodek!«

»Le bodite brez skrbi. Vse, kar vam bom povedal, se je zgodilo z mojim lastnim bratom, ki ga najbrž poznate.«

Navzoči so pritrdili, in nekateri so dodali, da je ta brat res dober in ugleden mož.

»Torej poslušajte, kaj je doživel ta dober mož, kakor ga imenujete,« je sklenil pripovedovalec. Postalni smo pozorni, ker smo vedeli, da dobro opazuje in pripoveduje.

II.

»Pred tremi leti je prišel k meni brat za božične počitnice z dežele, kjer je takrat služil, in takoj rekel, da je trdno sklenil, da se oženi. Od kraja sem mislil, da zbija šale. A nekoč sem prišel popoldne iz urada domov in se prepričal, da je stvar drugačna. Zena mi je razodela, da se je res naveščala brat samskega življenja, obiskov in čenč ter hrepeni po lastnem domu. »Veš kaj?« je sklenila, »obiskala me je danes Maša. Tvoj brat jo je srečal pri čajni mizi. Ko je odšla, mi je takoj dejal: »Ta tvoja prijateljica je jako ljubko dekle. Kaj bi zbiral — oženite me z njo!«

Odgovoril sem ženi, da je brat menda iz uma.

»Zakaj pa?« se je ogorčila. »Mar ni Mašenjka pametno, plemenito dekle in zvesto srce? Prepričana sem, da bosta srečna in zvesta daní besedi.«

»Kaj?« sem zarjovel. »Tako daleč je že prišlo? Kaj ti je danes. Ali si pomislila na posledice tvoje lahkomišelnosti?«

»No, saj se še nista zaročila,« je odgovorila žena. »Rekla mi je samo, da se dobro razume s tvojim bratom. Drevi ga bom peljala k njenim star-

šem. Najbrž jim bo ugajal, no in potem sta lahko srečna.«

»Vnaprej izjavljam,« sem rekel, »da odklanjam vsako odgovornost za to prismojeno početje. Mar ne veš, da je Mašin oče povsod znan kot bogat skopuh.«

»Kaj zato? Maša je vendar sijajno dekle, in otroci niso odgovorni za starše.«

»Ze res, a saj veš, da je osleparil Mašin oče že dva zeta. Tudi Mašo bo pustil brez dote. Saj poznaj mojnega brata: nikoli ne bo mogel zahtevati denarja in njegov bodoči gospod last je samo upokojen oderuh. Pustil bo na cedilu še tretjega zeta.«

»Ah tako! Torej še tako pridna žena ni brez dote nič vredna. Tudi jaz nisem dobila nobene bogate dote. Torej po tvojem si tudi ti ostal na cedilu?«

O, ta ženska logika. Postal sem razžaljen in zaklical: »To je podlo!« ter jezno zaloputnil vrata.

Zena mi je odgovorila:

»Hvala lepa, dragi gospod soprog.«

III.

Ta prvi preprič po štirih letih brezoblačnega zakona me je hudo potrl. Vsega je bila kriva bratova čudna trina... Prav žalostno sem zadremal na divanu. Zbudil sem se ob sormaku s trdnim sklepom, da bom ženo prosil, naj mi odpusti. A vse je bilo tiho in temno. Šele kuharica mi je povedala, da je odšla žena z bratom k Maši na obisk. Moral sem sam piti čaj in se zatopil v zapleteno obravnavo, ki me je čakala na sodišču. Zena se je vrnila šele po polnoči, veselo me je vprašala, ali bom jedel mrzle zrezke in spil požirek vina ter pripomnila, da sta dobila pri Maši krasno večerjo s šampanjcem.

Leden sem se zahvalil. Takoj sem uvidel, da hoče bodoči gospod tast ujeti na limanice mojega neumnega brata. Nisem se oprostil pred ženo in sem sploh skoro pozabil na vso zadevo. Poprej omenjena pravda je dala nam, sodnikom, veliko posla. Šele na Sveti večer sem se otrešel jarma in doma zagledal krasno košaro z dragimi darili. Zenin jo je poklanjal nevesti.

»Brat bo s teboj govoril,« me je opozorila žena, »a zaroka je že odložena stvar. Poprej te ni mogel dobiti, ker si vedno ždel v tvojem nesrečnem sodišču. Sicer bosta itak srečna.«

»No, dobro,« sem rekel, »da bi le bila. A naglica ni prida. Boljše je zbirati.«

»A, kaj,« se je zasmejala žena in zaprla košaro z darili. »Vam se samo zdi, da vi zbirate nevesto, a to je samo domišljija.«

»Kako pa?« sem se razvnel, »mar nisem jaz tebe zbral, ker sem spoznal tvoj značaj in srce?«

»Kaj še,« se je nasmehnila, »če bi imela jaz tudi najboljši značaj, me ne bi ti vzeli. Zaljubljen si bil. Zdelo se ti je, da študiraš moj značaj, a v resnici si samo pasel lastno domišljijo.«

»To je nemara res,« sem pomislil, »a vendar...«

Toda žena me ni pustila ugibati:

»Nikar ne bodi zamišljen, saj se nisi skesal, da si me vzeli. Greva k Mašenjki. Povabljenava na božičnico in boš čestital.«

IV.

Božičnica je bila prav vesela. Prepričal sem se, da je že prepozno za pomisleke in ugovore.

Dnevi so hiteli, in novo leto smo zopet srečali pri Mašenjki. Njen oče ni ničesar govoril o doti. Zato je hčerki pri večerji nepričakovano poklonil dragoceno biserno ogrlico in pripomnil:

»To je neminljiv spomin, draga hči. Nikoli se ne bo pokvaril. Noben tat je ne bo ukradel, in če bi jo tudi ukradel, ne bo je vesel.«

Biseri so bili starinski in izredno lepi. Niz se je pričel z drobnimi mlečnobelimi zrnji, postajal vedno debelejši in se zaključil s tremi velikanskimi črnimi biseri. Mi moški smo bili zadovoljni z dradim darilom in na tihem ugibali, da najbrž izvira iz starih časov, ko ugledne družine niso marale zastavljati, temveč so se v sili zatekali k tajnim odelom. Toda ženske imajo svoje nazore. Maša se je razjokala, in moja žena je očitala njenemu očetu neprimerno darilo: biser pomeni namreč solze. Toda stari gospod jo je takoj potolažil:

»Biseri so različni. Sladkovodni biseri se ne dobivajo na isti način kakor v Rdečem morju in Perzijskem zalivu. Ne zahtevajo nobenega življenja in solz. Bodi prepričana, hčerka, da ne pomenijo moji biseri nobene nesreče. Takoj po svatbi ti bom razodel njih skrivnost in se boš potolažila.«

Tako je pomiril Mašo in brata. Na dan po Svetih treh kraljih je bila svatba. Prihodnje jutro sem odšel z ženo čestitat mladim zakoncem.

V.

Brat, ki nam je odprl vrata svoje hotelske sobe, se je smejal kakor norec.

Vprašal sem ga, ali ni iz uma od sreče, kakor sem čital v nekem starem romanu? Odgovoril mi je:

»Prav imaš. Lahko bi znorel od sreče, ker sem dobil poleg drage žene še nad vse ljubeznivega tasta.«

Dal nam je njegovo pismo, ki ga je pravkar prejel z doplanskim pošto, in notri je stalo:

»Ni se vam treba vznemirjati radi ogrlice: prazna vera se nanaša samo na pristne bisere, in vaši so umetni, ponarejeni.«

Moja žena se je zavzela:

»O, ti stari slepari!«

A brat je pokimal na vrata Mašine sobe in rekel:

»Motiš se: stavec je pošten. Smejal sem se nje govornu pismu. Brigajo me biseri! Saj nisem zahteval doto, temveč samo ženo.«

Vznemirjalo me je samo, da bo Maša morebiti ogorčena. Zamislil sem se in pozabil zapreti vrata. Potem sem se ozrl in nenadno zagledal tasta.

»Pozdravljeni!« je rekel, »bil sem pri maši. Molil sem za vaju in vama prinesel blagoslovljen kruh. Ali si prejel moje pismo?«

Poljubil sem ga in se nasmehnil.

»Seveda,« sem rekel.

»Kaj pa se smeješ. Daj mi bisere. Ali imaš posebevalno steklo?«

Izročil sem mu ogrlico, a nisem imel stekla.

»No, jaz ga vedno imam v žepu po stari navadi. Pogled zdaj zapiralec. Nikar ne misli, da te hočem prevariti.«

»Saj ne mislim. Kaj bi gledal.«

»Ne, moras pogledati.«

Zagledal sem skozi steklo v skritem kotičku drobno ime znanega pariškega izdelovalca ponarejenih biservov.

»Ali si se prepričal? Kaj boš zdaj rekel?«

»Samo to, da me to sploh nič ne briga. Prosim vas, nikar tega ne povejte Maši.«

»Zakaj? Misliš, da bo užaljena?«

»Morda, a predvsem nočem, da bi zamerila očetu.«

»Očetu, Saj je zapustila očeta, zdaj bo mislila samo na moža.«

»O, ne,« sem odvrnil, »hči ima rada očeta, žena ima rada moža, a to sta dve razni stvari. Razen tega mora mož za ženo skrbeti, in bi slabo skrbel, če ne bi spoštoval njene ljubezni do staršev.«

»Glej ga no, kako je pameten!«

Prišel je močje bobnati s prsti po stolu, a potem vstal in rekel:

»Povedati ti moram, dragi zet, da sem nako-pičil premoženje z lastnim delom, a na razne načine. Morebiti niso bili vedno neoporečni z visokega stališča, a drugače si nisem mogel pomagati. Nisem posebno zaupljiv in prepričal sem se, da samo v romanih čitamo o ljubezni, a v resnici zahtevajo vsi denar. Moja dva zeta ga nista dobila, in njuni ženi ne smeta k meni zahajati. Ne vem, ali sta bolj plemenita kakor jaz. Toda tebi bom dal denar.«

In je dal. Le pogledaj!

Brat je nama pokazal tri državne obveznice po petdeset tisoč rubljev.

»Ali je mogoče, da je vse to za Mašo?« sem vprašal.

»Ne,« je odgovoril, »najprej je dal samo petdeset tisoč za Mašo, a rekel sem:

»Dragi oče, Maša ne bo vesela denarja, če jo bosta zavidali sestri. Vzemite rajši denar nazaj, da bodo vse tri hčerke enake.«

On je vstal in poklical Mašo.

Prišla je in mu poljubila roko.

»Čestitam,« je rekel, »srečna boš. Zbrala si si dobrega moža.«

»Nisem ga zbirala, oče, Bog mi ga je dal.«

»Seveda, Bog. A tudi jaz bom nekaj dodal. Tu imaš še dve obveznici. Podarila boš po eno vsaki sestri.«

Maša ga je objela in se zjokala od veselja. Tudi on je postal ganjen.

»Se jaz sem srečen. Zdej vidiš, da ne bo prinesla ogrlica nesreče. Biseri so ponarejeni. Pred leti me je osleparil z njimi neki prijatelj, plemeniti knez iz visoke hiše, Rjurikovec. A tvojega moža ne bo nihče prevarenil, ker bi vsakega potem grizla vest. On ima res plemenito srce.«

»To je vsa moja zgodba,« je sklenil pripovedovalec. »Čeprav se godi v našem času in je popolnoma resnična, vendar odgovorja po mojem mnenju nalogi in obliki prave božične povesti.«

Božična slikanica

Tone Kralj: Rojstvo - trodelni oltarček
(Z razstave jaslic v Jakopičevem paviljonu — Foto Grabjec-Mavec)

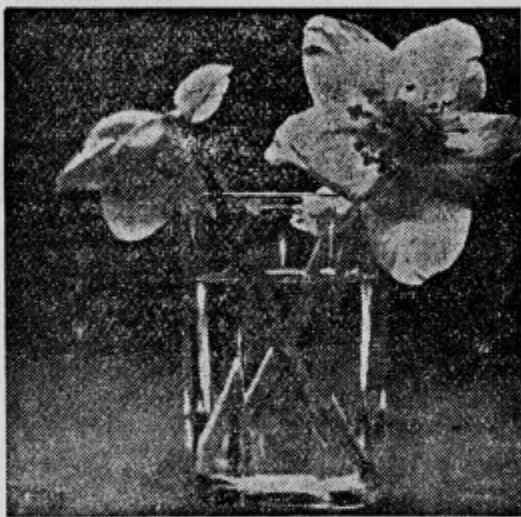
Zasnežene strehe

Mali in dele

Zimske rože

Otroci uživajo božični čas
(Razen teloha v kozarcu, vsi posnetki iz ateljeja Grabjec-Mavec)

Kipar B. Pengov: Jaslice, last škofa dr. Rožmana *Jaslice slikarja Mateja Langusa, zasebna last* *Jaslice iz cerkve sv. Florijana v Ljubljani*
(Z razstave jaslic v Jakopičevem paviljonu — Vsi posnetki iz ateljeja Grabjec-Mavec, Ljubljana)

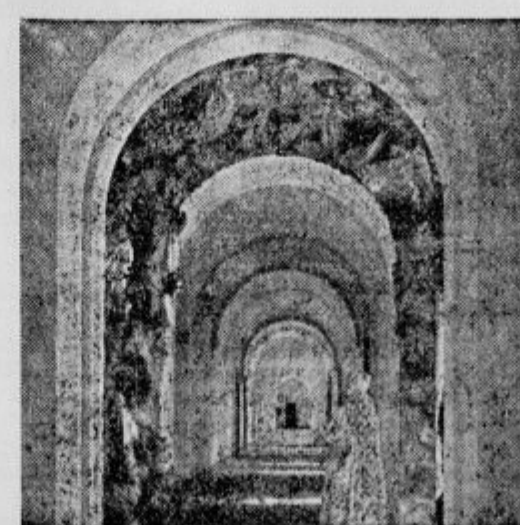
So. Trije kralji, reljef v lesu iz leta 1584 iz zbirke Sadnikar — Kamnik

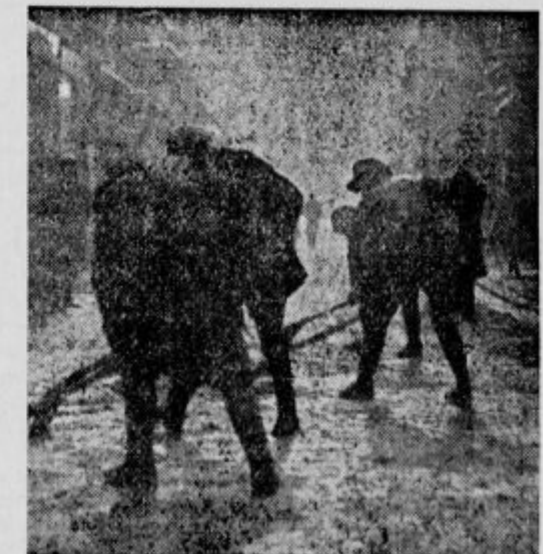
Drevesca prodajajo na Kongresnem trgu

Pred polnočnico, cerkev v Kropi

Samostanski mir, Pteterje

Snaženje cest pred praznikom

„Dolgotost življenja našega je kratka“

Življenjska ura

Starost, ki jo dosežemo razna bitja na naši zemlji, je zelo različna. Številke poleg aličice na življenjski uri nam povedo starost, ki jo dosežemo razne živali in med njimi tudi človek. Kakor vidimo, posekate človeka glede dolžine življenja celo navadna domača goveja in zastopnik dolgoživcev. Življenjski rekord pa ima želva, ki doseže 200 let.

Komur ni zemljepisje trd oreh

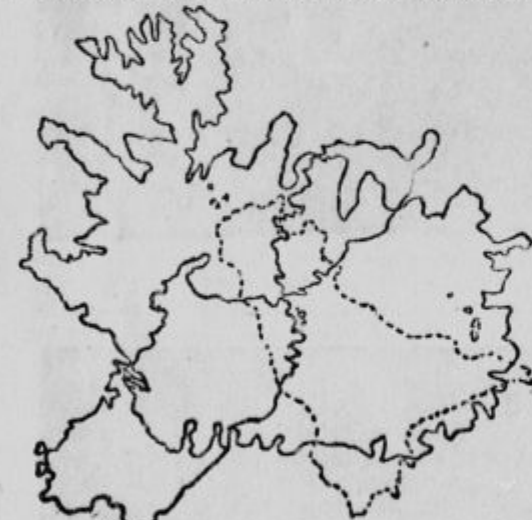
Groteskna obraza z zemljevida

Vzemite v roko zemljovid Evrope in poiščite na njem otok in polotok, ki ju vidite na sliki. Naš risar je z nekaj potezami (usta, oči) napravil iz otoka in polotoka dva groteskna obraza, da bi vam olajšal iskanje.

Štirje otoki trčili skupaj

Na prvi pogled se vam bo zdela ta slika nesmiselna črta. Pa ni tako. Naš risar je zbral oblike štirih otokov, ki v resnici ležijo precej daleč narazen, in jih narisal kar drugega vrh drugega, kakor da so — prizadeti po elementarni katastrofi — trčili skupaj. Pravi, da je varčeval s prostorom.

Uganite, kateri otoki so to! Zasedajte s svinčnikom najprej en obris, potem drugega itd. Ko odkrijete vse štiri, jih primerjajte s evropskimi otoki. Kdor pa ni posebno podkovnan v zemljepiju, lahko dožene, kateri otoki so to, na drug način. Sliko naj obrne narobe, vzame v roko žepno ogledalce in ga položi na zgornjo stran skrivnostnega napisu, ki ga objavljamo spodaj. Ta skrivnostni napis vam bo v ogledalu takoj razodel imena vseh štirih otokov.

„Skrivnostni trikotnik“

Risanje z zaprtimi očmi

Naš uredniški risar, ki je sicer vsega spoštovanja vreden gospod, se je nedavno, pobahal, da zna risati tudi z zaprtimi ali zavezanimi očmi. Seveda smo ga koj naprosili, naj nam pokaže svojo umetnost. Priznal je, da tega še ni nikdar poskusil, da pa se mu zdi to samo po sebi umevno.

Najprej je z odprtimi očmi narisal škorkljo, in sicer v nekaj hitrih potezih. Nato smo mu zavzeli

oči in mu potisnili v roko svinčnik. Vse stile je napol, da bi se postavil pred nami. Poskušal je, da mu je bil pot z obraza. Kljub temu pa je napravil na papir samo tri zmazke, ki jih vidite na sliki poleg škorklje, katero je narisal z odprtimi očmi.

Čarodej čara: rokus pokus...

Od šlovecških čarov je vid najmanj zanesljiv. Kako nas oko večkrat vara, nam pokaže spodnjihi devet aličic (optične prevare):

St. 1. Osnovnica trikotnika je razdeljena v tri dele. Kako je z velikostjo teh delov?

St. 2. Kateri krog je večji: ali oni, ki ga obdaja venec velikih krogov ali oni, ki ga obdaja venec manjših krogov?

St. 3. Ali se navpične črte, ki so prečrtane, sblizujejo navzdol ali navzgor, ali so morda celo v sredini zaokrožene?

St. 4. Kateri trapez ima daljšo osnovnico?

St. 5. Če obratate lik, ki ga slika predstavlja,

boste opazili, da vodijo stopnice zdaj v to, zdaj v ono smer.

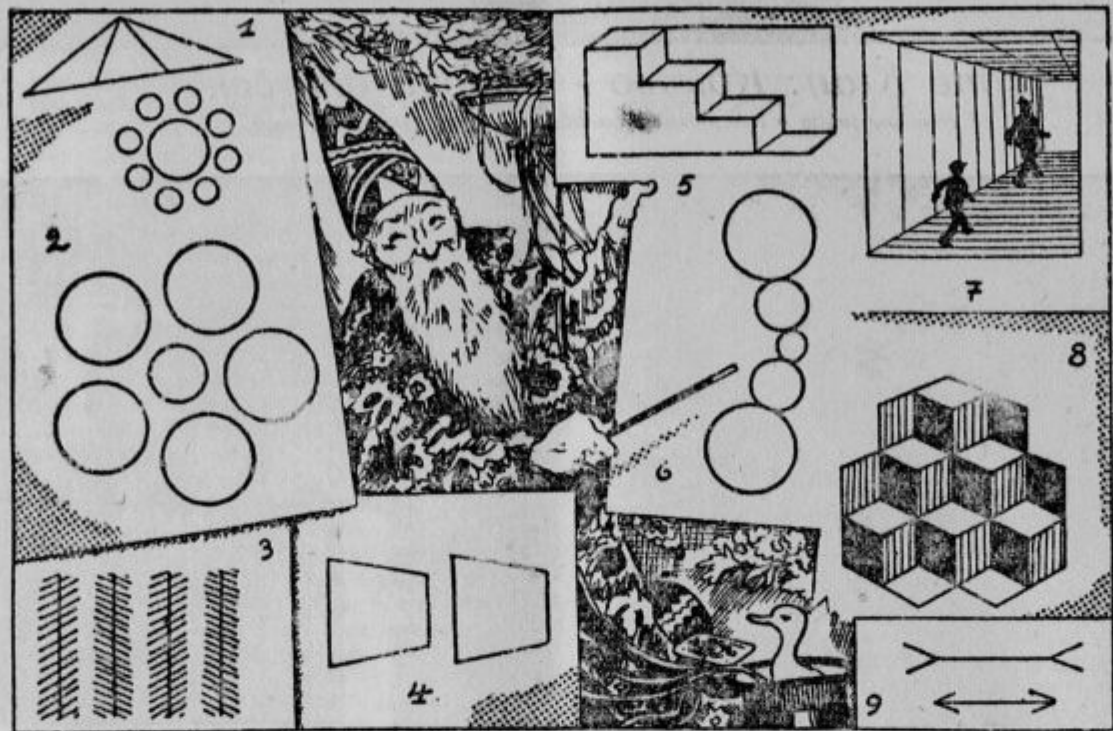
St. 6. Ali ležijo krogi na desni strani v ravni črti ali v polkrogu?

St. 7. Kateri izmed obeh možicov je večji?

St. 8. Obratujte to sliko na razne strani in ugotovite: koliko kock je na njej, šest ali sedem?

St. 9. Katera izmed obeh ravnih črt je daljša: zgoraj ali spodaj?

Najprej poskusite odgovoriti na vsa vprašanja same na podlagi tega, kar boste videli s očmi. Nato pa vzemite v roko merilo in merite. Videli boste, da ne na oči ne morete vedno sanesiti.

Čudo z barvami

Ze v starih časih je človek vedel, da so razne barve, ki jih zaznava šlovesko oko, prav za prav mešanica črnega in belega. Pred približno 100 leti je profesor Fechner iz Leipziga narisal dva kroga, ki ju objavljamo na tem mestu. Učenjaki imenujejo ta kroga barvne sirene.

Izrežite ta dva kroga s škarjami in ju prilpite na trd karton. Natančno v sredini prebodite naprej prvega in sicer tako, da bo glavica od igle zgoraj. Iglo držite s prsti leve roke, s kazalcem desnice pa krog narahlo zavrtite. Pokazalo se bo nekaj čudovitega. Krog bo v hipu poln pisanih barv. Opazili boste na njem vse mogoče barve, posebno takrat, ko se bo krog začel počasneje vrteti. Potem poskusite prav tako tudi drugi krog, na katerem boste opazili apert drugačne barve. Če napravite ta poskus ob sončnem dnevu, bodo barve še bolj postrse.

Med nogometaši

Francelj je bil prvič v življenju na nogometni tekmi. Z nestransko odprtimi ušmi in očmi je gledal, kako so se igralci tepli in borili za žogo ter jo skušali drug drugemu vrti izpod nog. Nikakor mu ni šlo v glavo, čemu toliko vika in krika zaradi ene same žoge.

Ko je bila tekma končana, je Francelj dejal nekemu nogometašu: »Vi, ališite, zakaj se pa toliko kregate in tepete za žogo? Kupite si vsak eno, pa jo boste lahko po mili volji breali v golte«

Prijateljice med seboj

Slikarka vpraša gledališko igralko: »Kakšno vlogo so ti določili v novi veseligrigi?«

Igralka: »Vlogo mlade, lepe žene.«

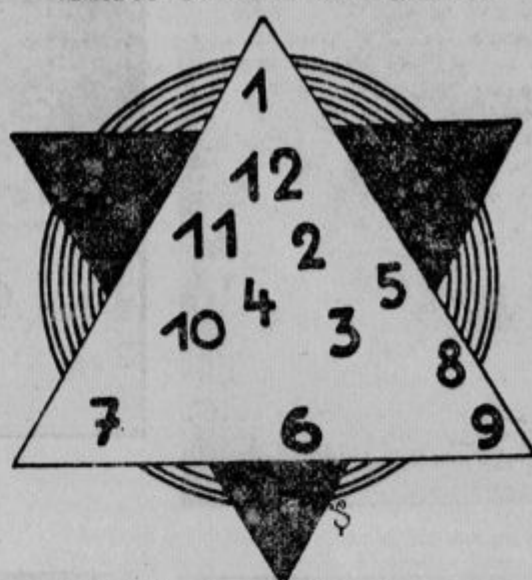
Slikarka: »Neznanstveno, kakšne nemogoče stvari že dandanes zahtevajo od igralke!«

Sestavljanje novih glav

Na sliki vidite štiri glave. Vsaka glava je s črticami razdeljena v dva dela. Vse slike najprej izrežete s škarjami. Če potem vse glave po vrsti zglaznete na krajih, ki so označeni s črticami (—) in položite njihove zgornje dele k drugim polovicam glav na nasprotni strani, dobite štiri nove smešne glave.

Skrivnostni trikotnik

Risarska računska naloga

V trikotniku, v katerem so razvrščene številke, potegnite s svinčnikom tri črte, s katerimi razdelite trikotnik v štiri dele. Če seštejete številke v posameznih delih, mora biti skupna vsota tistih v vseh štirih delih enaka. Ze vnaprej povemo, da sta mogoči dve rešitvi.

Čudne stave

Znano je, da se Angleži zelo navdušujejo za stave. Stavijo ob vsaki priložnosti. Nekaj takih stav, v kakršne bi se kranjski Janez pač nikdar ne spustil, prinašamo čitateljem v zabavo in pouk.

Nekdo je v londonsko reko Temzo padel pijanec. Napol je vse sile, da bi se rešil s plavanjem. Na obrežju se je zbral polno ljudi. Nikomur pa ni prišlo na misel, da bi nesrečnemu pomagal. Radovednosti so se razdelili v dva tabora: nekateri so stavili, da se bo mož rešil, drugi so stavili, da se ne bo rešil. Pogoji pa je bil, da se mora rešiti sam. Med tem pa je priplul po Temzi čoln in hitro odveslal potapljalčemu se možu na pomoč. »Nazaj!« so začeli kričati oni, ki so stavili, da se mož ne bo rešil. »Mož se mora rešiti sam, drugače stava ne velja.« Vri reševalci v čolnu se svede niso zmenili za klice brezarčne drhali. Potegnili so

moža na suho — v veliko ogorčenje vseh, ki so stali na bregu.

Dr. B., angleški zdravnik v Berlinu, je stavih z lordom Spancerjem, da bo mesec dni živel tako zelo skromno, da bo porabil vsak dan samo tri dinarje za svoje izdatke, pri tem pa bo povsem normalno opravljal svoj poklic in obiskoval bolnike. Držal je besedo in na koncu mu je še nekaj ostalo. Jedel ni drugega kakor krompir, sir in kruh, pil pa samo vodo. Samo enkrat si je za približek kupil slanika, katerega nam kaže slika.

Lord Oxford je nedavno stavlil z nekim drugim Angležem, da bo privedel iz Norwiche v London jato gosi prej, kakor on jato kokoši. Gosi so koracale sicer počasneje kakor kure, toda šle so podnevi in ponoči brez počitka. Kokoši pa so vsak večer zletele na drevesa in prespale na vejah vse noč. Gosi so prišle v London dva dni pred kokoši in Oxford je dobil zanimivo stavo.

Angleški lord Hertford je nekoč stavlil 2000 gvine (okoli 850.000 Din), da bo, sedeč na konju riteceko (kakor kaže slika), prijezdil v štirih dneh iz Londona v Edinburg, ne da bi se le enkrat ozrl. Iz Londona v Edinburg je 80 milj. Mož je stavo dobil. Cele štiri ure prej je prijezdil na cilj.

Literatura

Tone ima zaročenko. Rad bi ji podaril lepo knjigo za božič. S prijateljem Stanetom se napoti proti knjižarni. Dolgo ogleduje bogato opremljeno izložbo. Po dolgem obotavljanju se sledujoč odloči: »Kupim ji Hansunovo »Zadnje poglavje!«

»Ne bodi tak stiskeč,« ga pokara Stane. Priloži še nekaj dinarjev zraven in ji kupi celo knjigo!

Pet knjig kot nagrade

za pravilno rešitev risarske računske naloge »Skrivnostni trikotnik« in zemljepisne uganke »Groteskna obraza z zemljevida« podelimo med reševalce. Nagrajence bo določil žreb.

Rešitve pošljite najkasneje do 1. januarja 1935 na naslov: Uredništvo »Slovenca« v Ljubljani.

Gustl in Neška mata beseda

»Če na vouka misleš, pa t vouk pride.«
A ni res? Jest sm tu že slišala, ke sm bla še čist mejčkena.

Kene, jest sm na Kungresnem trge bliz tiste nte, ke kaže, kdaj morma udprt marela, če nečmo bt mukri, zglihala za en bužien drevu. Ke se za ena dama na šika, de b drevesa pu cest ulačila in s še lohka rukuvica strgala, sm pa začela misl! na Gustlina: oh, če b se zdejla Gustl izza kašnga vogla prkazu, de b m smreka dam nesu, tu b blu fajz. Scer se pouhen pubalnu putika tam med smrekam, ampak tem moreš plačat, če št, de t ja nese. Gustl pa rad tu men zastojn nardi, če ga prosim. On je kavalir, kedr se prprau.

Kumi sm dobr mislela na Gustlina, pa ga zagledam, ke ja jo mahu dol mem kazine preke Radeckete. Prouzaprout zdej ni več Radecketa tam u Zvezjd. En prauja, de so ga prec pa vojšk reducirat, druh pa spet trdjo, de ga maja nek na razpulužojn. Nej bo že kokr če, jest s na bom zavije tega glave ubijala. Jest sm zagledala Gustlina u Zvezjd, ke s je s šnajetihlman žnabie brisu, kokr de b pršou glih iz bufeta »Rio« in de s je tam kašne tenstane vampe prvošn, ke zdej en čas se mu več zdejšna griza tku na puzna. Ze ud zdelec sm zamerkala, de ma fant celinder na glav. Pa u doug zimsk sukna ga tud še nism vidla. Punavad hod zmeri u enmu kratkem že precej obšisanem reklčke, pa ena pukvečena klufeta na glau. Zdej kar naenkaj je pa ratu tak gigr! de b člouk kmal mislu, de hod tud on pud Ti-buli punoč klupi premetavat, in druge take špaslene ngajnat.

Ke ja je primahu du tisteh lahtern u Zvezjd, ja je pa zašvenku na rehts narau-nast preke men.

»Sam Buh te je dau!« sm se ga razve-selila, ke je pršou du mene. »Glih prou, de s pršou, m boš saj pumagu tala smreka dam nest. Kam s pa prouzaprout namenem, ke s tku napucan? Pa ne, de b se šou žent? Eh, nevasta te u že mal pučakala, sej na guri voda. Če b te pa glih na tla pučakat, t um pa jest kašna druga skumenderala. Sej jh je dost. Taega fejt fant s na bo nubena branila. Ush pet prstu bo ublizlna, kera te bo dubila. Zdej na nar preh boš z mana smreka nesu.« Vi na verjameto, kuku se mu je dobr zdel, ke sm ga tku puhvalila. »Ja, pa kuku fajz štou je tula, kokr videm. Pa ubleka maš tud nova. Jest te še nism vidla u ne. Tku s se pa fajz zrihtu, de te kar gledam. Kulk te pa kušta ta špas?«

»Tku neki ukul pet jurju.«
»Na bod no siten. Kdu t bo va verjen. Ene dva jurja, b že nē na rekla. De b dau pet jurju, pa na verjamem.«

»Kokr št. Še raj mal več me kušta.
»Pejd, pejd! Pet jurju še kašn menister al pa derehtar na bo špogu za ena ubleka, ke tak gespudi maja vnder gnarja, ket čepin. Nkar me na farbi. A s ja nzu na puff?«
»Kaj še, Prec sm ja plaču.«
»Na bod na sitn. Ki s pa gnar dubu?«
»A se na več spout, de sm pred osmem letem pu tet poverbu?«

»Pa nū, prec zapin! A s nesu u špar-kasa, zdej s pa vn uzeu!«

»Iz šparkase se nē vn na dubi. Tam je use zamrznen. Prec tekat, ke sm puverbu, sm s kupu tala ubleka. Dva jurja me je pa kušta! —«

»No, a nism jest rekla, de s dau hvečm dva jurja? O, jest se zastopm na štou.«

»Čak no mejčk, de t use puvem. Kene, pred osmem letem sm kupu use tula, kar mam na seb par dni pred Bužičam, de sm se u praznek puštreku. Prec pu praznek sm jo nesu pa u zastaulaunca. In tku nar-dim vsak let. Pred praznikom ja uzamem vn, prec pu praznek ja pa nazaj not nesem, da ja na pupackam. Viš, zatu je pa še zdej taka ket nova. U teh osmeh letih sm pa plaču ud ubleke neki čez tri jurje ubrest. Astn me kušta dons tala ubleka, ke ja mam na seb, še čez pet jurju. A zdej verjameš?«

»Ja, na ta viža pa že. Ampak boh lde, ke morja mt s frzocenga, al kokr ti prauš, z zastaulaunca za upraut. Jest že vem, kuku je tu hedu. Ja, Gustl, am boš pumagu tala smreča dam nest.«

»Za kua pa ne? Če sm se pustn u ush sveteh nament tebe z blatam pušpricat, t um ja sturu tud ta usluga. Ampak, kua uš pa ubesla na smreka u teh žalostnih časeh? Če b se dal dougovi lepu puzlatit in na smreka ubest, b mel mende pr nas ta nar bl ukrasene bužične drovesa. Ke se ne da tu nardit, u pa letas bl žajfa.«

»Oh, nē na skrb, jest ga um že fajz zrihta!«. Svečke pa lajhtreke mam še ud lan. Urehe mam tud že ud prejšneh let pu-začene. Pud smreka u pa natresn moj mož ena skleda sameh tolarju pu petndvejt par. Tu prnese Bužiček men. Za Meklaupa jih je dubu pa moj mož ud mene, prouzaprout ud moje birtšoft. Tku se edn drugmu revanži-rama. Tu je tku lepu za pugledat, ke se u skled use lesketa, de se usm, ke jh puvabva, kar sline cedeja pu tolarjih. Viš, pa nē na kušta. Gustl, letas puvabem tud tebe, de pri-de štolarje pugledat. Ampak tu te prosim, de na nš nubnemu puvedu, kuku midva z močam s tem tolarjem manipulirava, če ne uja druh let use uradnške suproge duble za Božič same-skled s takm tolarjem pu petn-dvejt par. Gustl, zdej pa kar hitr prim smreka, pa ja nes z mana.«

Takrat v starih časih...

Bili so časi na svetu, ko so bili ljudje še pošteni. Ker so imeli tudi časa na pretek, jim je v glavah kar brnelo od samih čudovitih domislekov. Tako brihtne glavice so bile doma tudi v Oslu, glavnem mestu Norveške. Oslo nekoč ni bilo ogromno svetovno pristanišče s četrmi milijoni prebivalcev. V začetku prejšnjega stoletja je štelo komaj deset tisoč ljudi, ribičev in trgovcev. Tržili so samo z lesom in ribami. Kupčije so sklepali na tako preprosto način, da je naravnost užitek, brati stare pogodbe in druge trgovske listine. Stari pisli, ki so obiskali tedaj to najsevernejšo evropsko deželo, nam popisujejo naravnost čudovite običaje, ki so bili v navadi med kupčijekimi ljudmi.

Kmetje so pripeljali les v mesto in ga oddali v skladišču. Skladiščnik jim je v za-meno narišal z navadno kreda na hrbet ogromne številke in znake. Znaki so pome-nili kraj, odkoder je kmet blago pripeljal, številke pa množino dobavljenega lesa.

Smešno je bilo videti kmetje s svojevratno menico na grbi, kako z vihrajočimi jo-piči tečejo, kolikor jih noge neso, skozi vse mesto. Niso se smeli ustaviti, ne med potjo zakle-petati, bognečaji, da bi zavili v krčmo, kajti v ne-varnosti so bila znamenja na hrbtu! Če bi dež ali karkoli izbrislalo čačke, bi ne mogli dokazati, da so blago res dostavili v skladišče, niti ne bi smeli zahtevati plačila. In da je bila nesreča šu hujša, so bila skladišča navadno v predmestjih, pisarne trgov-cov pa sredi mesta. Kmetje so morali preteči pre-cejšnje razdalje, preden so dospeli na cilj.

Ko so srečno pritekli brez sapa v trgovčeve pisarno, so bili za štafetni tek okoli mesto bogato nagajeni. Niti besedice jim ni bilo treba sprego-voriti z blagajnikom. Samo hrbet so mu obrnili in

že je bil denar na tla. Nihče ni zahteval od njih potrdila na papirju. Nikomur ni prišlo na misel, da bi mogel čačke kdo drugi in ne skladiščnik napi-sati na hrbet, kaj šele, da bi jih kmetje zapisali sami. Ze zato ne, ker so bili kmetje v tistih časih — nepismeni.

Kmet je denar prešel in ga spravil v žep. Še potrdila, da ga je res dobil, ni nihče zahteval od njega. Ko je denar še prešteval, je trgovčev uslu-benec že z ogromno krtačo brisal čačke s kmetove-ga jopiča. Kmet ni imel ničesar več zahtevati, kot tudi pobornice na hrbtu ni bilo več.

Tako so v dobrih starih časih brez vseh pisa-rij kmetje sklepali kupčije in se pogojevali tudi da-žali. So bili pač pošteni! Dandanes pa še črno na belem napisani papirji ne pomagajo dosti...

Dva velikana se borita

Med peštrimi šahovskimi dogodki letošnjega leta je vzbudil največje presenečenje zopetni naspod dr. Laskerja, ki se je že od moskovskega turnirja leta 1925 popolnoma odtegnil vsakemu šahovskemu udeleževanju. Šahisti so z veseljem sprejeli to vest, čeprav mnogi s sočutjem do starega borca, ki ga sedaj ni prignala na pozorišče toliko prosta volja, kot pa pritisk neprijetnih razmer. Tak način po-novnega nastopa dr. Laskerja je seveda obžalovanja vreden, ne zmanjšuje pa pomena za šah, ker se je dr. Lasker tudi sedaj pokazal velikega mojstra. Lasker je gotovo najmarkantnejša osebnost, kar jih pozna šahovska zgodovina. S svojim naziranjem o šahu je prišel še najbližje bistvu kraljevske igre, ki je borba. On je izredno obogatil šah s tem, da je povdaril psihološko stran šahovske igre in tako prvi začel s šahovskim individualizmom. V svojih partijah se ni boril proti nasprotnikovim potezam, ampak proti njegovi psihi in v njej iskal slabosti. Pri šahu Lasker ni iskal absolutne resnice, ampak zmago. Na ta način je postal najuspešnejši turnir-ski igralec vseh časov in se more primerjati z njim le še Aljehin. Res je postala njegova sila z leti manjša, toda ostala je še vedno velika in na leto-šnjem turnirju v Zürichu se je v mnogih partijah pokazal prejšnjega Laskerja. Njegov uspeh na tem turnirju seveda ni bil tako sijajen, kot prejšnji, bil pa je časten, kljub njegovim letom in nezadostni pripravljenosti. Pričakovati pa je, da bo na pri-hodnjem turnirju v Moskvi, kjer bo imel opraviti z velikim številom najmlajših mojstrov, igral s še večjo silo.

Naslednja partija, ki jo je Lasker sicer izgubil, je častna za oba nasprotnika. Veliki šahovski strate-g Njemcovič se je branil s francosko obrambo, ki je njegova specialiteta in jo pozna do vseh po-drobnosti. S skrbno igro si je priboril malo pred-nost, ki jo je potem izkoristil v končnici, ki je na-ravnost sijajno delo.

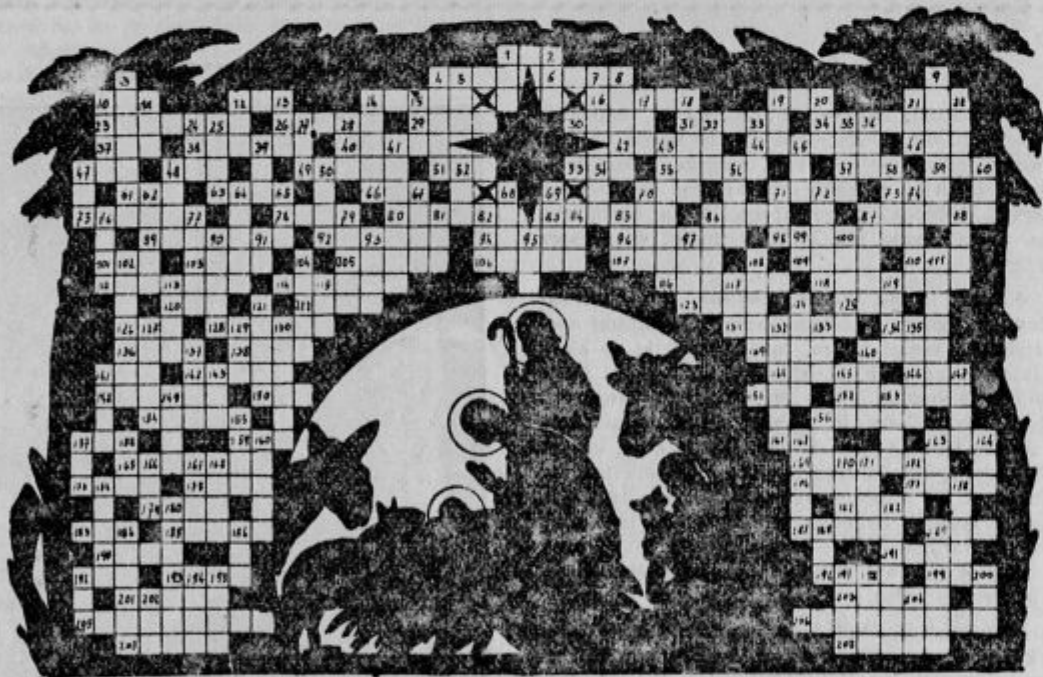
Dr. E. Lasker — A. Njemcovič.

1. e2—e4, e7—e6; 2. d2—d4, d7—d5; 3. Sb1—c3, Lf8—b4; (ta varianta je veljala za zelo slabo, Njemcovič jo je pa zopet rehabilitiral). 4. e4—e5, (tukaj je mnogo več potez, Lasker si je izbral po-zicijsko pot). c7—c5; 5. Lc1—d2, Sg8—e7 (to je najboljša priprava na eventualni vdor belega ska-kača preko b5 na d6). 6. Sc3—b5, Lb4×d2+; 7. Dd1×d2, 0—0; (beli skakač sedaj na d6 ne more nič opraviti). 8. c2—c3, Se7—f5; 9. g2—g4 (dr. Lasker je uvidel, da je njegov nasprotnik v tej po-zicijski igri izredno trden, zato skuša nasprotnika z riskantno igro spraviti iz ravnotežja); Sf5—h4! (interesantno je, da ta skakač na tem polju ni depasiran, ampak ostane v kontaktu z ostalimi figurami in prav neprijetno pritiska na kraljevem krilu. Veliki strateg Njemcovič zna svojim figu-ram vliti življenje); 10. g4—g5, c5×d4; 11. c3×d4, Sb8—c6; 12. 0—0—0, Dd8—a5! (bela pozicija je nekoliko oslajljena in se lo dala brez dam mnogo lažje izkoristiti); 13. Kc1—b1, Dd5×d2; 14. Td1×d2, f7—f6! (črni si je priboril iniciativo, v pozicijski igri je moral Lasker kloniti); 15. g5×f6, g7×f6; 16. Lf1—h3! (Lasker ima izredno težavno pozicijo, najde pa najboljšo potezo. Borba je po-stala zelo napeta in vprašanje je, ali bo Njemcovič zmogel tak napor, da bo obdržal svojo prednost); f6×e5; 17. Sb5—c7, Ta8—b8; 18. Sc7×e6, Tf8—f6; 19. Se6—c7, Lc8×h3; 20. Sg1×h3, Sh4—f3 (Njem-covič se je izkazal. Njegove figure delujejo čudo-

187. svetopisemska oseba, 140. del glave, 141. čistilo, 143. del voza, 145. del glave, 147. up, 149. del glave, 153. tekoča anov, 155. nepri-jeten občutek, 156. ptič, 157. mesto v Italiji, 158. kesanje, 160. prislov časa, 162. posoda, 163. del hriba, 164. podzemski hodnik, 166. orožje, 167. moško ime, 168. vas pri Ljublja-ni, 170. moško ime, 171. moško ime, 172. pre-bivalec Češkoslovaške, 174. svetopisemska oseba, 178. tatarski poglavar, 180. mesto v Avstriji, 182. grška dežela, 184. ravnila, 186. žuželka, 188. žensko ime, 189. sad, 192. reka v Nemčiji, 194. turški naslov, 195. bolečina, 197. plug, 198. egiptovsko božanstvo, 200. jed, 202. slovanski pisatelj, 204. orožje.

Janko Moder, Del pri Ljubljani.

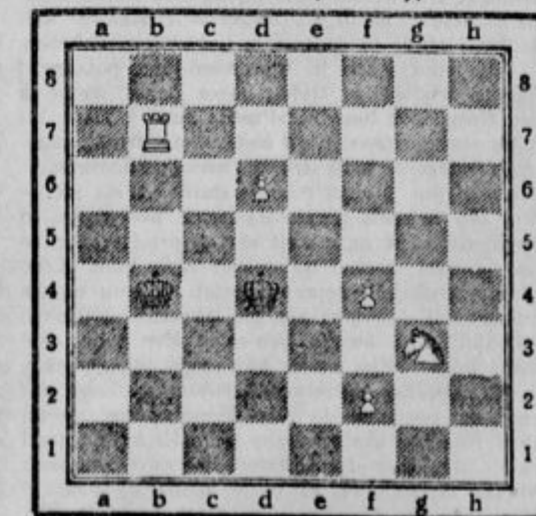
Križanica: Jaselce

Vodoravno: 1. domača žival, 4. ptič, 6. drag kamen, 10. del rastline, 12. posoda, 14. glodavec, 16. ptič, 19. del, 21. del rastline, 23. del zemlje, 26. žensko ime, 29. moško ime, 30. ounjia, 31. izbrana skupina, 34. žensko ime, 37. domača žival, 38. posoda, 40. otoki v Atlantskem oceanu, 42. letopis, 44. priprava, 46. števnik, 47. del sesaljke, 48. rudnina, 49. moško ime, 51. del dneva, 53. rastlina, 55. rimski bog, 57. pevski izraz, 59. Zaimke, 61. predplačilo, 63. varnostna naprava, 66. reka v Jugoslaviji, 70. reka v Nemčiji, 71. pro-metno sredstvo, 73. grška črka, 75. grški otok, 78. plin, 80. mesto v Italiji, 83. rastlina, 86. drevo, 87. vrh v Julijskih Alpah, 89. me-sto v Indiji, 92. reka v Bolgariji, 94. žensko ime, 96. moško ime, 98. del zemlje, 101. del voza, 103. moško ime, 105. strojarski izdelek, 106. prometno sredstvo, 107. moško ime, 109. moč, 110. pozdrav, 112. del Avstrije, 114. del telesa, 116. moško ime, 118. del stroja, 120. del gibanja, 122. pristan, 123. svetopisemska oseba, 125. vas na Gorenjskem, 126. pozdrav, 128. Pregljeva drama, 131. prerokinja, 134. del glave, 136. moško ime, 138. moško ime, 139. znamenje noči, 140. del telesa, 141. rast-lina, 142. izumrla žival, 144. postopač, 146. visok naslov, 148. matematično znamenje, 150. žival, 151. riba, 152. žensko ime, 154. si-romak, 156. rokodelca, 157. moško ime, 159. žensko ime, 161. vpedalnica, 163. rimski bog, 165. grška dežela, 169. del obleke, 173. del telesa, 175. okrasje, 176. ravnila, 177. sveto-pisemska oseba, 179. del stavka, 181. moha-medanski bog, 183. morska žival, 185. gora

v Primorju, 187. seznam cen, 189. mikavnost, 190. moško ime, 191. svetopisemska oseba, 192. vodna žival, 193. merilo, 196. mesto v Romuniji, 199. del glave, 201. vonj, 203. me-sto v Italiji, 205. mesto v Jugoslaviji, 206. bogatin, 207. cvetica, 208. japonsko mesto.

Navpično: 1. ptič, 2. posoda, 3. odljuden človek, 4. rastlina, 5. del dneva, 7. turški naslov, 8. orodje, 9. moško ime, 10. reka v Jugoslaviji, 11. kos, 12. vas na Primorskem, 13. sorodnik, 14. mesto v Svici, 15. drevo, 17. rastlina, 18. slovanski bog, 19. del strehe, 20. ptič, 21. umetnina, 22. del ograje, 24. jarek, 25. del voza, 27. nebasa, 28. tatarski naslov, 32. moško ime, 33. hudodelec, 35. ud družine, 36. zobna pasta, 39. moško ime, 41. posev, 43. pogorje v Italiji, 45. ud družine, 47. domača žival, 48. del ognja, 50. svetopisemska oseba, 52. žuželka, 54. del glave, 56. krivoverec, 58. čista teža, 60. pokoj, 62. del hriba, 64. moha-medanska sveta knjiga, 65. domača žival, 67. žensko ime, 68. del telesa, 69. pevsko zna-menje, 70. mesto v Livoniji, 71. vas pri Ljubl-jani, 72. ploha, 74. sportnik, 76. del zemlje, 77. žensko ime, 79. del svinčnika, 81. rastli-na, 82. predlog, 84. darilo, 85. žival, 86. teko-čina, 87. del poslopja, 89. oče, 90. hrib pri Belgradu, 91. števnik, 93. žival, 95. žensko ime, 97. sušilnica, 99. del voza, 100. lepo ve-denje, 102. svetopisemska oseba, 104. žival, 108. nadglavščice, 111. orjak, 113. žival, 115. orožje, 117. del glave, 119. posestvo v sred-njem veku, 121. redovnik, 124. moško ime, 127. duhovski naslov, 129. del glave, 130. žen-sko ime, 132. riba, 133. rastlina, 135. posoda,

Mat v štirih potezah.

Urednik šah. rubrike želi vsem prijateljem šaha prav vesele božične praznike.

Čisti studenci naroda zdravje in moč

Zakoni življenja so strogi in nedotakljivi in jih nihče ne krši brez kazni. Postavil jih je večni Bog, ko je iz sebe ustvarjal svet in človeka in ju usmeril nase. Torej je določil, da poteka družina, celica življenja, iz čistih neomadeževanih virov. Gorje, da sta se prav proti temu temeljnemu zakonu pregrešila že prva zakonska druga in s tem nepovratno zapravila človeškemu rodu neskaljeno zemsko srečo.

Kar je še sreče, lepote in zdravja na zemlji, za posameznika in naroda, je odvisno od tega, da so studenci življenja čisti in neomadeževani. Tega si morajo biti v vesti vsi, ki se trudijo za obnovo in zaščito družine, vsi, ki nameravajo ustanoviti lastno družino, vsi, ki žele poslati srečni v zakon. Postavodajalec mora s tega vidika presojeti vse drugo, paziti, da vsi zakoni in njih uveljavljanje služijo temu enemu glavnemu cilju. Ničesar ne sme dopuščati, kar popačuje pravi, izpodkopa navedeno, žene — posebno mladino! — v razbrzdano. A koliko takega se še šepiri sredi vse javnosti! Umezan tisk, na najnižje nagone proračunane predstave, neomejeno točenje alkohola, nesramno početje po beznicah vseh stopenj. Ni moglo, da bi resna zakonodaja vse to še nadalje mirno gledala in prepuščala zaklad duševnega in telesnega zdravja naroda v plen podlim dušam in brezvestnim koristolovcem. Ozračje je treba očistiti ključne gnilobe in tako šele ustvariti pogoje za zdrav razvoj narodnih množic, za uspešno vzgojo novega rodu. Dokler bomo zatirali samo kužne bacile, vso naravno gnilobo pa brezbržno dopuščali, bomo gasili usoden požar le s otroškimi kamilicami.

Pa zakonodajalec, in naj bo še tako vreden in dalekoviden, ne more vsega, marveč mora imeti v pomoč tisto oblast, ki sega neposredno v človeško vest: vero in cerkev. Brez verskih idealov in duhovne oblasti, ki obvezuje človeka pred samim seboj, pred nevidnim, a vsevednim Bogom, ni pravega življenja, posebno ne za množico. Kdor hoče narodu res dobro, mora hvaležno pozdraviti vzgojno delo cerkve, in to ne samo v cerkvi in šoli, marveč tudi na vseh drugih popriščih, mora cerkveno avtoriteto podpirati, ne pa rušiti.

Eden izmed glavnih pokretnikov novega nemškega poganstva (Bergmann: Erkenntnisgeist und Muttergeist) je vendarle priznal, da je v erenjem veku rešil človeštvo pogube krščanski ideal Svete družine z deviško Materjo v ospredju. In res: kako naj obstane naravno dobro, ki vzdržuje svet, ako ne po vzorni družini, viru in središču vsega življenja, dednji in zapuštnici vseh izročil in navednih dobrin? Vzorna družina, ki ji je zgled sveta nazareška družina, je temelj obstoja narodov, njihove srece, zdravja in moči, je življenje samo. Nasprotno pa je družina, ki poteka iz okuženih, navedno in telesno gnilih virov, gnezdišče zločinstva, vsakega zla, popolnega propada, smrti.

Zato ni nobeno terciarstvo, nobena pobožna-ška hlinavščina zahteva, da naj mladina pred zakonom živi zdržno, se ohrani na duši in telesu čista, marveč je to prva narodna nujna.

Naravna nedotakljivost so tista tla, iz katerih raste srečni zakoni, zdrave družine. Telesna ljubezen je zelo korbka, minljiva stvar, močna in neminljiva pa višja ljubezen, ki korenini v medsebojnem spoštovanju. A kako naj zakonca spoštuje druga druga, če pred zakonom ništa spoštovala sama sebe, če sta se omadeževala in užila spoznanje kdove s kom ali pa tudi med seboj? Vsek moč naj bi mogel z Visoko pesmijo reči o svoji nevesti: Ograjen vrh je moja sestra nevesta, zaprt vrh, zapetel studenec — neomadeževano dekle. Nihče se ji ni bil svetokrunsko približal in tudi ženin sam jo je spoštoval ko sestro.

Počena dekleta, ki čuvajo svojo dekliško čast kot resnično dragocnost, nadnaraven zaklad, so predpogoj za obnovo družine. Tudi zato, ker bo

tako dekle sprejelo za zakonskega druga le moža, ki je bo vreden, to je, ki bo tudi sam neomadeževan, naravno visoko stoječ. Ko bodo moški spoznali, da je zaklad poštenega, vernega dekleta zanje nedosegljiv — pa najsi tudi imajo lepo službo, zvečne ime, bogastvo — razen za ceno lastne neomadeževanosti, bo še prihodnji moški rod hodil čisto druga pota nego dosedanj. Seveda pa bodo mogla dekleta tako ravnati le tedaj, če njihov obostoj ne bo odvisen zgolj od moštva, če bodo znale in moške gospodarsko stati na lastnih nogah.

Na vsak način velja za moškega leta naravna zapoved kakor za žensko in razbrzdani moški nikdar ne bi smeli stegniti roke po poštenem dekletu. Dvojna morala je poganjskega izvora in krščanstvu docela tuja. Plemeniti moški značaj jo bo kot nekaj nizkotnega, nemogočega sam zavrgel. Nemški zgodovinar A. F. Gärüer je mogel še kot protestant (kasneje je prestopil v katoliško cerkev) izpovedati o sebi in svoji nevesti: »Kot dijak sem živel v ne preveč čedni družbi, a sem se ohranil naravno neomadeževanega in pred ljudmi in pred Bogom morem reči: Tako čist, kakor sem želel, da bi bila moja nevesta čista, ko sem stopal z njo pred oltar, sem šel k poroki tudi sam.« To je res moško v najboljšem smislu: viteško. In predvsem: krščansko.

Mladec dijak je pisal svoji materi o družini, v katero je bil sprejet: »Sam ne vem, kako naj Ti to opišem ... veš, tam je treba vedno imeti čiste roke in čisto srce...« Kdo bi mogel lepše, točneje označiti ozračje pravega, zdravega družinskega doma? Ozračje, v katerem vse dobro in lepo čudovito klije in uspeva, kjer teko vrelci zdravja in moči?

V taki družini bo vedno našla umevanje in veljavo apostolova beseda: »Zato naj poročeni žive tako, kakor da ne bi bili poročeni,« kadarkoli bi to začasno zahtevali zdravstveni ali gospodarski razlogi. Neznano bo ostalo v takih družinah grešno in zločinsko početje, s katerim si omadežujejo, obtežujejo vest in tvegajo zdravje in življenje zakonci, ki so sužnji slepih gonov.

Čist zakon je običajno ploden božji vrt, na katerem vedno znova poganjajo lilije devišta. Po eden ali po več otrok se posveti kraljevskemu stanu vednega devišta, bodisi v duhovskem ali redovniškem poklicu, bodisi kakor »lilije na polju« — v svetu. Vsi otroci neomadeževanih staršev pa podedujejo po njih bogat zaklad duševnega in telesnega zdravja, vse potrebne moči, da tudi sami po njihovem zgledu usmerijo svoj korak v življenje. Sv. Nazareška družina — živi v naših družinah!

jih poklonili človeškemu otroku. Kako daleč bi morali biti potem sreči Odrašenika sveta, ki je iz ljubezni do človeka umrl, kako tuji Božjemu delu v jaslicah, ki se je tolikanj ponižalo, da bi bilo bliže človeškemu otrokom.

Da se oddolžimo temu Božjemu sreču, temu Božjemu delu, pustimo malim k nam! Posnovimo, pohčimo siroto, zapuščeno revko. Seveda se moramo prej resno vprašati, če smo sposobni vedeti, kakšno dediščino nosi otrok, ki ga nameravamo vzeti za svojega, v sebi. Nikoli ne strgajmo otrok iz družin, ko sta še živa oče in mati pa bratje in sestre, ker nikdar ne moremo dati otroku, kar mu daje življenje v domačem družinskem krogu. Naravnost usodno je, ako vzamemo majhnega otroka iz družine, ga ji odtujimo, potem ga pa pošljemo vanjo nazaj, ker ga nismo mogli ali hoteli trajno preiskrbeti. Veliko boljše storimo, da kakšno družino z otroci, posebno z mnogoštevilnimi otroci, podpiramo. Takisto naj oni, ki si ne zaupa, da bi bil dober vzgojitelj, preskbi kako siroto ali zapuščenega otroka pri dobri družini ali v kakem zavodu. Pa naj se ne zadovoljuje zgolj z nakazovanjem potrebnega denarja, marveč naj bo v osebnem stiku s svojim varovancem, varovanko. Naj ne skopari s svojimi srčnimi zakladi nasproti bitju, kateremu nadomestuje očeta in mater

Novodobno stanovanje

Če bi mogli hišno opravo tolikokrat menjati, kakor menjamo obleko, potem bi v naših stanovanjih čudno izgledalo, a lepše prav gotovo ne. Izdelki, ki stremijo zgolj za dnevno senzacijo, so redkokdaj trajnega pomena. Tudi stare oblike pohištva in domačega orodja, ki jih je ljubil rod za rodom — in se v najnovejšem času zopet polagoma tibo vračajo — niso nikoli bile muhav domiselek posameznika. Nastale so marveč polagoma, v skladu s potrebami in okusom časa; in to je ravno notranja vrednost vsakega sloga, da nosi obraz svojega časa.

Tudi sodobni stanovanjski slog je počasi zorel v tisto zmerno stvarnost, ki je značilna za naš čas, čas velikega preobrata v vsem našem življenju. Komur ta slog prija, mu podreja vse — od hišne stene do kozarca za vodo. Je pa dovolj takih — in sebo vedno več — ki hočejo gledati na življenje manj stvarno, in uvažajo novo bohotnost v oblikah. In to ne samo za zgradbe marveč tudi za hišno opravo in namizno posodje ter pribor.

V glavnem veljajo danes trije slogi: moderno-stvarni, angleški chippendalski in barok.

Da moderni stvarnosti nikakor ne manjka čuta za toplo domačnost in udobnost, pričča »kotiček«, ki ga kaže naša slika. Kako lepo se da v takem kotičku čitati, poslušati glasbo, kramljati!

Žena bodi lepa

Vsi narodi, naravni in civilizirani, istovetijo pojma: žena in lepota. Žena jim je lepota ob sebi in mnogi od nje ne zahtevajo drugega, kakor da je lepa. Več jih je, ki zahtevajo od žene še marsikaj drugega, težkega in gorjupega, a da bodi žena lepa, to zahtevajo vsi. In prav imajo: žena mora biti lepa.

Ampak lepota, ki jo mislimo, nima ničesar opraviti z mažami, mokami, barvili, lepnotnimi operacijami in vsemi takimi čarovnijami, ki so stare in lažjive ko greh in grde ko ta. Lepota, ki je resnična in neminljiva in vredna, da se zanjo prizadeva vsaka žena, je globina duha, milina srca in zdravo telo. Obrazu ne daje lepote koža, ampak podoba lepe, skladne duše, prave modrosti in srčne dobrote, ki se v njem zrcali. To lepoto daje ženi globoka vera in temeljita izobrazba, pa tudi zgolj naravna darovitost. Vse ostalo dodajo sonce, zrak in voda pa gibanje v njih in zadostno spanje, pa še preprosta, tečna hrana, sadje in črn kruh.

Pa moda? Da, tudi lepo, smotrno oblačilo spada k lepoti in novim življenjskim pogojem in razmeram se mora sproti prilagojevati tudi naša obleka. Še več: tudi izprememba zaradi izpremembe, zaradi okusa samega je še vedno upravičena, najsi se ljudstva po dolge vekeve srečno živela in še žive v svojih narodnih nošah. Zato je »moda« upravičena in vsaka pametna žena bo rada vpoštevala vse modne novosti, ki pomenjajo resničen napredek, resnično izboljšanje prejšnjega. Nikoli pa si ne bodo dale viliti od mode kar na alepo vseh njenih muhavih domislekov, sploh ničesar, kar se kakorkoli ne strinja z njihovo osebnostjo. Vedno se bo morala vsaka moda prilagoditi njihovemu okusu, ne one njenemu, nikoli se ne bodo ponižale, da bi bile oslovski vprega vozu modnih spekulantov.

Verna, dobra, umna, sposobna, delavna, zdrava in skladno oblečena žena je lepa in vrla žena, vse druge so norice, brezdušne lutke.

Najbolj ganljiva in sveta pa je lepota lepe duše v pohabljenem telesu.

Radi se oziramo na Ameriko kot deželo močnih zgledov. Ta Amerika otroke naravnost obožuje in zakon, v katerem ni otrok, velja za nesrečnega. Kdor nima lastnih otrok, hiti v sirotišnice in zavetišča, da najde dete po svojem sreču in ga adoptira. V tem jih ne ovira nobena gospodarska kriza. Američani si hočejo pač zagotoviti bodočnost, in ta je v otrocih.

Sicer pa: čemu hoditi po zgledu na daleč, ko imamo opomin in zagotovilo božjega Odrašenika: »Karkoli ste storili kateremu izmed teh malih, ete meni storili.«

Novi barok — bodoči slog, kakor zatrjujejo izvedenci — nam predloži druga slika v obliki praznično pogrnjene mize — ponosa in radosti vsake gospodinje.

Kar se tiče spalnic, je — neglede na slog hišne oprave — predvsem važno, da izberemo zanje prostor, ki je najmanj dostopen zunanjim šumom in ropotu. Zidove preprezimo s preprogami, ki ne prepuščajo šumov. Pred okna postavimo ponoči španske stene iz debele tkanine (na pr. pliša). Tla pogrnimo z volnenimi preprogami. Vrata in okna

zaščitimo s euknenimi trakovi. Vse to zadržuje zunanje šume, ki onemogočujejo mirno, globoko spanje in nam kvare počitek tudi tedaj, če nas ne prebude popolnoma.

Zelo deluje na živce in krvni pritisk začasa spanja tudi svetloba. Nekateri najraje spe, če jim lije skozi nezastir ali tudi odprta okna nočna svetloba zvezd in meseca. Drugi hočejo imeti popolno temo. Tretji spe le ob nočni svetilki. Tu je važno, da zastrmo luč z modrim senčnikom. Nobena barva ne uspava tako kakor modra. V modernih sanatorijih za živčno bolne je vsa spalnica opremljena v modri barvi: modri so zidovi, pohištvo, preproge, posteljnina. Podobno umirjajoče deluje tudi zelena barva.

Postelja bodi široka; ozka postelja ubija živce. Važno je podloga v postelji. Najboljše in najugodnejše so žimnice na vzmeteh, a biti morajo vedno v neokvarjenem stanju.

Dober, zdrav, nemoten nočni počitek je za zdravje prav toliko važnosti kakor pravilna prehrana. Zato moramo spalnice — in prav tako otroške sobe! — namestiti v najboljše in najlepše sobe in jih najskrbneje opremiti.

Zal, je le premnogo gospodinj, ki ne morejo misliti na katerikoli slog in se morajo zadovoljiti s tistim, kar imajo. Pa nič zato! Dušo, vrednost domu daje pridnost, snaznost, vedrost, blagost gospodinje in v najskromnejšem domu uredne cvesti več resnične srece, nego za najrazkošnejše pogrnjeno mizo.

Modne novosti

Poročna obleka iz svilene krepke sionokosene barve; vlečka se da odvzeti.

Obleka za majhne dečke iz zelenega, modrega ali črnega barvana s svetlim ovratnikom in manšetami.

Dekliška obleka iz motnega krepke rožnate barve.

★

Nepoznani viri vitaminov. Poparek ali nalivek 150 gramov smrekovih igel vsebuje dnevno potrebno poročilo vitamina C. A igle ne smejo biti jesenske. Prav tako dobre so jagode jereblike, kutine in predvsem šipek. Šipek se more hraniti posušen tudi več let, ne da bi izgubil na svoji vitaminski vsebini. Obolenje dlesne nastane pogosto prav zaradi pomanjkanja vitamina C. Zato naj pride šipek v vsako hišo, posebno še, ker je tako dolgo učinkovit.

(Po »Zdravju«.)

Pustite male k vam...

Izredno veliko je ljudi, obojega spola, ki žive sami, osamljeno in tudi sicer zgolj sami zase in tudi ljubijo zgolj sebe. Sem spadajo tudi družine brez otrok. Vsem tem nečesa manjka, nečesa zelo važnega: žive sive z življenjem, s celoto, in zagotovo deleža na njeni bodočnosti; manjka tudi elastičnosti skrbni in dejanja iz ljubezni za ljubezen.

Pa kako lahko bi bilo vsem tem pomagati? Ničesar drugega ni treba, kakor da si vzemo k sreči Gospodove besede: »Pustite male k meni...« in jih obrnejo nase. Kajti nasproti tej trumi osamljenih odraslih stoji truma osamljenih otrok... Otrok, ki jim je smrt pobrala starše ali sta jih telesni oče in mati prepuščala usodi, neobgledene in zapuščene, ki še ne morejo skrbeti sami zase in so tako povsem odvisni od milosti tujih ljudi. Kako veliko, očebojujoče dejanje, postati takemu otroku krušna mati — krušni oče, mu takorekoč dati novo življenje. Imeti otroka, prelesto živo bitje, sebi ravno, umno bitje, odevit Najvišjega bitja, otroka, ki mu moramo posredovati vse in časne dobrine, mu pomagati do člane in večne srece — ali ni to resnična sreča? Malo je ljudi, ki bi mogli prebiti brez žive stvari, kateri bi mogli izkazovati ljubezen in nežnost, ki je je vendarle polno in potrebno vsako človeško srce. Greh je in človeka nevredno, da bi trtili ta svoja čustva na pse, mačke, papige, opice, bele miši... namesto, da bi

M. K.:

Nocoj so domovi...

Nocoj so domovi vsi beli, vsi beli
kakor da angeli so jih odeli
s plaščem srebrnim iz raja.
Nocoj so domovi vsi zlati, vsi zlati,
vsi kar čez noč so postali bogati:
Jezušček vanje prihaja...

Nizko nad zemljo se sklanja nebo,
zvezde in zarje z zvonovi pojo
čudežno pesem miru iz višav —
nam v tolažbo in Njemu v pozdrav.

Jezuščkov sladki, dobrotni nasmeh
nocoj naj obriše vse solze v očeh!

Božični angelček

V ubožnici na obronku hriba nad trgovino, kjer je vse leto tih žalost dom, je bilo nocoj vse veselo, da nikoli tako. Kaj bi tudi ne bilo: saj so po naročilu Jezuščka, ki noče, da bi bil kdo žalosten v noči, ko se je rodil, obiskali drugače tako zapuščene starčke sami božični angelčki. Te angelčke so predstavljale deklice iz trške šole, ki so pod vodstvom učitelja odigrale lepo božično igro in razdelile med starčke svoje darove: nogavice, ki so jih spletle same, in druge koristne in potrebne reči. Obležene so bile v lepe bele obleke, ki so bile pretkane z zlatimi zvezdicami. Na hrbtih so jim plahutale velike srebrne perotnice, v lasih pa jim je lesketal zlat diadem.

V kotu lepo okrašene dvorane je stal Tonček, edini sin kleparja, čigar delavnica je stala v samotnem kraju zunaj trga. Prinesel je svojemu staremu stricu zavojček sadja in peciva. Zdej je pa stal v kotu in strmel v vso to krasnoto. Ni vedel, kaj bi gledal, ali srečkane angelčke ali v luči se kopajoče božično drevo. Že na poti v zavetišče, ki ga je ločil od trga smrekov gozd, je zagledal Tonček božične angelčke. Čudovito lepo je bilo videti belo oblečene deklice, kako so ovite v volnene rute in noseče pod pazduho zavojčke, gibko skakljale skozi gozd in prepevale zvonke pesmi. Tesno in dostojanstveno pokrite z belo odejo so gledale nanje visoke smreke, kakor da so tudi same ogromni angeli. Že tedaj je dehtelo po božiču, prav tako, kakor zdaj v dvorani.

Župnik je spregovoril. Govoril je o Jezuščkovih ljubeznih. Jezušček je prišel na svet vprav zaradi revnih in najrevnejših, da bi jih s svojo roko povedel v nebesa. Saj je bil sam tako reven. Ni imel strehe nad seboj, ni imel ne posteljice ne rjuhe, s katero bi se pokrhl. V hlevu je zagledal luč sveta.

Tako se je zgodilo, da so angelčki že zdavnaj izginili, ko se je Tonček šele odpravil proti domu. K njemu bo prišel Jezušček šele po polnoči. Bog ve, ali mu bo prinesel sanke, ki si jih je tako želel?

Zavel je mrzel severni veter. Tonček je pospešil korake. Bila je že noč in na nebu so sijale zvezde. Kmalu je prišel v smrekov gozd. Kakor grozni velikani so v nebo štrlele smreke, posute z drobnimi kristali — ljuvm. Tu pa tam je počila veja, se je zganila črna senca, je zasumelo grmovje, Tonček pa se ni bal ničesar. Poznal je gozd do zadnjega grma. Hrabro je korakal skozenj in sanjal o tem, kako lepo bo ob polnočnici in potem, ko mu bo Jezušček prinesel sanke...

Nenadoma so Tončkove, temi privajene oči opazile pod košato smreko nekaj belega. Ali se je kdo izgubil? Ko je prišel bliže, je zaslišal tiho ihtenje. Pristopil je in zagledal božičnega angelčka — od mraza se tresoč in jokajočo majhno deklico. Tonček jo je takoj spoznal, bila je sosedova Metka. Na vso moč se je začudil. Sočutno se je sklonil k njej in jo nagovoril:

»Ja, Metka, kaj vendar delaš tukaj? Druge deklice so že zdavnaj doma. Ali si se izgubila? Ne boj se in pojdi z menoj! Dobro poznam pot in te povedem domov.«

»Ne,« je hlipala Metka, »nočem domov! Rada bi k mami!«

Tonček se je spomnil, da je Metka sirota. Mati se ji je poleti pri delu ponesrečila in umrla.

»Metka, tvoja mama je pri Jezuščku. Če bi te zdajle videla, kako jočeš, bi bila žalostna. Saj skrbi teta zate!«

Metki so se spet udrla solze po licu:

»Ah, teta me ne mara! Dobro sem slišala, ko je rekla stricu: Kako naj shajamo s šestimi otroci zdaj, ko si brezposeln? In še Metko imamo povrh!«

Tonček jo je tolažil, kakor je pač vedel in znal. Pa se je zdajci nečesa domislil in odločno dejal:

»Veš kaj, Metka? Kar k nam domov te vzamem! Pri nas sem samo jaz pri hiši in oče ima tudi še delo. Veš, trg mora vedno imeti kleparja in moj oče je edini. Jaz bom tudi klepar. Očetu

Ležal je v jaslih na trdi slami. Prvi so ga obiskali pastirji in delili z njim svojo revščino. Zato je božič predvsem praznik badnih in zapuščenih.

Marsikatera koščena roka si je ob župnikovih besedah otrla solzo s razoranih lic. Vsi ti starčki in starke, ki so v ubožnici preživljali večer svojega življenja, so se z ljubeznijo spomnili svoje mladosti. Vse življenje je šlo mimo njih. Moj Bog, kako so v tistih lepih dneh upali in sanjali, kako bodo preživeli svoja stara leta v krogu svojih vnukov in vnukinj! Prišlo pa je čisto drugače. Tuji otroci jim nosijo darove in še k polnočnici ne morejo več, ker je za njihove stare noge trška cerkev predaleč. Da, da, čisto drugače je, kakor so si zamislili svoja stara leta v solnčni mladosti.

Župnik je nadaljeval. Z mehkim, tolažilnim glasom jim je polagal na srce, naj voljno in potrpežljivo prenašajo težka bremena, ki jim jih je življenje naprtilo na stare rame. Ob smrti uri jim bo Jezušček bremena odvzel in jih sprejel v dar kot najlepše dokaze njihove velike ljubezni do Njega. Založne gube na licih starčkov so izginile in solze so se posušile. Ko je župnik končal, so starčki zapeli skupno z angelčki tisto večno lepo, staro pesem:

»Sveža noč, blažena noč,
vse že spi, je polnoč,
le Marija z Jožefom tam
v hlevu varuje Detce nam...«

Seveda niso peli tako lepo kakor v mladih letih. Stari, hripavi glasovi niso mogli slediti mladim svežim grlom. Toda Jezušček jih je z ljubeznijo poslušal, ker je vedel, da bi iz srca radi lepo peli, če bi mogli.

Ko je bila pesem končana, so starčki odprli zavojčke in oblačili darove. Medtem je učitelj dal deklicam znamenje. Angelčki so se uvrstili po dva in dva v sprejeto. Najmanjši s svetilnico je stopil v prvo vrsto in zraven njega se je postavil prav tako velik angelček s srebrnim zvončkom. Električna luč v dvorani je ugasnila. Svoje svetle na božičnem drevesu so se svetlo gorele in svetilnica prvega angelčka. Tončku se je zdelo vse čudovito lepo. Angelčki so zapeli »Glej, zvezdice božje migljajo lepoc in polagano odhajali. Pesem se je oddaljevala in nazadnje čisto utihnila.

Tonček je hotel slediti odhajajočim otrokom, toda župnik ga je zadržal, ker mu je nekaj naročil.

M. K.: Najlepša lučka

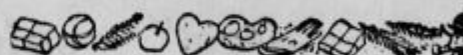
Zvezda za zvezdo v temo se prižiga,
lučk brez števila na zemlji gori;
kot še nikoli so svetle in zlate,
kot še nikoli nocoj z lin zvoní...

Jezušček tiho smehlja se nasproti:
rad bi osrečil nocoj vse ljudi:
tiste, ki verno še romajo k Njemu,
tiste, ki čaka na nje — in jih ni.

Reven je sam. Ni v palači bil rojen.
V hlevčku samotnem n aslami leži,
majhen je še, joj, in vendar ves svet že
v svojih slabotnih ročicah drži.

Zvezda za zvezdo v temo se prižiga,
lučk brez števila ima že vsak hram;
kot še nikoli so svetle in zlate.

Lučka najlepša med njimi — On sam.

Igrica

Voda, premog, ogenj

Otroci se zbero v sobi. Eden izmed njih naj odide za nekaj časa iz sobe. Medtem, ko je zunaj, mu otroci skrivajo kakšen predmet, n. pr. kričalo, avinčnik, peresnik ali kaj drugega. Ko je predmet dobro skrit, se otroci spet zbero v sobi in pokličejo onega, ki čaka v veži, nazaj. Njegova naloga je, da poišče skriti predmet. Pri iskanju mu pomagajo vsi igralci in sicer tako, da vzklikajo: »Voda!«, če je daleč od skritega predmeta. Kadar se mu približa, zakličejo: »Premog!« Kadar pa je prav blizu njega, vzkliknejo: »Ogenj!« Če deček (ali deklica) skritega predmeta kljub temu ne more najti, mora še enkrat iz sobe ven in igrice se začne od kraja. Če pa skriti predmet najde, je zmagovalec in sme potem sam določiti svojega naslednika.

Namesto z vzkliki (voda, premog, ogenj), lahko pomagata tovarišu iskati skriti predmet tudi s ploskanjem rok. Če je daleč od skrivališča, udarjate narahlo ob dlani, če se mu bliža, udarjate nekoliko glasneje, kadar pa je prav blizu njega ploskajte na vso moč.

Ta igrice je primerna za stare in mlade. Mno-go smeha in zabave boste imeli z njo.

Mama je šla s Frankom na sprehod. Prišla sta do globokega ribnika. Mama je ljubeče pobožala Francka po licih in ga vprašala:

»Francček, kaj bi storil, če bi jaz nenadoma padla v ribnik?«

»Le nič se ne boj zame, mama!« je mirno in moško odgovoril Franček. »Bi že sam našel pot domov!«

Božična uganka

Andrejčkova prigoda sredi reke

Pri nas je zima, solnce ni,
kako pa je tam v Afriki?
Tam kopljejo še zdaj se v reki,
Andrejček plava kar v obleki...

Otoček dviga iz valov so.
Nanj vzbne Andrejček kot na krov se.
Veselo zdaj na njem sedi,
»lepo je tukaj!« misli si.

Nenadoma pa, joj, prejoj — — —

Halo, otroci

Uganite, kaj se je zgodilo v tem hipu in sestavite verzce za tretjo sliko, ki bo poka-zala, kakšno čudovito in grozno presenečenje je Andrejček doživel.

Vse dobre in posrečene rešitve bomo objavili prihodnjo nedeljo, pet najboljših rešitev pa bomo nagradili z lepimi knjigami.

Rešitve pošljite najkasneje do četrta, 27. t. m. na naslov: Kotičkov striček, uredništvo »Slovenca« v Ljubljani.

Z. Övirk: Jezušček mali

Jezušček mali,
čemu so te dali
v hlev med živali?
Še vol in osliček
toplejši kotiček
kot Ti otročiček
sta v hlevu imela,
kožuška debela
dovolj sta ju grela.
Res čudna so pota,
da k nam kot sirota —
prihaja Dobrota.

Žaloigra v večnem ledu

Zgodba Andreejeve eksped. na severni tečaj leta 1897

Med največje tragedije junaških raziskovalcev zemeljske oble spada Andreejev polet na severni tečaj in njegov žalostni konec v ledenih poljanah večnega mraza, na katerih je pogumni šved inž. Andree s svojima mladima spremljevalcema Strindbergom in Fränkelom za 33 let našel svoj grob.

V zadnjih desetletjih 19. stoletja je svet na vse načine poskušal, da bi odkril in rešil skrivnost severnega tečaja. Pogumni in poštvovalni raziskovalci so ugotovili, da z ladjo ne bodo nikdar mogli predrti večnega ledu, ki pokriva skrivnostni severni tečaj. Tedaj je sloveči švedski znanstvenik inženjer Salomon Avgust Andree presenetil svet s svojim predlogom, da bi bilo najbolje severni tečaj obiskati z zrakoplovom.

Pomisliti moramo, da je od tistih dob minilo 38 let! Polovica sedaj živečih ljudi se morda spominja, da takrat še nismo poznali ne letal, ne vodljivih zrakoplovov. Bila je posebna senzacija, ko se je pred kakimi 35 leti prikazal v Ljubljani nekdo, ki se je v nedeljo popoldne s Kozlerjevega vrta v Šiški v balonu spustil v zrak in čez četrte ure onstran Šiške nekje na Posavju zopet prišel na zemljo. In dobrih 25 let je od tedaj, ko se je na slovenskih tleh s svojim letalom prvič dvignil v zrak Francoz Blierot. Tedaj so Andreejeve kosti že več ko deset let počivale v večnem ledu. Zato je tedanji svet ostrmel nad Andreejevo drznostjo. Eni so majali z glavami, drugi so ga imeli za norca, tretji so mu poskakali in ga podpirali. Med temi so bili: švedski kralj Oskar II., ki je daroval za to ekspedicijsko 30.000 švedskih kron, škralj dinamičar Nobel, ki je daroval 65.000 švedskih kron, in baron Dickson, ki je dal 30.000 kron.

Z Danskega otoka (Dansköya) na severni strani Spitzbergov bi bil Andree s svojimi spremljevalci moral odleteti 27. julija 1896. Vse je bilo pri-

pravljeno. Toda vetra ni bilo. Moral je čakati na ugoden veter. Med tem je minil poletni čas in polet ni bil več mogoč. To je za nasprotnike bil dokaz, da je tak polet sploh nemogoč. Istega leta se je srečno vrnila že toliko let počešana Nansenova

Trije junaki: Strindberg (na levi) Andree (v sredi) in Fränkel (na desni).

ekspedicija, kar je Andreeja vnovič podžgalo, vključno temu, da je sedaj nastopil proti poletu celo dose-danji Andreejev sodrnik prof. Nils Ekholm, ki je sam hotel 1896 leteti z Andreejem. To je bil za Andreeja hud udarec, ki ga pa ni potrl. Še z večjo odločnostjo se je lotil priprav za drugo leto.

„Orel“ - splaval proti severu

»Ornec« — »Orel« je imenoval Andree svoj zrakoplov. Meseca maja 1897 je ekspedicija na topničarki »Svenskunda« odpotovala s Švedskega proti severu. Dne 30. maja so bili na Danskem otoku, kjer so sedaj celih pet tednov morali trdo delati, da so vse pripravili za polet. Toda dolgo ni bilo mogoče odleteti. Šele 11. julija je zapihal močan jug. Tedaj je stopil v gondolo zrakoplova Andree s Strindbergom in Fränkelom. Ob 14.30 je švignil zrakoplov

Orel se je dvignil v zrak.

v zrak, a kmalu zopet padel v morje. Zamotale so se vrvi in potrgale. Slabo znamenje! Oproščen vrvi se je zrakoplov zopet dvignil in kmalu izgubil ljudem izpred oči. Tedaj so Andreeja, Strindberga in Fränkelo zadnjikrat videli človeške oči.

Kar se je polet godilo, vemo le iz Andreejevih zapisov, katere so 33 let pozneje našli pri njegovih — kosteh.

Močan veter je gnal zrakoplov proti severu. Kmalu pa je zapihal jugozahodnik in ga nesel proti severovzhodu. Z začetne višine 800 metrov je zrakoplov počasi zlezal nazaj na 250 metrov. V tej višini je naglo plaval, kar je trem zrakoplovcem delalo veliko veselje. Spustili so nekaj poštnih go-

lobov, da svetu na ta način oznanijo, kako jim gre. Žal je od vseh golobov, ki jih je bilo veliko, le eden zopet prišel med ljudi.

Zvečer se je balon zopet dvignil 600 metrov visoko. V osmih urah so prepluli 300 km. Vendar se je zdelo, da z zrakoplovom nekaj ni v redu. Veliki ventil je tiho piskal ter s tem oznanjal, da pušča plin. To pa popotnikov ni motilo. Saj so imeli v gondoli dovolj uteži, da so jih pometali ven in s tem dvignili zrakoplov.

Toda jutraj 12. julija je veter začel gnati na zahod; poleg tega je njegova sila ponehala, da so le počasi prišli dalje. Ker je ponehal veter, so se začeli delati megle. Sonce se je zameglilo, zrakoplov se je shladil in začel padati. Nastopila je nevarnost, da padejo na večni led. Začeli so metati uteži, da bi se balon dvignil. Toda čim bolj so metali, tem težji je bil balon, ker se je od mraza in megle na njem nabiral ledeni snež in ga težil. Ko so pometali vse uteži, so morali začeti metati lovce, ki so ga vzeli s seboj za svojo porabo. Vendar je ob 15. košara-gondola prvič udarila ob tla. Kmalu nato je tresčala še dvakrat z vso silo. Lahen vetrič pa je zrakoplov vlekel še vedno na zahod, namesto na — sever. Tudi 13. julija zjutraj se je košara večkrat zadela ob tla. Zrakoplovci so metali svoje potrebščine na zemljo, sami pa so se oprijeli mreže okrog zrakoplova, da bi si ne bili polomili nog, ko bi košara padla na zemljo.

Dne 13. julija proti poldnevju je zapihal zahodnik in sonce je začelo greti ozračje in balon. Pod vplivom te toplote se je plin razgrel in razširil, zaradi česar se je zrakoplov zopet dvignil 60 m visoko. To ni bogve koliko, ampak za utrujene može je to velika olajšava! Sedaj se lahko odpočijejo. Veselje pa ni dolgo trajalo. Sonce je zopet izginilo in balon je zopet začel padati — huje ko prej. Balon se je skoraj vlačil po tleh — to ni več ponosni »Orel«, to je le še obstrljena vrana. V tem je začel pihati hujši veter. Sedaj je balon naglo plaval, a dvignil se ni; vedno hujše je butal ob led. V tej stiski so pometali zrakoplovci celih 200 kg živih iz košare. To je pomagalo in zrakoplov se je dvignil. Toda v tem je nastala nova strašna nevarnost. Ob 19 je v košari nastal mal požar. Ko bi ga ne bili že v istem hipu pogasili, bi se bil vnel plin, nastala bi eksplozija.

Dne 14. julija ob 7.00 se zrakoplovci spustili na led. Pristajanje se je izvršilo brez neskode — in to sredi večnega ledu! Potovanja je bilo konec!

Peš v tabor smrti

Ali so zrakoplovci zaradi tega bili hudo potrti, to ni zapisano v najdenih zapisnikih. Pač pa so se pogumno lotili priprav za pešhojo po ledu nazaj. Teden dni so se pripravljali. Celo preveč pripravljali, ker so vzeli s seboj na tri sani, katere so imeli s seboj, množico kar nepotrebnih reči. Prav za prav so imeli le dvoje sani, na tretjih je bil čoln. Vsake sani so nosile 230 kg težko breme, kar je bilo za enega moža odločno preveč. Skušnja uči, da bi bil smel vsakdo vleči največ 150 kg. Ker so si toliko naprtili, dokazuje to, da so se čutili močne in zdrave.

Toda že četrty dan potovanja so spoznali, da so si preveč naložili. Večni led namreč ni gladka in strnjena ploskev, posebno ne poleti. Marsikod se pod vplivom solnčnih žarkov led topi in treba je gaziti po vodi. Kje boš zvečer sušil premočeno obuvale? Marsikod nastanejo v ledu široke razpoke, čez katere moreš le s čolnom. Drugod zopet se led udaja pritisku od zunanjih plasti in se začne gneti ter trči. Nastanejo v ledu take ovire, da moreš le težko čez razdrapano ledovje. To vse so skušali že Andree in njegovi spremljevalci. Prvi je to poskušal Nansen. Zrakoplovci so četrtega dne vrgli s sani 180 kg tovora. In še je moral vsakdo vleči 170 kg, ko bi bilo 100 kg se vedno dovolj. Spočetka so hodili proti vzhodu. Kmalu pa se je ledena plošča pod njimi začela premikati in naglo plavati proti zahodu, medtem ko bi bili oni radi

šli proti vzhodu. Zato so jo mahnilo naravnost proti jugu, da bi dosegli »Sedmero otokov« (Syvöarna), kjer so imeli pripravljeno taborišče z živili.

Kmalu pa je tudi ledena plošča začela plavati proti jugu. Ker so tudi sami precej naglo hodili, so hitro napredovali. Dne 8. avgusta so prekorali čili že 82. širinski krog. Tedaj pa se je začel vrtljak! Plošča je plavala nekaj časa proti jugu, potem proti severu, proti severovzhodu, dokler se 27. avgusta zopet ni obrnila na jug. V teh krajih približno se je 31 let pozneje ponesrečil italijanski zrakoplov »Italia« (leta 1928). Andree je vsa znanstvena dognanja o premikanju ledu vestno zapisal v svoj zapisnik. S tem je čez 33 let po svoji smrti zelo obogatil znanost. Pri vsem tem je zbiral rastline, mahovje, kamne, prst itd. Prav to napeto znanstveno delo med napornim pohodom dokazuje, da so vsi trije junaki bili še dobrega zdravja.

Spočetka jih je zelo skrbela prehrana; toda 19. julija so ustretili prvega severnega medveda in sveže brane je bilo dovolj! Strindberg in Fränkel sta bila mlada in vesela fanti, polna šal in dovlopov. Pri Fränkelu so čez 33 let dobili še poln notes šal, ki je z njimi razveseljeval svoja tovariša. Ko je 27. avgusta ledena plošča začela zopet pluti proti jugu, je šlo naglo naprej.

Toda v začetku septembra je začela kazati zobe bližajoča se zima. Postalo je mrzlo in puho. Vlaga in mokrota se jih je poslej kar držala. Strind-

berg in Fränkel sta začela bolehati. Dobila sta drisko in noge so se jima začele gnajiti. Zdrave noge pa so za vsako potovanje peš prva potreba. Toda vse sta potrpežljivo prenašala, čeprav ju je driska hudo zdelavala. Vztrajno so hodili proti jugu, upajoč, da skoraj pridejo do »Sedmerih otokov«.

Dne 4. septembra je Strindberg praznoval svoj rojstni dan. Veselo so ga praznovali. Strindberg je ta dan prejel voščila od svojega malega brata in svoje neveste. Tedaj mali bratec je sedaj sloveči kipar Tore Strindberg. Voščila sta mu brat in nevesta izročila ob slovesu z naročilom, da sme pisni odpri šele 4. septembra. Tako sta mu oba ta dan osebno voščila.

Tri dni kasneje so prekorali 81. širinski krog. Pet dni nato pa so oddaleč zagledali suho zemljo: plošče Föyn. Izkazalo se je, česar so se zadnje dni bali, da ne bodo mogli do »Sedmerih otokov«, ki se že bolj zahodno ko otoki Föyn. Plošča je kre-nila vetran, tako, da so tudi otoki Föyn kmalu izgubili izpred oči. Treba se je bilo pripraviti še na dolgo potovanje. Najprvo so morali ekstiti dnevne porcije živeža. Poslej je vsakdo dobival le 400 g mesa na dan, 200 g zmelega prahu posušenega so-čivja, pomešanega z maslo, ter 75 g suharja. Že tri dni ne hodijo več, ker plošča sama plove proti jugu.

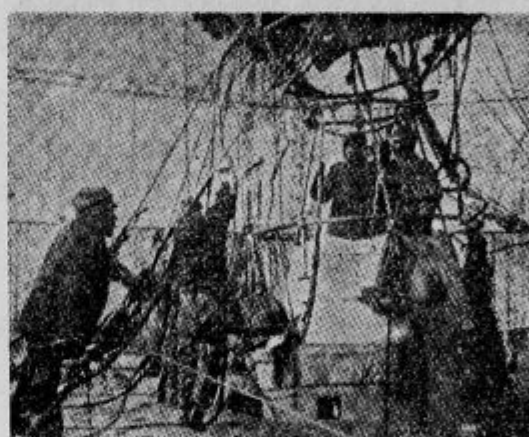
Toplota pada! Polarni dan je končan. Mrzla noč je že deset ur dolga. Ni več mogoče spati pod milim nebom. Treba je dobiti streho nad glavo in štiri stene okrog sebe. Sotora nimajo. Lahko bi ga naredili iz balonovega blaga. Pa je pretanko, da

In smrt je dovršila delo...

Veselo pa je bilo prezgodnje! Plošča ni priplavala k bregu. Le blizu tam okrog je blodila skoraj dva tedna. Andree je pač poskušal, da bi s čolnom prišel na suho, toda ob obrežju nagroma-deni led, ki leži tako do oktobra, jim je to o-ne-mogočal. Medtem se je njihova plošča drobila in zmanjševala, kar je pomenilo zanje veliko nevar-nost. Zato pa je s suhe zemlje prihajalo na ploščo več divjačine. Dne 18. septembra so ustretili tulj-nja, drugi dan mroža, 20. septembra pa celo be-lega medveda. Lakote se jim torej ni bilo bati.

Živež so dobro shranili in se pripravili, da prezimijo na ledu. Svojo »hišico« so povečali in se 28. septembra vselili vanjo.

Toda 2. oktobra zjutraj jih naenkrat zbudi silno grmenje. Planejo ven. Njihova plošča se je razkrala na več malih delov. Na največjem so ostali oni, njihove stvari so na drugih ploščah ali pa so popadale v morje. K sreči imajo čoln. V strašnih naporih se v treh dneh zopet zbrali svoje stvari. Pri tem se jim je posrečilo, da so s čolnom do-segli celo breg suhe zemlje. Tja so spravili svoje

V gondoli tik pred odletom.

Čez 33 let najdeni mrlič

Dolgo let je svet pričakoval vesti o Andreejevi usodi. Razen enega goloba in ene steklenice, ka-tero je morje prineslo na jug, in v kateri je bilo Andreejevo poročilo o poletu balona, ni svet nič-sar vedel o njegovi usodi. Razne ekspedicije so ga iskale — zaman. Končno pa je svet pozabil nanj. Medtem pa so trije mrlič počivali pod ledeno ode-jo in čakali, da jih najde prihodnji rod.

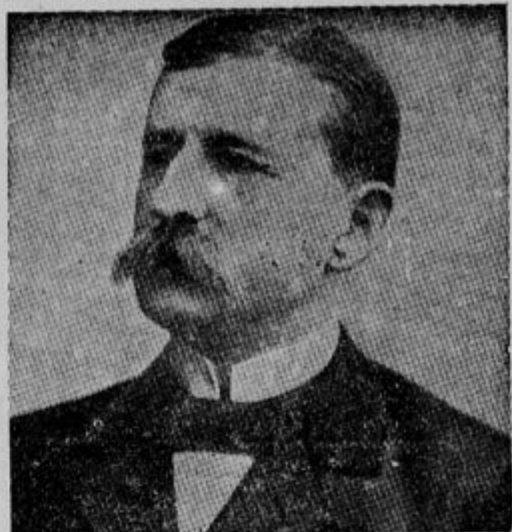
Ze večkrat so ljudje hodili po njihovem le-denem grobu, ne da bi slutili, kdo počiva v ledu pod njimi. Tako je leta 1928 Tryggve Gran vodil na Hvityö ekspedicijo, ki je iskala Amundse-na. Ni našla Amundse-na, tudi ni našla sledov za An-dreejem. Sneg pač vse pokrije. Če poletje ni dovolj vroče, da bi raztopilo sneg in led pod njim, ne more nobeno človeško oko opaziti, kaj je pod njim.

Še osem dni prej, preden so našli Andreejev tabor, se je mudila na Hvityö, in sicer prav na grobovih, reševalna ekspedicija, ki je iskala ita-lijanski zrakoplov »Italia«. Pa tudi ta ekspedicija ni našla ničesar. Sonce tistega vročega poletja se ni raztopilo ledene skorje.

Dne 6. avgusta 1930 pa je po 33 letih bil konč-no prekinjen beli molk. Dva norveška lovca tulj-nov in mrožev sta v ledu našla kraj, kjer so do-bojevali smrtni boj Andree, Strindberg in Fränkel.

Dne 23. julija je iz Ankesunda odpelovala loveka ladja »Bratvaag« na lov v Ledeno morje. Na krovu je bila slučajno tudi znanstvena ekspedicija pod vodstvom dr. Gunarja Horna. Dne 5. avgusta je ladja pristala ob otoku Hvityö. Znanstveniki so šli na suho in tu marsikaj našli, kar jih je zado-voljilo, toda sledov za Andreejem niso ne iskali ne našli. Ko so se znanstveniki vrnili na krov, je ladja že hotela odpluti. Tedaj so se prikazali ob bregu mroži. Sedaj so šli lovci na otok. Dne 6. avgusta dopoldne so ustretili dva mroža. Kar na bregu so ju izkožili in razsekali. To pa je bilo naporno delo. Ko so opravili, so bili žejni in upehani. Dva moža — Salen in Tasvik — sta šla na otok iskat pitno vodo, snežnico.

Kakih 150 m od brega je Salen zapazil, da moli iz snega nekaj, kar ni kamen. Oba sta začela pre-

Salomon Avgust Andree

bi zadrževalo mraz. Kdor prebiva v večnem ledu, mora od njega živeti; narediti si mora kočo iz snega. Snega je tam gori malo. Vendar ga je do-volj za kočo. V sneženih kočah prebivajo Eskimi. V 20 minutah si jo zgrade.

Komaj so naši popotniki končali svojo kočo, so doživeli veliko veselje. Dne 17. septembra so zopet zagledali suho zemljo. Tokrat je plošča pla-vala naravnost proti njej. Konec bo potovanja na ledeni plošči! Mati zemlja jih kliče. Pogled na zemljo jih je tako razveselil, da so pridedili vese-lico. Najboljše, kar sta imela kuhinja in klet, so poiskali. Privlekli so iz zabojev celo ono steklenico porškega vina iz leta 1896, katero jim je daroval za pot kralj Oskar II. Vesele švedske pesmi so zadonele nad belo puščavo...

zaloge. Trdna tla imajo pod nogami! Zemlja, na kateri so, je otok Hvityö. Toda gol in skalnat.

Na svojih saneh prepeljejo blago kakih 150 m stran od obale pod 5 m visok griček, ki visi na sever in ima na severni strani pol metra globoko polico. Tu si zgrade kočo.

Glavni opravke je bil sedaj lov, da si napra-vijo dovolj živeža za zimo. O lovu njihovi zapiski sedaj več ne govorijo. Toda iz ostankov kosti, katere so našli toliko let po njihovi smrti, sklepamo, da so ustretili še dva medveda. Veliki kupi ptičjega perja pa dokazujejo, da so nastrelili tudi mnogo ptičev. Poslej je njihova usoda zavita v mrak.

Zadnji zapisek Strindbergov, ki ga je pisal 17. oktobra, omenja, kdaj so se ta dan vrnili — najbrž z lova. Drugače pa njihovi sicer tako zgo-vorni zapiski molče. Iz okolnosti, kakor so vse tri čez 33 let našli mrtve, bi bilo eklatantno take-le:

Prvi je umrl Strindberg; kajti njegovo truplo je bilo lepo pokopano in s kamenjem pokrito. Kdaj je umrl, tega ne more nihče ugotoviti. Vsekakor je bil že prej bolan, bolj bolan ko Fränkel, kateri je tudi bolehal. Kakor rečeno, je Strindberg mučila driska in gnajlo so se mu noge. Ker pa zaradi ranjenih nog navadno ljudje ne umirajo, je mo-goč, da je zaradi slabe prebave Strindberga pri-jela kaka mrčica. Morda ga je zadavila tudi hrpa, ki posebno prijemlje mlade ljudi, če je vreme slabo, če imajo slabo hrano in slabo stanovanje. Fränkel prej umrl ko Andree. Najbrž je bilo tako:

Andree in Fränkel sta pokopala Strindberga. Potem je zbolel in v Andreejevem naročju umrl Fränkel. Morda že bolni Andree je mrliča pustil v koči, sam pa je legel pred kočo ter v silnih mukah čakal smrti. Saj so morali biti njegove bolečine res velike! Izgubil je oba tovariša, dva mladeniča, ki ju je imel tako rad in ki je bil odgovoren za njihovo smrt.

In tako je Andree v bolečinah ležal tam, dok-ler ni prišla bela smrt ter nežno in skrbno z be-lim prtom zagrnjala taborišče in v njem vse tri junake...

iskovati in našla čoln, ki je mohl iz snega. Sledovi ljudi v takih samotah so vedno nekaj posebnega. Kmalu sta potegnili iz snega čolnarsko železno kljuko. Na kljuki pa je bilo zapisano: »Andreejeva polarna ekspedicija 1896.« — Lovca sta vedela, kaj to pomeni. Takoj sta obvestila kapitana Eliassona, ta pa z znanstvenike, ki so začeli strokovno izkopa-vati taborišče smrti.

Našli so Andreejevo in Strindbergovo truplo ter mnogo ostankov. Petrolejska peč je bila še tako dobro ohranjena, da je petrolej, ki je bil v njej 33 let, začel takoj goreti, ko so ga prižgali. Oko-stnjake, na katerih je bila pa vsa obleka dobro ohranjena — Andreejevemu truplu je manjkala glava —, so položili v zaboje in jih znesli na ladjo. Fränkelovega trupla pa niso našli, ker je bilo še preveč snega. Ker je ladja plula naprej na lov, so znanstveniki sporočili novico ladji »Terningen«, ki se je že vračala z lova. Tako je svet zvedel novico. Še preden se je »Bratvaag« vrnila na Norveško, je odtam pod vodstvom norveškega časnika Stub-bendorfa odšla nova ekspedicija na otok Hvityö iskat Fränkelovo truplo ter ga tudi našla. Našla je tudi Andreejevo lobanjo in še mnogo gradiva.

Dne 28. septembra 1930 so se po več ko 33 le-tih mrtvi junaki vrnili v švedsko domovino. Leta topničarka, »Svenskunda«, ki jih je pred 33 leti iz Göteborga odpeljala na sever, je sedaj v Göteborg pripeljala njihove kosti.

Člani reševalne ekspedicije, ki je iskala Amundse-na, na otoku Hvityö na ledenem grobu An-dreeja in njegovih tovarišev, ne da bi bili slutiti, kdo spi tu svoje večno spanje.

Nujne zahteve slov. delavstva in nameščensva

Kolednica

Andrej je potni bil klepar.
Od vrat do vrat je z jasnim licem
postal na pragu z glasnim klicem:
»Kaj póravil za kakšno stvar?

»Nocoj je ljuba soeta noč.
In z njo ne strinja moj se posel;
pri jasli sta še vol in osel;
ves svet prešinja višja moč.

Omarico naramnico
Andrej pokríl bo s prtom belim
in šel s korakom bo veselim
in pel posod kolednico.

Posod bo pel in tod in tam:
pri župniku in pri kaplanu,
pri poštarju in pri županu;
naposled pojde v sveti hram.

Gospod vodnik in duš pastir!
Kako je lepa Vam odlika:
pred Bogom biti za srednika;
imeti mir in dati mir.

Gospod kaplan! Vesel večer
prinaša tujec Vam popoten.
Vsak najde domek Vaš popoten,
potrkal sem na Vašo dver.

Gospod poštar! Nebroj pošil
na vsa bi pisma Vam natrosil,
da blagoslov bi jih orosil,
da vsak bi blago vest dobil.

Gospod župan! Moj tih obisk
naj spomni lepe Vas nadloga;
na vse beležne in uboge,
na Betlehem strot in stisk.

Moj dobri Bog! Andrej klepar
osem rad bi sklepal lepo srečo
in vsako dušo hrepenečo
oboaroval bi vseh prevar.

Popravil mnogo sem posod;
najimennitnejše posode
popravití mi moč ne bode:
Sreče — popravi nam Ti, Gospod!

Iz stare selske kronike.

Božično razmišljanje slovenskega delovnega ljudstva ne more biti preveč prijetno. K starim, še vedno nerešenim vprašanjem, so se pridružila še nova in težja. Nekatera od teh so tako nujna, da potrebujejo takojšnje rešitve, če hočemo prebrati temne in usodne oblake, ki se zbirajo nad glavami našega rodnega in duševnega proletariata.

Minimalne plače

Prenizke plače so tista bolezen, na kateri bo naš narod — če se razmere hitro in temeljito ne spremenijo — kaj kmalu izhiral. Prenizke plače so najboljši zaveznik vseh naših zunanjih in notranjih sovražnikov. Prenizke plače rušijo državo in ustvarjajo komunizem. Ne moremo razumeti, zakaj se v tem pogledu ničesar ne naredi. Pri dobri volji bi se dala najti vsaj kolikortoliko primerna rešitev. Delavska zbornica v Ljubljani je nedavno izdelala osnutek zakona o minimalnih plačah. Osnutek gotovo ni popoln in idealen, vendar bi že njegova zakonitost predstavljala velik napredek v tem vprašanju. Zdi se pa, da je ta osnutek naltel na gluha ušesa.

Kdor ve, da znašajo danes pri nas plače moških 250—3 Din, plače žensk pa vsa sili samo 1—150 Din na uro, bo moral spoznati, da je to nevedrno in da je v interesu narodnega zdravja, v interesu notranjega mira in državne obrambne sile, da se to vprašanje takoj reši.

Javna dela

Izvrševanje javnih del se je pokazalo kot eno izmed najbolj uspešnih sredstev pri pobijanju brezposelnosti. Javna dela so organizirala skoraj vse evropske države. Tudi pri nas je bilo izvršenih precej javnih del na račun države, banovin in posameznih občin. In kakor je videti iz raznih uredb in proračunov, se bodo izvrševala javna dela tudi v bodočem letu, kar je čisto prav.

Zelimo pa, da se je pri izvajanju javnih del odpravilo nekatere obšutne napake. Delavstvo, zaposleno pri javnih delih, mora dobiti polno plačo in mora biti zavarovano za primer bolezni in nezgode. Ne sme se več dogajati, da bi ravno država in druge samoupravne enote najslabše plačevale delavstvo in ga še izvezale iz zavarovanja. Dalje naj se javna dela po možnosti izvajajo tam, kjer je brezposelnost, sicer delavcem, ki morajo daleč potovati in vzdrževati dvojno gospodinjstvo, ničesar ne ostane. In slednjič naj se izvajanje javnih del poveri čisto domačim podjetjem, ki morajo najeti samo domače moči tudi za kvalificirano delo.

Nedeljski počitek

Zasmeševanje brezposelnih in izvajanje javnosti pomeni obratovanje tudi ob nedeljah in praznikih. Kljub striktnemu zakonskemu določilu, da je ob nedeljah prepovedano vsako delo (§ 12. Zakona o zaščiti delavcev), se pri nas ob nedeljah vsepovsod nezakonito delo. Ravno tako nezakonito se krši delovni čas. Podjetja, ki plačujejo nadurno delo, so prave bele vrane.

Za rešitev tega vprašanja ni potrebno izdati nobenih novih zakonov in uredb, ker take zakone že imamo. Treba je samo poskrbeti, da se zakonita določila v resnici izvajajo in niso samo na papirju.

Naši vajenci

Kdor pozna do dna naše vajeniško vprašanje, se mora zgroziti in vprašati, kam plovemo. Zgleda, kot da nimamo o zaščiti vajencev nobenih predpisov, oziroma da morebitni predpisi sploh ne veljajo. Predvsem se ničesar ne ukrene, da bi se omejili in uređili dotok novih vajencev, da bi se z vso strogozgotovno izvajalo določilo, koliko vajencev sme imeti posamezni mojster.

Zdi se, da določila o delovnem času za vajence in vajeke sploh ne veljajo. Nedavno smo čitali, da delajo prav vsi vajenci nad 8 ur, večina do 10 ur, prav mnogi pa tudi več na dan. Zdravstvene razmere so strašne radi težkih delovnih pogojev, radi slabe in nezadostne hrane, slabih stanovanjskih prostorov in radi pomanjkanja pravega počitka in razvedrila. Vprašanje plačila, ki ga predvideva obrtni zakon, seveda še vedno ni urejeno. Počitniški domovi za vajence kot jih ima n. pr. Avstrija, pa so pesem nedečakljive bodočnosti.

Taka je torej slika našega obrtnega naraščaja. Ali more iz takega naraščaja vzrasti krepak obrtni stan?

Borze dela in brezposelno zavarovanje

V naši državi ni uvedeno zavarovanje za primer brezposelnosti. To se pravi, da je v naši državi nekaj stotisoč delavcev, ki so brez dela, brez zaslužka in brez kruha. Če spadamo spričo tega še med kulturne države, naj si cenjeni čitatelji sami odgovore. Kot nek silno skromen nadomestek zavarovanja za primer brezposelnosti imamo podpore, ki naj bi jih delile javne borze dela. Prav pred kratkim pa smo čitali, da borze dela niti teh beraških podpor ne mo-

rejo isplačevati, ker so fondi v Belgradu, ki znašajo okoli 30 milijonov Din, zamrznili.

In še to moramo vedeti, da bi bilo polovico vprašanja brezposelnosti rešenega, če bi nam tujci ne odjedali kruha in ravno najboljše kruha. Zgloda pa, da je to vprašanje nerešljivo...

Starostno zavarovanje našega delavstva

Tudi v pogledu starostnega in invalidnega zavarovanja smo na istem kot z brezposelnim zavarovanjem. Nimamo ga! Pri nas velja še vedno obšutno ubožno, miloščinsko skrbstvo, čeprav smo v Evropi in v 20. stoletju.

Ravnokar se po časopisih obravnava

Gaberje - celjsko delavsko predmestje

Ob državni cesti, ki pelje iz Celja proti Mariboru, je v drugi polovici preteklega stoletja zrasla mogočna delavska kolonija Gaberje. Vas s tem imenom je bila znana že prej, toda sedaj se je začela naseljevati v tem delu industrija in dale naselbini popolnoma industrijsko lice. Nastale so mogočne tovarne, kjer je stotine in stotine pridnih slovenskih kmečkih rok dobilo zaslužka. Cinkarna, Western in še nekatera manjša podjetja so priče lokalne celjske zgodovine zadnjih desetletij. Podjetniki so zgradili pri svojih tovarnah za službenice velike, vojašnicam podobne stanovanjske hiše, pri katerih se nahaja tudi navadno veliko dvorišče, kjer se igrajo otroci številnih delavskih družin. Vsa nižja dela v tovarnah so opravljali in še opravljajo naši ljudje, vodilna mesta so zavzemali in jih deloma še danes zavzemajo tujci. Ob glavni cesti so lepe hiše, med njimi številne gostilne in trgovine, na levi strani velika vojašnica. Na nizkem hribočku dalje na levi je pokopališče. Če se ozreš nazaj, vidiš razvaline mogočnega celjskega gradu, ki ti dovolj jasno pove, da je vsake noči in sile enkrat konec.

Ob trdem delu in grenkem kruhu so se borile z življenjem v tem delu Celja skozi leta in leta tisočere delavske družine. Pa je šlo, vsaj za vsakdanji kruh je bilo dovolj in potrebno obleko, da niso bili lačni in strgani. Danes se je položaj spremenil. Kakor drugje je še posebno hujša začela odnevat tista žakostna pesem današnjih dni: kriza, brezposelnost, pomanjkanje, lakota, beda... Stisnile so se pesti krepkih rok, ki bi rade delale a ne morejo; skrčila so se srca skrbnih in dobrih mater, ki bi rade dale otrokom kruha in gorke obleke, pa nimajo nikjer vzeti; zajokala so mlada nedolžna otroška ustea, ki si želijo vsaj malo tople hrane, da si utesijo glad, a je ne najdejo.

Čorje je prišlo nad nje, potisnjeni so bili v krčelo brezdomstva in prosjakov. Če je kdo v sveti in upravičeni nejevolji kaj zamrmral, so ga zaznamovali za upornika in družbi nevarnega človeka. Ali si moremo misliti večje protislovje, kakor je to: človeka, ki bi rad delal in pošteno živel, pa mu to ni mogoče, tako obsoditi in ga vreči med množico prevratnežev. Zavedajo se ti ljudje, ko vidijo še toliko in toliko drugih, ki hodijo lepo oblečeni, niso nikdar lačni in se vozijo v najmodernejših avtomobilih, da se jim je zgodila po božjem in naravnem pravu vnebovpijoča krivica. Zavedajo se, da je svet dovolj velik in dovolj bogat za vse.

Stanujejo ti brezdomci v majhnih zaduhlih podstrešnih ali kletnih in pritličnih stanovanjih. Pa saj to niso stanovanja, to so navadne luknje, navadno bolj podobne svinjakom kakor pa človeškim bivališčem. Mnogokrat so brez oken, le skozi kako majhno odprtino in razpoko prihaja v ta revna bivališča dneva svetloba. Opremljena so bomo. Kako slabo zanikerno ognjišče, ena postelja, majhna mizica, eden ali dva stola, to je v glavnem vsa oprema. Pač pa so bogata na otrokih. V taki majhni luknji prebiva včasih sedem tudi do deset ljudi. Mož, žena, kopica otrok in še kak starejši, oče ali mati od starišev.

Iz Gaberje imamo v naši pisarni največ znancev in hvaležnih obiskovalcev. Komaj se odpro vrata, se že začno vrstiti: mlade žene, navidez še krepki, toda že izmučeni moški obrazi, stare ženske in otroci. Prošijo, prosijo, ker ne morejo živeti, pa stanovanje ne morejo plačati in običaj nimajo kaj.

Počasi se odpro vrata in s strahom vstopi mlada, še ne 30 let stara žena in boječe ter z jokajočim glasom izpregovori:

»Gospod, ali bi mi mogli pomagati...« prekinem jo, ker ji je videti, da težko prosi in bi se raje potopila, kakor pa beračila, če ne bi šlo za njene malčke.

»Kje stanujete, kako je z možem, ali imate otroke, koliko plačate za stanovanje,« se glasi vprašanje.

Pa je pripovedovala s solzami v očeh: »Skoraj že dva meseca je brez dela. Ves je zbežan, ker ne ve, kako bomo živeči. Dokler smo mogli, smo še nekako rinili. Pa je prišlo tisto strašno in so mi povedali, da ni več dela in za enkrat nobenega upanja. Kaj naj storimo, sama, trije otroci, stanovanje moramo plačati. Za stanovanje smo dajali 120 Din na mesec. In še mater imamo pri sebi, komaj da še včasih vstane.«

Odšla je potolažena, videč, da so še ljudje, ki niso pozabili na reveže.

Ze stoji pred menoj druga. Mlada dekle, komaj bi ji prispodil 20 let. Razmere so jo vrgle v vrtnice življenja. Sram jo je, a beda jo je k temu prisilila.

»Kaj pa oče, ali se nič ne zmeni?« jo vprašam. Odgovorila je, da se brani in noče pripoznati. Tako so pač boljši gospodje.

osnutek uredbe o razširjenju pokojninskega zavarovanja za nameščence in uredbi starostnega zavarovanja za delavce. Če nas vsa znamenja ne varajo, teh zavarovanj še ne bomo kmalu imeli, ker na eni strani ni dovolj razumevanja za to, na drugi strani pa razne zakulisne borbe uničijo vsako zdravo misel.

S tem seveda še daleč niso izžrpane vse nujne zahteve slovenskega delavstva in nameščensva. Našteli smo samo najnujnejše, in mnogo dobrega bi bilo storjeno, če bi se vsaj opisana vprašanja rešila v najkrajšem času. Mi smo sicer optimisti, toda tudi optimizem ima svoje meje. Ne silimo ljudstva v obup! Dajmo mu, kar mu po božjih in človeških zakonih gre! Smersu R.

In še so prihajali eden za drugim, eden bolj potreben kot drugi. Brezposelní družinski očetje so škripali z zobmi in stiskali pesti. Radi bi jokali, a v svojem pokušu so se premagali. Stare ženske. Doker je sin delal, je še kaj poslal, sedaj ne more več. Druga stara mamica zopet pravi, da ne more več shajati, ker ne dobi od nikjer nobene podpore več. Pa še od hčere otroka ima pri sebi, a ona je šla in se ne zmeni ne za mater, ne za lastno dete.

O v teh domovih, tu je doma beda in pomanjkanje. Krivica, zakaj si prišla na svet in vrgla svoje najboljše otroke ubožstvu v naročje? Mariborska cesta, Dečkova cesta, Cinkarniška pot, Tovarniška ulica, Sp. Hudinja, to so stanovanja naših najbednejših. Ne stanovanja, navadni brlogi, kjer se pase mišes, umirajo nedolžni otroci v vlažnih in zatuhlih stanovanjih, kjer so vrata jetiki na stečaj odprta.

O Gaberje, kdaj bo nad teboj zasijalo nebeško sonce in vilko v duše tvojih dobrih a zapuščenih prebivalcev žarek veselja in žarek upanja na boljše čase.

Naj bi vsaj danes na Sveti večer vtil nebeški Oče trohico veselja in areče v te zapuščene domove.

Gaberje, upaj danes, ko se rodi Gospod, da se rodi tudi zate in tvoje otroke. Prišel je na svet, zato da je pomagal najrevnejšim in bednim in pomagal bo tudi tebi.

O tehničnih iznajdbah v telefonu in brzojavu

Ko se je tehniki posrečilo zgraditi prvo veličansko ladjo »Savannah«, je bila ta ladja prva, ki v 20 dneh prevozila široko morje od mesta Savannah do Liverpoola. Hitrost te ladje je takrat zbudila veliko občudovanje in posebno pozornost vsega sveta. Tehnika, kateri se je posrečilo tako ogromno delo, je žela povsod pohvalno odobravanje. Danes pa se nihče več ne zmeni za napredek naše tehnike, ki je od tedaj v svoji stroki tako napredovala, da gradi ladje, ki s svojimi stroji mnogo boljše delujejo in prevozijo isto morskno razdaljo celo v 4 1/2 dneh. Ves svet gre ravnodušno mimo vseh novih izumov.

Če se danes v glavnem mestu evropske države na telefonu oglasi New York, ni to nobena šala. Pogovarjaš se že lahko po telefonu s preko-oceanskim mestom New York.

Leta 1837 je Morse izumil prvi pisalni stroj za brzojav, kratak čas na to pa so že poznali brzojavni stroj »Hughes«, s katerim se je z neverjetno hitrostjo izboljšalo prenašanje brzojavnih znamenj s tiskanimi črkami na papirni trak.

Prvi kabel, ki so ga med Liverpoolom in New Yorkom položili, je v tedanjem času skrajšal čas za izmenjavo poročil za prav kratak čas. Sedaj imamo podmorskih kabelskih zvez 507.000 kilometrov. — Nadaljnja iznajdba v brzojavu je bil brezžični brzojav, ki se še danes uporablja po vsem svetu z najoddaljenimi postajami. Ze leta 1902 je imela Britanija brezžični radio-promet z oddaljenim mestom Cape Breton v Kanadi. Leta 1914 se je vpostavil brezžični brzojav med nemškimi mestom Nauen in mestom Windhuk v prejšnji Nemški južni Afriki. A od dne 12. decembra istega leta je tudi vsakdanji promet Nauen—New York.

Ze kmalu po svetovni vojni so se začeli poskušati s prekmorskim telefonom, kateri niso bili brez uspeha. London in Berlin sta bili prvi mesti v Evropi, ki sta napravili prve radio telefonske zveze naravnost z New Yorkom. Med drugimi večjimi mesti v Evropi ima tudi Belgrad naravnost telefonsko zvezo z Ameriko, četudi ne po svojih kablji. Razgovore prenaša ali Berlin ali London. Obe mesti računata za posredovanje posebno tranzitno takso. Cena za telefonski pogovor je sicer za zasebnike še vedno nekaj plašljivega, v trgovskem in industrijskem prometu pa tega strahu ne poznajo. Tu gre samo za naglo, za takojšnjo zvezo, ne za takso, ki jim je malenkostna pri kupčijah.

Danes je telefonski razgovor v Evropi z Ameriko že nekaj vsakdanjega in v kratkem času bo tudi razgovor z zapadnim kontinentom nekaj vsakdanjega. Ravno tako, kakor dandanes na širokem morju telefoniraš z ladje na ladjo, na suhem pa z brzečega vlaka na enako oddaljeni brzeči vlak, se bodo telefonski razgovori vršili tudi po celem svetu iz mesta v mesto.

Fotografiranje brzojavnih slik z Dunaja v Ameriko traja samo 18 minut. Tako brzojavno odposiljanje slik se vrši neprestano iz centrale v centralo. V dunajski brzojavni centrali se naročajo

slike za oddajo. Njegovo število je sedaj doseglo 70 komadov na dan.

Koliko pa stane odposiljanje katerekoli grafične slike? To se seveda ne da enostavno preračunati, ker je taksa še zelo komplicirana. Najcenejša taksa bi se še dala doseči z berlinsko zvezo, za katero se zaračuna 21,6 šilingov (ca 190 Din), to se razume samo slika v velikosti 10×10 cm, vsak centimeter več stane 21 grošev, in to največ do velikosti 18×24 cm.

Zveza s San Franciscom stoji na najvišji točki, kar pomeni še precej drago stvar. Ze do New Yorka znaša najnižja taksa 289,80 zlatih švicarskih frankov (v dinarjih približno 4350 Din). Za nadaljnjo pot iz New Yorka do San Franciska se podraži prenos za 250 zlatih švicarskih frankov, kar znaša zopet 3750 Din. Na ta način stane prenos v formatu 250 kvadratnih centimetrov 8100 Din. Vsako prekoračenje te velikosti bi seveda tudi znatno povzročilo še omenjene takse na vseh postajah. Vse postaje, katere imajo kabelsko zvezo, lahko prejmejo brzojavne slike. Razume se, da morajo imeti te postaje tudi aparat za sprejemanje brzojavnih slik.

Po berlinski radio-postaji imamo zveze z naslednjimi radio-postajami za glavni promet: Frankfurt am Main, München, London, Kopenhagen, Stockholm, Oslo, Amsterdam, Rim, New York, Buenos Aires in Siam. Vrh tega pa še velik del privatnega prometa z različnimi internacionalnimi časopisi.

Dunajska oddajna postaja deluje že 7 let, slike pošiljajo na »Karolus-Telefunken-Aparat-ue« brez vsake motnje. Aparati odposiljajo in istočasno sprejemajo slike. Pred 5 leti se je ta postaja temeljito modernizirala in s tem dosegla, da lahko oddaja in sprejema slike v velikosti 10×21 do 18×24 cm. Slikanje 1 cm slike v kvadratu traja navadno 1 minuto, v tem času se slika v sprejemni postaji pokaze. Seveda se lahko tudi v okrognem prometu slike na različnih krajih (postajah) istočasno pokazujejo.

Za današnji čas je ta izvrstni in natančni prenos slik največja iznajdba. Slike se prenašajo iz dežele v deželo, iz mesta v mesto, a današnji človek je tudi za to čudo tehnike tako malo dovzeten.

Velike vrednosti za vojaške oblasti je elektronska bomba in potemtneva prostora, katere pride v poštev pri vojaških napadih, izum belgijskega vojnege arzenala. Tako se je dogodilo v Belgiji pri vojaških manevrih, da se je z iznajdbo nove elektronske bombe vžgala neka tekočina, ki je v dveh minutah povzročila toploto od 3000 stopinj, prostor se je pa istočasno več kilometrov na okrog popolnoma stemnil. Ta priložnost se je istočasno izkoristila za poskus različnega protibombnega orožja. Med povabljenimi pri teh vojnih vajah je bil tudi francoski vojni ataše.

Pa tudi za to novo iznajdbo, ki je za vse države po vsem svetu velike važnosti, svet ni pokazal nobenega posebnega zanimanja in navdušenja.

J. Napotnik.

Nad 400.000.— Din dividende

prav 3 % popusta dobe sedaj člani in članice I. delavskega konzumnega društva v Ljubljani. — Vsaka pametna gospodinja naj pomisli, da je danes vsak dinar dragocen, in naj pristopi k zadrugi. — — — Vpišeti se lahko v pisarni Kongresni trg št. 2.

Bela opojnost

M dolgo od tega, ko se je ljudstvo belo snega, mraz in snega, se zapiralo v sobe in se stiekalo za gorko peč. »Starko zim« je sovražilo prav vse, izvzemši onih otrok, ki so se smeli in mogli kepati in drsati. V zimski so gledali nekaj zaton življenja v naravi in zima je bila oni letni čas, ki je bila po misljenju tedanjih ljudi vzrok smrti največim človeškim bitjem. Ker je bil hud mraz in dosti snega in ker ljudje niso imeli priprav, da

V povojni dobi je postalo ljudstvo praktičnejše, spoznalo je takom štiriletno svetovno vojno marsikaj dobrega in se v tej dobi tudi precej koristnega naučilo, četudi je ta grozotna morija zapustila predvsem slabe posledice, ki se leta in leta ne bodo mogle ozdraviti. Med dobre stvari, ki jih je v naših krajih pospešila edino svetovna vojna, je sport, ki je zavzel v naši širni domovini veličanski razmah. Ves sport pri nas lepo napreduje, mladina mahaja v vedno večjem številu v športne vrste in tudi kvaliteta postaja taka, da že smemo na mednarodna tla. Ne v vseh panogah in tudi ne z bogosigavimi rezultati, a uspehi so, četudi bolj skromni. Vsem športom na čelu pa stoji ne samo v naših krajih, ampak povsod, ki imajo priliko za to, zimeka kraljica športov

smučanje

kateremu je danes vse tako vdano, mlado in staro, moške in žene, fantje in dekleta. Ono smučanje, kateremu je vdan otrok v svoji najnežnejši mladosti in pa drzen, preizkušen alpinist, ki brez gorskih vrhov skoraj ne bi mogel živeti! Ono smučanje, v katerem se izživlja mladostna sila fanta in dekleta, in ono smučanje, v katerem preizkušajo tekmovalci svoje borbeno razpoloženje. Vsak uživa po svoje, akoravno hodijo radi različnih vzrokov na sneg. Eden zato, da sploh pride na zrak, drugi zato, da more tudi pozimi v gore, tretji zato, da uživa krasote narave, četrti zato, da tekmuje in da more preizkušati svojo drznost. Zakaj smučamo, je končno vseeno, glavno je, da pridemo v naravo, kjer se malo razgibljemo. V splošnem pa lahko rečemo, da smučamo zato, da moremo priti v snegu naprej. Kako se je ta sport razmahnil v zadnjih desetih letih, je nekaj neverjetnega. Miklavž in Božiček imata vsako leto polne roke dela, da zadovoljita željam mladine, ki hoče na sneg. Domovi in kočje rastejo po naših krasnih planinah, da imamo danes že nebroj smučskih postojank.

Koliko koristnega za naše zdravje napravi zimski sport, ve le oni, ki ga goji. Pa ne samo to. Koliko veselja, razvedrila in dobre volje je na snegu, kot pri nobenem drugem športu. Na vseh bregovih vidimo mladino obojega spola in različne starosti, vmes pa tudi resne moške in žene, ki vozijo v veliki brzini navzdol. Smučanje pa je tudi izborna telesna vaja. Kakor spada poleti turistika med najlepše športe in najboljše, najnaravnostne telesne vaje, tako ima smučanje pozimi prvenstvo med vsemi zimskimi športi bodisi, da ga izvajamo kot telesno vajo, bodisi za razvedrilo. Poleg tega pa se navzgor gorskega zraka, višinskega sonca, da ne omenjamo užitek, ki ga imamo pri vožnji navzdol. In končno ne smemo pozabiti krasot naših planin, ki se kažejo pozimi v vsem svojem sijaju. Kdor ni smučar, ta ne pozna zimske krasote, ki je v planinah nedosegljiva. Zato vsak smučar, kateremu količnik dopušča razmere, pohiti tedaj v naravo, v planine.

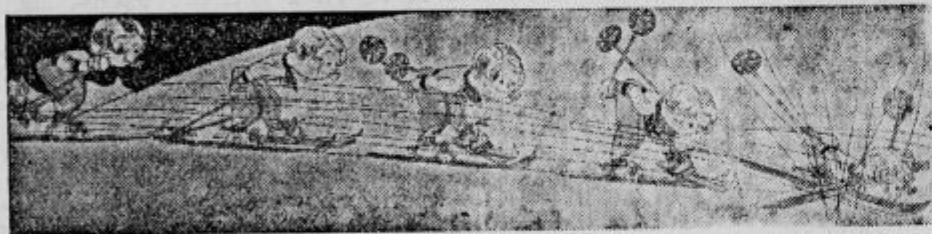
Seveda pa uživajo zimsko krasoto le oni, ki se obvladajo na svojih dilač. Zato se ne more nikdar dovolj povdariti, vadite se v smučanju in zopet vadite, ker stvar konec koncev vendar ni tako enostavna, kakor bi si mislili. Ni sicer nobena posebna umetnost, vendar brez vaje in truda ni nič in to velja še prav posebno v smučarskem športu. Zatorej se vadi, da boš postal dober smučar, potem se podaj v naše planine in doumel boš besede »Bela opojnost«.

I. K—er.

bi mogli v snegu naprej, je veljal za kmetiško ljudstvo ta letni čas, čas počitka.

Zimske narave niso ljubili in je tudi ljubiti niso mogli, ker je niso poznali. Poznali so jo le v toliko, da tudi ona počiva pod zasneženo odejo in zbira svežih moči, da bo mogla spomladi zopet rasti, roditi in človeku prinašati potrebna sredstva za vsakdanje življenje. Ker so se tudi ptice in druge živali približale človeškim bivališčem, je bilo ljudstvu še bolj razumljivo, da v snegu nima ničesar iskati in so mu bili zlasti gorski vrhovi tuji. Le v najnujnejših slučajih se je kdo podal v oddaljene kraje, onih, ki so bivali v planinah, pa vso zimo ni bilo na spregled. Tiščali so se peči, predi, pripovedovali povesti itd. Saj je tudi tako življenje lepo, romantično, toda vso zimo, včasih štiri meseca, preodeti za pečjo, pa je tudi za kmetiško ljudstvo preveč. Kaj šele za mestno prebivalstvo, ki leto in dan prebije v pisarnah, delavnicah, trgovinah itd., ki ne vidi sonca in se le redkokdaj navzgor svežega zraka. Za te ljudi je bila zima res veliko zlo, nikamor niso mogli. Sprehod do bližnje gostilne je bil edini šport in sem ter tja se je kdo dresal in to je bilo vse. Da je bila tudi pri teh zima osovražena, spričo razmer, ki so vladale pred desetletji v naših krajih, drugače biti ni moglo. Skratka: vsem je bila zima zoperna, tuja in naziv »starka zima« je bil za tiste čase gotovo na mestu.

Smučanje v praksi

Gimnastika naj vzgaja:

Državi krepko mladino — sportu pa talente

Trener prof. Drago Ulaga piše o prvih izkušnjah srednješolske prakse

Split, decembra 1934.

Odarilo priznam, da sem bil ne malo presenečen nad sijajnimi zmagami japonskih plavalcev na olimpijadi v Los Angelesu. Ko sem jih gledal v Amsterdamu — bilo je to pred šestimi leti — sem slutil njihovo veliko sposobnost, vendar, da si bodo štiri leta pozneje, osvojili od devetih možnih kar osem zlatih kolajen, tega nikdo ni pričakoval.

Takrat mi ni dalo miru vprašanje: Kaj je smagalo? Japonska rasna sposobnost, organizacija — ali morda nova tehnika plavanja?

Evropski častnikarji so mnogo pisali o »japonskem slogu crawl« — vendar v čem je stvarnost nove tehnike, tega ni nikdo povedal. Star olimpijski sodrnik Beurepaire iz Sidneja je to poizkusil, vendar ste takoj zaslutili, da vam servira »novosti«, ki jih v Evropi že dolgo poznamo. Prav tako sem sprejel tudi Takahisijevu razpravo o japonskem crawlu. Nič novega!

Evropski strokovnjaki, kakor Bano, Binner, Brewitz, Winter in drugi, ki so bili priča velikim dogodkom v Los Angelesu, so bili soglasni v mnenju: v tehniki ni razlike, Japonec plava kakor Američan ali Evropej; zmaga je japonska organizacija.

V japonskih šolah je plavanje obvezno; sto tisoč mladin trenirajo vsa leta od ljudske do visoke šole. Tekme med razredi in med šolami podvigajo interes za plavalni sport, odkrivajo talente

in trenerji imajo lahko delo. V njih roke pride le izbran material in tako se pridelajo športne veličine, ki jih poznamo v evstu pod imeni Myazaki, Kitamura, Kiyokava, Tsuruta...

Nauk Japonske ni osamljen. Ko je dr. Karl Diem pred vojno in po vojni prepotoval v športno študijske svrhe Ameriko in Anglijo, Rusijo in na pr. severne smučarske dežele, se je vselej vrnil z istimi izkušnjami: Delajmo na široko, sport v družine, sport v šole, sport v vojsko!

Se vedno premalo propagande!

Ako bi kdo mislil, da smo v jugoslovanskem sportu že naprej od začetništva, bi se kruto motil. Se vedno je potrebna propaganda in to zlasti pri starejši generaciji, ki odloča o oblikah in sredstvih mladinske vzgoje.

Resnica je, da imamo v naših šolah po dve tedenski uri za telesno vzgojo; tudi je res, da se da v teh dveh urah marsikaj doseči, vendar je javnosti neznan, da imajo v drugih državah po štiri ure za telesno vzgojo, da pa je tudi to premalo in da se nemški pedagoški in zdravstveni krogi borijo za dnevno telovadno uro! Kdo vrši pri nas propagando v tem smislu?

Vodeti moramo, da je šolska telesna vzgoja dragocen vir narodnega zdravja in moralne vzgoje. S tem prepričanjem sem delal v športnih organizacijah, v šolski praksi pa se mi je le utrdilo. V vsakem razredu naletim na odstotek telesno zaostalih in ta je, žal, prevelik. Ne mislim le na telesne

postave, ki izražajo skrajno nemarnost v pogledu telesne vzgoje v družini, temveč na dejstvo, da 15 letni deček ne more preskočiti pol metra visoko zapreko, da nima poguma skočiti z mize na mehka tla in elično! Kaka osebnost bo to, si lahko mislite.

Ogromno je polje telesnovzgojnega dela v šoli. Prva stvar je disciplina, ki je pogoj za koristno delo. Celih šest tednov sem porabil za vzgojo v disciplini, vpeljal sem vojaške izkušene metode, ki so se v polni meri obnesele. Kako dragocene so tu redovne vaje, ve le oni, ki jih je doumel v organizaciji vojske.

Dve uri tedensko je malo, vendar je dovolj, da utrdiš v dijaku prepričanje, da je vsakodnevna telesna vzgoja prav tako potrebna, kakor vsakodnevna hrana, da mu vzbudiš veselje do zdravih panog sporta in telovadbe, da ga vpelješ v lahko atletiko, v planinstvo, v plavalni sport, da ga prepričaš, da ne sme trenirati preveč, da ne sme igrati nogometa tako dolgo kot odrasli. Najvažnejše pa se mi zdi, da prepričaš dijaka, da bo mogel postati dober športnik šele takrat, ko bo odrasel in da mora biti

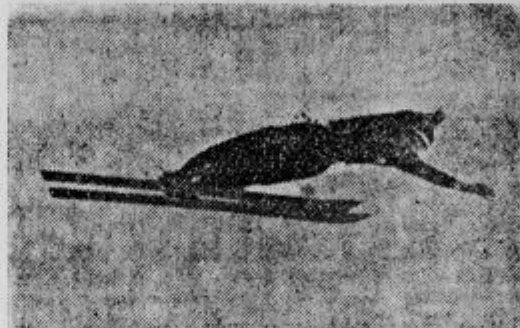
ves trening usmerjen zlasti na zdrav normalen razvoj telesa do 24. leta pri moških in do 18. leta pri ženskah.

Letos nam imponirajo Nemci, ki v svojih načrtih leta 1935 skoraj ne poznajo in delajo vse le »velikopoteznost« za olimpijado leta 1936. To zame še ni velikopoteznost! Velikopoteznost je v načrtu za vsa leta naprej — v telesni vzgoji, ki se izvaja po predvidenem načrtu vse do telesne dozorelosti. Prepričan sem, da je možno na ta način doseči čudovite uspehe in to v zdravstvenem in v športnem oziru. Z drugimi besedami povedano: ako bi vzbudili interes za telesno vzgojo v družini, v ljudski, srednji in visoki šoli, dalje v organizacijah za izvenšolsko mladino, tedaj bi odločno padel odstotek bolnih ljudi — med stototisoč aktivne športne mladine pa bi našli več Vilfanov in Senjanovičev, Marjanovičev, Stepišnikov, Heimov — in še bolj, kakor nam dokazuje naša slavna telovadska zgodovina, ki je dala štekleja in Kermavnerja.

Za vse to pa je potrebna propaganda, ki nam bo naklonila starejšo generacijo, ki še vedno vidi v sportu nujen, vendar neveden pojav novega časa.

Junaki zraka

Kdo ne pogleda rad odličnih smučarjev-skakalcev, ki plovejo po zraku kakor mogočna ptica, kdo se ne veseli uspešnih skokov plavalcev z 10 meterskega stolpa in komu ne zastane sapa ob pogledu na telovadca, ki se spusti s krogov v najvišji točki predkoleba ter z elegantnim premetom (salto) doskoči sigurno na tla. To so športne vaje, ki že mejijo na akrobatiko, kljub temu, da jih iz-

vajajo amaterji. Koliko truda je bilo treba za to, koliko let je preteklo, preden je prišel tak mojster do te višine, in koliko poguma je treba, da se človek spusti s take višine na tla. Živci teh športnikov morajo biti v najlepšem redu in ogromna porcija prisotnosti duha jim je potrebna, ako hočejo izvesti skok, ki se po pravici imenuje »salto mortale«. Samo en zamujen trenutek, ali samo ena napačna kretnja — če je še tako neznatna — in skok lahko postane usodepoln. In če kdo, prav gotovo te vrste športniki zaslužijo naziv: junaki zraka; kajti njih junaštvo je vsaj tolikšno, kakor junaštvo pilota ali poklenih cirkuških akrobatov. Kar so dosegli smučarji-skakalci, presega že vse meje. Toda motili bi se, ako bi mislili, da bo pri tem ostalo. Znamke, ki so jih dosegli svetovni mojstri v tej najtežji smučarski panogi, se bodo kljub svoji fantastičnosti še pomaknile naprej. Že letošnji uspehi v naši Planici, ki jih je dosegel Birger Ruud, so nekaj takšnega, da se jim ves svet čudi; skočil je brez padca 92 m (!) in s padcem celo 95 m (!). Še malo in znamka 100 m bo dosežena in upajmo, da tudi na naših tleh — v naši lepi Planici. Skakalnico so tako preuredili, da bo dopuščala 100 m skoke. In če pridejo tudi to zimo k nam norveški prvaki, potem se bo morda to le zgodilo. V razgovoru z Birger Ruudom, mi je to prišlo. Da bi le mogli zapisati konec letošnje sezone: V Planici je skočil Birger Ruud 100 m na Rožmanovi-Blaudekovi skakalnici.

Poleg zračnih junakov imamo pri smučarjih še druge junake, ki jih prav lahko uvrstimo med omenjene mojstre. Celo premete (salto) delajo na smučeh. Pri nas zaenkrat takih mojstrov še nimamo, pač pa jih je nekaj v Kanadi, na Čehoslovanskem in v Šleziji. Tovrstni skoki so še prav posebno nevarni, ker mora skakalec paziti na dvoje: da bo zasak telesa okrog bočne ose tolikšen, da pride sigurno na noge in da bo tako doskočil, da se mu kaka smučka ne zasadi v sneg. Prav tako je prišleli junakom svetovnega slovesa one, ki so dosegli v smuku bajne hitrosti. Pri kilometer-lancee-ju je bila namreč dosežena brzina 136 km

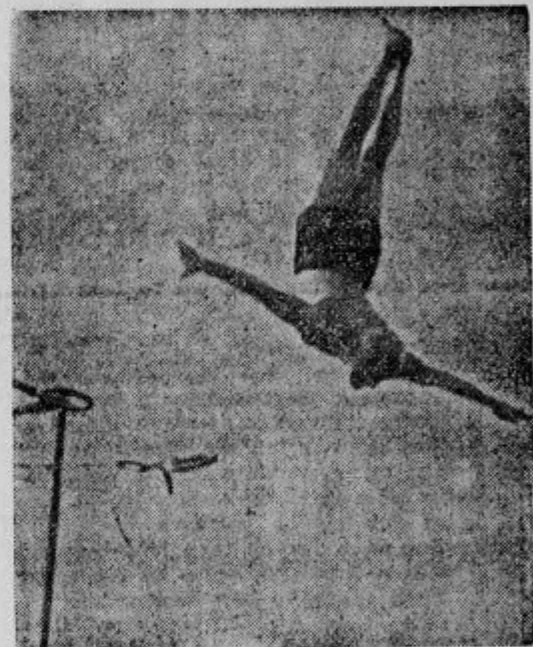
na uro. Sicer so tovrstni rekorderji opremljeni s posebnimi beladami, a posebno obleko, z zelo težkimi smučmi, ki imajo posebne držaje, za katere se primejo z rokami, je vendar to brzina, katere si navadni zemljani niti predstavljati ne morejo. Za tovrstne vožnje so sposobni samo ljudje z »železnimi« živci.

Pa tudi na suhem so začeli skakati zadnje čase. Sedanji svetovni prvak Birger Ruud, ki pripravlja letošnjo zimo nemške smučarje za prihodnjo olimpijado, je skočil koncem letošnjega oktobra v bližini Berlina 22 m daleč; popeljal se je na samih jelkovih iglah. Tudi rekorden uspeh, akoravno poseben vrste.

Došim se smučar samo na en način spušča po zraku v dolino, namreč z velikim predklonom, je

izbira skakalca v vodo izredno velika: v izbiri višine in v izbiri skokov. Slednjih je izredno veliko in v neobveznih skokih pridejo mojstri vedno s kako novo fineso na dan. Kakor so pri smučarskem sportu višek smučarski skoki, tako se v plavalnem sportu lahko trdi v skokih v vodo. Zato je razmeroma mnogo manj skakalcev, kakor plavalcev tekmovalcev. Da si bomo lažje predložili, da stvar ni tako enostavna, kakor bi si morda kdo mislil in kakor se nam zdi, kadar opazujemo prvotnega skakalca, nam najbolj nazorno dokazuje naslednji slučaj:

Nemški plavalni učitelj z imenom Lamberg iz Hamburga je skočil iz višine 54 m ter se pri tem ubil in to kljub temu, da je bila voda dovolj globoka. Kdor ne pozna ogromnega pritiska, ki nastane že pri skoku z 10 m stolpa, tega ne more verjeti. Pri skoku z 10 m višine znaša hitrost v eni sekundi 14 m, kar znese na uro nad 50 km. Kdor

pade s to hitrostjo ploskoma v vodo, se potopi samo en meter globoko. To se pravi, da je pri tem padcu ogromen pritisk; brzovlak, ki vozi z polno hitrostjo, bi se ustavil v razdalji enega metra. Če je višina večja, je tudi brzina hujša; omenjeni plavalni učitelj, ki je tako tragično končal svoje življenje, je z višine 54 m brzel navzdol s hitrostjo 38 m v eni sekundi ali 120 km na uro. Kljub temu, da je prišel pravilno v vodo, se je ubil, kajti pritisk na glavo in rame je bil tako silen, da ga je moral ubiti. Pritisk, ki bi ga moral premagati, se računa na približno 750 kg. Kako strašen pritisk je moral biti, si more predstavljati le oni, ki je na pr. s 5 ali 10 m stolpa priletel napačno v vodo. Že tak skok, če pridemo ploskoma v vodo, postane lahko nevaren.

In končno pridejo na vrsto še telovadci. Če kje, je prav gotovo pri orodni telovadbi (Kunstturnen) stalna prisotnost duha neobhodno potrebna; kajti niti enega nevarnejšega giba ne moremo izvesti avtomatično, ker bi se nam prav lahko kak prijem ponesrečil in pade bi bil neizogiben. Treba je paziti med vajo samo, še bolj pa na koncu, ko smo se že precej izčrpali. Da odesk uspe, se moramo pravočasno spustiti, poleg tega pa moramo napraviti še v zraku potrebne kretnje, da na eni strani obdržimo ravnovesje, na drugi strani pa damo odeskoku ono fineso, ki jo vsak vrhunski zaključek potrebuje. — Kakor razni športi, tako je tudi orodna telovadba tako napredovala, da oni, ki tega san ne zasleduje, sploh verjeti ne more. Take kombinacije in zlasti odeskoki, ki so bili svojetasno celo najboljšim telovadcom le pobožne sanje, so danes že izvršeno dejstvo. Razni premeti z obrati, celo dvojni, se vidijo dandanes na vseh večjih mednarodnih tekmah in stvar prav gotovo še ni dosegla vrhunca; kajti človek je sila iznajdljiv in seveda tudi sila — drzen.

I. K—er.

„SLOVENČEV“ SVETOVALEC

Naš domači zdravnik

K. S. Lj. Vinski kis — proti ozeblinam? Dopolje v izveščku tak-le: Pomočnik je vsa svoja leta mnogo trpel radi ozeblin, vsako leto so mu roke zabrekale, časih tudi počile, sline so ga srbele in peklo. Nobeno sredstvo mu ni pomagalo. Znaní mešini siromak mu je svetoval sredstvo, priporočano v časopisu pred 40 leti: ovitke z vinskim kisom. Pomočnik je napravil ovitke z vinskim kisom dva večera zaporedoma. Že po prvi noči mu je ozeblina popolnoma izginila in se v treh letih ni več povrnila, daní pomočnik ne pazi več posebno na svoje roke. — Ta nasvet priobčujem prav rad, še radi odličnosti dobrohotnega sotrudiñaka, pa tudi zelo verjetne dejanske uporabnosti. Vinski kis se rabi v zdravstvu od pamtike, znotraj in zunaj, sam in v mešanici. Zoper oteklino in tudi ozeblino so v rabi kiselovokisne soli (gline in svinec) kot raztopine v obkladkih in mazah. Dobrodejni vpliv je dejanskega mogoče s kisovo kislino, steti še vsebuje kis tudi še vinski ovek, kar je pri vinskem kisú običajno. Opozorjamo pa izrečno, da velja nasvet same glede pristnega vinskega kisa (nikakor ne glede običajnega kisa, ki je navadno razredčena umetna kisa kislina) in prikažujemo, da nam drugi sotrudiñiki poročajo na spomlad in uspešnih in izkušnjah, ako bomo imeli letos kaj sime, ki pojde ljudem v kožo.

I. K. R. Soda (oglikovokislí natrij) so največkrat rabi proti zgagi (ali razvici), da vede odvisno kislino v želodcu, časih jo dodajajo namesto alatine kakšnemú vinu, da mu otopi kislino; kuharice jo rabijo še v druge svrhe. Vi imate v »ponižanem« želodcu itak premalo kislino, proti zaprtosti ne velja soda za uspešno sredstvo, zato ne razumem priporočila Vašega »lajšičkega« svetovalca in prepustim njemu vso odgovornost. Tudi ne razumem izraza »ustna« soda, menda je to navadna »jedilna« soda.

F. G. S. P. Uljasa (širi) na gojenih (krah) so res kaj pogostna nadloga naših pridnih mat in kmeti. »Odprte noge« imajo starejši ljudje obeh spolov, ki so mnogo na nogah. Mirna staja je bolj škodljiva od naporne hoje, tudi dolgotrajno sedenje z visokimi gojenimi je kvarno, ker se zavestavlja odtok krvi iz udov. Še huje je, če je še odtok krvi oviran zavoljo podvezi ali kakšnih bolezní v trebuhu; zaprtje samo pospešuje obolevanje gojeni. V takih udih se žile širijo in rade vnetajo. Zavoljo žilnih vnetij nastajajo uljasa (širi) v koži in podkožju. (Tisti globoki v koži segajoči širi imajo navadno popolnoma drugačen vzrok.) Nastale odprtine so navadno zelo boleče, nerade se celijo, rade pa se ponavljajo. S tem je menda dovolj jasno označeno, kako se nadloga preprečuje, a zdravljenje je težavnejše. Če so krčne žile močno razvite, spadajo v zdravniško oskrbo. Sicer ravnaite tako: Uredite prebavo, ogibajte se močno začinjenih jedi in prekaljenega mesa, vsak dan uživajte kaj prenegga tudi pozimi. Doktor je rana odprta in boleča, mirujte z udov, če že ne ležite v postelji, imejte udoben sedež z naslonjalom in držite golen na visoki mehki oblazinjeni podlagi. Vsak dan si napravite ovitek ali obkladek s presnim mlekom, nanj pritrpite še vrečico s oparjenimi rženimi otrobi ali grškimi aenom, enkrat ali dvakrat na dan po tri ure. Vmes si delajte obkladke z zavrelco gabeza ali medene detelje ali preslice ali rmana ali rutice. Ko Vam minejo bolečine, splahne oteklina in se ulje začne celiti, začne obkladek samo zvečer ali za ponoči, zjutraj si ulje očistite z eno omenjenih tekočin, kraste odmečite z oljem, ulje posušite s prahom, ki sestoji pol iz lipovega oglja, pol iz sladkorja, in suho povijte golen. Ako nimate sredstev za drage prožne (ne gumaste) povoje, dajte si esplesti prav na redko iz dobre volne nogavico ali vsaj goleno (temo po meri), ki sega nad koleno, in jo pritrpite za pas. — Mnenje, da je »zapiranje odprtih nog« varno za splošno zdravje, je neupravičeno, ker spada k popolnemu zdravju vsakakor tudi cela koža.

N. Z. Lj. Perilo želite dobiti močnejše? Hvalite Boga, da ste zdrava, živite po pameti naprej, ne vtičajte se v stvari, ki jih ni treba popravljal, a se zelo rado pokvarijo!

I. P. R. Pošanje rok, opletanje nog, vrtoglavo, močnje v očesu pred nekaj leti so smaki neke bolezni v hrbnem mozgu in možganih. Ako ni bilo doedanje zdravljenje uspešno, ne pri zdravniku, ne v bolnišnici, naj se bolnik napoti šimprej na živčno kliniko v Zagrebu, kjer so se posrečili zadovoljivi in popolni uspehi tudi pri tej bolezni, ki jo imajo mnogi zdravniki za neozdravno. Pa naj ne trati časa z drugim poskušanjem!

L. B. L. Radi mnogoterne otrpa v srednjem živčevju da sem Vam svetoval že pred meseci na kliniko, a da Vas niso sprejeli radi prenapojenja? Trkajte, da se Vam odpre! Ko zaprosite vnovič za sprejem, dodajte željo, da Vas pokličejo, ko pride na vrsto in ko bo kaj več prostora. Ne vznemirjajte se, ne bo dosti ali nič zamujenega, če bo brez tri mesece ali še kasneje, saj Vaša bolezen je vobče zelo pošasna. Upajmo, da se v doglednem času omogoči zdravljenje takšnih bolezni tudi v domačih večjih bolnišnicah!

I. S. C. Bolečine na desni strani trebuha naj jaz razpoznam na daljavo? Zdravniški pregled je nujno potreben, tembolj, ker slutite, da ne pojde

Pravni nasveti

K. H. in M. J. ter ostalim nepotrpežljivim vpraševalcem. Večkrat prejemamo vprašanja, na katera hočejo vpraševalci odgovor že prihodnje nedelje. Ti vpraševalci ne vedo, da poleg njih čaka še cela vrsta drugih, ki tudi hočejo takoj odgovor. Vsem pa je nemogoče takoj ustreči, deloma zaradi pomanjkanja prostora, ki ga imamo v listu na razpolago, deloma pa tudi zato, ker je večkrat treba posamezna vprašanja študirati, posebno če so ta nejasna in pomanjkljiva. Kar prejmemo, pride vse na vrsto. Pismo pa ne odgovarjamo niti z »obratno« niti z običajno pošto.

Bolniški stroški. Z. A. Bolnišnica terja sina, da plača bolnišne stroške za mater. Sin je namreč prevzemnik očetovega posestva in mora skrbeti za mater, ki sedaj nima sredstev, da bi plačala zdravljenje, šele takrat, ko bo prevzel tudi gospodarstvo. Mati ima poleg sina tudi še hčerko, ki ji je prepustila svoj gozd s travnikom. Zato je sin mnenja, da je hčerka dolžna plačati stroške bolnišnice. Ali je tako? — Otroci so dolžni starše, ki obubožajo, vzdrževati. Zato sin ne more zvaliti vsega bremena za plačilo bolnišnih stroškov za mater na sestro, ki je morda kaj dobila od matere. Seveda je tudi hčerka dolžna prispevati, ako more.

Nočnina. S. J. Prijateljica je prišla k vam na obisk in je par dni pri vas prenočevala. Občina pa zahteva od vas, da plačate nočnino, kakor jo morajo plačati osebe, ki oddajajo sobe v najem. Ali je zahteva občine upravičena. — Poglejte si besedilo občinskega sklepa o plačevanju teh pristojbin, iz katerega bo gotovo jasno razvidno, kdo je dolžan isto plačati in v katerem primeru.

Spor s služkinjo. J. B. P. Služkinjo sumite, da je pridržala nekaj izkupička za mleko, ter vprašate, če bi mogli uspešno proti njej nastopiti, ker ona taji. — Ne moremo prerokovati, kako bi razsodilo sodišče. Sodišče bi pač izvedlo potrebne dokaze, ki bi jih predlagali vi in služkinja, ter, bi nato presodilo po prostem pravedarku, kdo ima prav. Pazite pa, da se ne prenačitate in da brez zadostnih dokazov ne izrečete kakšne obdolžitve.

Dvojno gospodinjstvo. V. F. Šolski upravitelj je nastopil službeno mesto. Ni pa mogel preseliti družine, ker se mu njegov prednik noče umakniti iz stanovanja, čeprav je bil premeščen in v tem kraju že razrešen službo. Njegov naslednik mora zaradi tega živeti ločeno od družine, zaradi česar ima občutno škodo. Ali more zahtevati od razrešenega upravitelja povrnitev škode? — Ako je navedenemu šolskemu upravitelju škoda nastala po krivdi prednika, je ta vsekakor dolžan, da jo povrne. Ako neče zlepa, bi ga oškodovani mogli tožiti in šele na podlagi pravomočne obsodbe predlagati izvršbo, n. p. zaplenitev plače.

Poravnava je obvezna. P. P. S. Pred tedni ste zapustili službo, pa je zaradi tega prišlo do spora. Prejšnji gospodar vas dolži, da ste mu za časa vašega službovanja po vaši krivdi napravili 3000 Din škode. Zahteval je v določenem roku od vas izjavo, da se zavežete to škodo poravnati, sicer odstopi zadevo sodišču. Zbali ste se sodne preiskave, ki bi škodovala vašemu ugledu, pa ste zato po svojem zastopniku izjavili, da ste pripravljeni od gospodarja določeno vsoto nadoknaditi. Čez en teden ste dobili od gospodarja sporočilo, da je škoda veliko večja in je zahteval od vas znesek 6000 Din, sicer da izroči stvar sodišču. Vprašate, če ste dolžni poravnati prvič ali drugič označeno vsoto. — Niste točno povedali na kakšen način ste svojemu gospodarju povzročili škodo: ali ste namenoma blago

brez posebnega zdravljenja v bolnišnici. Sicer je Vaš dopis otročji in smešen, ko v njem zamenjate oba spola in dve osebi (prvo in tretjo). Ali je mogoče stvaren odgovor na neresno vprašanje?

J. P. Z. Zenina mrzota — bolezen ali trma? Težka je razpoznavna takih stvari iz neposredne bližine, kaj šele na daljo! Največkrat je oboje združeno v nerazložno enoto. Odprava? Ko naloži na nepričakovan odpor, išče pameten človek vzrok ali povod nevednosti najprej pri sebi, v svoji nerodnosti ali neprevdarnosti ali brezobzirnosti ali celo sirovosti. Pameten človek tudi ve, da se muhe dajo loviti na med ali sladkor, nikdar pa ne na kis ali sol. Presodite svojo zadevo s teh vidikov, ne botaite nestrpno v zapahnjena vrata, ki se Vam prej odpro sama kakor posili!

J. A. Skrivajočim se vprašalcem — nič.

pokvarili ali utajili ali pa je nastala škoda le zaradi premajhne pazljivosti v službi. Če ste zagrešili napram gospodarju kakšno kaznivo dejanje, n. p. utajo denarja ali namenoma poškodovali njegovo lastnino, potem morate pač gospodarju povrniti vso škodo, sicer lahko zahteva od sodišča, da vas kazensko preganja. Če ste pa gospodarju povzročili škodo le zaradi svoje malomarnosti, potem vas za povračilo škode lahko civilno toži. Če je v tem primeru gospodar prvotno zahteval za celotno povračilo škode 3000 Din in ste vi na to pristali, potem ste se z bivšim gospodarjem glede višine odškodnine poravnali ter je ta poravnava za oba obvezna. Vi imate plačati 3000 Din, čeprav bi se izkazalo, da ni bila škoda tako velika, in gospodar ne more zahtevati več, četudi bi se izkazalo, da je škoda večja.

Nezaščiteni dolg. I. H. Sv. P. Vaša prva žena je umrla januarja meseca 1932 in se je pri zapuščinski obravnavi ugotovilo, da je imela dolga preko 4000 Din. Ko ste se vdrugič poročili, ste si izposodili potreben denar, s katerim ste plačali dolgove prve žene, upnik pa se je za ta dolg vknjižil na vaše posestvo. Zadolžnica je bila podpisana junija meseca 1932. Vprašate, če ste za ta dolg zaščiteni ali ne. — Zaščiteni so dolgovniki kmetov, ki so nastali pred 20. aprilom 1932. Dolgovi vaše prve žene bi bili zaščiteni. Ker ste si pa vi izposodili denar 9. junija 1932 in dolgove prve žene plačali, ti stari dolgovniki več ne obstoje. Ostane le vaš novi dolg, ki ste ga napravili 9. junija 1932, ki ni zaščiten in ga morate vrniti v obrokih tako, kakor ste se z upnikom pri izplačilu posojila dogovorili.

Obrekovanje pred sodiščem. A. R. S. Brali ste, da je bil nekdo oproščen kazni zaradi uboja, zato ker je ravnal tako v silobranu in ker je bil razburjen. Zdi se vam, da ni enake pravice za vse, ker ste vi v razburjenosti, v prepiru, ko vam je nasprotnica očitala tatvino, njej rekli, da je ona kradla. To vse ste storili po vašem mnenju v silobranu svoje časti in v razburjenosti. Pa ste kljub temu bili tako vi, kot tudi vaša nasprotnica obsojeni. Vprašate, če se lahko ta sodba spremeni. — Če je kdo v obrambi svojega življenja napadale telesno poškodoval ali celo ubil, ga lahko sodišče, če se izkaže, da je bil njegov silobran na mestu — popolnoma oprosti. Ne pozna pa naš kazenski zakonik silobrana pri obrekovanju. Če vam je nasprotnica očitala, da ste kradli, je bila vaša pravica, da ste jo za to laž tožili. Nasprotnica bi bila obžutno kaznovana. Ker ste pa tudi vi nasprotnici rekli, da je kradla, ste s tem napadli njeno čast, a svoje časti s tem niste prav nič obranili. Za to obrekovanje vas je nasprotnica lahko tožila in je sodišče moralo postopati po vaši tožbi in po tožbi nasprotnice. Zato sta morali biti obe kaznovani, le s to razliko, ker se je pri vas ugotovilo, da ste bili izzvanj, da ste zato bili vi obsojeni na manjšo kazn. — Le v primeru medsebojne žalitve s posvami, dopušča naš kazenski zakon, da lahko sodišče stranko, ki je bila izzvana ter je psovko le vrnila, oprosti od kazni. Če ste se vi proti sodbi okrajnega sodišča pritožili na okrajno sodišče in je bila sodba izrečena torej od treh sodnikov, se ne morete proti tej sodbi nikamor več pritožiti.

Molče nadaljevana pogodba. K. G. S. Stanovanje ste oddali najemniku, s katerim ste se dogovorili na medsebojno trimesečno odpoved. Stanovanje ste mu odpovedali za 1. april, to je v roku treh mesecev in je najemnik vzel odpoved na zna-

BANKA BARUCH

15. RUB LAFAYETTE
PARIS

Telef.: Trinité 81-74 — Telef.: Trinité 81-75
Naslov brojavkam: Jugobaruch Paris 22

Banka Jugoslovanskih izseljencev v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu. Odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kursu.

Vrši vse bančne posle najkulantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune:

BELGIJA: No. 3064-04 Bruxelles,
FRANCIJA: No. 1117-94 Paris,
HOLANDIJA: No. 1458-65 Ned. Dienst,
LUKSEMBURG: No. 5967 Luxembourg.

Na sahteve pošljemo bresplačne naše čekovne nakaznice.

nje. 1. aprila se pa najemnik ni izselil, ampak je ostal v stanovanju, ne da bi se nanovo pogodila. 28. julija vam je napovedal, da se bo izselil koncem avgusta, kar je tudi storil. Zahtevali ste od najemnika, da Vam plača stanovanje za dva meseca, ker niste mogli dobiti tako hitro novega najemnika. Bivši najemnik pa trdi, da je bila pogodba na trimesečno odpoved z vašo odpovedjo ukinjena in da je on zdaj pravilno odpovedal na en mesec. — Najemnikova trditev je napačna. Prvotna pogodba bi bila razveljavljena, če bi se najemnik res 1. aprila izselil. Ker se pa ni izselil in je ostal še nadalje v stanovanju, ne da bi se kaj nanovo pogodila, velja torej, da sta obe prvotni pogodbi molče nadaljevala, tako, da sta oba tudi v nadalje bila vezana na trimesečni odpovedni rok. Pravico imate, da od svojega najemnika, ki se je pred trimesečnim rokom izselil, zahtevate odškodnino v višini, v kolikor je stanovanje med tem časom v resnici bilo nezasedeno.

Terjatev. I. M. Odgovor, ki smo ga objavili v nedeljo, 16. decembra pod gornjim naslovom, dopolnjujemo v toliko, da so dolžniki-kmetje, ki so se zadolžili pred 20. aprilom 1932, bili dolžni plačati do 15. novembra, oziroma do 15. decembra letos samo obresti in to privlačim upnikom 3,5%, denarnim zavodom pa 6%. Prvi obrok bodo morali plačati do 15. novembra 1935.

Samski davek. F. P. Samski davek morajo plačevati vsi nezoženjeni moški, pravomočno ločeni moški in vdovci, ako stalno prebivajo v mestih, trgih in krajih s sedežem načelnika, ali ako imajo v takih krajih dohodke, zavezane neposrednemu davku, ali ako prebivajo v takih krajih taničoma. Vdovci plačujejo samski davek le, če so brez zakonskih otrok; pri ločenih moških je pogoj za plačevanje tega davka, da je zakon ločen pri sodišču in da nimajo zakonskih otrok, oziroma, da niso obsojeni na plačevanje vzdrževalnine za ženo in otroke. Davčna obveznost se pridenja s 1. januarjem prihodnjega leta, ko dovrši zavezanec 30. leto, in preneha z 31. decembrom onega leta, v katerem dovrši 60. leto ali sklene zakon. Oproščeni pa so tega davka duhovniki, osebe, ki se ne morejo vnovič poročiti zaradi zakonskih zadržkov, vojaki, podčastniki in nižji častniki, obojeenci v zaporu, inozemci, osebe, ki so nesposobne upravljati svoje imetje, popolni invalidi in osebe v službenem razmerju, če ne znajo njih službeni prejemki mesečno več ko 2500 Din.

Cirilica ali latinica. B. B. Obe pisavi sta enakopravni in je veseno, s katero hočete prepisati svoje listine.

Posredovalnica za šenitve. A. K. Ne spada v naš delokrog dajati informacije o zanesljivosti gotovih podjetij. Obrnite se na kakšen drug poslov.

Starost ob sprejemu v državno službo. L. F. Več let služite pri pošti kot pismonoša in ste stari 38 let. Vprašate, če niste že prestari za sprejem v državno službo. — Niste prestari. Po zakonu o uradnikih le oni ne more biti radi starosti sprejeti v državno službo, ki je dovršil 60 let starosti.

Sklenitev zakona s ločeno soročenko. I. H. Oženiti se hočete z ženo, ki je bila že enkrat poročena po rimsko-katoliškem obredu, pa se je sodnijske ločila od svojega moža. Znano vam je, da se katolik ne more znova poročiti, dokler živi njegov ločeni zakonski drug, pa vprašate, kako bi to uredili. — Za katolika je obvezna navedena cerkvena postava, ki Vam je znana, in ki velja tudi po obdem državljanjskem zakoniku, pa Vam zato ne moremo dati nikakršnega nasveta.

Dobro je naložen denar ako se poslužujete nakupa v
TRPINOVEM BAZARJU
Maribor, Vetrinjska ulica 15

Duro Prvovrstni
Durax angleški popelini
Durocrat za moške srajce
ne na solncu, ne na zraku in ne pri pranju

LOVCI! Vse vrste orožja za lov, šport in obrambo, municijo najboljših svetovnih in domačih izdelkov Vam nudim po najnižjih cenah
Fr. Ševčik - Ljubljana
Židovska ul. 8 Tel. 33-78
Prodaja na veliko in malo
Lovska društva dobijo snaten popust
Zahtevajte cenike!

Oskrbite si

za Vaše leposlovne, znanstvene in druge knjige primerne preproste ali fine

trpežne vezave

Poslužite se

za vezavo revij:
Dom in Svet,
Mladika,
Ilustracija,
Zena in Dom

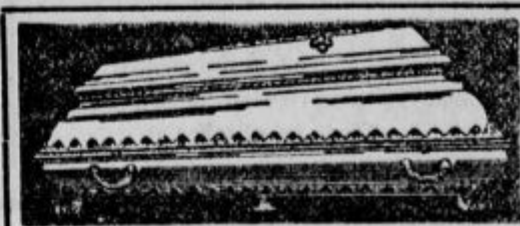
originalnih platnic

katere Vam nudi

Knjigoveznica Jugoslovanske tiskarne

Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6/II.

Plise za volane v različnih gubah
Specielni entel obiek. volan, šnol itd.
Ažuriranje — predtiskanje.
Vezenje monogramov, zaves, perila.
Navada na entel vložkov in čip. — Mitro, Rno in poceni!
Matek & Mikeš, Ljubljana (poleg hotela Štrkelj)

Najcenejše kovinske krste lastnega izdelka dobite pri izdelovalcu

Maks Ussar - Maribor
Gregorčičeva ulica 17

Vesele božične praznike žele sledeče tvrdke:

Vesele božične praznike želi
foto

Ivan
KVAS

CELJE, Dečkov trg

Vesele božične praznike in srečno novo leto
želi vsem svojim strankam in se priporoča
IVAN VOZLIČ
frizerski salon za gospode in dame
Celje, Vodnikova ulica.

Vesele božične praznike in srečno
novo leto želi vsem cenj. odjemalcem
in se priporoča

KAREL LOIBNER
Celje — Kralja Petra cesta

Vesele božične praznike in srečno
novo leto vsem cenj. gostom in
odjemalcem gostilna in trgovina

PAVLA NAPRUDNIK
Celje — Lava 4.

Vesele božične praznike in srečno novo leto
želi vsem svojim cenjenim odjemalcem
in se priporoča

FRANC STRUPI
veletrgovina s steklom in porcelanom
Celje, Kralja Petra cesta

Vesele božične praznike želi

FRANJO DOLŽAN

galanterijsko in stavbno kleparstvo
koncesijonirani vodovodni instalater
Celje — Za kresijo

Vesele božične
praznike in srečno
novo leto želi

**VIKTOR
HOHNJEC**

Celje

Vesele božične praznike
in srečno novo leto
želi vsem svojim gostom
in se priporoča

HOTEL

„BELI VOL“

FANI LEBIČ,
Celje,
Kralja Petra cesta 9

Parlumerija

Branko Sučević

Maribor, Slovenska ul. 8.

Prikladna darila za praznike.
Velika izbira. — Nizke cene.

Sprejmemo takoj

škalskega mojstra,

z dolgoletno prakso na Roscherjevih-revolver
širokih statvah z listovnimi stroji (Schaff).

Lastnoročno pisane ponudbe je poslati na tvrdko
Beer, Hribernik & Co., St. Vid nad Ljubljano

Kdor potrebuje klavir

naj se zaupljivo obrne na

I. mariborsko podjetje klavirjev
V GOSPOSKI ULICI 56

T. BÄUERLE

USTANOVLJENO L. 1850.

Prodaja in posojuje. Velika izbira novih
in obrabljenih instrumentov.

Istolam se popravlja in oglašuje.
(Tudi na obroke).

**KONRAD
GOLOGRANC**

mestni stavbenik

Celje

Vesele božične praznike in srečno novo leto
želi vsem svojim cenjenim odjemalcem
in se priporoča

JOSIP PLEVČAK

čevljarški mojster
Celje — Kralja Petra cesta 28.

**LJUDSKA
POSOJILNICA**

R. Z. Z. N. Z.

V CELJU

želi vsem svojim klientom
vesele božične
praznike

Vesele božične praznike in srečno novo leto
želi

BELAK FRANC

instalac. podjetje na elektriko in centr. kurjavo
CELJE, Prešernova ulica 3

PRINCIPOV
1. VESTNA POSTREŽBA
2. DOBER MATERIAL
3. SOLIDNO DELO
4. UMERJENE CENE
5. TOČNA ODPREMA

5

ODDELKOV

1. KNJIGOTISKARNA
2. LITOGRAFIJA IN OFFSET-TISK
3. KLIŠARNA - KEMIGRAFIJA
4. BAKROTISKARNA
5. KNJIGOVEZNICA

1. TISKOVINE ZA URADE, TRGOVINO
IN OBRT, ČASOPISI, REVIIJE, KA-
TALOGI, VABILA, JEDILNI LISTI
2. PLAKATI, CENIKI, VREDNOSTNI
PAPIRJI, REKLAMNE TISKOVINE
V ENO- ALI VEČBARVNEM TISKU
3. KLIŠEJI V POLJUBNI OBLIKI ZA
ENO- ALI VEČBARVNO REPRODUK-
CIJO SLIK RISB, FOTOGRAFIJ ETC.
4. UMETN. ILUSTRACIJE, ALBUMI,
RAZGLEDNICE, PROPAGANDNE
TISKOVINE V ENO- ALI VEČBARV-
NEM TISKU
5. PREPROSTE IN FINE VEZAVE
KNJIG, ALBUMOV, RASTRIRANI
PAPIR, POSLOVNE KNJIGE ZA
TRGOVCE, DENAR. ZAVODE I. DR.

**JUGOSLOVANSKA TISKARNA
LJUBLJANA**

TELEFON ST 2992

BRZOJAVKE: JUGOTISKARNA

Beograščani!

Cvetlice kupujte v cvetličarni

MATEJ LAP

Slavija 2

Telefon 28934

Šopki — košarice — venci in vsakovrstne
cvetlice v lončkih zmerom največja izbira.
Cene solidne! Postrežba točna!

Orožje, municijo lovske-sportne potrebščine, tudi po naj-
nižjih cenah **orožarna J. PASTUOVIČ, Zagreb,**
Jurišićeva 1. Za cenik pošljite Din. 1.— v znakah.
Imamo čez 60 vrst pušk ter 30 vrst pištol in revolverjev.

VINARNA „PRI TROMOSTOVJU“

toči vsakemu dobro znana prvovrstna dalmatinska vina.
Za praznike znižane cene. Od 24 XII. do Novega leta
čez ulico Din 2.— pri litru ceneje
Vsem cenj. gostom se vnužno priporoča, želi vesele pra-
znike in srečno novo leto.

I. A. SUNARA, Cankarjevo nabrežje 5.

MIZARSKO PODJETJE

RUDOLF KOMPARA

Aleksandrova c. 48, MARIBOR

Moderne notranje opreme sob, salonov, pisarn — portalov in vsa stav-
bena dela kakor okna, vrata itd. — Zalogi pohištva lastnega izdelka.
Izvršujem po lastnih načrtih ter jamčim za solidno delo.

Vesele praznike in srečno novo leto želi

STARC JOSIP

trgovina z mešanim blagom
KRŠKO

Prva celjska

„KRISTALIJA“

CELJE, Za kresijo 14 — Telefon 154

priporoča svojo lastno
izdelovalnico ogledal in brusilnico
stekla, v zalogi vsakovrstna
ogledala, šipe in okvirji za slike

Naše geslo
za
Božič:

„Slovenec“

v vsako hišo!

Vesele božične
praznike in srečno
novo leto želi vsem
svojim cenjenim
odjemalcem

Janko Fili

specerijska trgovina
Celje, Dečkov trg

Vesele Božične praznike in srečno novo leto
želi vsem cenj. odjemalcem tvrdka

BAT'A

Škofja Loka

Vesele božične praznike želi vsem
svojim cenj. odjemalcem tvrdka

P. Koren preje Šterk

Črnomelj

Telefon int. št. 5

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi
Milja Butorac, pekarija
Ježica

Vesele božične praznike in srečno
novo leto želi vsem svojim cenj. gostom

ROZA ZAMPARUTTI

delikatesna trgovina in zajutr kovalnica
Celje, Aleksandrova ulica 7.

Vesele božične praznike in srečno
novo leto želi vsem svojim strankam

PAVLA SLUGOVA

ročna dela — predtiskarija — pletenine
Celje, Vodnikova ulica

Vesele božične praznike in srečno novo leto
želi vsem svojim cenjenim strankam

B. PUŠNIK

izdelovanje pletenin, strojno ažuriranje in entlanje
Celje, Cankarjeva cesta 4 — Vojnik 4

Vesele praznike in srečno novo leto želi

ALOJZI BURJA, brivec
KRŠKO

Blagostovljene božične praznike in srečno novo leto — želijo:

Hranilnica in posojilnica na Jesenicah. • Ljudska kuhinja • Triglavsko založba
„Minka Smolej“ • Pevsko in glasbeno društvo „Aljaž“, Jesenice

